

મુંબઈ સમાચાર

સાપ્તાહિક સૌરાષ્ટ્ર આવૃત્તિ

R.N.I. No. GUJ G.UJ 2013/55486 *

મુંબઈ પ્રસિદ્ધ થતું ■ સ્થાપના: ૧ જુલાઈ ૧૮૨૨ ■ પુસ્તક: ૨૦૫ ■ Volume 69 ■ Issue 10 ■ વિક્રમ સંવત ૨૦૨૨
ફાલ્ગુન વદ-૫ ■ મુંબઈ ■ MUMBAI SAMACHAR ■ www.bombaysamachar.com ■ REGD.No. MCS/058/2018-20

રવિવાર, ૮ માર્ચ ૨૦૨૬, (૧૫ પાનાં), કિંમત ₹ ૧૦.૦૦

ઉત્સવ પૂર્તિ ૭ થી ૧૩

LIKE & FOLLOW: /Mumbaisamachar4u

સૂર્યા સહિત કરોડ ભારતીયોની હાથ જોડીને આજે એક જ પ્રાર્થના કે, વિશ્વ કપ યાચ આપણો...

અમદાવાદ: ભારતની અત્યંત ટેલન્ટેડ, ઓલરાઉન્ડ પર્ફોર્મન્સ માટે પ્રખ્યાત, લક્ષ્યાંક ચેન્ડ કરવા માટે પણ જાણીતી અને સારા પર્ફોર્મન્સમાં સાતત્યતા જાળવવા માટે વખણાતી ભારતીય ટીમનો આજે અહીં ક્રિકેટની દુનિયાના સૌથી મોટા નરેન્દ્ર મોદી સ્ટેડિયમમાં લગભગ ૧,૦૦,૦૦૦-પ્લસ પ્રેક્ષકોની હાજરીમાં ન્યૂ ઝીલેન્ડ સામે ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપની ફાઇનલમાં (સાંજે ૭.૦૦ વાગ્યાથી) જંગ છે જે જીતીને સૂર્યકુમાર યાદવ એન્ડ કંપની આ સ્થળ ભારત માટે શુકનવંતુ નથી એવો ટેંગ દૂર કરી શકશે. ૨૦૦૭માં એમએસ ધોનીના નેતૃત્વમાં અને ૨૦૨૪માં રોહિત શર્માની કેપ્ટન્સીમાં ભારતે આ ફોર્મેટનો વર્લ્ડ કપ જીતી લીધો હતો અને હવે એ સન્માન સૂર્યકુમારને મળશે તો ભારતીય ક્રિકેટને ચાર ચાંદ લાગી જશે. જોકે ન્યૂ ઝીલેન્ડની ટીમ મર્યાદિત ઓવર્સની ક્રિકેટ (ટી-૨૦માં કે વન-ડેમાં) ક્યારેય વર્લ્ડ કપ નથી જીતી એટલે આજે એ ઐતિહાસિક સિદ્ધિ હાંસલ કરવા કિચીઓ છેલ્લા ત્રાસ સુધી લડશે એવું કહીએ તો ભારતીયોએ જબરદસ્ત લડત માટે તૈયાર રહેવું પડશે. ૨૦૧૯માં કિચીઓ વન-ડે વર્લ્ડ કપની ફાઇનલમાં અને ૨૦૨૧માં ટી-૨૦ વિશ્વ કપની ફાઇનલમાં પરાજિત થયા હતા. ૨૦૨૩ની ૧૯મી નવેમ્બરે રોહિત શર્મા અત્યંત હતાશ હાલતમાં અને ઓંખોમાં આસું સાથે પ્રેસિંગ રૂમના પગથિયાં ચડી રહ્યો (જુઓ પાનું ૨) ▶▶

જુ તલચારો, રહા ન જાયો...
અમદાવાદના નરેન્દ્ર મોદી સ્ટેડિયમમાં વર્લ્ડ કપની ફાઇનલની પૂર્વસંધ્યાએ ટ્રોફી ભણી લાલચભરી નજરે જોઈ રહેલો ભારતીય કેપ્ટન સૂર્યકુમાર યાદવ. (એજન્સી)

વિપક્ષની અવિશ્વાસની દરખાસ્ત પૂર્વે મોદીએ બિરલાની સરાહના કરી

કોટા: વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ શનિવારે ઓમ બિરલાને સંસદના ઉત્કૃષ્ટ સભ્ય અને લોકસભાના 'ભવ્ય' સ્પીકર ગણાવ્યા હતા. મોદીએ કહ્યું હતું કે બિરલા પક્ષની ભેદરેખાને ભૂલીને કામ કરવા અને અધ્યક્ષસ્થાને રહેતા બધાને સાથે રાખે છે. ગુદામ આપણા આદરણીય સંસદસભ્યો હાજર લોકસભા વિરોધ પક્ષોની બિરલા સામેની અવિશ્વાસની દરખાસ્ત આવવાની છે એના બે દિવસ પહેલાં મોદીએ આ ટિપ્પણી કરી હતી. મોદીએ કોટા હવાઈમથકનો શિલાન્યાસ કરતી વખતે ઓનલાઈન સંબોધન કરતાં મોદીએ કહ્યું હતું કે આજે બિરલા કોઈ પક્ષના સભ્ય નથી. શાસક પક્ષ કે વિપક્ષની વાત કરીએ તો તેઓ પક્ષની ભેદરેખાની ઉપર છે. જ્યારે હું બિરલાને ગુદામ જોઈ છું ત્યારે મને લાગે છે કે શિક્ષણ શહેર કોટાથી આવતા હોવાથી તેઓ સારા કુટુંબના વડાની ભૂમિકા ભજવે છે. ગુદામ આપણા આદરણીય સંસદસભ્યો હાજર હોય છે તેથી તે બધાને સારી રીતે હાથ ધરે છે. તેઓ બધા સાંસદોની લાગણી અને વિનંતીનો આદર કરે છે. તેઓ એવા સ્પીકર છે કે જેઓ બધા સંસદસભ્યોને આદર આપે છે. મોટા ધરાનાના તોછડા અને તોફાની 'વિદ્યાર્થી' સંસદમાં આવે છે અને હોબાળો મચાવાની આદત છોડતા નથી તો પણ તેઓ આને સારી રીતે હાથ ધરે છે. (એજન્સી) ■

ગતિવિધિ : ઈરાનના સર્વોપરી નેતા અલી ખામેનીની શહાદત બાદ એક અઠવાડિયા કાશ્મીરની ખીણમાં દેખાવો થયા હતા. શુક્રવારે આ અંકુશો ઉઠાવતાં વાહનો રોડ પર દેખાવા માંડ્યા હતા. (પીટીઆઈ)

વૉર ઇફેક્ટ: ગેસ સિલિન્ડર હવે ૧૧૫ રૂપિયા મોંઘું

કમર્શિયલ વપરાશ માટેના ગેસના ભાવમાં પણ ૬૦ રૂપિયાનો વધારો: જોકે હાલ પેટ્રોલ-ડીઝલના ભાવમાં વધારો નહીં

નવી દિલ્હી: પશ્ચિમ એશિયામાં યુદ્ધને કારણે ઊર્જાના વધતા ભાવ વચ્ચે ઘરેલું એલપીજીના ભાવમાં ૧૧૪.૫ રૂપિયાનો અને કમર્શિયલ ગેસ સિલિન્ડરના ભાવમાં ૬૦ રૂપિયાનો મોટો વધારો ગઈ કાલે ક્રિકવામાં આવ્યો છે. જોકે સરકારે એવી સ્પષ્ટતા કરી હતી કે પેટ્રોલ અને ડીઝલના ભાવમાં વધારા કરવાની હાલ કોઈ વિચારણા નથી. ઇન્ડિયન (જુઓ પાનું ૨) ▶▶

ઈરાને પડોશીઓની માફી માગીને આખરે શરણાગતિ સ્વીકારી: ટ્રમ્પ

હુમલાઓ બદલ ઈરાનના પ્રમુખે પડોશી દેશોની માફી માગી તોય હુમલાઓ ચાલુ જ રહ્યા: જોઈનમાંની ૨૨,૦૦૦ કરોડની અમેરિકી એન્ટિ-મિસાઈલ ઘાડ સિસ્ટમ ઉડાવી ઈરાને

વોશિંગ્ટન: અમેરિકાના પ્રમુખ ડોનલ્ડ ટ્રમ્પે શુક્રવારે ઘોષણા કરી હતી કે ઈરાને મિડલ-ઈસ્ટના તેના પડોશી દેશોની માફી માગીને શરણાગતિ સ્વીકારી છે. ઈરાનના પ્રમુખે શનિવારે અમેરિકા અને ઈઝરાયલ સાથેના એક અઠવાડિયા પૂરા કરનારા યુદ્ધમાં અખાતના દેશો પર મિસાઈલ અને ડ્રોનના હુમલાની માફી માગી હતી. જોકે આ સૂચવે છે કે અમેરિકા અને ઈઝરાયલના હવાઈહુમલાએ દેશને (જુઓ પાનું ૨) ▶▶

હુમલો : રશિયાના મિસાઈલ હુમલા બાદ યુક્રેનના ખાર્કિવમાં આગ ઓલવવાના પ્રયાસો થયા હતા. (પીટીઆઈ)

બલૂચિસ્તાનમાં ૧૫ આતંકવાદી હણાયા

બલૂચિસ્તાન: પાકિસ્તાનના બલૂચિસ્તાન પ્રાંતમાં સતત ચાલી રહેલા આંતરિક સંઘર્ષ વચ્ચે સુરક્ષા દળોએ બે અલગ-અલગ ઓપરેશનમાં ૧૫ આતંકવાદીઓને ઠાર માર્યા છે. પાકિસ્તાની સેનાની મીડિયા શાખા ઇન્ટર-સર્વિસિસ પબ્લિક રિલેશન્સ દ્વારા માહિતી આપવામાં આવી હતી. સેનાએ જણાવ્યું હતું કે ગુસ્વારે આતંકવાદીઓની અંગે ગુમ માહિતી મળી હતી. તેની બાદ પાકિસ્તાની સેનાએ ઓપરેશન શરૂ કર્યું હતું. પાકિસ્તાની સેનાએ જણાવ્યું હતું કે ઓપરેશન દરમિયાન, સૈનિકોએ આતંકી ઠેકાણા પર અસરકારક રીતે હુમલો કર્યો અને ભીષણ ગોળીબાર પછી ૧૨ આતંકવાદીઓને મારી નાખ્યા હતા. આતંકવાદીઓ પાસેથી શસ્ત્રોનો જથ્થો પણ જપ્ત કરવામાં આવ્યો હતો. બલૂચિસ્તાન પ્રાંતના હરનાઈ જિલ્લામાં પહેલું ઓપરેશન હાથ ધર્યું હતું. વર્ષ ૨૦૨૪ માં પાકિસ્તાન સરકારે પ્રતિબંધિત તંદરીક-એ-તાલિબાન પાકિસ્તાન ને "ફિત્ના અલ-ખવરીજ" તરીકે સૂચિત કર્યું છે. જે શબ્દ અગાઉના ઇસ્લામિક ઇતિહાસ ધરાવતા જૂથનો ઉલ્લેખ કરે છે જે હિંસામાં સામેલ હતો. આ દરમિયાન બલૂચિસ્તાનના બાલિષ્ટા જિલ્લામાં ગુમચર માહિતીના આધારે અન્ય એક કાર્યવાહીમાં સુરક્ષા દળોએ આતંકી વિરુદ્ધ મિશ્ર-કેલિબર હથિયારોનો ઉપયોગ કરીને તેમની સાથે અસરકારક રીતે કાર્યવાહી કરી. સેનાએ જણાવ્યું હતું કે ગોળીબાર પછી બીજા ઓપરેશનમાં ત્રણ આતંકવાદીઓ માર્યા ગયા હતા. આતંકવાદીઓ પાસેથી શસ્ત્રો, દારૂગોળો અને વિસ્ફોટકો પણ મળી આવ્યા હતા. ■

અલી ખામેનીના ચારેય પુત્ર હજી જીવતા છે

તહેરાન: મિડલ-ઈસ્ટમાં હજી પણ સ્થિતિ તણાવપૂર્ણ છે. જેમાં અમેરિકા અને ઈઝરાયલના સંયુક્ત ઓપરેશનમાં ઈરાનના સુપ્રીમ લીડર અલી ખામેનીની હત્યા કરવામાં આવી હતી. જોકે, આ દરમિયાન ઈરાનના સુપ્રીમ લીડર ખામેનીના ચારે પુત્રો સુરક્ષિત હોવાના અહેવાલ પ્રકાશમાં આવ્યા છે. આ ચારે લોકોની તસવીર પણ જોવા મળી છે. આ પૂર્વે એવા અહેવાલ આવ્યા હતા કે તેમના પુત્રો પણ હુમલામાં માર્યા ગયા છે. ઈરાનના સુપ્રીમ લીડર ખામેનીના ચાર પુત્રો મુસ્તફા ખામેની, મુજતબા ખામેની, હુજ્રત ઉલ-ઇસ્લામ વાલ-મુસ્લિમીન મસૂદ ખામેની અને હુજ્રત ઉલ-ઇસ્લામ વાલ-મુસ્લિમીન મેહસામ ખામેની છે. ઈરાનમાં ખામેનીના મૃત્યુ બાદ ઈરાન અને અમેરિકા વચ્ચે સંઘર્ષ વધ્યો છે. જેમાં બંને દેશો સતત એકબીજા પર હુમલો કરી રહ્યા છે. અમેરિકા કોઈપણ કિંમતે ઈરાન પર દબાણ જાળવી રાખવા માંગે છે. જ્યારે ઈરાન શરણાગતિ સ્વીકારવા તૈયાર નથી. જેમાં અમેરિકા, ઈઝરાયલ અને ઈરાન વચ્ચેનો સંઘર્ષ વધી રહ્યો છે. જેના કારણે મધ્ય પૂર્વમાં તણાવ વધી રહ્યો છે. ■

હરિયાણામાં હોળીના રંગ બનાવતી ફેક્ટરીમાં આગ: પાંચ મહિલાનાં મોત

હરિયાણાના જિંદ જિલ્લામાં શનિવારે એક મોટી દુર્ઘટના બની હતી. હોળીના રંગ બનાવતી એક ફેક્ટરીમાં ભીષણ આગ લાગી હતી. આ ઘટનામાં પાંચ મહિલાઓનાં મોત થયા હતા. જ્યારે અન્ય કામદારો ગંભીર રીતે દાઝી ગયા છે. આ દુર્ઘટનાની માહિતી મળતા કાયર બ્રિગેડની ગાડીઓ ઘટના સ્થળે પહોંચી હતી. તેમજ અનેક કલાકોની મહેનત બાદ આગ પર કાબુ મેળવવામાં આવ્યો હતો. જિંદ: હરિયાણાના જિંદ જિલ્લામાં શનિવારે એક મોટી દુર્ઘટના બની હતી. હોળીના રંગ બનાવતી એક ફેક્ટરીમાં ભીષણ આગ લાગી હતી. આ ઘટનામાં પાંચ મહિલાઓનાં મોત થયા હતા. જ્યારે અન્ય કામદારો ગંભીર રીતે દાઝી ગયા છે. આ દુર્ઘટનાની માહિતી મળતા કાયર બ્રિગેડની ગાડીઓ ઘટના સ્થળે પહોંચી હતી. તેમજ અનેક કલાકોની મહેનત બાદ આગ પર કાબુ મેળવવામાં આવ્યો હતો. આ અંગે મળતી માહિતી મુજબ આ ફેક્ટરીમાં ૩૦ કામદારો કામ કરી રહ્યા હતા. આ દુર્ઘટનામાં ગંભીર રીતે ઘાયલ લોકોને પાણીપત સિવિલ હોસ્પિટલમાં સારવાર અર્થે ખસેડવામાં આવ્યા છે. આ અંગે કામદારોએ જણાવ્યું હતું કે અકસ્માત સમયે ફેક્ટરી બહારથી બંધ હતી. જેના કારણે કોઈ પણ કામદાર બહાર નીકળી શક્યા ન હતા. સફિદોની ભાટ કોલોનીમાં ફેક્ટરીમાં કામ કરતી ૧૬ મહિલાઓ અને બે પુરુષોને દાઝી ગયેલી હાલતમાં બચાવી લેવામાં આવ્યા હતા. જેમાંથી પાંચ મહિલાઓનાં મોત થયા છે. જેમાં એક મહિલાની ઓળખ હજી સુધી થઈ નથી. મૃતકના પરિવારે સફિદોમાં રસ્તો રોકવા ધમકી આપી હતી, પરંતુ પોલીસે યોગ્ય કાર્યવાહી અને વળતરની ખાતરી આપીને તેમને શાંત પાડ્યા હતા. ■

વેપારી જહાજો આ વિસ્તારમાં અટવાયા હોવાના અહેવાલ છે. હોર્મુઝની ખાડી દુનિયા માટે તેલ અને ગેસ સપ્લાયની 'લાઈફલાઈન' સમાન છે. વિશ્વના કુલ કાચા તેલના પુરવઠાનો લગભગ ૨૦ ટકા હિસ્સો આ સાંકડા માર્ગથી પસાર થાય છે. ઈરાનની આ કાર્યવાહીને કારણે આંતરરાષ્ટ્રીય બજારમાં કાચા તેલના ભાવમાં પ્રતિ બેરલ ૧૦ ડોલરનો ઉછાળો જોવા મળ્યો છે. જો આ ગતિરોધ લાંબો સમય ચાલશે તો એશિયા અને યુરોપના દેશોમાં ઈંધણી ભારે અછત સર્જાઈ શકે છે, જેની સીધી અસર સામાન્ય જનતાના ખિસ્સા પર પડશે. ઈરાનના આ પડકાર સામે અમેરિકા પણ સજ્જ થઈ રહ્યું છે. અમેરિકી નાણા પ્રધાન સ્કોટ બેસેન્ટે જણાવ્યું છે કે તેઓ રાજદ્વારી અને સૈન્ય એમ બંને રીતે આ સમસ્યાનો ઉકેલ લાવવા પ્રયત્નશીલ છે. પેન્ટાગોન હવે હોર્મુઝની ખાડીમાં વધારાના યુદ્ધજહાજો તહેનાત કરવાની યોજના બનાવી રહ્યું છે.

વિસ્થાપન : લેબેનોનના બૈરુતના દહીયેહમાં ઈઝરાયલના હવાઈહુમલા બાદ લોકો તેમની વસ્તુઓ ભેગી કરી રહ્યા હતા. (પીટીઆઈ)

સાપ્તાહિક ભવિષ્ય - પંડિત જિતેન હરિહર મહેસાણાવાળા

તા. ૮-૩-૨૦૨૬ થી તા. ૧૪-૩-૨૦૨૬

અહોચર: સૂર્યનારાયણ આખો સપ્તાહ કુંભ રાશિમાં ભ્રમણ કરે છે. મંગળ કુંભ રાશિમાં માર્ગાભ્રમણ કરે છે. વક્રી બુધ કુંભ રાશિમાં મિશ્ર ગતિએ ભ્રમણ કરે છે. મિથુન રાશિમાં વક્રી ગુરુ તા. ૧૧મીએ માર્ગી થાય છે. શુક્ર મીન રાશિમાં શીઘ્ર ગતિએ ભ્રમણ કરે છે. શનિ મીન રાશિમાં માર્ગાભ્રમણ કરે છે. શુક્ર કુંભ રાશિમાં ભ્રમણ કરે છે. ચંદ્ર પ્રારંભે તુલા રાશિમાં રહે છે. તા. ૯મીએ વૃશ્ચિક રાશિમાં, તા. ૧૧મીએ ઘનુ રાશિમાં, તા. ૧૪મીએ મકર રાશિમાં રહે છે.

મેષ (બ, લ, ઇ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં વેપાર લાભદાયી થશે. નોકરીમાં પરિશ્રમ, પુરુષાર્થ મહેનત કરાવનાર ગોચરઅહીં છતાંય સફળતા અનુભવશે. નોકરી માટે તા. ૯, ૧૦, ૧૩ શુભ જણાય છે. નોકરીના જૂનાં કામકાજ અધિકારીના સહયોગથી પૂર્ણ કરી શકશો. નિજી વ્યવસાયમાં મિત્રો ઉપયોગી થશે. નાણાવ્યવસ્થા જળવાશે. મહિલાઓને પતિનો સહયોગ કાર્યક્ષેત્રે પ્રાપ્ત થાય. વિદ્યાર્થીઓના આ સપ્તાહના અધ્યયનના કામકાજ સફળ બનતા જણાશે.

વૃષભ (બ, વ, ઉ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં નવાં નાણાકોટાણ શક્ય જણાય છે. નોકરી માટે તા. ૯, ૧૦ શુભ જણાય છે. નોકરીમાં સહકાર્યકરો, મિત્રો જ્ઞાતા અઘૂરા કામકાજ પૂર્ણ કરી શકશો. વેપાર વધશે. વેપારના કામકાજ સફળ બની રહેશે. વેપાર માટે જરૂરી નાણાસાહાય પ્રાપ્ત થશે. મહિલાઓને કિંમતી ચીજોની ખરીદી માટે અનુકૂળતાઓ જણાશે. વિદ્યાર્થીઓના આ સપ્તાહના અભ્યાસના નિર્ણયો સફળ પુરવાર થશે.

મિથુન (ક, છ, ઇ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં નવીન કાર્યપદ્ધતિ અપનાવી શકશો. નોકરી માટે તા. ૧૦, ૧૧, ૧૨ શુભ જણાય છે. નોકરીના અધિકારી દ્વારા હસ્તગત કાર્યો સરળતાથી પૂર્ણ કરી શકશો. નોકરી વિશેની મૂંઝવણો પણ દૂર થશે. કારોબારની નાણાઆવકની વૃદ્ધિ થશે. કાર્યક્ષેત્રે મહિલાઓને પતિનો સહયોગ પ્રાપ્ત થાય. વિદ્યાર્થીઓના અભ્યાસના નિર્ણયો સફળ પુરવાર થશે.

કર્ક (ડ, ઇ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારના નવાં નાણાકોટાણ માટે સફળતા જણાશે. નોકરી માટે તા. ૧૨, ૧૩, ૧૪ શુભ જણાય છે. નોકરી માટે સંઘર્ષ, પુરુષાર્થ છતાંય યશ મેળવશે. લાંબા અંતરનો પ્રવાસ સફળ જણાશે. નવા કામકાજનો પ્રારંભ થાય. અઢારણ નાણાં ખર્ચના પ્રસંગને ટાળી શકશો. નવા કામકાજના પ્રારંભ માટે મહિલાઓને પતિનો સહયોગ પ્રાપ્ત થતો જણાશે. વિદ્યાર્થીઓના આ સપ્તાહના નિર્ણયો શુભ પુરવાર થશે.

સિંહ (મ, ટ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારની નવી પ્રવૃત્તિઓ સફળ પુરવાર થશે. સપ્તાહમાં શેરબજારના કામકાજ આત્મવિશ્વાસ અને સફળતા મેળવશે. નોકરી માટે તા. ૮, ૯, ૧૪ શુભ પુરવાર થશે. ભાગીદારીના જૂનાં મતભેદનો ઉકેલ આવશે. મિત્રો કાર્યક્ષેત્રે ઉપયોગી થશે. નાણાંની આવક જળવાઈ રહેશે. મહિલાઓને કિંમતી ચીજોની ખરીદીમાં સફળતા જણાશે. વિદ્યાર્થીઓ રચનાત્મક પ્રવૃત્તિઓમાં વ્યસ્ત રહેશે.

કન્યા (પ, ઠ, ડા): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં નવીન કાર્યપદ્ધતિ અપનાવશે. નોકરીમાં સફળતા, યશ મેળવશે. સહકાર્યકરોમાં સંપ જળવાશે. અધિકારીની કૃપા મેળવશે. આત્મવિશ્વાસ દઢ બનવાથી કાર્યક્ષેત્રે ઉત્સાહ જણાશે. નાણાઆવકની વૃદ્ધિ થશે. ગૃહિણીઓને સહપરિવાર પ્રવાસ જણાય છે. અર્થવ્યવસ્થા જાળવવા માટે આ સપ્તાહમાં

મહિલાઓને સરળતા અને સફળતા જણાશે. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં પર્યટન, પ્રવાસ અનુકૂળ બનતો જણાશે.

તુલા (ર, ત): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં દૈનિક સાપ્તાહિક વેપાર લાભદાયી પુરવાર થશે. નોકરી માટે તા. ૯, ૧૩, ૧૪ શુભ જણાય છે. નોકરીના હસ્તગત કામકાજ પૂર્ણ કરવા માટે સફળતા મેળવશે. નવી જવાબદારીઓ પણ સફળતાથી પૂર્ણ કરી શકશો. કામકાજમાં યશ મેળવશે. સરકારી કામકાજ પૂર્ણ કરવામાં સરળતા જણાશે. આ સપ્તાહમાં મહિલાઓને પતિનો સહયોગ પ્રાપ્ત થતો જણાશે. વિદ્યાર્થીઓને સહકાર્યકરો ઉપયોગી થશે.

વૃશ્ચિક (ન, ય): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં જરૂરી માર્ગદર્શનપૂર્વકનો વેપાર લાભદાયી પુરવાર થશે. નોકરી માટે તા. ૮, ૧૩, ૧૪ શુભ જણાય છે. મિલકતનો નિર્ણય લઈ શકશો. મિલકતના નિર્ણયોમાં પરિવારના સભ્યો પણ ઉપયોગી થશે. વેપારના કામકાજમાં સફળતા મેળવશે. વેપારની જૂની ઉઘરાણીની આવક પ્રાપ્ત કરશો. વેપાર દ્વારા અર્થઉર્પાજન સરળ બનતું જણાશે. ગૃહિણીઓને સંતાનની મૂંઝવતી જવાબદારીઓમાં ઉકેલ પ્રાપ્ત થતો જણાશે. વિદ્યાર્થીઓ નિત્ય અભ્યાસમાં નિયમિતતા અનુભવશે.

ઘનુ (બ, ઘ, ક, ઢ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં નાણાકીય હિસાબ-કિતાબ પૂર્ણ કરી શકશો. નોકરી માટે તા. ૮, ૯, ૧૩, ૧૪ શુભ જણાય છે. સાહસિકતાથી નવા કામકાજનો પ્રારંભ કરશો. નવા કામકાજમાં જરૂરી સાધનો આર્થિક સંગવડતાઓ પણ પ્રાપ્ત કરશો. નાણાવ્યવસ્થા વધુ દઢ મજબૂત બનશે. મહિલાઓને સંતાનની મૂંઝવતી જવાબદારીઓમાં અનુકૂળતાઓ જણાશે. વિદ્યાર્થીઓ અધ્યયન અને શિક્ષણમાં નિયમિતતા દાખવી શકશે.

મકર (ખ, જ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં દૈનિક સાપ્તાહિક વેપાર તથા વેપારના કામકાજ સફળ જણાશે. નોકરી માટે તા. ૮, ૯, ૧૦ શુભ જણાય છે. નોકરીમાં જૂનાં અઘૂરાં કાર્યો પૂર્ણ કરવા માટે સફળતા મેળવશે. કાયદા કાનૂની સવાલોનો ઉકેલ આવશે. વેપાર વધશે. નાણાં આવક વધશે. મહિલાઓને કુટુંબના સભ્યોનો પ્રસંગોપાત સહયોગ પ્રાપ્ત થતો જણાય. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં નવી પ્રવૃત્તિઓ માટે અનુકૂળતાઓ જણાશે.

કુંભ (ગ, શ, સ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારની પ્રવૃત્તિઓમાં યશસ્વી અનુભવ કરશે. નોકરી માટે તા. ૧૧, ૧૩, ૧૪ શુભ જણાય છે. નોકરીના કાર્યકરોમાં સંપ અનુભવશે. આત્મવિશ્વાસ દઢ બનશે. હસ્તગત કામકાજ પૂર્ણ કરવામાં સફળતા મેળવશે. કુટુંબના સભ્યોમાં મહિલાઓના મતભેદોનો ઉકેલ આવશે. મહિલાઓને પતિનો સહયોગ પરિવારના જવાબદારીના કામકાજમાં પ્રાપ્ત થાય. વિદ્યાર્થીઓને સહઅધ્યાયીઓમાં માનપ્રતિષ્ઠા પ્રાપ્ત થતી જણાશે.

મીન (દ, ય, ઝ, ઠ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં નવા કામકાજનો પ્રારંભ શક્ય જણાય છે. નોકરી માટે તા. ૧૨, ૧૩, ૧૪ શુભ જણાય છે. અધિકારી દ્વારા નોકરીના કામકાજ પૂર્ણ કરવા માટે સરળતા અનુભવશે. કાયદાના પ્રશ્નોમાં રાહત જણાશે. મૂંઝવણો ઉકેલાશે. મહિલાઓની નાણાવ્યવસ્થા સફળ બની રહેશે તથા પ્રવાસનાં આયોજનો પણ સફળ બની રહેશે. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં નવા અધ્યયન માટે સફળ તકો પ્રાપ્ત થતી જણાશે.

આજનું પંચાંગ

ઉત્તરાયણ - સૌર વસંતઋતુ, રવિવાર, તા. ૮-૩-૨૦૨૬, રંગ પંચમી, શ્રી જયંતી

ભારતીય દિનાંક ૧૭, માંહે ફાલ્ગુન, શકે ૧૯૪૭
વિક્રમ સંવત ૨૦૮૨, શા. શકે ૧૯૪૭, ફાલ્ગુન વદ-૫
જૈન વીર સંવત ૨૫૫૨, માંહે ફાલ્ગુન, તિથિ વદ -૫
પારસી શહેનશાહી રોજ ૨૬મો આસતાદ, માંહે ૭મો મેહેર, સને ૧૩૯૫
પારસી કદમ્બી રોજ ૨૬મો આસતાદ, માંહે ૮મો આવાં, સને ૧૩૯૫
પારસી ફસલી રોજ ૨૩મો દએપદીન, માંહે ૧૨મો સ્પેનદામૈદ, સને ૧૩૯૪
મુસ્લિમ રોજ ૧૮મો, માંહે ૯મો રમજાન, સને ૧૪૪૭
મીસરી રોજ ૨૦મો, માંહે ૯મો રમજાન, સને ૧૪૪૭
નક્ષત્ર સ્વાતિ બપોરે ક. ૧૩-૩૧ સુદી પછી વિશાખા ચંદ્ર તુલામાં
ચંદ્ર રાશિ નામાક્ષર: તુલા (ર, ત)
સૂર્યોદય: મુંબઈ ક. ૦૬ મિ. ૫૪, અમદાવાદ ક. ૦૬ મિ. ૫૭, સ્ટા.ટા.,
સૂર્યાસ્ત: મુંબઈ ક. ૧૮ મિ. ૪૪, અમદાવાદ ક. ૧૮ મિ. ૪૪, સ્ટા. ટા.
-: મુંબઈ સમુદ્રમાં ભરતી ઓટ :-
ભરતી: બપોરે ક. ૧૫-૦૨, મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૦૨-૪૭ (તા. ૯)
ઓટ: સવારે ક. ૦૮-૩૫, રાત્રે ક. ૨૦-૪૭
પ્રત પર્વાદિ: વિક્રમ સંવત ૨૦૮૨, ‘પિંગલ’ નામ

સાપ્તાહિક દૈનંદિની

તા. ૮-૩-૨૦૨૬ થી તા. ૧૪-૩-૨૦૨૬

રવિવાર, ફાલ્ગુન વદ-૫, વિ. સં. ૨૦૮૨, તા. ૮મી માર્ચ, ઈ. સ. ૨૦૨૬, નક્ષત્ર સ્વાતિ બપોરે ક. ૧૩-૩૧ સુદી પછી વિશાખા. ચંદ્ર તુલા રાશિ પર જન્માક્ષર. રંગ પંચમી, શ્રી જયંતી, બીજોય ગોવિંદ હલદંડર જયંતી (મંદિાપુર). લગ્ન, વાસ્તુ, ઉપનયન પ્રતિષ્ઠા. શુભ દિવસ.

સોમવાર, ફાલ્ગુન વદ-૬, તા. ૯મી. નક્ષત્ર વિશાખા સાંજે ક. ૧૬-૧૧ સુદી, પછી અનુરાધા. ચંદ્ર તુલામાં સવારે ક. ૦૯-૨૯ સુદી, પછી વૃશ્ચિક રાશિ પર જન્માક્ષર. સંત એકનાથ ધષ્ટી, વિંધુહો પ્રારંભ સવારે ક. ૦૯-૨૯, ભદ્રા પ્રારંભ રાત્રે ક. ૨૩-૨૭. લગ્ન,ખાત સામાન્ય દિવસ

મંગળવાર, ફાલ્ગુન વદ-૭, તા. ૧૦મી, નક્ષત્ર અનુરાધા રાત્રે ક. ૧૯-૫૪ સુદી, પછી જયેષ્ઠા. ચંદ્ર વૃશ્ચિક રાશિ પર જન્માક્ષર. વિંધુહો, ભદ્રા સમાપ્તિ રાત્રે ક. ૧૨-૩૯. લગ્ન, શુભ દિવસ
બુધવાર, ફાલ્ગુન વદ-૭, તા. ૧૧મી, નક્ષત્ર જયેષ્ઠા રાત્રે ક. ૨૧-૫૯ સુદી, પછી મૂળ. ચંદ્ર વૃશ્ચિકમાં રાત્રે ક. ૨૧-૫૯ સુદી, પછી ઘનુ રાશિ પર જન્માક્ષર. કાલાષ્ટમી, શનિ પશ્ચિમાસ્ત,

નીતીશ-પુત્ર નિશાંતને ડેપ્યુટી સીએમ બનાવાશે

પટણ: બિહારના મુખ્ય પ્રધાન નીતીશ કુમારના પુત્ર નિશાંત કુમાર રવિવારે સત્તાવાર રીતે જન્તા દળ (યુનાઈટેડ)માં જોડાશે. નિશાંતને વિધાન પરિષદમાં સભ્ય બનાવાશે અને નાયબ મુખ્ય પ્રધાન બનાવાશે. સૂત્રોના જણાવ્યા અનુસાર નિશાંત અહીં પાર્ટી મુખ્યાલય ખાતે વરિષ્ઠ નેતાઓ, પ્રધાનો, સાંસદો, ધારાસભ્યો અને વિધાન પરિષદના સભ્યોની હાજરીમાં જોડાશે. પાર્ટીના એક સૂત્રએ જણાવ્યું કે નિશાંત કુમારે શુક્રવારના રોજ જેડી (યુ)ના રાષ્ટ્રીય કાર્યકારી પ્રમુખ સંજય ઝાના નિવાસસ્થાને પાર્ટીના ધારાસભ્યો અને વિધાન પરિષદના સભ્યો સાથે મુલાકાત કરી હતી. તેમજ ભાવિ રણનીતિ પર લાંબી ચર્ચા કરી હતી. નિશાંત રવિવારે એટલે કે આજે સત્તાવાર રીતે જેડીયુમાં જોડાવા બાદ સક્રિય રાજકારણમાં પ્રવેશ કરશે તે નક્કી થઇ ગયું છે. પાર્ટીના અન્ય એક સૂત્રએ જણાવ્યું કે જેડી (યુ)ના વરિષ્ઠ નેતા શ્રવણ કુમાર બિહારના એકમાત્ર પ્રધાન હતા, જે બેઠકમાં હાજર હતા.

રશિયા પાસેથી ઓઈલની ખરીદી માટે કોઈની મંજૂરીની જરૂર નથી: ભારત

નવી દિલ્હી: ભારતને રશિયાથી તેલ મંગાવવાની છૂટ આપ્યાના અમેરિકી દ્વાવા બાદ ભારતે આ વિષય પર મહત્વની સ્પષ્ટતા કરી છે. ભારત સરકારે ચોખવટ કરતા કહ્યું હતું કે, રશિયા પાસેથી તેલ ખરીદવા માટે આપણે કોઈની મંજૂરીની જરૂર નથી. રશિયા પાસેથી તેલની ખરીદી યથાવત રહેશે. અમેરિકા અને ઈઝરાયલે ઈરાન પર કરેલા હુમલાએ દુનિયાના એનજી સેક્ટરને ઊંધલાપાથલ કરી નાંખ્યું છે. આ યુદ્ધના કારણે કૂડ ઓઈલની કિંમતમાં વધારો થયો છે. ઈરાનમાં આવેલા હીમુંજ રફાઇનરીમાં સંયુક્ત ઇલાઈહુમલાને પગલે ઈરાને ધમકી બાદ કૂડ ઓઈલ પર માકી અસર થઈ છે.

ભારત સરકાર તરફથી સામે આવેલા નિવેદનમાં

ઈરાનના હુમલા: સઉદીના સંરક્ષણ પ્રધાનને મુનિર મળ્યા

દુબઈ: પશ્ચિમ એશિયામાં તંગદિલી વધી રહી છે ત્યારે સુરક્ષા પરિસ્થિતિની ચર્ચા કરવા પાકિસ્તાનના ચીફ ઓફ ડિફેન્સ ફોર્સીસ (સીડીએફ) ફિલ્ડ માર્શલ સૈયદ અસીમ મુનિરે સઉદી અરેબિયા જઈને સંરક્ષણ પ્રધાન પ્રિન્સ ખાલિદ બિન સલમાનની મુલાકાત લીધી હતી. ઈરાને સઉદી અરેબિયા પર હુમલા કરતા ગયા વર્ષની ઈસ્લામાબાદ અને રિયાધ વચ્ચેની પારસ્પષ્ટિક સંરક્ષણ સંધિ સંકટમાં આવી છે. આ કરાર પ્રમાણે કોઈ ત્રીજો દેશ પાકિસ્તાન કે સઉદી પર હુમલો કરે તો એકમેકની મદદમાં આવવાની વાદ કરે છે.

અફઘાન તાલિબાને ૨૬ ફેબ્રુઆરીએ પાકિસ્તાન પર હુમલો કર્યો ત્યારે સંરક્ષણ સંધિની પહેલી કસોટી થઈ હતી. પાકિસ્તાનના સંરક્ષણપ્રધાન ખ્વાજા અસિફે કહ્યું હતું કે આ બે દેશ વચ્ચેનું ‘પહુલું યુદ્ધ’ ચાલુ છે. અમેરિકા અને ઈઝરાયલના સંયુક્ત હવાઈહુમલાને પગલે ઈરાને સઉદી કિંગડમ પર ડ્રોન અને મિસાઈલ વડે હુમલો કર્યો હતો. જો સઉદી અને ઈરાન વચ્ચે ઔપચારિક યુદ્ધ ફાટી નીકળશે તો શું પાકિસ્તાન સઉદી અરેબિયાની તરફેણમાં ઊભું રહેશે કે નહીં એ અંગે સવાલો પુછાય રહ્યા છે. પ્રિન્સ ખાલિદ બિન સલમાને શનિવારે પોસ્ટ મૂકીને લખ્યું હતું કે મારી ફિલ્ડ માર્શલ મુનિર સાથે મીટિંગ થઈ. (એજન્સી)■

પહેલા પાનાનું ચાલુ

વિશ્વ કપ

હતો. આ દિવસે ઓસ્ટ્રેલિયા સામે ભારતનો વન-ડેના વર્લ્ડ કપમાં પરાજય થયો હતો અને એ કમનસીબ ઘટનાને ભૂલાવવાના પ્રયાસમાં સૂર્યકુમાર અને તેની ટીમ આજે ફાઇનલ જીતવા કોઈ કસર બાકી નહીં રાખે. જોકે સૂર્યકુમાર અને તેના શૂરવીરો બરાબર ઉડ઼઼઼઼ દિવસ પહેલા (૨૦૨૫ની નવમી માર્ચ) જે બન્યું હતું એના પરથી પ્રેરણા લઈને પણ જીતી શકે એમ છે. એ દિવસે ભારતે વન-ડેની ચેમ્પિયન્સ ટ્રોફીની ફાઇનલમાં ન્યૂ ઝીલૅન્ડને પરાજિત કરીને આઇસીસી ટ્રોફી જીતવાનું નિરાશાજનક ૧૩ વર્ષના સમયગાળાનો અંત લાવી દીધો હતો. ત્યારે રોહિત શર્માની ટીમમાં સૂર્યાં નહોતો, પરંતુ તેની અત્યાચારની ટીમ એ જીત પરથી કંઈક શીખી તો શકશે જ.

આજે ટી-૨૦ જગતને એવું વિજેતા મળી શકે જે આ ટ્રોફી ડિફેન્ડ કરનારો પ્રથમ દેશ કહેવાશે. અથવા તો એવું ચેમ્પિયન મળશે જે પહેલી જ વખત આ ફોર્મેટમાં પોતાને વર્લ્ડ ચેમ્પિયન તરીકે ઓળખાવી શકશે. સૂર્યકુમાર બે વર્ષથી ભારતીય ટી-૨૦ ટીમનું સુકાન બહુ સારી રીતે સંભાળી રહ્યો છે. તેણે આ બે વર્ષમાં બેટિંગ પર્ફોર્મન્સમાં ઘણી વખત ચાહકોને નિરાશા જરૂર કર્યાં છે, પરંતુ તેની ટીમમાં ઘણા મેય-બિનર્સ છે એ પણ કોઈએ ન ભૂલવું જોઈએ. આ વર્લ્ડ કપની શરૂઆતમાં કોઈએ પણ ધાર્યું નહીં હોય કે સંજુ સેમ્સન એકલા હાથે ભારતને સેમિ ફાઇનલમાં અને પછી ફાઇનલમાં પહોંચાડશે.

સૂર્યકુમાર આજે જીતવા બદલ પોતાની કરીઅરને અને કેપ્ટનશીને સર્વોચ્ચ વિચાર્યેને લઈ જઈ શક્યો એવું છાતી ઠોકીને કહી શકશે. જોકે તેના સાથીઓએ ન્યૂ ઝીલૅન્ડના ખાસ કરીને ઓપનર ફિન ઍલન, ટિમ સિક્કટ તથા ઓલરાઉન્ડર ઝ્વેન ફિલિપ્સ, રવિન રવીન્દ્ર તેમ જ કેપ્ટન મિયલ સેન્ટનર તથા બોલર્સ મેટ હેન્ડ્રી અને લોકી ફર્ગ્યુસનથી ચેતવું પડશે.

આજે ટીમ ઇન્ડિયા સંજુ સેમ્સન અને ઇશાન કિશાન ઉપરાંત ખાસ કરીને ગુજરાતના ત્રણ યોવાલોના પર્ફોર્મન્સની અપેક્ષા રાખશે. જસપ્રીત બુમરાહ અમદાવાદનો છે એ એટલે તે અનેરા ઉત્સાહ સાથે રમશે. આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રિકેટમાં કુલ ૫૦૦ ક્રિકેટ લઈ ચૂકેલા બુમરાહને અર્શદીપ સિંહના રૂપમાં સારો પેસ-સાથી મળ્યો છે. હાર્દિક પંડ્યા સામાન્ય રીતે બોલિંગમાં સાડું ન કરી શકે તો બેટિંગમાં ઝમ્મત છે અને ક્યારેક એનાથી લિવટું પણ બનતું હોય છે. જો તે બેટિંગ-બોલિંગ બન્ને યમકંશે તો કિવીઓનું આવી જ બન્યું સમજો. અક્ષર પટેલના ટર્ન પણ કિવીઓને ચક્કર ખવડાવી દેશે. ■

મમતાએ કર્યું રાષ્ટ્રપ્રમુખનું અપમાન

મુર્મૂના કાર્યક્રમનું સ્થળ છેલ્લી ઘડીએ બદલ્યું, મમતા પોતે કે એકેય પ્રધાન હાજર ન રહ્યાં: વડા પ્રધાને આ ફૂત્યને શરમજનક ગણાવ્યું

સિલિગૂઢી: રાષ્ટ્રપ્રમુખ દ્રૌપદી મુર્મૂએ શનિવારે બાગડોગરા એરપોર્ટ નજીક આયોજિત આદિવાસી સમુદાયના કાર્યક્રમમાં લોકોની ઓછી હાજરી અંગે અસંતોષ વ્યક્ત કર્યો હતો. તેમણે કાર્યક્રમનું સ્થળ બિધાનનગરથી બદલવાના નિર્ણય પર સવાલ ઉઠાવ્યો હતો અને તેમની મુલાકાત દરમિયાન પશ્ચિમ બંગાળમાં મુખ્ય પ્રધાન મમતા બેનરજી અને તેમના પ્રધાનોની ગેરહાજરીની પણ નોંધ લીધી હતી.

તેમણે જનમેદનીને સંબોધતા કહ્યું કે, સામાન્ય રીતે જ્યારે રાષ્ટ્રપ્રમુખ આવતા હોય ત્યારે મુખ્ય પ્રધાને સ્વાગત કરવું જોઈએ અને અન્ય પ્રધાનોએ પણ હાજર રહેવું જોઈએ. પરંતુ તેઓ આવ્યા નથી. રાજ્યપલા બદલાયા છે અને તેઓ આવી શક્યા નથી. પરંતુ કાર્યક્રમની તારીખ અગાઉથી નક્કી હોવાથી હું આવી છું. પણ ઠીક છે, અહીં આવવા બદલ હું તમારો આભાર માનું છું. બીજી તરફ, પશ્ચિમ બંગાળમાં

મુખ્ય પ્રધાન મમતા બેનરજીએ મુર્મૂ દ્વારા રાજ્યમાં આદિવાસીઓના વિકાસની ગતિ પર સવાલ ઉઠાવવા બદલ તેમના પર આકરા પ્રહારો કર્યા હતા. તેમણે રાષ્ટ્રપ્રમુખ પર વિધાનસભા ચૂંટણી પહેલા ભાજપના ઈશારે રાજકારણ કરવાનો આરોપ લગાવ્યો હતો. મુર્મૂની ટિપ્પણીઓ પર આકરી પ્રતિક્રિયા આપતા બેનરજીએ આક્ષેપ કર્યો હતો કે ભાજપ રાજ્ય સરકારને બદનામ કરવા માટે રાષ્ટ્રપ્રમુખના પદનો ઉપયોગ કરી રહ્યું છે.

વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ પશ્ચિમ બંગાળ સરકાર પર રાષ્ટ્રપ્રમુખ દ્રૌપદી મુર્મૂના પ્રવાસ દરમિયાન તેમનું અપમાન કરવાનો આરોપ લગાવતા કહ્યું કે, આ શરમજનક અને અભૂતપૂર્વ છે અને તૂણપૂલ કોંગ્રેસ શાસને ખરેખર તમામ હદે વટાવી દીધી છે.

મોદીએ કહ્યું કે રાષ્ટ્રપ્રમુખનું પદ રાજકારણથી ઉપર છે અને તેની ગરિમાનું હંમેશા સન્માન થવું જોઈએ. ■

દુબઈ એરપોર્ટ પર હુમલા પછી એમિરેટ્સ એરની સેવા ફરી શરૂ

દુબઇ: ઈરાની હુમલા બાદ દુબઇ ઇન્ટરનેશનલ એરપોર્ટ અને એમિરેટ્સ એરલાઇને સંચાલન કામચલાઉ રીતે સ્થગિત કરી દીધું હતું. સુરક્ષા કારણોસર હવાઇ સેવા બંધ કરવામાં આવી હતી. જો કે હવે એરલાઇને તેની સેવાઓ ફરી શરૂ કરવાની શનિવારે જાહેરાત કરી હતી. આ સમાચારથી દુબઇ ઇન્ટરનેશનલ એરપોર્ટ પર ખુશીની લહેર જોવા મળી હતી. જ્યાં યાત્રીઓએ પ્રયંડ વિસ્ફોટનો અવાજ સાંભળ્યા બાદ આશ્રય લીધો હતો. જો કે અધિકારીઓએ એરપોર્ટ પર કોઇ વિક્ષેપ કે નુકસાન થયું હોવા અંગે માહિતી આપી ન હતી. અને એ ઉદ્દેખનીય છે કે આ આંતરરાષ્ટ્રીય મુસાફરી માટે વિશ્વનું સૌથી વ્યસ્ત એરપોર્ટ છે. ■

નેપાળમાં ચાર વખતના પીએમ ઓલી શર્મા હાર્યા: બાલેન શાહની સરકાર

મોદીના અભિનંદન

નવી દિલ્હી: વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ શનિવારે નેપાળમાં ચૂંટણી સફળતાપૂર્વક થવા બદલ નેપાળના લોકો અને સરકારને અભિનંદન પાઠવ્યા હતા. તેમજ તેમણે આ ઐતિહાસિક સીમાચિહ્ન નેપાળની લોકશાહી યાત્રામાં એક ગર્વની ક્ષણ હોવાનું પણ જણાવ્યું હતું.

વડા પ્રધાન મોદીએ જણાવ્યું કે એક નજીકના મિત્ર અને પાડોશી તરીકે ભારત શાંતિ, પ્રગતિ અને સમૃદ્ધિની નવી ઊંચાઇઓ સર કરવા માટે નેપાળના લોકો અને તેની નવી સરકાર સાથે મળીને કામ કરવાની પ્રતિબદ્ધતામાં હોડો છે. મોદીએ એક્સ પર જણાવ્યું કે હું નેપાળના આગ્રી અને સરકારને ચૂંટણીના સફળ અને શાંતિવર્ણ સંચાલન બદલ હૃદયપૂર્વક અભિનંદન પાઠવું છું. મારા નેપાળી ભાઇઓ અને બહેનોને આટલા ઉત્સાહ સાથે તેમના લોકશાહી અધિકારોનો ઉપયોગ કરતા જોઇને આનંદ થાય છે. આ ઐતિહાસિક સીમાચિહ્ન નેપાળની લોકશાહી યાત્રામાં ગૈરની ક્ષણ છે.

આરએસપીએ મહેશ પ્રાંતના આઠ જિલ્લાઓની કુલ ૩૨ બેઠકોમાંથી ૭ બેઠકો પર વિજય મેળવ્યો છે અને ૨૩ અન્ય મતવિસ્તારોમાં આગળ ચાલી રહી છે. ■

પહેલા પાનાનું ચાલુ

વિશ્વ કપ

ઓઇલ કોર્પોરેશનની વેબસાઇટ અનુસાર, સબસિડી સિવાયના ૧.૪.૨ કિલોના એલપીજી સિલિન્ડરની કિંમત હવે દિલ્હીમાં ૯.૧ રૂપિયા થશે, જે અગાઉ ૮.૫ રૂપિયા હતી. એક વર્ષથી ઓછા સમયમાં ભાવમાં આ બીજો વધારો છે.

અધિકારીઓએ જણાવ્યું હતું કે પશ્ચિમ એશિયામાં લક્કરી સંઘર્ષ ફાટી નીકળ્યા બાદ વૈશ્વિક ઊર્જાના ભાવમાં થયેલા તીવ્ર વધારાને પગલે આ નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે. તેમણે વધુમાં ઉ

ગુજરાતમાં બે અલગ અલગ ઘટનામાં ચાર યુવતીનાં મોત

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: શિક્ષિત સ્ત્રી-પુરુષોમાં પણ નિરાશાનું પ્રમાણ વધુ છે અને ખાસ કરીને યુવાનો પણ આત્મહત્યાનું આત્મિક પગલું ભરે છે. આવી જ બે

ઘટના ગુજરાતના ગાંધીનગર અને સુરતમાં પ્રકાશમાં આવી હતી. આજે વિશ્વ મહિલા દિવસના એક દિવસ અગાઉ પ્રકાશમાં આવેલી આ ઘટનાઓમાં કુલ ચાર આશાસ્પદ યુવતીનાં મોતના સમાચાર ચિંતાજનક છે.

એક ઘટનામાં બે બહેનપણીએ કેનાલમાં છલાંગ લગાવી હતી જ્યારે બીજા કેસમાં બે કોલેજ વિદ્યાર્થીનીના મૃતદેહ મળી આવ્યા હતા, જેમણે પણ આત્મહત્યા કર્યાની શંકા સેવવામાં આવી રહી છે.

ગાંધીનગરમાં બે યુવતીએ કેનાલમાં છલાંગ લગાવી

ગાંધીનગર મ્યુનિ.કોર્પોરેશનની બે મહિલાકર્મીએ કેનાલમાં છલાંગ લગાવી આપઘાત કરતાં ચક્રવાર મચી ગઈ હતી. પરિવારજનોને ફોન કર્યા બાદ બંનેએ મોતની છલાંગ લગાવી હતી. કલાકોના સર્ચ ઓપરેશન બાદ ઝુંડાં કેનાલમાંથી બંને મૃતદેહ બહાર કાઢીને વધુ તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી. બંને મૃતક મહિલા અમદાવાદમાં રહેતી હતી. સૂત્રો દ્વારા મળતી વિગત પ્રમાણે, મૃતક યુવતીઓની ઓળખ ૨૬ વર્ષીય સેજલ જશવંતભાઈ પટેલ(નરોડા) અને ૨૪ વર્ષીય રિપલ રહેશભાઈ રાવત (થલેજ) તરીકે થઈ હતી. આ બંને યુવતીઓ શુક્રવારે રાત્રે નભોઈ કેનાલ પર પહોંચી હતી. કેનાલમાં પડતા પહેલા બંનેએ પોતપોતાના પરિજનોને ફોન

સુરત સ્વામિનારાયણ મંદિર પરિસરમાં બે યુવતીના મૃતદેહ મળ્યા

સુરતના સ્વામિનારાયણ મંદિર પરિસરના બાથરૂમમાંથી બે કોલેજ વિદ્યાર્થીનીના મૃતદેહ મળ્યા હતા. આ સાથે ઝેરી દવાઓ સાથેના ઈન્જેક્શન પણ મળી આવ્યાં હતાં. પ્રાથમિક તપાસ અનુસાર બંનેને એ આ દવાઓના ઈન્જેક્શન લઈ જીવન ટૂંકાવી દીધું હોવાનું તારણ બહાર આવ્યું હતું. પોલીસના જણાવ્યા અનુસાર ૧૮ વર્ષીય રોશની શરદ શિરસાહ અને ૨૦ વર્ષીય જ્યોત્સના અતુલ ચૌધરી શુક્રવારે સવારે કોલેજ જવા નીકળી હતી. બંને યુવતી ઘરે પરત ન ફરતા પરિવારે પોલીસ સ્ટેશનમાં જાણ કરી હતી. પોલીસે ટેકનિકલ સર્વેલન્સના આધારે તેમના મોબાઇલ લોકેશન ટ્રેસ કર્યા હતા. તેમનું છેલ્લું લોકેશન મંદિર પરિસર બતાવતું હતું અને તેમના સ્ક્રૂટર પણ અહીં જ મળ્યા

હતાં. મંદિર પરિસરના સીસીટીવી ફૂટેજ ચેક કરતા બંને યુવતી બાથરૂમ તરફ જઈ રહી હોવાનું દેખાયું હતું. પોલીસ અંદરથી બંધ કરેલા બાથરૂમનો દરવાજો તોડતા બંનેનાં મૃતદેહ મળ્યા હતા. આ સાથે ઝેરી દવાની ત્રણ બોટલ અને ઈન્જેક્શન પણ મળ્યાં હતાં. આ સાથે તપાસમાં એમ પણ બહાર આવ્યું હતું કે બંને છોકરીઓએ આર્ટિકિયલ ઈ-ટેલિજન્સ પ્લેટફોર્મ પર આત્મહત્યા કરી રીતે થઈ શકે, તેવી માહિતી પણ શોધી હતી. હાલમાં તેના મોબાઇલ, ઈન્જેક્શન, દવાની બોટલો ફોરેન્સિક તપાસ માટે મોકલવામાં આવ્યા છે. ડિગ્રીલી પોલીસ સ્ટેશને અકસ્માતે મોતનો ગુનો નોંધી તપાસ શરૂ કરી છે. ફોરેન્સિક તપાસ બાદ જ તેમના મોતનું ખરું કારણ બહાર આવશે, તેમ પોલીસ અધિકારીએ જણાવ્યું હતું.

અમદાવાદ એરપોર્ટ પરથી યુએસ ડોલર સાથે મહિલા ફરિયર ઝડપાઈ, ગુનાખોરીમાં મહિલાઓનો ઉપયોગ વધ્યો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: અમદાવાદ એરપોર્ટ સહિતના એરપોર્ટ પરથી દાણચોરીનો માલ કે ફોરેન કરન્સી કે પછી ડ્રગ્સ લઈને આવતા બનાવોમાં મહિલાઓનો ફરિયર તરીકેનો ઉપયોગ વધ્યો છે, જે ચિંતાજનક છે. અમદાવાદ ઈન્ટરનેશનલ એરપોર્ટ પરથી થાઈ એરલાઈન્સની ફ્લાઈટમાં બેંકકોક જઈ રહેલા એક મહિલા પ્રવાસી અને તેની સાથે મુસાફરી કરી રહેલા અન્ય એક પેસેન્જર પાસેથી ભારતીય મૂલ્ય પ્રમાણે કુલ ૬૩ લાખ ૪૪ હજારના યુએસ ડોલર મળી આવ્યા હતા. એરપોર્ટ કસ્ટમ વિભાગના ટોચના સૂત્રોએ જણાવ્યું હતું કે બંને પેસેન્જર ટ્રોલીબેગની અંદર લેક્યુમ પેકિંગ કરીને યુએસ ડોલર છુપાવીને લઈ જતા હતા, જેની માહિતી કસ્ટમ

વિભાગના અધિકારીઓને મળી ગઈ હતી. જેના આધારે બંને પેસેન્જરની પૂછપરછ કરવામાં આવતા સંતોષકારક જવાબ મળ્યો ન હતો, પરંતુ બેગેજ સ્ક્રિનિંગ મશીનમાં ટ્રોલીબેગની અંદર શંકાસ્પદ વસ્તુ દેખાતા બેગ પોલીને તપાસ કરવામાં આવતાં મહિલા પેસેન્જર પાસેથી રૂ. ૩૫,૩૦૦ અને તેની સાથે જઈ રહેલા અન્ય એક પેસેન્જર પાસેથી રૂ. ૩૫,૪૦૦ યુએસ ડોલર મળી આવ્યા હતા, જેની ભારતીય થલણ અનુસાર કિંમત રૂ. ૬૩ લાખ ૪૪ હજાર થાય છે. આ ડોલર બંને પેસેન્જરને કોણે આપ્યા હતા તે અંગે કોઈ સંતોષકારક જવાબ પેસેન્જર આપી શક્યા નથી. છેલ્લાં બે વર્ષથી અમદાવાદના ઈન્ટરનેશનલ એરપોર્ટથી અખાતી દેશોમાં અને બેંગકોક તેમજ થાઈલેન્ડ

જતા પેસેન્જર પાસેથી મોટી માત્રામાં યુએસ ડોલર મળી આવ્યાના કેસ નોંધાય છે. તેમની પાસે આરબીઆઈની ગાઇડલાઇન પ્રમાણે અથવા તો કોઈપણ પ્રકારના માન્ય દસ્તાવેજો હોતા નથી, જેના કારણે ફોરેન એક્સચેન્જ રેગ્યુલેશન એક્ટ હેઠળ કસ્ટમ વિભાગ તપાસ કરી રહ્યો છે. વર્ષ ૨૦૨૪ અને ૨૦૨૫ ડિસેમ્બર સુધીમાં અંદાજે ૭ થી ૧૦ કરોડના ડોલર તેમજ જુદી જુદી ફોરેન કરન્સી સહિત ૧૫ થી વધારે પેસેન્જરની અટકાયત કરવામાં આવી છે. આવા કેસોમાં મહિલા ફરિયરનો ઉપયોગ વધારે થઈ રહ્યો છે. માત્ર ફોરેન કરન્સી નહીં, પરંતુ સોના અને ડ્રગ્સ માટે પણ મહિલા ફરિયરનો ઉપયોગ વધી રહ્યો છે, તેમ અધિકારીએ જણાવ્યું હતું.

માર્યાના આરંભ સાથે જ ગુજરાતમાં અંગ દઝાડતી ગરમી, અમદાવાદ-રાજકોટમાં તાપમાનનો પારો ૩૮ ડિગ્રીને પાર

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: ગુજરાતમાં કાળઝાળ ઉનાળાએ આકરા તેવર બતાવવાનું શરૂ કરી દીધું છે. માર્ચ મહિનાની શરૂઆત સાથે જ ગુજરાત રાજ્યના વિવિધ ભાગોમાં અંગ દઝાડતી ગરમીએ રેકોર્ડ તોડવાનું શરૂ કર્યું છે. ગુજરાતના અનેક વિસ્તારોમાં માર્ચ મહિનામાં જ તાપમાનનો પારો ૩૮ ડિગ્રીને પાર પહોંચી ગયો છે. હવામાન વિભાગે આગામી બે દિવસ દરમિયાન દરિયાકાંઠાના વિસ્તારોમાં ગરમ અને ભેજવાળા વાતાવરણની આગાહી કરી હતી. હવામાન વિભાગના જણાવ્યા અનુસાર, ૬ માર્ચ સુધી રાજ્યના દરિયાકાંઠા વિસ્તારો અને સૌરાષ્ટ્ર-કચ્છના ભાગોમાં ભેજવાળી હવાના કારણે અકળામણનો અનુભવ થશે. જ્યારે રાજ્યના બાકીના ભાગોમાં હવામાન સૂકું રહેશે. હવામાન વિભાગ મુજબ, દક્ષિણ ગુજરાત અને સૌરાષ્ટ્ર-કચ્છના કેટલાક ભાગોમાં મહત્તમ તાપમાનમાં નોંધપાત્ર વધારો થયો હતો, જ્યારે અન્ય વિસ્તારોમાં કોઈ ખાસ ફેરફાર જોવા મળ્યો નથી. ઉત્તર ગુજરાત અને કચ્છના

ભાગોમાં તાપમાન સામાન્ય કરતા ઘણું વધારે નોંધાયું છે. રાજ્યમાં સૌથી વધુ તાપમાન રાજકોટમાં ૩૮.૨ ડિગ્રી નોંધાયું હતું. અમદાવાદ, ડીસા, ગાંધીનગર, વડોદરા, અમરેલીમાં ૩૮ ડિગ્રી તાપમાન નોંધાયું હતું. સુરત, સુરેન્દ્રનગર, મહુવા, કેશોદમાં ૩૭ ડિગ્રી જ્યારે ભુજ, ભાવનગર, વેરાવળમાં ૩૬ ડિગ્રી તાપમાન નોંધાયું હતું. દમણ અને વેરાવળ જેવા દરિયાકાંઠાના સ્ટેશનો દરિયાઈ પ્રભાવને કારણે પ્રમાણમાં ઠંડા રહ્યા હતા. હવામાન વિભાગ મુજબ, માર્ચમાં ગુજરાતમાં ઠીટ વેવના દિવસોની સંખ્યા વધુ રહેશે. ગુજરાતના તમામ જિલ્લાઓ, સૌરાષ્ટ્ર-કચ્છ અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશો દીવ, દમણ અને દાદરા નગર હવેલીમાં ૧૧ માર્ચ સુધી સૂકું હવામાન યથાવત રહેશે. હવામાન વિભાગે દરિયાકાંઠાના વિસ્તારોના રહેવાસીઓને આગામી ત્રણ દિવસ દરમિયાન, ખાસ કરીને બપોરના સમયે ગરમી અને બફારાને કારણે થતી અકળામણથી સાવધ રહેવાની સલાહ આપી હતી.

ભુજના આકાશમાં દેખાયેલી ઝગમગતી વસ્તુઓ એલઈડી કુગ્ગા હોવાની પોલીસની સ્પષ્ટતા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) ભુજ: સંવેદનશીલ માનવામાં આવતા કચ્છના ભુજમાં સ્થાનિક શુક્રવારે આકાશમાં ચમકતા પદાર્થો દેખાયા હતા. જેના કારણે લોકોમાં ઉત્કુચતા સાથે ઉચાટ પણ જોવા મળ્યો હતો. ઘણા રહેવાસીઓએ આ ઘટનાના વીડિયો તેમના મોબાઇલ ફોન પર રેકોર્ડ કર્યા હતા અને ક્લિપ્સ ઝડપથી સોશયલ મીડિયા પર વાસ્તવ થઈ ગઈ હતી, જેના

કારણે સમગ્ર શહેરમાં ચર્ચા શરૂ થઈ હતી. શુક્રવારે રાત્રે આશરે પોણા દસ વાગ્યાના અરસામાં ભુજ શહેરના આકાશમાં એક સાથે ૫૦ થી વધુ ચમકતા, ડ્રોન જેવા દેખાતા ભેદી પદાર્થો એક હારમાળામાં ઉડતા જોવા મળ્યા હતા. આ પદાર્થો ખાસ કરીને ભુજના કેમ્પ વિસ્તાર, સરપટ નાકા અને ભીડ નાકા આસપાસના વિસ્તારોમાં સ્પષ્ટપણે દેખાયા હતા. જોકે, સ્થાનિક પોલીસ

દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી પ્રાથમિક તપાસ દરમિયાન રહસ્ય ઉકેલાઈ ગયું હતું. અધિકારીઓએ તપાસ બાદ જણાવ્યું હતું કે લાઇટ્સ ખરેખર ભૂજના પ્રાગ મહેલમાં આયોજિત એક સમારોહ દરમિયાન ઊડવામાં આવેલા એલઈડી કુગ્ગાને લીધે જોવા મળી હતી. એવું જાણવા મળ્યું હતું કે કાર્યકર્મની ઉજવણીના ભાગ રૂપે પ્રકાશિત કુગ્ગાઓ આકાશમાં ઊડવામાં આવ્યા હતા, અને

ચમકતા કુગ્ગાઓએ આકાશમાં અજાણી લાઇટ્સ ફરતી હોવાનું લાગી રહ્યું હતું. આ કાર્યકર્મનો એક વીડિયો પણ સામે આવ્યો છે, જેમાં કાર્યકર્મ દરમિયાન કુગ્ગાઓ ઊડવામાં આવ્યા હોવાનું જણાઈ આવ્યું હતું. પોલીસ અધિકારીઓએ જણાવ્યું હતું કે ચિંતાનું કોઈ કારણ નથી અને આ ઘટના કોઈ ખગોળીય વસ્તુ કે અજાણી ઉડતી વસ્તુ સાથે સંબંધિત નથી.

ગુજરાતમાં ઉચ્ચ શિક્ષણ લેતી મહિલાઓની સંખ્યામાં થયો વધારો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: પ્રાથમિક શિક્ષણ લીધા બાદ છોકરીઓ આજેપણ ઉચ્ચ શિક્ષણ સુધી પ્રમાણમાં ઓછી પહોંચે છે. જોકે હવે શિક્ષણ પ્રત્યે ઘણી જ જાગૃતિ આવી છે. ગુજરાતમાં પણ ઉચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં પ્રવેશ મેળવતી વિદ્યાર્થીનીઓની સંખ્યામાં વધારો નોંધાયો છે. સામાજિક આર્થિક સમીક્ષા ૨૦૨૫-૨૬ મુજબ રાજ્યમાં ઉચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં વિદ્યાર્થીનીઓની સંખ્યા વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪માં ૮.૮૨ લાખ હતી, જે વધીને વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫માં ૯.૦૭ લાખ થઈ છે. આ

ઉપરાંત મહિલા શિક્ષકોની સંખ્યા વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪માં ૩૧,૨૫૯ હતી જે વધીને વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫માં ૩૩,૭૮૫ થઈ છે. ટેકનિકલ શિક્ષણમાં વિદ્યાર્થીનીઓની પ્રવેશ સંખ્યામાં ક્રમિક વૃદ્ધિ જોવા મળી છે. વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ વિદ્યાર્થીનીઓની સંખ્યા ૨૪,૭૩૨ હતી જે વધીને વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫માં ૩૧,૮૮૭ થઈ હોવાનું રાજ્ય સરકારે જણાવ્યું હતું. અખિલ ભારતીય ઉચ્ચ શિક્ષા સંવેક્ષણ ૨૦૨૧-૨૨ મુજબ દેશમાં ઉચ્ચ શિક્ષણ સ્તર પર વિજ્ઞાન, ટેકનોલોજી, એન્જિનિયરીંગ અને ગણિત વિષયોમાં કુલ નોંધણીમાં મહિલાઓની ૪૩ ટકા ભાગીદારી છે.

કેન્દ્ર સરકારના વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી વિભાગ દ્વારા પ્રકાશિત રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ સ્ટેટિસ્ટિક રિપોર્ટ-૨૦૨૩ અનુસાર, દેશમાં સંશોધન અને વિકાસ પ્રવૃત્તિમાં સ્ટેમ પ્રોફેશનલ તરીકે કાર્યરત કુલ કાર્યબળમાં મહિલાઓની ભાગીદારી ૧૮.૬ ટકા છે. અખિલ ભારતીય ઉચ્ચ શિક્ષા સંવેક્ષણ ૨૦૨૧-૨૨ પ્રમાણે જેન્ડર મુજબ એનરોલમેન્ટની સંખ્યામાં ગુજરાત દેશના અગ્રણી ૧૦ રાજ્યોમાં સ્થાન ધરાવે છે. આ સર્વે મુજબ રાજ્યમાં અનુસ્નાતક કક્ષાએ ૧,૧૮,૭૪૭ અને પીએચ.ડી. કક્ષાએ ૩,૭૩૪ મહિલાઓનું એનરોલમેન્ટ થયું છે.

ગુજરાતના કેશોદ એરપોર્ટ ખાતે પાઈલટ્સ ટ્રેનિંગ સેન્ટર ઊભું થશે

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: વિસ્તરતા એવિયેશન સેક્ટર માટે પાઈલટ્સ તૈયાર કરવા જરૂરી બની ગયા છે. એરપોર્ટ ઓફ ઈન્ડિયા(એએઆઈ)એ આ માટે ટ્રેનિંગ સેન્ટર શરૂ કરવાની યોજના બનાવી છે ત્યારે ગુજરાત-સૌરાષ્ટ્ર માટે આનંદની વાત છે કે આ સેન્ટર માટે કેશોદ એરપોર્ટની પસંદગી કરવામાં આવી છે. સૂત્રો દ્વારા મળતી માહિતી અનુસાર એએઆઈએ કેશોદ એરપોર્ટ પર ફ્લાઈંગ ટ્રેનિંગ ઓર્ગેનાઇઝેશન (એફટીઓ) સ્થાપવા માટે બિડ મગાવી છે. એએઆઈ દ્વારા બહાર પાડવામાં

આવેલા રિક્વેસ્ટ ફોર પ્રપોઝલ અનુસાર, આ પ્રોજેક્ટ ડિઝાઇન, બિલ્ડ, ઓપરેટ, જાળવણી અને ટ્રાન્સફરના ધોરણે અમલમાં મૂકવામાં આવશે. પસંદ કરાયેલી કંપનીએ ૨૫ ઈન્ડિયા(એએઆઈ)એ આ માટે ટ્રેનિંગ સેન્ટર શરૂ કરવાની યોજના બનાવી છે ત્યારે ગુજરાત-સૌરાષ્ટ્ર માટે આનંદની વાત છે કે આ સેન્ટર માટે કેશોદ એરપોર્ટની પસંદગી કરવામાં આવી છે. સૂત્રો દ્વારા મળતી માહિતી અનુસાર એએઆઈએ કેશોદ એરપોર્ટ પર ફ્લાઈંગ ટ્રેનિંગ ઓર્ગેનાઇઝેશન (એફટીઓ) સ્થાપવા માટે બિડ મગાવી છે. એએઆઈ દ્વારા બહાર પાડવામાં

એરક્રાફ્ટ પાર્ટિંગ, જાળવણી અને ટ્રેનિંગ સેશનનો સમાવેશ થાય છે. ઓપરેટર ડિરેક્ટોરેટ જનરલ ઓફ એવિયેશન (ડીજીસીએ)ના ધોરણે અનુસાર હૅંગર, એપ્રોન, ક્લાસરૂમ, બ્રીફિંગ રૂમ અને ફ્લાઇટ ઓપરેશન વિસ્તારો જેવી બધી જરૂરી સુવિધાઓનું નિર્માણ કરવાનું રહેશે. સુવિધાઓ સક્રિય ઉપયોગ સુનિશ્ચિત કરવા માટે કન્સેશનને દર ત્રણ વર્ષમાં એક એકાઉન્ટિંગ વર્ષમાં એકાઉન્ટિંગ વર્ષમાં ઓછા ૩,૦૦૦ ઉડાન કલાક પૂર્ણ કરવા આવશ્યક છે. એરપોર્ટ પર નિયમિત તાકીમ પ્રવૃત્તિ જાળવવા માટે આ શરતનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

ઉનાળામાં પાણીની ચિંતા દૂર: મુખ્ય જળાશયોમાં સંગ્રહાયેલા કુલ પાણીનો જથ્થો ૭૨ ટકાથી વધુ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: ગુજરાતમાં ચાલુ વર્ષે ચોમાસામાં સાવાર્તિક અને ભારે વરસાદના પરિણામે રાજ્યના મુખ્ય જળાશયો એટલે કે ૩૬માં પૂરતા પ્રમાણમાં પાણીનો જથ્થો ઉપલબ્ધ છે. રાજ્ય સરકારે આપેલી માહિતી અનુસાર રાજ્યમાં ચાલુ વર્ષે ચોમાસામાં સરેરાશ ૧૨૮ ટકાથી વધુ વરસાદ નોંધાયો છે. જેના પરિણામ સ્વરૂપે તા. ૦૫ માર્ચ ૨૦૨૬ની સ્થિતિએ રાજ્યના મુખ્ય જળાશયોમાં સંગ્રહાયેલ કુલ પાણીનો જથ્થો ૬.૪૬ લાખ મિલિયન ક્યુબિક ફીટ (એમસીએફટી) એટલે કે, કુલ પાણીનો જથ્થો ૭૨ ટકાથી વધુ છે. આમ ગત વર્ષની

સાપેક્ષમાં વિસ્તારવાર એકંદરે રાજ્યમાં ૪.૧૫ ટકા જેટલો વધારે જ્યારે સરદાર સરોવર જળાશયમાં પણ ગત વર્ષની સાપેક્ષમાં ૧.૬૩ ટકા વધારે પાણીનો જથ્થો સંગ્રહાયેલ છે. જેથી રાજ્યમાં આગામી ઉનાળામાં પૂરતા પ્રમાણમાં પીવાનું પાણી મળી રહેશે. ગુજરાતની જીવાદારી સમાન સરદાર સરોવર યોજનામાં હાલની સ્થિતિએ ૭૪ ટકાથી વધુ એટલે કે ૨.૪૭ લાખ એમસીએફટી પાણીનો જથ્થો સંગ્રહાયેલો છે. રાજ્યમાં સૌથી વધુ દક્ષિણ ગુજરાતમાં ૨.૩૪ લાખથી વધુ એમસીએફટી પાણીનો જથ્થો જળાશયોમાં સચવાયો છે. આ સિવાય મધ્ય ગુજરાતમાં ૬૫,૧૭૯

એમસીએફટી, ઉત્તર ગુજરાતમાં ૪૧,૮૪૨ એમસીએફટી પાણીનો જથ્થો સંગ્રહાયેલ છે. સૌરાષ્ટ્રમાં ૫૩,૬૨૧ અને કચ્છ વિસ્તારમાં ૪,૩૮૨ એમસીએફટી પાણીનો જથ્થો સંગ્રહાયેલ છે. આમ રાજ્યમાં કુલ ૬,૪૬,૫૫૬ એમસીએફટી એટલે કે ૭૨.૪૯ ટકા પાણીનો જથ્થો સંગ્રહાયેલ છે. ઉલ્લેખનીય છે કે, રાજ્યમાં સૌથી વધુ સૌરાષ્ટ્રમાં ૧૪૧ જળાશયો, ઉત્તર ગુજરાતમાં ૧૫, મધ્ય ગુજરાતમાં ૧૭, દક્ષિણ ગુજરાતમાં ૧૩, કચ્છમાં ૨૦ તેમજ સરદાર સરોવર સહિત ગુજરાતમાં કુલ ૨૦૭ જળાશયો-૩૬મ આવેલા છે.

દુબઈમાં ફસાયેલા લોકો કુજૈરાહથી મુંબઈની વન-વે ટિકિટ માટે ₹ ૭૫,૦૦૦ ચૂકવવા મજબૂર

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: ઈરાન વિરુદ્ધ અમેરિકા અને ઈઝરાયેલના યુદ્ધથી ખાડી દેશોમાં ભારે તંગદિલી સર્જાઈ છે. સતત હવાઈ હુમલાઓના કારણે દેશની અગ્રણી એરલાઈન્સે પણ તેમની હવાઈ સેવા સ્થગિત કરી છે. જેના કારણે યુએઈના દુબઈમાં ફસાયેલા ભારતીયો પણ હવે મોંઘી ચાર્ટર ફ્લાઈટ પર નિભર બન્યા છે. ચાર્ટર ફ્લાઈટની સેવા આપતી વિવિધ એરલાઈન્સે પણ પાંચ માર્ચથી યુએઈના કુજૈરાહ એરપોર્ટથી મુંબઈ અને દિલ્હી માટે લિમિટેડ પ્રિમિયર સેફ રૂટ ફ્લાઈટ ઓપરેટ શરૂ કરી છે.

જો કે સરકારે પણ લોકોના સ્થળાંતરના પ્રયાસો શરૂ કર્યા છે. તેમ છતાં, મોટી સંખ્યામાં ભારતીયો હજી પણ ઘરે પાછા ફરવાની રાહ જોઈ રહ્યા છે અને સંભવિત હવાઈ હુમલાઓ અંગે ચિંતાઓ વધી રહી છે. એવિયેશન ક્ષેત્રના સૂત્રોના જણાવ્યા અનુસાર, કેટલીક એરલાઈન્સે હવે યુએઈના પૂર્વ કિનારે સ્થિત અમીરાત - કુજૈરાહથી સુરક્ષિત ઉડ્યન કોરિડોરનો ઉપયોગ કરીને ખાસ ચાર્ટર સેવાઓ શરૂ કરી છે. મુસાફરોને ભારત પાછા લાવવા માટે ૭૦-સીટર વિમાનનો ઉપયોગ કરીને ફ્લાઈટ્સ ચલાવવામાં આવી રહી છે, તેવી માહિતી અહેવાલો આપી

રહ્યા છે. આ મુસાફરી લોકોને ખૂબ જ મોંઘી પડી રહી છે. કુજૈરાહથી મુંબઈ કે દિલ્હીની વન-વે ટિકિટ માટે મુસાફરો રૂ. ૭૦,૦૦૦ થી રૂ. ૭૫,૦૦૦ ની વચ્ચે ચૂકવણી કરી રહ્યા હોવાનું કહેવાય છે. મધ્ય પૂર્વીય દેશોમાં ફસાયેલા ભારતીયો ઘરે પાછા ફરવા માટે તમામ પ્રયાસો કરી રહ્યા છે. ૫ માર્ચથી, એર ઈન્ડિયા એક્સપ્રેસ અને સ્પાઇસજેટ જેવી એરલાઈન્સે યુએઈના કુજૈરાહ એરપોર્ટથી મુંબઈ અને દિલ્હી માટે ૭૦ સીટર ચાર્ટર ફ્લાઈટ્સનું સંચાલન શરૂ કર્યું છે. ત્યારબાદ ૬ માર્ચ ૧૨ ફ્લાઈટ્સ

ગુજરાતમાં અભયમ હેલ્પલાઈન ૧૨ વર્ષમાં ૧૮ લાખ મહિલાની મદદે આવી

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: મહિલાઓ વિરુદ્ધ થતાં ગુનાઓ કે મુંઝવણ અનુભવતી મહિલાઓના માર્ગદર્શન અને મદદ માટે ગુજરાત સરકાર દ્વારા ૮ મી માર્ચ, ૨૦૧૫ના રોજ અભયમ ૧૮૧ હેલ્પલાઈન નંબરની શરૂઆત કરવામાં આવી હતી. આજે ૧૨ વર્ષમાં આ હેલ્પલાઈન દ્વારા ૧૮.૫૦ લાખ મહિલાને મદદ મળી હોવાની માહિતી ગુજરાત સરકારે આપી હતી. છેલ્લાં ૧૨ વર્ષમાં કુલ ૧૮,૧૦,૯૧૧ થી વધુ મહિલાઓને

મહિલાઓનું સફળતાપૂર્વક રેસ્ક્યુ કરી તેમને સુરક્ષિત સ્થળ સુધી પહોંચાડવામાં આવી છે. આ માટે રાજ્યમાં અત્યાધુનિક ૫૯ અભયમ રેસ્ક્યુ વાન પણ દોરે છે. ડિજિટલ યુગમાં મહિલાઓની સુરક્ષાને વધુ સ્પર્ધાત્મક બનાવતા '૧૮૧ મોબાઇલ એપ' માં આપવામાં આવેલા પેનિક બટન અને ફોન શોર્ટક જવા ફીચર્સ મહિલાઓને મુશ્કેલીના સમયે ફોન કર્યા વગર પણ પોતાનું ચોક્કસ લોકેશન હેલ્પલાઈન સેન્ટર સુધી પહોંચાડે છે.

આ હેલ્પલાઈન માત્ર હિંસા જ નહીં, પણ સાયબર ગુનાઓ, લગ્ન જીવનના વિખવાદો, કાનૂની જોગવાઈઓ અને સરકારી યોજનાઓની માહિતી પણ પૂરી પાડે છે. મહત્ત્વની વાત એ છે કે, મદદ માગનાર મહિલાની ઓળખ સંપૂર્ણપણે ગુપ્ત રાખવામાં આવે છે. ગુજરાતમાં રહેતી અન્ય રાજ્યની મહિલાઓ પણ આ સેવાનો નિઃશુલ્ક લાભ લઈ શકે છે, તેવી માહિતી સરકારે આપી હતી.

શ્વાનના ત્રાસને મામલે અમદાવાદ ગ્રામ્ય કોર્ટે સોસાયટીના કમિટી સભ્યોને નોટિસ ફટકારી

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: શહેરમાં રખડતા શ્વાનોનો ત્રાસ સમસ્યા મોટી ચિંતાનો વિષય બન્યો છે. અમદાવાદ ગ્રામ્ય કોર્ટે વસ્ત્રાપુરમાં સેટેલાઈટ સેન્ટર સાથે સંકળાયેલા ૨૦૨૨ ના વિવાદમાં કડક દોરવાનો પ્રયાસ કર્યું હતું. શ્વાનોના હુમલાથી ત્રાસેલા લોકોએ તેમની જ સોસાયટીની મેનેજમેન્ટ કમિટી વિરુદ્ધ કેસ કર્યો હતો, જેમાં નુકસાની અને વળતરની માગ કરવામાં આવી હતી. આ મામલે કોર્ટે સભ્યોને શો કોલ

નોટિસ પાઠવેને ૨૫મી માર્ચે સુનાવણી રાખી છે, તેવી માહિતી અહેવાલો દ્વારા મળી હતી. સોસાયટીના લોકોએ આરોપ લગાવ્યો હતો કે કમિટીના સભ્યોએ ખોટા રેકોર્ડ રજૂ કરીને અને ખોટા પુરાવા રજૂ કરીને કોર્ટેને ગેરમાર્ગે દોરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. તેના જવાબમાં, કોર્ટે ખોટી જુબાની અને બનાવટી પુરાવા માટે સમિતિના ૧૪ કેસ કર્યો હતો, જેમાં નુકસાની અને વળતરની માગ કરવામાં આવી હતી. આ મામલે કોર્ટે સભ્યોને શો કોલ

અગાઉ, અમદાવાદ કલેક્ટર અને હાઉસિંગ રજિસ્ટ્રારને પણ નોટિસ ફટકારવામાં આવી હતી, જોકે તે કચેરીઓના કોઈ પ્રતિનિધિ બેન્ચ સમક્ષ હાજર થયા ન હતા. સોસાયટીના રહેવાસીઓએ જણાવ્યું હતું કે, વારંવાર શ્વાનોના હુમલાથી સેટેલાઈટ સેન્ટરમાં મહિલાઓ, બાળકો અને મુલાકાતીઓમાં ભય અને અસુરક્ષાનું વાતાવરણ સર્જાયું છે, વારંવાર ફરિયાદો છતાં, સોસાયટીના સંચાલકો પગલાં લેવામાં નિષ્ફળ ગયા છે.

અંધાધૂંધ ગોળીબારથી મુંબ્રા ઘણાઘણ્યું: ગલીઓમાં પીછો કરી પોલીસે શૂટરને પકડ્યો

સોશલ મીડિયા ઈન્ફ્લુએન્સરની કાર પર ગોળીબાર કરનારા આરોપીએ બબ્બે પિસ્તોલથી પોલીસ પર પણ ગોળીઓ છોડી: બે રહેવાસી જખમી

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: મુંબ્રામાં મળસેલે તોફાની તત્વોએ કરેલા અંધાધૂંધ ગોળીબારથી ગભરાટ ફેલાઈ ગયો હતો. બિઝનેસમેન અને સોશલ મીડિયા ઈન્ફ્લુએન્સરની કાર પર ગોળીબાર કરનારા આરોપીએ પછી બબ્બે પિસ્તોલથી પોલીસ ટીમ પર પણ ગોળીઓ છોડવા માંડી હતી. જોકે જીવસંતોષની કામગીરી બજાવનારી પોલીસ ટીમે ગલીઓમાં પીછો કરીને એક શૂટરને પકડી પાડ્યો હતો. મુંબ્રા પોલીસે પકડી પાડેલા આરોપીની ઓળખ શાહબાદ ઉર્ફે શબ્દુ મુન્ના શમશાદ કુરેશી (૨૮) તરીકે થઈ હતી. હાલમાં મુંબ્રાના મહાપે રોડ ખાતે રહેતા કુરેશીની અગાઉ દિલ્હી પોલીસે ઘરપકડ કરી હતી. આઠ વર્ષ જેલમાં રહેલા કુરેશી વિરુદ્ધ દિલ્હી અને જાકરાબાદમાં ચાર પોલીસ સ્ટેશનોમાં ગંભીર ગુના નોંધાયેલા હોવાનું પોલીસ તપાસમાં જણાયું હતું. પોલીસના જણાવ્યા મુજબ ઘટનાની શરૂઆત શનિવારના મળસેલે ૪.૫૦ વાગ્યાની આસપાસ થઈ હતી. આરોપી તેના સાથી સાથે કન્સ્ટ્રક્શનનો વ્યવસાય ધરાવતા

સોશલ મીડિયા ઈન્ફ્લુએન્સર નદીમ મોઈનુદીન ખાન ઉર્ફે બાબા ખાન (૪૫) રહે છે એ મુંબ્રા-કોસા સ્થિત સોસાયટીમાં ગયો હતો. ખાનના ઘર બહાર પિસ્તોલમાંથી હવામાં એક રાઉન્ડ ફાયર કર્યા પછી બે રાઉન્ડ ખાનની કાર પર ફાયર કર્યા હતા. ગોળીબાર પછી બન્ને આરોપી ત્યાંથી ફરાર થઈ ગયા હતા. દરમિયાન ગોળીબારની માહિતી મળતાં મુંબ્રા પોલીસની ટીમ ઘટનાસ્થળે પહોંચી હતી. પ્રાથમિક પૂછપરછ અને પંચનામું ચાલતું હતું ત્યારે ગોળીબારમાં સંડોવાયેલા આરોપી મુંબ્રાની આચાર ગલીમાં હોવાની માહિતી પોલીસને મળી હતી. માહિતીને આધારે એપીઆઈ સાવંત ટીમ સાથે આચાર ગલી તરફ રવાના થયા હતા. અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે પોલીસની ટીમ પહોંચી ત્યારે આરોપી કુરેશી ભંગારના એક ગોદામમાં હતો. પોલીસે શરણે આવવાનું કહેતાં આરોપીએ બન્ને હાથમાં બે પિસ્તોલ પકડી એપીઆઈ સાવંતની ટીમ પર ગોળીબાર કરવા માંડ્યો હતો. ગોળીબારના અવાજથી રહેવાસીઓ ગોદામ નજીક એકઠા થઈ ગયા હતા.

ભીડનો લાભ ઉઠાવી આરોપી હવામાં ફાયરિંગ કરતો ગોદામમાંથી બહાર નીકળી નજીકના એક ગાળા તરફ દોડ્યો હતો. ગાળા પાસે ઊભા રહીને આરોપીએ ફરી પોલીસ ટીમ અને રહેવાસીઓની ભીડ તરફ ગોળી છોડવા માંડી હતી. આરોપીને ડરાવવા એપીઆઈ સાવંતે તેની તરફ પિસ્તોલ તાણી હતી, પરંતુ રહેવાસીઓમાંથી કોઈને ઇજા ન થાય તે માટે વળતો ગોળીબાર કર્યો નહોતો. ગાળા પાસેથી આરોપી એક ગલીમાં દોડ્યો ત્યારે પોલીસની ટીમ અને રોષે ભરાયેલા રહેવાસીઓએ તેનો પીછો કર્યો હતો. દોડતાં દોડતાં આરોપીએ પીછો કરનારા લોકો પર ફાયર કર્યું હતું, જેને પગલે એક રહેવાસીના પેટમાં અને બીજાના હાથમાં ગોળી વાગી હતી, એમ પોલીસ અધિકારીએ જણાવ્યું હતું. જખમીઓને તાત્કાલિક તબીબી મદદ પૂરી પાડવા પોલીસ ટીમના અમુક કોન્સ્ટેબલ રોકાયા ત્યારે એપીઆઈ સાવંતે બે કોન્સ્ટેબલ અડીઝ તડવી અને અજિંક્ય મહાડિક સાથે કુરેશીનો પીછો કર્યો હતો. અલગ અલગ ગલીઓમાંથી દોડતા કુરેશી

સુધી આખરે પોલીસની ટીમ પહોંચી હતી. પાછળથી ધક્કો મારી કુરેશીની જમીનસરસો કરી કાબૂમાં લેવાનો પ્રયાસ કરાયો હતો. સાવંતના દબાણથી કુરેશીના એક હાથમાં પિસ્તોલ છૂટી ગઈ હતી, જ્યારે બીજા હાથે પકડેલી પિસ્તોલથી તેણે ગોળીબારનો પ્રયાસ કર્યો હતો. જોકે પોલીસની ટીમ અને ગિન્નાયેલા રહેવાસીઓ તૂટી પડતાં કુરેશી નરમ પડ્યો હતો. લોકોના ટોળાએ બામ્બુ અને લોખંડના સળિયાથી ફટકારતાં કુરેશી પણ ઘવાયો હતો. જખમીઓને સારવાર માટે કાળસેકર હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. આરોપી પાસેથી બે પિસ્તોલ, ચાર કારતૂસ અને ચાર મેગેઝિન જપ્ત કરવામાં આવી હતી. આ આખી ઘમાલમાં આરોપીએ ૧૨ રાઉન્ડ ફાયર કર્યા હોવાનું પ્રાથમિક તપાસમાં જણાયું હતું. ગોળીબાર પાછળનો ઉદ્દેશ તાત્કાલિક જાણી શકાયો નહોતો. પોલીસે કુરેશીના ફરાર આરોપીની શોધ હાથ ધરી સોશલ ઈન્ફ્લુએન્સર ખાનના નિવાસસ્થાન બહાર કડક બંદોબસ્ત ગોઠવી દીધો હતો.

મહારાષ્ટ્રમાં ધોમ ધખે છે મુંબઈ સહિત કોંકણથી વિદર્ભ સુધી ૭૨ કલાક માટે ચલો એલર્ટ

મુંબઈ: માર્ચ મહિનાની શરૂઆતમાં જ મહારાષ્ટ્રમાં કાળજાળ ગરમી પડી રહી છે. છેલ્લા અઠવાડિયામાં રાજ્યમાં તાપમાનમાં ૩-૪ ડિગ્રી ગ્રેડનો વધારો થયો છે. કેટલીક જગ્યાએ પારો ચાલીસને વટાવી ગયો છે અને હવામાન વિભાગે ચલો એલર્ટ જારી કર્યું છે. સાતમી માર્ચે રાજ્યમાં હવામાન અને તાપમાનની સ્થિતિ પરથી આ વાત સ્પષ્ટ થાય છે. મુંબઈ સહિત ઉત્તર કોંકણના જિલ્લામાં છેલ્લા કેટલાક દિવસોથી ગરમ અને ભેજવાળા હવામાન માટે ચલો એલર્ટ જાહેર કરવામાં આવ્યું છે. શનિવારે મુંબઈ, ઘણે, રાયગડ અને

પાલઘર જિલ્લામાં આ જ હવામાન સ્થિતિ આવી જ રહી હતી અને આગામી ૭૨ કલાક માટે ચલો એલર્ટ જારી કરવામાં આવ્યું છે. તાપમાન ૩૬ ડિગ્રી સુધી પહોંચશે અને દરિયાકાંઠાના વિસ્તાર ગરમ અને ભેજવાળા રહેશે. મધ્ય મહારાષ્ટ્રના પુણે, સાતારા, સાંગલી, કોલ્હાપુર અને સોલાપુરમાં તાપમાનમાં ખાસતો વધારો થયો છે. લઘુત્તમ તાપમાન ૧૮-૨૨ ડિગ્રી વચ્ચે છે અને સવારે ઝરમર વરસાદ પડી રહ્યો છે. જોકે, બપોર પછી ગરમી વધી તાપમાન ૩૫-૩૮ ડિગ્રી સુધી પહોંચી જાય છે. મરાઠવાડામાં તીવ્ર ગરમી પડી રહી છે. મે મહિનાની

કાળજાળ ગરમી માર્ચ મહિનામાં જ પડી રહી છે. છત્રપતિ સંભાજી નગર, જાલના, બીડ, લાતુર, નાંદેડ, હિંગોલી અને પરભણી જિલ્લામાં તાપમાનમાં વધારો થયો છે. મહત્તમ તાપમાન ૩૬-૩૮ ડિગ્રી અને લઘુત્તમ તાપમાન ૧૮-૨૨ ડિગ્રી સેન્ટિગ્રેડ આસપાસ રહે છે. નાગપુર અને વિદર્ભના અન્ય જિલ્લામાં તાપમાન ૪૦ ડિગ્રીને પાર કરી ગયું છે. હવામાન શુષ્ક અને ગરમ રહેશે. અમારાવતી જેવા વિસ્તારોમાં સૌથી વધુ તાપમાન નોંધાયું છે. કોંકણમાં ગરમ અને ભેજવાળા હવામાનની ચેતવણી જારી કરવામાં આવી છે.

કાંદિવલીમાં પાલિકાના કર્મચારીઓ પર હુમલો: પાંચની ધરપકડ

મુંબઈ: કાંદિવલીમાં ફેરિયાઓ વિરુદ્ધની ઝૂંબેશ દરમિયાન પાલિકાના કર્મચારીઓ પર કથિત હુમલો કરવા પ્રકરણે પોલીસે પાંચ જણની ધરપકડ કરી હતી. શનિવારે પકડાયેલા પાંચેયની ઓળખ કુલદેવ સિંહ (૨૭), મહેન્દ્ર સિંહ યુગવત (૩૧), શૌર્ય શૈલેષ ચારલા (૨૮) જશ હિંદેશ ચારલા (૨૫) અને અસલમ ઈમ્તિયાજ શેખ (૨૭) તરીકે થઈ હતી.

મુંબઈ મહાનગરપાલિકાના કર્મચારીઓની ટીમે શુક્રવારની રાતે ગેરકાયદે ફેરિયાઓ સામે કાર્યવાહી હાથ ધરી હતી. લોખંડવાલા કાર્કલ પરિસરમાં અહીં જમાવીને બેસેલા ફેરિયાઓને ખસેડવા ગયેલી પાલિકાની ટીમ પર કેટલાક લોકોએ હુમલો કર્યો હતો. હુમલાખોરોથી બચવા કર્મચારીઓ ભાગી રહ્યા હોવાનું અને આરોપી તેમનો પીછો કરતા હોવાનું વીડિયોમાં

નજરે પડ્યું હતું. બાદમાં આ વીડિયો સોશલ મીડિયા પર વાયરલ થયો હતો. ફેરિયાઓને ખસેડવાની હાથ ધરી હતી. લોખંડવાલા કાર્કલ મશીનના ડ્રાઈવરની પણ પીટાઈ કરવામાં આવી હતી, એવું ફેરિયાઓમાં જણાવાયું હતું. આ પ્રકરણે સમતાનગર પોલીસે ગુનો નોંધી તપાસ હાથ ધરી હતી. પ્રાથમિક તપાસ બાદ પાંચ જણને પકડી પાડવામાં આવ્યા હતા. (પીટીઆઈ)

મહારાષ્ટ્ર સરકારની પાક લોન માફી અપૂરતી: ખેડૂત સંગઠન

મુંબઈ: મહારાષ્ટ્ર સરકાર દ્વારા રાજ્યના બજેટ ૨૦૨૬-૨૭માં ખેડૂતો માટે જાહેર કરાયેલી લોન માફીને ડુંગળી ઉત્પાદકોએ અપૂરતી અને ગેરમાર્ગે દોરનારી ગણાવી છે. શુક્રવારે બજેટ ભાષણમાં દેવેન્દ્ર ફડણવીસે ખેડૂતો માટે પુણ્યસ્લોક અહિંવા દેવી હોળકર શેતકરી કરજ માફી યોજનાની જાહેરાત કરી હતી. આ યોજના અનુસાર હેક્ટર ૩૦ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૫ સુધી ૨ લાખ રૂપિયા સુધીની પાક લોન માફ કરવામાં આવશે. આ જાહેરાત ૨૦૨૪ની વિધાનસભા ચૂંટણી પહેલા મહાયુતિ પક્ષો દ્વારા આપવામાં આવેલા વચ્ચને પૂર્ણ કરે છે. મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય ડુંગળી ઉત્પાદક સંગઠનના પ્રમુખ ભાસ્ત દિઘોળએ શનિવારે આરોપ કર્યો હતો કે સરકાર ખેડૂતોના લોન રેકોર્ડ સંપૂર્ણપણે

દૂર કરવાના પોતાના વચ્ચને પૂર્ણ કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે. આ આંશિક લોન માફી અપૂરતી અને ગેરમાર્ગે દોરનારી છે. સરકારે ખેડૂતોના તમામ દેવા માફ કરવાનું વચ્ચન આપ્યું હતું, પરંતુ વર્તમાન નિર્ણય ફક્ત મર્યાદિત રકમ માફ કરે છે. દિઘોળએ નિયમિતપણે લોન ભરપાઈ કરતા ખેડૂતો માટે ૫૦ હજાર રૂપિયાની પ્રોત્સાહન સહાયની જાહેરાતની પણ ટીકા કરી હતી. ખેતી ખર્ચ વધી રહ્યો છે અને બજાર ભાવ અનિશ્ચિત છે તેવા સમયે તેને અપૂરતી ગણાવી હતી. ખેડૂત સંગઠને માંગ કરી છે કે સરકાર ખેડૂતોના તમામ રેકોર્ડ સંપૂર્ણપણે દૂર કરે. નહીં તો રાજ્યવ્યાપી આંદોલન શરૂ કરવામાં જઈશે એમ પણ તેમણે જણાવ્યું હતું. (પીટીઆઈ)

આપણે શાંતિ માટે પહેલ કરવી જોઈએ: અણા હઝારેનો વડા પ્રધાનને પત્ર

અહિલ્યાનગર: વિશ્વનું ધ્યાન હાલમાં અમેરિકા, ઇઝરાયેલ અને ઈરાન વચ્ચેના યુદ્ધ પર કેન્દ્રિત છે અને દરેક વ્યક્તિ યુદ્ધવિરામની રાહ જોઈ રહ્યું છે. આ યુદ્ધના પરિણામો વૈશ્વિક સ્તરે અનુભવાઈ રહ્યા છે અને હજારો નાગરિકોમાં મોત થયાં છે. ભારતે પણ યુદ્ધના સંદર્ભમાં પોતાનું વલણ સ્પષ્ટ કર્યું છે અને યુદ્ધ બંધ કરવાની જરૂરિયાત વ્યક્ત કરી છે. ઉપરાંત, વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ ખાડી દેશોમાં ફસાયેલા ભારતીય નાગરિકોની સલામતી માટે ફોન પર સંબંધિત નેતાઓનો સંપર્ક પણ કર્યો હતો. આ દરમિયાન, હવે વરિષ્ઠ સમાજસેવક અણા હઝારેએ વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીને અહીં આયોજિત એક કાર્યક્રમમાં ફિલેન્ટ્રોપીક સ્થિતિ કંપનીઓ, હેલ્વર, મિરાસિસ અને રિવર રિસાયકલ સાથે ફરાર કર્યો છે. આ પ્રસંગે બોલતા, રાજ્યના મત્સ્યઉદ્યોગ

અત્યંત ઠંડા તાપમાનમાં સરહદોનું રક્ષણ કરવા સક્ષમ રોબોટો નાગપુરમાં ઉત્પાદન કરાશે: ફડણવીસ

નાગપુર: મિહાન-એસઈઝેડમાં આગામી રોબોટિક્સ અને યુએવીની સુવિધામાં નાઇનસ ૪૦ ડિગ્રી સેલ્સિયસ જેટલા ધીમા તાપમાનમાં ભારતીય સરહદોનું રક્ષણ કરવા સક્ષમ રોબોટ્સનું ઉત્પાદન કરવામાં આવશે, એમ મુખ્ય પ્રધાન દેવેન્દ્ર ફડણવીસે શનિવારે જણાવ્યું હતું અને એવો ઉલ્લેખ કર્યો હતો કે સૈનિકોની જગ્યાએ ચીની બોટ્સ દ્વારા પેટ્રોલિંગ કરવામાં આવે છે. સોલાર ગ્રુપની પેટાકંપની, સોલાર ડિફેન્સ અને એરોસ્પેસ, નાગપુરના મિહાન-એસઈઝેડમાં ૨૨૩ એકરનો વિશાળ રોબોટિક્સ અને યુએવી પ્લાન્ટ સ્થાપિત કરી રહી છે, જે મીડિયમ અલ્ટિટ્યૂડ લોન્ગ એન્ડ્યુરન્સ (મધ્યમ

ઉંચાઈવાળા ઘણી સહનશક્તિ-એમએએલઈ) ડ્રોન અને માનવરહિત સિસ્ટમોના ઉત્પાદન પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરશે. રોબોટિક્સ અને યુએવી પ્લાન્ટ માટે ભૂમિપૂજન કર્યા પછી એક સભાને સંબોધતા, ફડણવીસે કહ્યું કે સમકાલીન યુદ્ધો બધા યુએવી અને ડ્રોન દ્વારા થશે. ‘આપણામાંથી ઘણા લોકોએ લગભગ ત્રણથી ચાર મહિના પહેલા સોશલ મીડિયા પર વીડિયો જોયા હતા કે કેવી રીતે ચીની રોબોટ્સ સૈનિકોની જગ્યાએ દેશની સરહદોનું રક્ષણ કરી રહ્યા છે. આગામી સોલાર યુએવી અને રોબોટિક્સ સુવિધામાં નાઇનસ ૪૦ ડિગ્રી તાપમાનમાં ભારતીય સરહદોનું રક્ષણ

કરવા સક્ષમ સમાન પ્રકારના રોબોટ્સ બનાવવામાં આવશે, એમ તેમણે કહ્યું હતું. ફડણવીસે જણાવ્યું હતું કે આગામી ૧,૦૦૦ દિવસમાં, ઉત્પાદનની વર્તમાન પ્રકૃતિ સંપૂર્ણપણે બદલાઈ જશે. ‘દુનિયા જે રીતે બદલાઈ રહી છે, એઆઈ, કવોન્ટમ કમ્પ્યુટિંગ અને સેમિકન્ડક્ટર ઇકોસિસ્ટમ વિશ્વમાં ઉત્પાદન અને ટેકનોલોજી ક્ષેત્રને ખૂબ જ ઝડપથી બદલી રહ્યા છે. ‘એવું માનવામાં આવે છે કે વિશ્વમાં ઉત્પાદન ક્ષેત્રમાં ખૂબ જ ઝડપથી મોટો અવરોધ આવી રહ્યો છે. આગામી એક હજાર દિવસમાં, ઉત્પાદનની વર્તમાન પ્રકૃતિમાં સંપૂર્ણ પરિવર્તન આવશે,’ એમ તેમણે કહ્યું હતું.

૧.૨૫ કરોડની લાંચ માગવા બદલ જીએસટીના ડેપ્યુટી અને આસિસ્ટન્ટ કમિશનર વિરુદ્ધ ગુનો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: નાશિકના વેપારી પાસેથી ૧.૨૫ કરોડ રૂપિયાની કથિત લાંચ માગવાના કેસમાં ગુડ્સ એન્ડ સર્વિસ ટેક્સ (જીએસટી) વિભાગના ડેપ્યુટી કમિશનર અને આસિસ્ટન્ટ કમિશનર વિરુદ્ધ અન્ટિ-કરપ્શન બ્યૂરો (એસીબી)એ કાર્યવાહી કરી હતી. એસીબીના જણાવ્યા મુજબ લાંચની રકમ સ્વીકારનારા ખાનગી ઈસમ અમિત હિરામણ જાધવ (૩૬)ને રંગેહાથ પકડી પાડવામાં આવ્યા પછી જીએસટીના ડેપ્યુટી કમિશનર સોમનાથ દત્ત પાળે (૪૭) અને આસિસ્ટન્ટ કમિશનર મલ્લિકા વિઠ્ઠલ દોદે (૫૫) સામે પણ ગુનો નોંધવામાં આવ્યો હતો. ફરિયાદ અનુસાર વેપારીની નાશિકના દામોદર ચોક ખાતેની ઓફિસ પર જીએસટીની કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી. આ ઓફિસની તપાસ વહેલી સમેટી લેવા માટે આરોપીએ ફરિયાદી પાસેથી ૧.૨૫ કરોડ રૂપિયાની માગણી કરી હતી. જોકે બાદમાં તડજોઈ કરી એક કરોડ રૂપિયા

સ્વીકારવાનું આરોપીએ નક્કી કર્યું હતું. ફરિયાદીને લાંચ આપવાની ઇચ્છા ન હોવાથી તેમણે પહેલી માર્ચે એસીબીની વરલી યુનિટની ઓફિસમાં ફરિયાદ કરી હતી. એસીબી દ્વારા ફરિયાદની ખાતરી કરવામાં આવ્યા પછી શનિવારે ફરિયાદીની દામોદર ચોક ખાતેની ઓફિસમાં છટકું ગોઠવવામાં આવ્યું હતું. અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે આરોપીઓ વતી અમિત જાધવ લાંચની રકમમાંના પહેલા હપ્તા કરીકે ૨૦ લાખ રૂપિયા લેવા બપોરે ફરિયાદીની ઓફિસે આવ્યો હતો. એસીબીએ જાધવને લાંચની રકમ સ્વીકારતાં રંગેહાથ પકડી પાડ્યો હતો. બાદમાં એસીબીએ આરોપી સોમનાથ પાળેની ઓફિસમાંથી બે લાખ રૂપિયા પણ હસ્તગત કર્યા હતા. આ પ્રકરણે નાશિકના ઈન્ડિરા નગર પોલીસ સ્ટેશનમાં ત્રણેય વિરુદ્ધ ગુનો નોંધવામાં આવ્યો હતો. એસીબીએ વધુ તપાસ માટે આરોપીના મોબાઇલ ફોન જપ્ત કર્યા હોવાનું અધિકારીએ જણાવ્યું હતું.

મહારાષ્ટ્ર સરકારે સાસૂન ડોકને આધુનિક બનાવવા માટે ફિનિશ કંપનીઓ સાથે એમઓયુ પર હસ્તાક્ષર કર્યા

મુંબઈ: મહારાષ્ટ્ર સરકારે શનિવારે સાસૂન ડોકને આધુનિક બનાવવા અને તેને વિશ્વ કક્ષાના માછીમારી બંદરમાં રૂપાંતરિત કરવા માટે ત્રણ ફિનિશ કંપનીઓ સાથે સમજૂતી કરાર (એમઓયુ) પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા. મહારાષ્ટ્ર ફિશરીઝ ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશને અહીં આયોજિત એક કાર્યક્રમમાં ફિલેન્ટ્રોપીક સ્થિતિ કંપનીઓ, હેલ્વર, મિરાસિસ અને રિવર રિસાયકલ સાથે કરાર કર્યો છે. આ પ્રસંગે બોલતા, રાજ્યના મત્સ્યઉદ્યોગ

પ્રધાન નિતેશ રાણેએ જણાવ્યું હતું કે સાસૂન ડોક દેશના મુખ્ય માછીમારી બંદરોમાંનું એક છે અને મહારાષ્ટ્રના મત્સ્યઉદ્યોગ અર્થતંત્રમાં મુખ્ય ભૂમિકા ભજવે છે. તેમણે જણાવ્યું હતું કે બંદરમાં હાલમાં લગભગ ૧,૫૬૦ રજિસ્ટર્ડ મિનેનાઈઝ માછીમારી બોટ છે અને સરેરાશ વાર્ષિક ૫૦,૦૦૦થી ૬૦,૦૦૦ મેટ્રિક ટન માછલીનું ઉત્પાદન નોંધાય છે. રાણેએ કહ્યું કે બંદરનો વિકાસ રાજ્ય સરકાર માટે પ્રાથમિકતા છે, કારણ કે તે

માછીમાર સમુદાય માટે એક મહત્વપૂર્ણ આર્થિક કેન્દ્ર તરીકે ઉભરી આવ્યું છે. તેમણે ધ્યાન દોર્યું કે તાજેતરના વર્ષોમાં બંદર પર અનેક માળખાકીય સુવિધાઓના કામો હાથ ધરવામાં આવ્યા છે, જેમાં નેટ-મેન્ટિંગ શોડ, વર્કશોપ, ભૂગર્ભ પાણીની ટાંકીઓ, પાણીની પાઇપલાઇનો, પંપ હાઉસ અને રક્ષણાત્મક દિવાલોનું બાંધકામ, જાહેર સુવિધાઓનું નવીનીકરણ સામેલ છે.

તાડોબા જંગલમાં આચર્યન માઈન પ્રોજેક્ટની પરવાનગી રદ કરવા માટે કાર્યકર્તાના ઉપવાસ

ચંદ્રપુર: મહારાષ્ટ્રના ચંદ્રપુર જિલ્લામાં તાડોબા-અંધારી વાઘ અભયારણ્યને આસપાસના જંગલો સાથે જોડતા તાડોબા કોરિડોરમાં પ્રસ્તાવિત લોહરડાંગરી લોખંડ ખાણ પ્રોજેક્ટની મંજૂરીનો વિરોધ કરતા કાર્યકર્તા બંધુ ધોત્રે દ્વારા શરૂ કરાયેલી ભૂખ હડતાળ શનિવારે ત્રીજા દિવસમાં પ્રવેશી હતી. ધોત્રેએ પાંચમી માર્ચે જિલ્લા કલેક્ટર કચેરીની બહાર શરૂ કરેલા વિરોધ પ્રદર્શનને પધારણવાદીઓનો ટેકો હોવાનો દાવો કર્યો હતો. જિલ્લામાં વાઘ-માનવ સંઘર્ષ ચરમસીમાએ પહોંચ્યો હતો, ત્યારે ખાણને ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ કોરિડોરમાં વચ્ચજીવનની પરવાનગી આપવામાં આવી હતી, એમ તેમણે જણાવ્યું હતું.

ધોત્રેએ એવો આરોપ લગાવ્યો હતો કે સરકાર ચંદ્રપુર જિલ્લામાં વધતા માનવ-વાઘ સંઘર્ષને પહોંચી વળવા માટે ૨૦૨૧માં રચાયેલી સમિતિની કાર્ય યોજના અને ભલામણોનો અમલ કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે. ‘ગ્રામજનો અને વન અધિકારીઓ સાથે પરામર્શ કર્યા પછી, સમિતિએ જાન્યુઆરી ૨૦૨૧માં રાજ્ય સરકારને પોતાનો અહેવાલ સુપરત કર્યો હતો. ઓક્ટોબર ૨૦૨૧માં રાજ્ય વન્યજીવન સલાહકાર બોર્ડની ૧૭મી બેઠક દરમિયાન તેની ભલામણોની ચર્ચા કરવામાં આવી હતી, જ્યાં અહેવાલને ઔપચારિક રીતે સ્વીકારવામાં આવ્યો હતો. જોકે, કોઈ કાર્યવાહી કરવામાં આવી નથી,’ એવો દાવો ધોત્રેએ કર્યો હતો.

મહારાષ્ટ્ર દેશમાં સૌથી વધુ દેવાદાર રાજ્ય: દેવાનો બોજ ₹ ૧૧ લાખ કરોડ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: ચાલુ નાણાકીય વર્ષમાં રાજ્ય પર ૮ લાખ ૩૭ હજાર કરોડનું દેવું હતું, પરંતુ આગામી નાણાકીય વર્ષમાં દેવાનો બોજ ૧૧ લાખ કરોડને વટાવી જશે. નાણા વિભાગના અધિકારીઓ કહે છે કે મુંબઈ મેટ્રોપોલિટન રિજન ડેવલપમેન્ટ ઓથોરિટી સહિત વિવિધ બોર્ડના દેવાને રાજ્યના સંયુક્ત દેવામાં સામેલ કરવામાં આવ્યા હોવાથી એક વર્ષમાં દેવાનો વધારો ૨.૫ લાખ કરોડ થયો છે. રાજ્યની કુલ રાજ્ય આવકના ૨૫ ટકાની અંદર દેવાનો ગુણોત્તર હોવાના ધોરણે છે. બજેટ દસ્તાવેજોમાં જણાવાયું છે કે આગામી નાણાકીય વર્ષના અંત સુધીમાં રાજ્ય પર દેવાનો બોજ ૧૧.૩૮ ટકા રહેશે. છેલ્લા દસ વર્ષમાં આ સૌથી વધુ દેવાનો

ગુણોત્તર છે. રાજ્ય પર ચાલુ નાણાકીય વર્ષમાં દેવાનો બોજ ૮ લાખ ૩૭ હજાર કરોડ રહેશે. આગામી નાણાકીય વર્ષમાં આ દેવું ૧૧.૦૨ લાખ કરોડ થશે. આમાંથી ૮૦ હજાર કરોડનું દેવું કેન્દ્ર સરકારનું છે અને કેન્દ્ર સરકાર તે રકમ ચૂકવશે, તેથી દેવાનું પ્રમાણ વધે તો પણ ચિંતા કરવાની કોઈ જરૂર નથી, એમ મુખ્ય પ્રધાન દેવેન્દ્ર ફડણવીસે પત્રકાર પરિષદમાં સ્પષ્ટ કર્યું હતું. વર્ષ દરમિયાન ૨.૫ લાખ કરોડ રૂપિયાના દેવાના વધારા અંગે સ્પષ્ટતા કરતી વખતે, નાણા મંત્રાલયના એક વરિષ્ઠ અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે મુંબઈ મેટ્રોપોલિટન રિજન ડેવલપમેન્ટ ઓથોરિટી અથવા અન્ય બોર્ડના દેવાને કોન્સોલિડેટેડ દેવામાં સામેલ કરવામાં

આવ્યા છે. ઉપરાંત, દેવાનો અમુક ભાગ કેન્દ્ર સરકારના લાંબા ગાળાના દેવામાં પણ સામેલ કરવામાં આવ્યો હતો. તેથી, એવું કહેવામાં આવ્યું હતું કે ૨.૫ લાખ કરોડ રૂપિયાના દેવામાં વધારો આર્થિક પરિસ્થિતિ બગડતી જવાને કારણે નથી. પાંચનો ટ્રેન્ડ ચાલુ છે આગામી નાણાકીય વર્ષનું બજેટ ૪૦,૫૫૨ કરોડ રૂપિયાની ખાધ છે. છેલ્લા કેટલાક વર્ષોથી ખાધ બજેટનો ટ્રેન્ડ ચાલુ છે. ૨૦૨૦-૨૧: ૪૧,૧૪૪ કરોડ, ૨૦૨૧-૨૨: ૧૬,૩૭૪ કરોડ, ૨૦૨૨-૨૩: ૧,૮૭૪ કરોડ, ૨૦૨૩-૨૪: ૧૩,૭૫૪ કરોડ, ૨૦૨૪-૨૫: ૨૮,૮૮૫ કરોડ.

આવ્યા છે. ઉપરાંત, દેવાનો અમુક ભાગ કેન્દ્ર સરકારના લાંબા ગાળાના દેવામાં પણ સામેલ કરવામાં આવ્યો હતો. તેથી, એવું કહેવામાં આવ્યું હતું કે ૨.૫ લાખ કરોડ રૂપિયાના દેવામાં વધારો આર્થિક પરિસ્થિતિ બગડતી જવાને કારણે નથી. પાંચનો ટ્રેન્ડ ચાલુ છે આગામી નાણાકીય વર્ષનું બજેટ ૪૦,૫૫૨ કરોડ રૂપિયાની ખાધ છે. છેલ્લા કેટલાક વર્ષોથી ખાધ બજેટનો ટ્રેન્ડ ચાલુ છે. ૨૦૨૦-૨૧: ૪૧,૧૪૪ કરોડ, ૨૦૨૧-૨૨: ૧૬,૩૭૪ કરોડ, ૨૦૨૨-૨૩: ૧,૮૭૪ કરોડ, ૨૦૨૩-૨૪: ૧૩,૭૫૪ કરોડ, ૨૦૨૪-૨૫: ૨૮,૮૮૫ કરોડ.

૨૦૨૫-૨૬: ૩૭,૦૫૫ કરોડ કુલ સ્થાનિક ઉત્પાદન ગુણોત્તર સામે દેવું: ૨૦૧૬-૧૭: ૧૬.૬૦ ટકા ૨૦૧૭-૧૮: ૧૭.૧૧ ટકા ૨૦૧૮-૧૯: ૧૬.૧૧ ટકા ૨૦૧૯-૨૦: ૧૬.૮૭ ટકા ૨૦૨૦-૨૧: ૧૮.૮૮ ટકા ૨૦૨૧-૨૨: ૧૮.૩૫ ટકા ૨૦૨૨-૨૩: ૧૮.૪૦ ટકા ૨૦૨૩-૨૪: ૧૫.૫૨ ટકા ૨૦૨૪-૨૫: ૧૮.૧૭ ટકા ૨૦૨૫-૨૬: ૧૮.૦૮ ટકા ૨૦૨૬-૨૭: ૨૦.૩૮ ટકા (અંદાજિત)

આજે ભારત જીતશે તો ત્રણ વિશ્વવિક્રમ પાક્કા

અમદાવાદમાં સાંજે ૭.૦૦ વાગ્યાથી ન્યૂ ઝીલેન્ડ સાથે ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપની ફાઇનલમાં ટક્કર

અમદાવાદ: આઈસીસી ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપની ૧૦મી સીઝનમાં કુલ ૨૦ ટીમે ભાગ લીધો અને એમાંથી હવે અંતિમ એવી બે ટીમ અમદાવાદમાં ક્રિકેટ જગતના સૌથી મોટા નરેન્દ્ર મોદી સ્ટેડિયમમાં આજે (સાંજે ૭.૦૦ વાગ્યાથી) ફાઇનલ રમશે જેમાંની એક ટીમ (ભારત)નો ઇતિહાસ ભવ્ય છે, જ્યારે બીજી ટીમે (ન્યૂ ઝીલેન્ડ) નવા ઇતિહાસનું સર્જન કરવાનું છે અને એ સાથે આ ટક્કરમાં નવા વિશ્વવિક્રમો પણ બનતા જોવા મળશે. ખાસ કરીને ભારત યંમ્પિયન બનશે તો ત્રણ એક્સસાઈટિંગ વર્લ્ડ રેકોર્ડ બનશે.

કિવીઓ પ્રથમ વર્લ્ડ કપની તલાશમાં

ન્યૂ ઝીલેન્ડ ક્યારેય મર્યાદિત ઓવર્સ (વન-ડે કે ટી-૨૦)ના વર્લ્ડ કપની ટ્રોફી નથી જીત્યું. જોકે ભારતને લાગલગાટ બીજી વખત ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપની ટ્રોફી જીતવાનો મોકો છે. જો ભારત જીતશે તો એક દેશ સતત બે વખત આ ફોર્મેટનો વર્લ્ડ કપ જીત્યો હોય (ટાઇટલ ડિફેન્ડ કર્યું હોય) એવું પહેલી વાર બન્યું કહેવાશે. ભારત ૨૦૨૪માં રોહિત શર્માના સુકાનમાં વર્લ્ડ કપ જીત્યું હતું. બીજું, ભારત યંમ્પિયન બનશે તો એ ભારતની કુલ ત્રીજી ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપ ટ્રોફી કહેવાશે અને એ પણ નવો વિશ્વવિક્રમ જ કહેવાશે. અત્યાર સુધીમાં ભારત, વેસ્ટ ઇન્ડિઝ અને ઇંગ્લેન્ડ બે-બે વખત આ વિશ્વ કપ જીત્યા છે. ત્રીજું, જો ભારત આજે યંમ્પિયનપદ મેળવશે તો ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપમાં યજમાન દેશ જ વિજેતા બન્યો હોય એવી પ્રથમ ઘટના બની કહેવાશે.

ન્યૂ ઝીલેન્ડ સામે 'પ્રથમ જીત' મળશે?

જો ભારત આજે વિજયી થશે તો ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપમાં એણે ન્યૂ ઝીલેન્ડ સામે પહેલી જ વખત વિજય મેળવ્યો કહેવાશે. અગાઉના ત્રણેય મુકાબલા કિવીઓ જીત્યા હતા.

ત્રીજી ફાઇનલમાં સામસામે

વધુ એક વિક્રમ પણ બનાવવા જઈ રહ્યો છે. ભારત અને ન્યૂ ઝીલેન્ડ એવા માત્ર બે દેશ છે જેઓ ત્રણેય ફોર્મેટની આઈસીસી ઇવેન્ટની ફાઇનલમાં સામસામે

આવ્યા છે. ટેસ્ટના ૨૦૨૧ના વર્લ્ડ કપમાં ન્યૂ ઝીલેન્ડે ભારતને હરાવ્યું હતું, જ્યારે વન-ડેની ૨૦૨૫ની સાલની યંમ્પિયન્સ ટ્રોફીમાં ભારતનો કિવીઓ સામે વિજય થયો હતો. હવે તેઓ આજે ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપની ફાઇનલમાં ટક્કરારો.

કોણ કેવી રીતે ફાઇનલમાં પહોંચ્યું?

- ભારત:**
- (૧) લીગમાં અમેરિકા સામે ૨૮ રનથી વિજય, સૂર્યકુમાર યાદવ મેન ઓફ ધ મેચ
  - (૨) લીગમાં નામિબિયા સામે ૯૩ રનથી વિજય, હાર્દિક પંડ્યા મેન ઓફ ધ મેચ
  - (૩) લીગમાં પાકિસ્તાન સામે ૬૧ રનથી વિજય, ઇશાન કિશન મેન ઓફ ધ મેચ
  - (૪) લીગમાં નેધરલેન્ડ્સ સામે ૧૭ રનથી વિજય, શિવમ દુબે મેન ઓફ ધ મેચ
  - (૫) સુપર એઇટમાં સાઉથ આફ્રિકા સામે ૭૬ રનથી વિજય, ડેવિડ મિલર મેન ઓફ ધ મેચ
  - (૬) સુપર એઇટમાં ઝિમ્બાબ્વે સામે ૭૨ રનથી વિજય, હાર્દિક પંડ્યા મેન ઓફ ધ મેચ
  - (૭) સુપર એઇટમાં વેસ્ટ ઇન્ડિઝ સામે પાંચ વિકેટે વિજય, સંજુ સેમસન મેન ઓફ ધ મેચ
  - (૮) સેમિ ફાઇનલમાં ઇંગ્લેન્ડ સામે સાત રનથી વિજય, સંજુ સેમસન મેન ઓફ ધ મેચ
- ન્યૂ ઝીલેન્ડ:**
- (૧) લીગમાં અફઘાનિસ્તાન સામે પાંચ વિકેટે વિજય, ટિમ સિક્કર્ટ મેન ઓફ ધ મેચ
  - (૨) લીગમાં યુએઇ સામે ૧૦ વિકેટે વિજય, ટિમ સિક્કર્ટ મેન ઓફ ધ મેચ
  - (૩) લીગમાં સાઉથ આફ્રિકા સામે સાત વિકેટે વિજય, માર્કો ચેનસેન મેન ઓફ ધ મેચ
  - (૪) લીગમાં કેનેડા સામે આઠ વિકેટે વિજય, ઝેલન ફિલિપ્સ મેન ઓફ ધ મેચ
  - (૫) સુપર એઇટમાં પાકિસ્તાન સામેની મેચ વરસાદને લીધે અનિર્ણીત
  - (૬) સુપર એઇટમાં શ્રીલંકા સામે ૬૧ રનથી વિજય, રચિન રવીન્દ્ર મેન ઓફ ધ મેચ
  - (૭) સુપર એઇટમાં ઇંગ્લેન્ડ સામે ચાર વિકેટે

પરાજય, વિલ જેક્સ મેન ઓફ ધ મેચ
(૮) સેમિ ફાઇનલમાં સાઉથ આફ્રિકા સામે નવ વિકેટે વિજય, ફિન એલન મેન ઓફ ધ મેચ

હેડ-ટુ-હેડ રેકોર્ડ-બુક

- (૧) કુલ ૩૦ ટી-૨૦ મુકાબલાઓમાં ભારતનો ૧૮માં અને ન્યૂ ઝીલેન્ડનો ૧૧ મેચમાં વિજય. એક મેચ ટાઇમાં પરિણમી.
- (૨) ભારતમાં ભારતનો ૧૧ મેચમાં અને ન્યૂ ઝીલેન્ડનો પાંચ મેચમાં વિજય. બે મેચ તટસ્થ સ્થળે રમાઈ જેમાં ન્યૂ ઝીલેન્ડનો વિજય.
- (૩) ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપમાં કુલ ત્રણ મુકાબલા જેમાં ત્રણેય (૨૦૦૭, ૨૦૧૬, ૨૦૨૧)માં ન્યૂ ઝીલેન્ડનો વિજય અને ભારતને એકેય મેચ નથી જીતવા મળી.
- (૪) બંને દેશ વચ્ચેના મુકાબલાઓમાં સૌથી વધુ રન સૂર્યકુમાર યાદવ (૫૨૬).
- (૫) બંને દેશ વચ્ચેના મુકાબલાઓમાં સૌથી વધુ વિકેટ ઇશ સોહી (૩૦).
- (૬) સામસામા મુકાબલાઓમાં (વર્તમાન ખેલાડીઓમાં) ટિમ સિક્કર્ટ ૪૨૫ રન સાથે સૂર્યા પછી બીજા નંબર અને ડેરિલ મિચલ ૩૬૬ રન સાથે ત્રીજા ક્રમે. આજે ભારતે બંને કિવી ખેલાડીથી ખૂબ સાવચેત રહેવું પડશે.
- (૭) સામસામા મુકાબલાઓમાં (વર્તમાન ખેલાડીઓમાં) મિચલ સેન્ટનર ૨૩ વિકેટ બીજા નંબર, અર્શદીપ સિંહ ૧૭ વિકેટ સાથે ત્રીજા ક્રમે.

બંને દેશની સંભવિત ઇલેવન

ભારત: સૂર્યકુમાર (કેપ્ટન), અભિષેક, સેમસન (વિકેટકીપર), ઇશાન, તિલક, હાર્દિક, શિવમ, અક્ષર, અર્શદીપ, બુમરાહ, વરુણ/કુલદીપ/સિરાજ.
ન્યૂ ઝીલેન્ડ: સેન્ટનર (કેપ્ટન), સિક્કર્ટ, ફિન એલન, રચિન રવીન્દ્ર, ઝેલન ફિલિપ્સ, યંપન, ડેરિલ મિચલ, કોલ મેકોન્કિ, નીશામ/ડી, મેટ હેન્ડ્રી, લોકી ફર્ગ્યુસન.

આ ચલનને ઓળખ્યો? તેને પણ ફાઇનલ રમવી છે! અમદાવાદના મેદાન પર ગઈ કાલે અર્શદીપ સિંહ એક રમચળા ટીમ ઇન્ડિયાના મુખ્ય સ્પિનર યુઝવેન્દ્ર ચહલને ભેટી પડ્યો હતો. (પીટીઆઈ)

હલ્લાબોલ: તિલક વર્માએ ભરપૂર પ્રેક્ટિસ કરી હતી અને બોલિંગમાં પણ નસીબ અજમાવ્યું હતું.

ન્યૂ ઝીલેન્ડ ફાઇનલ નહીં જીતે તો 'ચોક્કસ'નું ટેગ એનું: સ્ટેન

નવી દિલ્હી: સાઉથ આફ્રિકા ગયા વર્ષે ટેસ્ટનો વર્લ્ડ કપ (વર્લ્ડ ટેસ્ટ ચેમ્પિયનશિપ) જીત્યું એ પહેલાં 'ચોક્કસ'નો ટેગ એને લાગેલો હતો અને હવે સાઉથ આફ્રિકાને 'ચોક્કસ' તરીકે ઓળખાવવાનું બંધ થઈ ગયું છે, પરંતુ એ જ દેશના મહાન ફાસ્ટ બોલર ઝેલ સેન્ટનરનું એવું માનવું છે કે આજે અમદાવાદમાં ભારત સામેની ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપ ફાઇનલ જો ન્યૂ ઝીલેન્ડ ન જીતે તો 'ચોક્કસ'નો બિલ્લો એને જ લગાવવો જોઈશે. જોકે ઝેલ સ્ટેને એવું પણ કહ્યું છે કે ભારતને એની જ ધરતી પર ફાઇનલમાં

હરાવવું (ચેમ્પિયનપદેથી ઉથલાવવું) અસંભવ જ કહી શકાય. ન્યૂ ઝીલેન્ડ આ ટૂર્નામેન્ટના ઇતિહાસમાં બીજી વખત ફાઇનલમાં પહોંચ્યું છે. એણે ટ્રોફી માટે ફેવરિટ ગણાતા સાઉથ આફ્રિકાને ફાઇનલમાં નવ વિકેટે કચડી નાખ્યું હતું. બીજી બાજુ, ભારતે સેમિમાં ઇંગ્લેન્ડ સામે સાત રનથી વિજય મેળવ્યો હતો. ન્યૂ ઝીલેન્ડ ૨૦૧૯માં વન-ડે વર્લ્ડ કપની, ૨૦૨૧માં ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપની અને ૨૦૨૫માં વન-ડેની યંમ્પિયન્સ ટ્રોફીની ફાઇનલમાં પહોંચ્યું હતું, પરંતુ ત્રણેય વખત ટાઇટલ નહોતું જીતી શક્યું.

ઝેલ સ્ટેને સાઉથ આફ્રિકાના ભૂતપૂર્વ ખેલાડી એબી ડિવિલિયર્સ સાથેની વાતચીતમાં કહ્યું, 'ઘણાને હજી પણ સાઉથ આફ્રિકાનો ચોક્કસ કહેવાનું મન થઈ રહ્યું હશે, પણ હું કહું છું કે અમારા કરતાં પણ વધુ વખત ફાઇનલમાં પહોંચીને હારી ચૂકેલા કિવીઓ પ્લીઝ, અમદાવાદમાં આજે ભારત સામેની ફાઇનલમાં જીતી જ લેજો. જો ન્યૂ ઝીલેન્ડ નહીં જીતે તો હું મારા તરફથી ચોક્કસનો ટેગ તેમને લગાવી દેવાનો છું. આહ લવ ન્યૂ ઝીલેન્ડ, પરંતુ મને લાગે છે કે તેઓ ભારતને નહીં હરાવી શકે.' ■

સબ યે સેમ લાઈન ચિપકા રહે હૈ, કુછ તો નયા બોલો: સૂર્યકુમાર

અમદાવાદ: ૨૦૨૩માં જેમ ઓસ્ટ્રેલિયાના કેપ્ટન પેટ કમિન્સે અમદાવાદના નરેન્દ્ર મોદી સ્ટેડિયમના કાઉન્ટર શાંત પાટી દેવાની ખાતરી આપ્યા પછી ભારતને પરાજિત કર્યું હતું એ રીતે હવે ન્યૂ ઝીલેન્ડનો સુકાની મિચલ સેન્ટનર પણ એવું જ બોલ્યો છે જેમાં તેણે અમદાવાદના હજારો પ્રેક્ષકોને શાંત કરી દેવાની શોખી કરી છે. આ વિશે પત્રકાર પરિષદમાં પૂછતાં

સૂર્યકુમાર યાદવે બધાને હસાવતાં કહ્યું, 'સબ યે સેમ લાઈન ચિપકા રહે હૈ, કુછ તો નયા બોલો.' સૂર્યાએ જર્નલિસ્ટોને કહ્યું, 'ટીમ ઇન્ડિયાનો દરેક ખેલાડી ખૂબ ઉત્સાહિત છે. કેપ્ટન પર માનસિક બોજ તો હોય જ, પરંતુ વર્લ્ડ કપની ફાઇનલ અને એ પણ ભારતમાં! આવી મેચ રમવામાં ગજબનો ઉત્સાહ હોય જે અમારા બધામાં છે.'

ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપ ૨૦૨૬: શું આ વખતે ભારતને ફળશે નરેન્દ્ર મોદી સ્ટેડિયમ?

અમદાવાદ: શહેરના નરેન્દ્ર મોદી સ્ટેડિયમમાં આજે ભારત અને ન્યૂ ઝીલેન્ડ વચ્ચે ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપ ૨૦૨૬ની ફાઇનલ રમાશે. ૧.૩૨ લાખ પ્રેક્ષકોની ક્ષમતા ધરાવતા નરેન્દ્ર મોદી સ્ટેડિયમમાં આ વખતે ભારત

સારો છે. ભારત આ મેદાન પર ૧૦ ટી-૨૦ રમ્યું છે, જેમાં ૭માં જીત મેળવી છે. બીજી તરફ ન્યૂ ઝીલેન્ડનો અહીંયા રેકોર્ડ પરાબ છે. કિવી ટીમે અહીં બે મેચ રમી છે અને બંનેમાં હારનો સામનો કરવો પડ્યો છે.

આજે અમદાવાદના મેદાન પર ભારતીયો ઐતિહાસિક જીત મેળવી શકશે? (પીટીઆઈ)

નરેન્દ્ર મોદી સ્ટેડિયમમાં ૪૫૦૦થી વધુ પોલીસ તહેનાત

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: શહેરના નરેન્દ્ર મોદી ક્રિકેટ સ્ટેડિયમ ખાતે રવિવાર, ૮ માર્ચે ભારત અને ન્યૂ ઝીલેન્ડ વચ્ચે ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપની ફાઇનલ મેચનો મહામુકાબલો યોજનાર છે. મેચને પગલે સમગ્ર અમદાવાદમાં ભારે ઉત્સાહ જોવા મળી રહ્યો છે. આ મેચ જોવા માટે દેશ-વિદેશમાંથી મોટી સંખ્યામાં ક્રિકેટપ્રેમીઓ અમદાવાદ પહોંચવાના હોવાથી પોલીસ તંત્ર દ્વારા જડબેસલાક સુરક્ષા બંદોબસ્ત ગોઠવવામાં આવ્યો છે. સુરક્ષા વ્યવસ્થાના ભાગરૂપે સમગ્ર સ્ટેડિયમ

અને આસપાસના વિસ્તારમાં કુલ અંદાજે ૪૫૦૦ જેટલા પોલીસકર્મીઓ તહેનાત કરવામાં આવશે. આ બંદોબસ્તમાં ઉચ્ચ અધિકારીઓથી લઈને મેદાન સ્તરના કર્મચારીઓ સુધીનો મોટો કાફલો સામેલ રહેશે. સુરક્ષા વ્યવસ્થામાં ૧ જેસીપી, ૮ ડીસીપી, ૧૫ એસીપી, ૩૦ પીઆઈ અને ૯૧ પીએસઆઈ સહિત કુલ ૧૨૧થી વધુ પોલીસ અધિકારીઓ ફરજ બજાવશે. તેમના ઉપરાંત ૨૨૦૦થી વધુ પોલીસકર્મીઓને સ્ટેડિયમ અને તેની આસપાસના વિસ્તારોમાં તહેનાત કરવામાં આવશે. ■

બાબર માટે મોહમ્મદ આમિરનું ટીવી શોમાં ફિક્સિંગ, ભાન થયું એટલે મત બદલી નાખ્યો

નવી દિલ્હી ૨૦ વર્ષ અગાઉ ઇંગ્લેન્ડમાં સલમાન બટ સાથે મળીને સ્પોર્ટ ફિક્સિંગ કરવા બદલ સજા ભોગવી ચૂકેલા તેમ જ કરીઅર બરબાદ કરનાર પાકિસ્તાની પેસ બોલર મોહમ્મદ આમિરે એક લાઈવ ટોક શો પર બેટ્સમેન બાબર આઝમના વિષયમાં અક્કલનું પ્રદર્શન કર્યું એ બદલ સોશ્યલ મીડિયામાં તેની ખૂબ ટીકા થઈ રહી છે. મોહમ્મદ આમિરે જે ટિપ્પણી કરી એના પરથી અંદાજ આવી જાય છે કે પાકિસ્તાન સુપર લીગ (પીએસએલ)માં ફિક્સિંગ થયું કંઈ નવી વાત નથી લાગતી. થોડા જ દિવસમાં પીએસએલની નવી સીઝન શરૂ થવાની છે. ટોક શો દરમિયાન એક ચાહકે મોહમ્મદ આમિરને પૂછ્યું કે 'બાબર ઘણા સમયથી ફોર્મમાં નથી અને ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપમાં પણ તે સારું નહોતો રમ્યો પણ હવે પીએસએલમાં તમે તમારી બોલિંગમાં તેને ત્રણથી ચાર ચોગ્ગા મારવા દેશો કે જેથી તેનો આત્મવિશ્વાસ પાછો આવી જાય?' મોહમ્મદ આમિરે ખુલ્લેઆમ ઓફર

થયેલા આ ફિક્સિંગને નકારી કાઢવાને બદલે બેવકૂફીથી જવાબ આપ્યો હતો જેમાં આમિરે એ ચાહકને વચન આપ્યું હતું. એ પ્રોમિસ મજાકમાં હતી કે કેમ એ તે જ જાણે. આમિરે પાકિસ્તાનની એક જાણીતી ચેનલ પરના ટોક શોમાં ચાહકોને (હસતાં) જવાબમાં કહ્યું, 'ડન.. હું અમારા બંને વચ્ચેની ટક્કરમાં હારી જઈશ, બસ!' એકે પોતે બોલવામાં મૂર્ખાઈ કરી એનું ભાન થતાં જ આમિરે ફેરવી નાખતાં કહ્યું કે 'અરે... બાબર તો મહાન ખેલાડી છે. તે પોતે જ મારી બોલિંગમાં ત્રણ-ચાર ચોગ્ગા મારી શકે એમ છે.' આમિરના જવાબથી સોશ્યલ મીડિયામાં ખૂબ ટ્રોલ થયો હતો અને ભૂતપૂર્વ ઓપનિંગ બેટ્સમેન અહમદ શેહઝાદ પણ આ વિષયમાં જોડાતા આ મુદ્દો વધુ ચર્ચામાંક બન્યો હતો, કારણકે એમાં અહમદે કહ્યું, સોહો થઈ ગયો હોય કે મને લાગે છે કે બાબરને આમિર હરાદાપૂર્વક ત્રણ-ચાર ચોગ્ગા મારવા દેશે.' ■

આ બે બંધિયાથી ચેતવો:

ફિન એલને સાઉથ આફ્રિકા સામેની સેમિમાં ૩૩ ઓલમાં રેકોર્ડ-બ્રેક સેન્ટનરની કરી હતી. ટિમ સિક્કર્ટથી પણ ભારતે ચેતવું પડશે.

પ્રથમ બેટિંગ કરતી ટીમની જીતની શક્યતા વધારે

નરેન્દ્ર મોદી સ્ટેડિયમમાં ઝાકળ મહત્ત્વનું પરિબળ છે, પરંતુ ટાઉન્ટનો પીછો કરનારી ટીમને ખાસ ફાયદો થતો નથી. ટી-૨૦ ઇન્ટરનેશનલ ક્રિકેટમાં અહીં પ્રથમ બેટિંગ કરનારી ટીમોએ ૧૩માંથી આઠ મેચ જીતી છે, જ્યારે ટાઉન્ટનો પીછો કરનારી ટીમ પાંચ વખત વિજેતા બની છે. **મોદી સ્ટેડિયમની ખાસિયત** ૬૩ એક્સના કેમ્પસમાં વેરાયેલા આ આખા સ્ટેડિયમને બનાવવા માટે કુલ ૮૦૦ કરોડનો ખર્ચ કરવામાં આવ્યો છે. આમાં ચાર પ્રેસિંગ ડ્રમ છે અને આ સ્ટેડિયમમાં હોકી અને ફૂટબોલ મેદાન પણ બનાવવામાં આવ્યા છે. આ સિવાય બોક્સિંગ, બેમિન્ટન અને ટેનિસ માટે પણ અલગ-અલગ કોર્ટ બનાવવામાં આવી છે. આ સ્ટેડિયમમાં ઓલિમ્પિક સાઇઝનો સ્વિમિંગ પૂલ પણ છે. આ ઉપરાંત મોટેરા સ્ટેડિયમમાં

આ બે બંધિયાથી ચેતવો:

ફિન એલને સાઉથ આફ્રિકા સામેની સેમિમાં ૩૩ ઓલમાં રેકોર્ડ-બ્રેક સેન્ટનરની કરી હતી. ટિમ સિક્કર્ટથી પણ ભારતે ચેતવું પડશે.

કાળી માટીની પિચ પર શું પડે છે મુશ્કેલી?

અમદાવાદના નરેન્દ્ર મોદી સ્ટેડિયમની પિચ કાળી માટીથી બનેલી છે જે મેચ આગળ વધવાની સાથે ધીમી થતી જાય છે, જેના કારણે ટાઉન્ટનો પીછો કરનારી ટીમને ઘણી મુશ્કેલીનો સામનો કરવો પડી શકે છે. ૨૦૨૬ના ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપમાં આ મેદાન પર કુલ છ મેચ રમાઈ છે, જેમાંથી ત્રણ ટીમે પ્રથમ બેટિંગ કરતા જીત હાંસલ કરી છે. ■

ભાઈ, તારે હવે વર્લ્ડ કપમાં નથી રમવાનું!

રોહિત શર્માએ ગઈ કાલે દાદરમાં શિવાજી પાર્કના ગ્રાઉન્ડ પર બેટિંગ પ્રેક્ટિસ કરી હતી. તે ટી-૨૦ ઇન્ટરનેશનલમાંથી નિવૃત્ત થઈ ગયો છે. છેલ્લે ૨૦૨૪માં તેના સુકાનમાં જ ભારત ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપ જીત્યું હતું. (પીટીઆઈ)

ત્રણ ટીમના ખેલાડી હજી ભારતમાં જ, આઈસીસીએ ચાર્ટર ફ્લાઈટની વ્યવસ્થા કરી

નવી દિલ્હી: ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપની સેમિ ફાઇનલમાં ન્યૂ ઝીલેન્ડ સામે પરાજિત સાઉથ આફ્રિકાની ટીમ તેમ જ ભારત સામે છેલ્લી બે મેચમાં ભારત સાઉથ આફ્રિકાના ક્રિકેટરોને એક સાથે કોલકાતા ખાતેથી ચાર્ટર ફ્લાઈટમાં સ્વદેશમાં પાછા કારણે હજી ભારતમાં જ છે અને તેમને શનિવાર-રવિવારે ચાર્ટર ફ્લાઈટ દ્વારા સ્વદેશ પહોંચવાની આઈસીસીની યોજના છે. ઇરાન સામેના અમેરિકા અને ઇઝરાયેલના યુદ્ધને લીધે વિમાની મુસાફરીના રૂટમાં મોટા ફેરફાર થયા છે અને અનેક દેશોમાં ફ્લાઈટોના શેડ્યૂલને અસર પહોંચી છે. પીટીઆઈને એક આધારભૂત સૂત્ર પાસેથી જાણવા મળ્યું હતું કે ઇંગ્લેન્ડના ખેલાડીઓ ગુરુવારે

ભારત સામેની વાનખેડે સ્ટેડિયમ ખાતેની સેમિ ફાઇનલમાં હારી ગયા હતા, પરંતુ તેમને તરત જ સ્વદેશ પાછા નથી જવા મળ્યું. વેસ્ટ ઇન્ડિઝ અને સાઉથ આફ્રિકાના ક્રિકેટરોને એક સાથે કોલકાતા ખાતેથી ચાર્ટર ફ્લાઈટમાં સ્વદેશમાં પાછા મોકલવાની યોજના વિચારવામાં આવી હતી. આ ફ્લાઈટ પહેલાં ઓહાઈઓના પહોંચ્યો અને ત્યાર પછી વેસ્ટ ઇન્ડિઝના ખેલાડીઓને ઓન્ટારિયો પહોંચાડવામાં આવશે. ઉલ્લેખનીય છે કે સાઉથ આફ્રિકાના અમુક ખેલાડીઓ (કેશવ મહારાજ, જેસન સ્મિથ અને જયોર્જ લિન્ડે) ન્યૂ ઝીલેન્ડ જશે જ્યાં રવિવાર, ૧૫મી માર્ચે ન્યૂ ઝીલેન્ડ અને સાઉથ આફ્રિકા વચ્ચે પાંચ મેચની ટી-૨૦ સિરીઝ શરૂ થશે. ■

લક્ષ્ય સેન ભૂતપૂર્વ ચેમ્પિયનને હરાવી સેમિમાં અને પછી ફાઇનલમાં પણ પહોંચ્યો

ભાગ લઈને ભારતનું નામ રોશન કરી રહ્યો છે. તેણે ક્વોર્ટરમાં ભૂતપૂર્વ ચેમ્પિયન ચીનના લી શિફ્ટિંગને સળંગ ગેમમાં ૨૧-૧૩, ૨૧-૧૬ થી હરાવી દીધો હતો. લક્ષ્ય સેને એક કલાક, ૩૭ મિનિટ સુધી ચાલેલી સેમિ ફાઇનલમાં કેનેડાના વિકેટ લેન્ડને ૨૧-૧૬, ૧૮-૨૧, ૨૧-૧૫ થી હરાવીને ફાઇનલમાં એન્ટ્રી કરી હતી. ■

કવર વિજય વ્યાસ સ્ટોરી feedback@bombaysamachar.com

અંતે બિહાર નીતીશ કુમારના ભરડામાંથી છૂટ્યું...

હવે... ?

નીતીશ કુમારે રાજ્યસભાની ચૂંટણી માટે ફોર્મ ભરીને બિહારનું મુખ્યમંત્રીપદ છોડવાની જાહેરાત કરી તેના પગલે દેશના રાજકારણમાં અચાનક ગરમચો આવી ગયો છે. બિહારની ગાદી પર છેલ્લાં ૨૦ વર્ષથી જામીને બેસી ગયેલા નીતીશ કુમાર આમ અચાનક મુખ્યમંત્રીપદ છોડી દેશે એવી કોઈને કલ્પના નહોતી તેથી નીતીશની જાહેરાતે સૌને ચોકાવી તો દીધા જ છે, પણ આ જાહેરાત સાવ અનપેક્ષિત પણ નથી.

બાજપે બિહાર વિધાનસભાની ચૂંટણીમાં પરિણામો પછી તરત જ નીતીશને ઘરબેગા કરવાની બાજી ગોઠવવા જ મરિલી. ત્રણ મહિનાની મહેનત પછી એ બાજી ગોઠવ્યાં જતાં નીતીશને અલ્ટિમેટમ અપાવું ને નીતીશ પાસે બીજો આરો નહોતો તેથી તેમણે માનભરે ખસી જવાનું સ્વીકારી લીધું. નીતીશ માનભરે ખસી રહ્યા છે એવું ચિત્ર ઊભું કરવા રાજ્યસભામાં જવાની ઈચ્છાને બકવાસ દાવો કર્યો છે પણ વાસ્તવમાં બાજપે જોરદાર સ્ટ્રેટેજી બનાવીને એમને સત્તા પરથી ઉખેડી નાખ્યા છે.

દબાણ શરૂ થયું. ચિરાગ પાસવાન પહેલેથી બાજપની પંજાતમાં છે તેથી તેની ચિંતા નહોતી. બાજપે માંડીને નરેન્દ્ર મોદી સરકારમાં મંત્રીપદ આપી દીધેલું તેથી એ પણ બાજપની પંજાતમાં છે. સવાલ કુશવાહાનો હતો. કુશવાહાને રાજ્યસભાના સભ્ય બનાવીને લટકાવી રખાયેલા ને હવે લાગ જોઈને તેમને મંત્રીપદની ઓફર કરી દેવાઈ તેમાં કુશવાહા પણ પીગળી ગયા.

ત્રણ મહિના પહેલાં યોજાયેલી બિહાર વિધાનસભાની ચૂંટણીમાં પરિણામોએ બાજપને પોતાની રીતે રખાવાની સગવડ કરી આપી. બિહાર વિધાનસભાની ૨૪૩ બેઠકોમાંથી બાજપે ૮૯

બાજપે બહુ સિદ્ધતપૂર્વક નીતીશની ગેમ કરી નાખી છે. બિહારમાં છેલ્લી બે ચૂંટણીમાં બાજપ સૌથી મોટા પક્ષ તરીકે ઊભર્યો, પણ પોતાની તાકાત પર સરકાર રચી શકે તેમ ના હોવાથી પરાણે નીતીશને મોટા ભાગે બનાવીને ગાદી પર બેસાડવા પડતા હતા. 'પલટુરામ' તરીકે વગોવાયેલા નીતીશને મુખ્યમંત્રી ના બનાવવાય તો એ લાલુપ્રસાદના દીકરા તેજસ્વી યાદવ સાથે હાથ મિલાવીને સત્તા જાળવી રાખે એવો ખતરો હોવાથી બાજપ કમને તેમને નિભાવતો હતો. તેના કારણે બાજપના સ્થાનિક નેતાઓમાં અસંતોષ પણ હતો, પણ બાજપ પાસે બીજો વિકલ્પ નહોતો તેથી બાજપ પોતાની ઈચ્છા પ્રમાણેની બાજી રચી શકતો નહોતો.

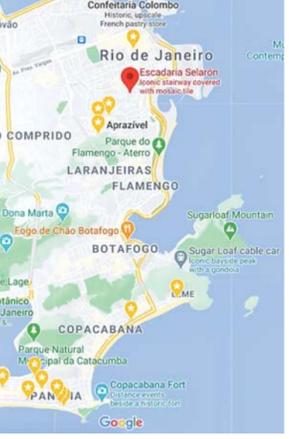
આમ બાજપના પોતાના ૮૯, ચિરાગના ૧૯, માંડીના પાંચ અને કુશવાહાના ચાર મળીને અત્યારે બાજપ પાસે ૧૧૭ ધારાસભ્યો છે. સ્પષ્ટ બહુમતી માટે બાજપને બીજા પાંચ ધારાસભ્યનો ટેકો જોઈએ. બાજપે જેટીયુના ૧૦ ધારાસભ્યોને રાજીનામાં માટે તૈયાર કરી દીધા

ટૂંક વ્યૂહ વિરલ રાહોઝ feedback@bombaysamachar.com

ગૂગલ સાચવશે ટ્રાવેલ્સ મેમરિઝ

ટ્રાવેલ કરતી વખતે લો, હવે ફોટો-વીડિયો સાચવવાની ઝંઝટ ખતમ !

બોર્ડની પરીક્ષા પૂરી થયા બાદ હરવા-ફરવા કે રખડવાનું પ્લાનિંગ પાઈવર્સનામાં હશે. પરીક્ષા બાદ મોજ-મજા અને ફરવાની યાદી તૈયાર કરવાનો ઉત્સાહ પણ અનોખો હોય છે. અગાઉ મોબાઈલ ફોન કે ટુનિયા ડિજિટલ ન હતી એ સમયે નક્કશા પરથી યાદી તૈયાર થતી. આ નક્કશા એટલે વ્હોબલ એટલાસ- વર્લ્ડ એટલાસના નક્કશા. સમય બદલાયો એમ ટ્રાવેલ્સના ક્ષેત્રમાં તૈયારીથી લઈને ફાઈનલ ડેસ્ટિનેશન સુધી બંધું જ બદલાયું. અગાઉ પણ ક્યારેક મસ્ત રોડ ટ્રીપ કે રેલ મુસાફરી કરી હશે તો એની યાદ પણ તાજા થઈ જશે. ગૂગલ મેપ્સને ભોમિયો બનાવીને રખડપટ્ટી કરતો એક આખો વર્ગ છે. ઘરેથી નીકળતી વખતે, ટ્રાવેલ કરતી વખતે, હોલ્ટ લેતી વખતે, નાસ્તા-પાણી કરતી વખતે, એવેન્યુર કરતી વખતે આ તમામ સમયે એક એક ક્ષણને કેદ કરવામાં આજની યુવા પેઢી માને છે. મુશ્કેલી ત્યાં થાય જ્યારે આવા ફોટો-વીડિયો ફોનની જગ્યા પર કબજો કરી લે, સાપ્તાહ્ય જમાવી દે અને ફોન બોલી ઊઠે કે ભાઈ, હવે મને સ્વાસ લેવા માટેની પણ જગ્યા આપો.

આવું દરેક લોકોને ક્યારેક તો થયું જ હશે. આવા સમયે ફરી એકવાર ફોન પર ગુસ્સો આવે અને નવો મસ્ત વધારે સ્પેસવાળો ફોન ખરીદવા માટેનો ખોટો થનગનાટ ઊપડે. એ નવા ફોનની પણ પાછી એક મર્યાદા હોય છે. ગૂગલની વિવિધ સર્વિસના સહારે ફોટો અને વીડિયોનો લોડ ઘટી શકે છે. ઈન્ટરનેટ ન આવતું હોય કે ફોન અંદર લઈ જઈ શકાય એમ ન હોય તો પણ એ ક્ષણ મેમરિઝ બની શકે છે. ટૂંકની તૈયારી કરતી વખતે થોડો સમય કાઢીને કેટલીય ડિજિટલ તૈયારીઓ પણ કામ આસાન કરી શકે છે. આ માટે વ્યવસ્થિત ઈન્ટરનેટ હોય એ પ્રાથમિક શરત છે. એની સાથે આ ત્રણેક ડિજિટલ ટિપ્સથી ટૂંક યાદગાર બનશે.

શોટ લઈ લો. ટૂંક શરૂ થાય ત્યારે ફોટો ક્લિક કરીને મેપ સાથે પોતાના જ વોટ્સએપમાં સેન્ડ કરી દો. પછી એને ચાલુ ટૂંકમાં પણ પોસ્ટ મૂકી શકાશે. દરમિયાન કોઈ સારી હોટેલ, ધાબુ કે હોલ્ટ આપે તો ઈન્ટરનેટ નહીં હોય તો પણ મેપમાં એ લોકેશન સેવ કરી શકાશે. અહીં પણ મસ્ત સેલ્ફી લીધી હોય તો અપલોડ કરવાની ઉતાવળ કરવાના બદલે વોટ્સએપમાં પોતાને જ મેસેજ કરી દો. પછી ચાલુ ટૂંકમાં ઈન્ટરનેટ ગોઈંગ ઓન સેવા કેપ્શન સાથે પોસ્ટ કરી શકાશે. હવે એકવાર સોશ્યલ મીડિયામાં પોસ્ટ કર્યા બાદ આ ફોટો વીડિયો ડિલિટ પણ કરી શકાય. અન્યથા ડ્રાઈવ સ્પેસમાં સ્ટોર કરી દો, ડેટ ઓન ટાઈમ ઓટોમેટિક લઈ લેશે. અગાઉનો મેપ્સનો સ્કીનશોટ પણ નાંખી દો.આવું કરવાથી ડેટા સેવ થશે અને મેમરિઝ પણ સચવાશે

હવે આવી ફાઈલ્સ જ્યારે ડ્રાઈવ કે આલ્બમાં અપલોડ કરશો ત્યારે બેસ્ટ કઈ એ મુંઝવણ ઓછી થશે. મેમરિઝ ફેલ થશે ત્યારે ડુપ્લિકેટ ફાઈલની અંદર પણ નહીં આવે. ફોટો ક્લિક કરવામાં ભલે થોડીવાર લાગે પણ બેસ્ટ ક્લિક કરો. ઉતાવળ હોય ત્યારે જે તે મોમેન્ટનું શૂટિંગ કરી લો. રીલ્સ બનાવવા પણ કામ આવશે અને ડાયરેક્ટ સ્ટેટસ પણ મૂકી શકાશે. વીડિયો સેવ કરવા માટે હવે 'ટેલિગ્રામ' જેવી એપ્સ સૌથી સરળ અને વન ક્લિક સમાન છે.

નેટ કનેક્ટિવિટી અને શેડ્યુલ ઘરે કે ઓફિસ, જ્યાં પણ સારી નેટ કનેક્ટિવિટી આવતી હોય ત્યાં બેસીને મેપમાં રૂટ સેટ કરી દો. રોડ ટ્રીપ હોય તો ડેસ્ટિનેશન પર લોકેટ કરી એના ફોટો સાથે એ સ્કીન

સામાન્ય રીતે કોઈ ફોટો પાડવાનો થાય ત્યારે એક જ કેમ, લોકેશન કે ફેસના એકથી વધારે ફોટો ક્લિક કરવાની આદત દરેકને હોય છે. આવું કરવાના બદલે માત્ર એક કે બે ક્લિક જ કરો. આમ કરવાથી ફોટોમાં વિવિધતા પણ આવશે અને સરળતાથી ડુપ્લિકેટ ફાઈલ બનતી અટકાવી શકાશે.

આઉટ ઓફ ધ બોક્સ નવેમ્બર ૨૦૨૨માં ચેટજીપીટી શરૂ થયું એ સમયે એનું નામ ચેટબોટ હતું. જેમાં ઈનપુટ તરીકે માત્ર કોમ્પ્યુટર અલ્ગોરિધમ સર્ચ થયું હતું.

સૌલ ઓફ ટૂંક અનિશ્ચિત સંજોગોની પેલે પારનો પ્રવાસ-બદલાતી દુનિયામાં વિચારપૂર્વક પ્રવાસ કરનારાઓને વિશ્વ હજુ પણ આપકારી રહ્યું છે

ઔરોરા ટ્રાવેલ ટૂર્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડના ચેરમન ધવલ જંગલા

છેલ્લા થોડાં વર્ષોમાં દુનિયાનો માહોલ થોડો ભારે લાગવા લાગ્યો છે. સમાચાર સતત યુદ્ધો, સંઘર્ષો, રાજકીય તણાવ અને આર્થિક વિનાશો વચ્ચે ઢેરડા રહે છે. ઘણા લોકો માટે એવું લાગે છે કે દુનિયા થોડી સંકુચિત અને વધુ નાજુક બની ગઈ છે. આવા સમયમાં સ્વાભાવિક રીતે અનેક પ્રશ્નો ઊભા થાય છે.આવા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપવા માટે અમારી સાથે છે ઔરોરા ટ્રાવેલ્સના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર ધવલ જંગલા.

શિન્કાન્સન ટ્રેક્સ (South) ઊંચે.

પરિસ્થિતિને જોતા શું આ સમયમાં આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રવાસ કરવો યોગ્ય છે? ધવલભાઈ: છેલ્લા થોડાં વર્ષોમાં દુનિયાનો માહોલ સામાન્ય કરતાં વધુ ભારે લાગવા લાગ્યો છે. સમાચારની ગતિ એટલી ઝડપી થઈ ગઈ છે કે એક સંકટ પૂરું થાય તે પહેલાં બીજું શરૂ થઈ જાય છે. ક્યાંક યુદ્ધ, ક્યાંક સંઘર્ષ, ક્યાંક રાજકીય તણાવ અને ક્યાંક આર્થિક અનિશ્ચિતતાઓ. પરંતુ પ્રવાસનો ઇતિહાસ બતાવે છે કે યાત્રા હંમેશા અનિશ્ચિતતાઓ વચ્ચે પણ ચાલુ રહી છે. લોકો પ્રવાસે નીકળ્યા છે કારણ કે દુનિયા સંપૂર્ણ શાંત હતી એટલા માટે નહીં, પરંતુ કારણ કે માનવીનું મન નવી દૃષ્ટિ શોધવા માંગે છે. પ્રવાસ આપણને યાદ અપાવે છે કે સમાચારના શીર્ષકોની બહાર પણ એક વિશાળ અને જીવંત દુનિયા છે સંસ્કૃતિઓ, પરંપરાઓ, અલગ જીવનશૈલીઓ અને એવી અનેક વાર્તાઓ સાથે જે સરહદો પાર કરીને પણ લોકોને જોડે છે. ઘણા અર્થમાં પ્રવાસ આજના સમયમાં નકારાત્મક વાતાવરણ સામે એક નાનકડા ઉપચાર સમાન છે. તે આપણને રોજિંદા વિચારોમાંથી થોડો વિરામ આપે છે અને આપણને એક જીવનમાં હજુ પણ સુંદરતા અને શોધવા માટે ધણું બંધું છે.

પ્રશ્ન: વિશ્વભરમાં ચાલી રહેલી વ્યવસ્થાઓ મહત્વપૂર્ણ બને છે? ધવલભાઈ: પ્રવાસીઓ માટે સૌથી મોટી શાંતિની વાત એ હોય છે કે તેઓ અજાણી જમીન પર એકલા નથી.અમારી યાત્રાઓમાં ભારતીય ટૂર મેનેજર સમગ્ર પ્રવાસ દરમિયાન સાથે રહે છે. એરપોર્ટ પ્રક્રિયાથી લઈને રોજિંદા ક્રમિક સુધી તેઓ માર્ગદર્શન આપે છે. ભાષા અને સંસ્કૃતિની સમજ સાથેનો આ સાથ પ્રવાસીઓને આત્મવિશ્વાસ આપે છે.આ સિવાય અમારી યાત્રાઓમાં રસોઈયા પણ સાથે હોય છે, જે પ્રવાસ દરમિયાન તાજું ભારતીય ભોજન તૈયાર કરે છે. ઘણા પ્રવાસીઓ માટે ખાસ કરીને પરિવાર અને વધતરે માટે આ એક મોટી સુવિધા બની રહે છે. નવી જગ્યાઓ શોધવાનો ઉત્સાહ અને ઓળખીતા સ્થાનોના આરામ બંને મળીને પ્રવાસને વધુ આનંદદાયક બનાવે છે.

પ્રશ્ન: હાલની વૈશ્વિક પરિસ્થિતિમાં આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રવાસ માટે કયા પ્રદેશો વધુ અનુકૂળ ગણાવે? ધવલભાઈ: ૨૦૨૬માં પ્રવાસના નક્કશામાં એક રસપ્રદ પરિવર્તન જોવા મળી રહ્યું છે. ઘણા પ્રવાસીઓ હવે પૂર્વ એશિયાની તરફ આકર્ષાઈ રહ્યા છે.જાપાન, ચીન, દક્ષિણ કોરિયા. વિવેચનામ અને થાઈલેન્ડ જેવા દેશો ભારતીય પ્રવાસીઓ માટે ખૂબ જ સ્વાગતસ્પર અને સ્થિર ડેસ્ટિનેશન તરીકે ઉભરી રહ્યા છે. આ દેશોએ લાંબા સમયથી સમજાયું છે કે ટુરીઝમ માત્ર એક ઉદ્યોગ નથી, પરંતુ સંસ્કૃતિઓ વચ્ચેનો એક મહત્વપૂર્ણ સેતુ છે.અહીં પ્રાચીન સંસ્કૃતિ અને આધુનિક વિદ્યાસ બંને સહજ રીતે જોવા મળે છે. ક્યાંક સદીઓ જૂના મંદિરો છે તો ક્યાંક આધુનિક શહેરોની ગતિ. કુદરતી સૌંદર્ય, સંસ્કૃતિ અને સુવિધાઓનું અનોખું સંયોજન પ્રવાસીઓને એક વિશેષ અનુભવ આપે છે.

પ્રશ્ન: બદલાતી પરિસ્થિતિ હોવા છતાં શું લોકો હજુ પણ આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રવાસ માટે ઉત્સુક છે? ધવલભાઈ: હા, કદાચ પહેલા કરતાં વધુ પણ. છેલા થોડાં વર્ષોમાં ઘણા લોકોને એક મહત્વપૂર્ણ સત્ય સમજાયું છે પરિવાર સાથે પસાર કરેલો સમય અમૂલ્ય છે.આજનો પ્રવાસ માત્ર સ્થળોની યાદી પૂર્ણ કરવાનો મુદ્દો નથી. તે જીવનના ખાસ ક્ષણોને ઉજવવાનો માર્ગ છે. નવી જગ્યાઓ, નવી સંસ્કૃતિઓ અને નવી યાદો માણસના દિલ્લે ધણે વિસ્તૃત કરે છે.

પ્રશ્ન: અનિશ્ચિત સમયમાં પ્રવાસીઓ પોતાના નિર્ણયમાં વિશ્વાસ કેવી રીતે મેળવી શકે? ધવલભાઈ: આજના સમયમાં વિશ્વાસનું મૂળ છે વિચારપૂર્વકની તૈયારી અને વિશ્વસનીય સાથ. આધુનિક પ્રવાસ હવે માત્ર ફ્લાઇટ અને હોટેલ બુક કરાવવાનો મુદ્દો નથી રહ્યો. જરૂરી છે એવા લોકો સાથે યાત્રા કરવી જે વૈશ્વિક પરિસ્થિતિઓ પર નજર રાખે અને દરેક મુસાફરને યોગ્ય માર્ગદર્શન આપે.પ્રવાસ દરમિયાન ઘણી નાની મોટી બાબતો અનુભવને અસર કરે છે મુસાફરીની વ્યવસ્થા, રહેઠાણ, સમયપત્રક, સ્થાનિક માર્ગદર્શન અને શક્ય પરિસ્થિતિઓ માટેની તૈયારી.ઔરોરા ટ્રાવેલ્સમાં અમે ઘણીવાર કહીએ છીએ કે અમે માત્ર યાત્રાનું આયોજન નથી કરતા અમે પ્રવાસીઓ માટે Official Map, 7th Floor, Malaxmi Chambers, Bhulabhai Desai Marg, Opposite Tirupati Apartments, Mumbai 400026. Contact Nos. : +91 222 3519710 / 11 / 12 / 14, 98219 21920. E-mail : info@auroratravels.com

પ્રશ્ન: અંતમાં, આજના સમયમાં પ્રવાસની ફિલસૂફી શું છે? ધવલભાઈ: પ્રવાસ આજના સમયમાં દૈનિકીને એક માર્ગ બની ગયો છે. સમાચાર ઘણીવાર દુનિયાને વિભાજિત બનાવે છે, પરંતુ જમીન પર લોકો હજુ પણ અજાણ્યા મહેમાનોને આવકારવા તૈયાર હોય છે.કદાચ એ જ કારણ છે કે દુનિયા કેટલી પણ બદલાયમાનવ મન હંમેશા ક્ષિતિજની પેલે પાર શું છે તે જોવા માટે ઉત્સુક રહે છે.અને કદાચ એ જ ઉત્સુકતા આપણને ફરી ફરી મુસાફરી તરફ લઈ જાય છે.

હિન્દુસ્તાનથી ખોમેની- ખામનેઈ સુધી....

સૈયદ અહેમદ મુસવી 'હિન્દી'ની એક વાકાફી કહાની

ઈરાનના સર્વોચ્ચ નેતા આયાતોલલાહ અલી ખામનેઈની અમેરિકન-ઇરાચલના આક્રમણમાં શહાદત સાથે મધ્યપૂર્વના ક્ષેત્રમાં ફરી એકવાર અસ્થિરતા પેદા થઇ છે. ૮૬ વર્ષીય ખામનેઈ એક ધર્મગુરુ હતા. ૧૯૮૯થી ઈરાનના 'સુપ્રીમ લીડર' પદ પર હતા. તેમણે ઈરાનમાં ઇસ્લામી ગણરાજ્યના સ્થાપક આયાતોલલાહ રુહોલલાહ ખોમેનીના અવસાન પછી આ પદ સંભાળ્યું હતું. ખોમેનીએ ૧૯૭૯માં ઇસ્લામી ક્રાંતિનું નેતૃત્વ કર્યું હતું, જેમાં અમેરિકાની 'કઠપૂતળી' મનાતા મોહમ્મદ રેજા પહલાવીને સત્તામાંથી બહાર કરી દીધા હતા.

ઈરાનના ઈતિહાસમાં બે જ સુપ્રીમ લીડર થયા છે : આયાતોલલાહ ખોમેની અને આયાતોલલાહ ખામનેઈ...દોઢસો વર્ષ પહેલાં ઈરાની લોકો અટક રાખતા નહોતા. એટલે એકબીજાથી અલગ ઓળખ માટે તેઓ જ્યાં જન્મ્યા હોય એ સ્થળ તેનું નામ તેમના નામ પાછળ લગાવતા હતા. એટલે આયાતોલલાહ રુહોલલાહએ મધ્ય ઈરાનના તેમના જન્મના ગામ 'ખોમેની'ને તેમના નામ પાછળ જોડ્યું હતું, જ્યારે આયાતોલલાહ અલીએ અઝરબૈજાનના ઉત્તરપશ્ચિમી પ્રાંતના તેમના વતન 'ખામનેઈ'ની અટક સ્વીકારી હતી. જોકે એક સરખા નામવાળા આ નેતાઓની કહાનીમાં ભારતનો એક સંબંધ રોચક છે. અને તેમાં એક ત્રીજા નેતાની પણ ભૂમિકા છે એ છે સૈયદ અહેમદ મુસવી હિન્દી.

આ કહાની આપણને લગભગ બસો વર્ષ પાછળ લઇ જાય છે, ઓગણીસમી સદીના શરૂઆતી ભારતમાં. તે સમયે ઉત્તર ભારતમાં અવધનો ઇલાકો શિયા મુસ્લિમ વિદ્વાનોનું એક મોટું કેન્દ્ર હતું. લખનઉ અને તેની આસપાસના ઇલાકાઓ શિયા સંસ્કૃતિ અને ફારસી પરંપરાથી સમૃદ્ધ હતા એટલે ઈરાન અને ભારત વચ્ચે વિદ્વાનોની અવરજવર સામાન્ય હતી. બંને ક્ષેત્રોની ભાષાઓ- સંસ્કૃત અને અવેસ્તા- એક જ ઈન્ડો-ઈરાની ભાષા પરિવારમાંથી નીકળી હોવાનું મનાય છે. ઋગ્વેદ અને અવેસ્તા અનેક સાંસ્કૃતિક તેમ જ ભાષાઈ સમાનતાઓ તરફ સંકેત કરે છે.

આજે જે બારાબંકી જિલ્લો કહેવાય છે, તેના એક નાનકડા કસ્બા કિન્તુરમાં એક પ્રતિષ્ઠિત શિયા પરિવાર રહેતો હતો. આ પરિવારના પૂર્વજ ૧૮મી સદીમાં ઈરાનના નિશાપુરમાંથી સ્થળાંતર કરીને અહીં આવ્યા હતા. ત્યાં તેઓ નિશાપુરી સૈયદ કહેવાતા હતા. આ કિન્તુરમાં ઝયાન અલ-અબીદીન અલ-મુસવીનો જન્મ થયો હતો, જે પછીથી કિન્તુરના સૈયદ તરીકે ઓળખાયા. તેમની ત્રીજી પેઢીમાં સૈયદ અહેમદનો જન્મ થયો.

યુવાન સૈયદ અહેમદ પણ અહીં આ ધાર્મિક અને બૌદ્ધિક વાતાવરણમાં મોટો થયો હતો, પરંતુ ૧૮મી સદીના શરૂઆતી દાયકાઓમાં ભારતની રાજનૈતિક પરિસ્થિતિઓ તેજથી બદલાઈ રહી હતી. અહીં બ્રિટિશ હકૂમત મજબૂત થઇ રહી હતી અને જૂની

રિયાસતો કમજોર પડી રહી હતી. એ દૌરમાં, ગુલામીના શાસનમાંથી છટકવા માટે, મુસવી પરિવારના ફરઝંદે એક લાંબી ધાર્મિક યાત્રા કરવાનો નિર્ણય કર્યો.

લગભગ ૧૮૩૦ની આસપાસ તેણે ભારત છોડ્યું. સૌથી પહેલાં આ યુવાન ઈરાકના પવિત્ર શહેર નજ્દ પહોંચ્યો, જે શિયા ઇસ્લામમાં સૌથી મોટાં કેન્દ્રોમાંથી એક હતું. ત્યાં ઈમામ અલીના મકબરાની જિયારત કરીને તે આગળ વધ્યો અને અંતતઃ ઈરાનના એક નાનકડા ગામ ખોમેનીમાં જઈ વસ્યો. ૧૮૩૪ની આસપાસ અહીં તેણે એક ઘર ખરીદ્યું અને પછી ખેતીની જમીન ખરીદી. આ સંપત્તિ આજે પણ તે પરિવાર પાસે છે.

અહીંથી ઈતિહાસનો એક નવો અધ્યાય શરૂ થાય છે. ઈરાનમાં સ્થિર થયા પછી તેણે તેના મૂળ વતન હિન્દુસ્તાનની ઓળખ જાળવી રાખવા માટે તેના નામની સાથે 'હિન્દી' શબ્દ જોડ્યો (અથવા બીજા લોકોએ તેને એ નામથી બોલાવાનું શરૂ કર્યું). આ કોઈ ભાષાનો સંકેત નહોતો, ભૌગોલિક ઓળખનું પ્રતીક હતું. તે સમયે ફારસી પરંપરામાં એ વાત સામાન્ય હતી કે લોકો નામની સાથે મૂળ સ્થળનું નામ જોડે એટલે 'હિન્દી'નો અર્થ 'હિન્દુસ્તાન આવેલો માણસ.' વાસ્તવમાં, એવું કહેવાય છે કે સૈયદ અહેમદ મુસવીને તેના ભારતીય અતીત માટે

ગર્વ હતો. એટલા માટે તેણે તેના નામમાં 'હિન્દી'ને હંમેશાં બનાવી રાખ્યું, જેથી એ યાદ રહે કે તેનાં મૂળિયાં હિન્દુસ્તાનની ભૂમિમાં હતાં.

ઈરાનના ગામ ખોમેનીમાં સ્થાયી થયા પછી તેનો પરિવાર ધીરે-ધીરે ત્યાંના ધાર્મિક સમાજનો હિસ્સો બની ગયો. ૧૮૪૧માં, તેણે એ જ ગામની ત્રણ સ્ત્રી : શિરીન ખાનુમ, બિબી ખાનુમ અને સકીનાને બીબી બનાવી. તેનાથી તેને પાંચ બાળક થયાં. સકીનાએ દીકરાને જન્મ આપ્યો હતો; સૈયદ મુસ્તાફા મુસવી નામનો આ દીકરો મોટો થઈને એક સન્માનીય ધાર્મિક વિદ્વાન બન્યો. ત્યારે કોને ખબર હતી કે આ મુસ્તાફાને જે દીકરો થયો, તે આગળ જઈને ઈરાનમાં રાજાશાહીનો અંત લાવશે, ઇસ્લામિક ક્રાંતિ કરશે, અને ઈરાનનો પહેલો સુપ્રીમ લીડર બનશે- આયાતોલલાહ રુહોલલાહ ખોમેની.

કહેવાય છે કે આયાતોલલાહ ખોમેની ગઝલો પણ લખતા હતા અને તેમની અમુક ગઝલોમાં તેઓ 'હિન્દી' તબલુસ વાપરતા હતા. તેમનો એક ભાઈ નુજ્દીન હિન્દી નામથી જાણીતો હતો. એટલે એ કેટલી રોચક વાત છે કે ૧૯૭૯થી ૧૯૮૯ સુધી ઈરાનમાં રાજ કરનારા ખોમેનીના પૂર્વજોનાં મૂળિયાં ભારતની જમીનમાં હતાં. આજે આરાબંકીના એ કિન્તુર કસ્બામાં કેવળ પાંચ જ શિયા પરિવારો રહ્યા છે. તેમાંથી એક, કાઝમી પરિવારને ગૌરવ છે કે તેમના પૂર્વજોનું લોહી ઈરાનના સર્વોચ્ચ ધર્મગુરુ ખોમેનીની રંગોમાં દોડ્યું હતું.

તમને સવાલ થાય કે આ કહાનીમાં અલી ખામનેઈની (જેમણે હમણાં શહાદત વહોરી) ક્યાંથી આવે છે ?

આ ખામનેઈનો સીધો સંબંધ મુસવી હિન્દી વંશ સાથે નથી, પરંતુ તેઓ એ જ ક્રાંતિકારી પરંપરા સાથે જોડાયેલા હતા જેને ખોમેનીએ સ્થાપિત કરી હતી. ખોમેનીનું જ્યારે અવસાન થયું, ત્યારે ખામનેઈ તેમના ધાર્મિક અને રાજકીય ઉત્તરાધિકારી બન્યા હતા.

ઈતિહાસ ક્યારેક આવી રીતે કામ કરતો હોય છે. ભારતના એક નાનકડા ગામમાંથી નીકળેલો એક માણસ, ધાર્મિક યાત્રા પૂરી કરીને એક એવા અંદોલનનો હિસ્સો બની જાય છે જે પૂરા દેશની રાજનીતિને બદલી નાખે છે. અમેરિકા-ઇરાચલના આક્રમણમાં આ હિસ્સો કાયમ માટે કપાઈ ગયો છે.

આ રીતે, 'હિન્દી' શબ્દ કેવળ એક ઉપનામ નથી, પણ એક લાંબી યાત્રાની નિશાની છે, જે કિન્તુરથી ખોમેન અને ભારતથી ઈરાન સુધી ફેલાયેલી છે અને કદાચ આ કારણથી જ સૈયદ અહેમદ મુસવી હિન્દીનું નામ આજે પણ બે દેશોના સહિયારા ઈતિહાસની સ્મૃતિમાં દર્જ છે.

ઈન્વેસ્ટમેન્ટ વર્લ્ડ

જયેશ ચિતલિયા feedback@bombaysamachar.com

શેરબજારમાં ઓટોમેશન-કોમ્પ્યુટરાઈઝડ ટ્રેડિંગ દાખલ થયાને ત્રણ દાયકાથી વધુ સમય થઈ ગયો, જેને લીધે શેરબજારના એક સદીના ઈતિહાસમાં પરિવર્તન આવી ગયું. હવે શેરબજારમાં AI (આર્ટિફિશિયલ ઈન્ટેલિજન્સ) ની ભૂમિકા જોરદાર અને દમદાર બનવા જઈ રહી છે, જે શેરબજાર સાથે સંકળાયેલા તમામ વર્ગ માટે એક નવી ક્રાંતિ હશે, કેવા ફેરફાર થશે એઆઈના વ્યાપક અમલથી નાના-રિટેલ રોકાણકારોથી લઈ બ્રોકરો, કંપનીઓ, સલાહકારો, રિસર્ચર્સ, એનાલિસ્ટ વર્ગ, ટ્રેડિંગથી લઈ ઈન્વેસ્ટમેન્ટમાં કેવા પરિવર્તન જોવાશે તેની ઝલક જાણવા- સમજવા જેવી છે.

ટેકનોલોજીનું બીજું નામ જ પરિવર્તન છે. આ પરિવર્તનના મોટેભાગે બે પાસાં હોય છે: એક સારા -બીજા બૂરાં. આમ તો આર્ટિફિશિયલ ઈન્ટેલિજન્સ (એઆઈ)ની અસર શેરબજાર પર ધીમી પણ મક્કમ ગતિએ શરૂ થઈ, જે હવે પુરપાટ વેગ પકડવાની તૈયારીમાં છે. આગામી પાંચથી દસ વરસમાં તો શેરબજારનું કામકાજ, સિસ્ટમ અને રોકાણકારોની વિચારવાની તેમ જ સોદા કરવાની પદ્ધતિમાં ધરબમ પરિવર્તન જોવાશે. છેલ્લા કેટલાંક સમયથી શેરબજારમાં અલ્ગોરિથમિક ટ્રેડિંગ શબ્દ પણ બહુ જ પ્રચલિત થયો છે. ગ્લોબલ સ્ટોક ટ્રેડિંગ અલ્ગોરિથમનો હિસ્સો બહુ મોટો છે, જેની ગતિ માણસોની સોદા કરવાની ગતિથી અનેકગણી વધુ ઝડપી હોય છે. હાલ તો BSE NSE (બોમ્બે સ્ટોક એક્સચેન્જ અને એન નેશનલ સ્ટોક એક્સચેન્જ)માં પણ ફંડસ અને ટ્રેડર્સ લોકો બજાર પર જમાવટ કરશે.

રિટેલ ઈન્વેસ્ટર્સ તથા AI મજાની વાત એ છે કે નાના-રિટેલ ઈન્વેસ્ટર્સ પણ એઆઈનો ઉપયોગ કરતા થઈ જશે. એઆઇ રોકાણકારોને સ્ટોક સિલેક્શનમાં, પોર્ટફોલિયો એલોકેશનમાં અને રિસ્ક મેનેજમેન્ટમાં

શેરબજારના સોદાઓથી લઈ તમામ ખેલાડી પર - AIની અસર કેવી થઈ શકે ?

AIના નામે શેરબજારમાં તાજેતરમાં ગાબડાં પડયા, વિવિધ સવાલ ઊભા થયા, અનિશ્ચિતા વ્યક્ત થઈ, પરંતુ માર્કેટ માટે AI અનેકવિધ રીતે ઉપયોગી પણ થશે... કઈ રીતે એ જાણવું-સમજવું જરૂરી છે...

સહાય કરશે. એઆઇ પાર્વ ઓપ્શન યલણ વધશે, જે પરંપરાગત બ્રોકરો અને એડવાઈઝર્સનું સ્થાન લઈ લેશે, અત્યારે પણ ઘણી ઓપ્શ એવી આવી ગઈ છે, જે એક જ એપ અનેક બ્રોકરોનાં વંધા મંદા અથવા બંધ કરી નાંખવા સક્ષમ છે. એક ઉલ્લેખનીય વાત એ પણ છે કે નવી આવતી ઓપ્શ અથવા આવનારી ઓપ્શ માત્ર સુવિધા નહીં, તે એવી યુઝર્સ ફ્રેન્ડલી રહે છે કે સામાન્ય રોકાણકારો પણ તેને પસંદ કરે છે.

માર્કેટમાં ગરબ ઘટશે? એઆઈને લીધે બજારમાં પ્રાઈસ ડિસ્કવરી ઝડપી બનશે, જેનો લાભ વિશાળ વર્ગને મળશે, કારણ કે સમાચારો, કમ્પ્યુટરની જાહેરાત, સોશ્યલ મીડિયા, આર્થિક ડેટા, વગેરેનું પ્રોસેસિંગ એઆઇ કરીને આપશે. માર્કેટમાં પ્રાઈસ મેનિપ્યુલેશન કઠિન બનશે, પ્રાઈસ રિવિંગ (ભાવ ઉછાળવાની પ્રવૃત્તિ) પણ ઘટશે અથવા તેને તરત પકડી શકાશે. શેરોના ભાવો પર કોઈ બાબતની અસર જોવા-જાણવાનું કલાકોમાં નહીં, બલકે મિલિસેકન્ડ્સમાં સંભવ બનશે. અનુભવીઓ માને છે કે બજારમાં પ્રવર્તતી અનેક પ્રકારની બિનકાર્યક્ષમતા દૂર થશે યા ઓછી થશે. એને પગલે માનવીય ભુલો ઘટશે. જોકે માર્કેટમાં ક્યારેક વોલેટિલિટી વધી શકવાનીસંભાવના વધશે. માર્કેટ કેશની ઘટનાઓ ઝડપથી ફ્લેશ થાય એવું બની શકે. એવું પણ બની શકે કે કોઈ સમાચારો દરમિયાન શોર્ટટર્મ વોલેટિલિટી તોફાની બની શકે.

અહીં એક ઈન્ટરેસ્ટિંગ -ઉપયોગી બાબત એ બનશે કે બજારમાં કૌભાંડ અને ઈન્સાઈડર ટ્રેડિંગને પકડી પાડવાનું કાર્ય ઝડપી બનશે. નિયમન સંસ્થા 'સેબી'એ એક્સચેન્જ્સને એઆઇનો અસરકારક સદુપયોગ કરવાની સલાહ આપી જ છે. માર્કેટ સર્વેલન્સ સઘન બનશે, સાચબર સલામતી વધુ સક્ષમ બનશે. એઆઇની એક કમાલ એ પણ હશે કે તે માર્કેટ કેશની, સેક્ટર બબલ અને સિસ્ટેમિક રિસ્કની ચેતવણી વહેલી આપશે, જોકે એઆઇ ચોક્કસ ઘટનાઓની આગાહી કરી શકશે નહીં. વધુ પડતી નિર્ભરતા નુકસાનકારક પણ બની શકે. મ્યુચ્યુઅલ ફંડ્સ અને હેજ ફંડ્સ પણ એઆઈનો ઉપયોગ કરવા લાગશે, જેનો આ ફંડ્સ પોર્ટફોલિયોની રચનામાં, રિસ્કનું સંચાલન કરશે. પરંપરાગત ફંડ્સ એઆઇ આધારિત

પોર્ટફોલિયો રચવાનું પસંદ કરશે. રિસર્ચનો ખર્ચ ઘટશે, કારણ કે અમુક માહિતી ઓટોમેટિક ઉપલબ્ધ થશે. ઓટોમેટેડ પોર્ટફોલિયો મેનેજમેન્ટ સંભવ બનતા આમ થશે. જોકે બધાં જ લોકો એઆઈનો ઉપયોગ કરતા થશે તેમ તેની અસરો પણ સરખી જોવાશે અને એઆઈ પર વધુ પડતી નિર્ભરતા મોંઘી પણ પડી શકે, કેમ કે તેમાં જોખમને ઘણીવાર સમજી શકાશે નહીં.

અલબત્ત, સંસ્થાકીય રોકાણકારોને તેનો લાભ વધુ મળશે. જ્યારે કે રિટેલ રોકાણકારોને ઓછો મળશે. જેથી માર્કેટ પર મોટા-સંસ્થાકીય ઈન્વેસ્ટર્સનું વર્ચસ્વ વધતું જશે.

AIના સિગ્નલ મોટાભાગની એઆઈ સિસ્ટમ્સ સમાન હશે, જે એકસાથે બાય-સેલ કર્યાં કરશે, જેની અસરમાં પ્રવાહિતા કથળી શકે, નિયમનકાર સેબીએ એઆઇ સર્કિટ બ્રેકર્સ લાગુ કરવાના થઈ શકે. માર્કેટમાં માનવીઓ દ્વારા થતી એનાલિસિસ, ટેકનિકલ ચાર્ટ્સ અને ફંડામેન્ટલ્સ રિસર્ચની પદ્ધતિમાં બદલાવ આવી શકે, તેને સ્થાને એઆઇ સિગ્નલ આવી શકે, સેન્ટીમેન્ટ એનાલિસિસ આવી શકે, ટ્રેડિંગ સંસ્થાકીય ડ્રિવન રહેવાને બદલે ડેટા સાયન્સ ડ્રિવન બનશે. યાદ રહે,

એઆઇના રાજમાં પણ લોંગટર્મ રોકાણનું મહત્ત્વ ઊંચું રહેશે, શોર્ટટર્મ માટે રિસ્ક વધુ રહેશે. સરળ તકો ઘટશે. પ્રોફેશનલ એઆઇ રિટેલ ટ્રેડર્સ કરતા વધુ સારી કામગીરી બજાવી શકશે. AIને કારણે સેમિકન્ડક્ટર્સ, ડેટા સેન્ટર્સ, કલાઉડ કોમ્પ્યુટિંગ, રોબોટિક્સ, ડિફેન્સ અને ઓટોમેશન તેમ જ હેલ્થકેર જેવા સેક્ટરને જબ્બર બુસ્ટ મળશે. આગામી ૧૦-૨૦ વરસમાં સ્ટોક એક્સચેન્જ્સ કુલ્લી ઓટોમેટેડ ટ્રેડિંગ ડેસ્ક ધરાવતા થઈ જશે. એઆઇ પેન્શન ફંડ્સ પણ મેનેજ કરશે. માર્કેટ વધુ કાર્યક્ષમ બનવા સાથે વધુ કોમ્પ્લેક્સ પણ બનશે. યાદ રહે, એઆઈનો ટૂલ તરીકે ઉપયોગ કરવામાં સાર્યકતા રહેશે, તેને નિર્ણય કરનાર બનાવ દેવાય નહીં. ઈન શોર્ટ, હવેથી દરેક ખેલાડીએ પરિવર્તન સાથે અને સામે સજજ થવું જોઈએ.

હૈ... પ્રફુલ શાહ ખરેખર ?!

feedback@bombaysamachar.com

આજકાલના રોડ બનાવ સાથે તુટવા માંડે છે, પુલ ઉદ્ઘાટન પહેલા બેસી પડે છે અને સિમેન્ટની છમારતોનું આયખું દાયકા કે દશકને બદલે વર્ષમાં ગણવાની નોબત આવી પડી છે. આની સામે એક મંદિર ૮૦૦ વર્ષથી ગૌરવપૂર્વક અડગ ઊભું હોય એ કેવું આશ્ચર્યચકિત કરી મૂકે ને? ક્યારેક તો થાય કે નવી વિદેશી ટેકનોલોજીને ફંગોળી દઈને પોતાની પ્રાચીન તકનીક ફરી અપનાવીને એ ટકાઉ જ્ઞાન પર ગર્વ અનુભવવો જોઈએ. ૮૦૦ વર્ષ જૂના મંદિરનો ઉલ્લેખ કર્યો એ છે રામપ્પા મંદિર. દક્ષિણ ભારતના તેલંગણા રાજ્યના મુલુગુ જિલ્લામાં આવેલા પાલમપેટ ગામમાં સ્થિત આ મંદિર રુદ્રેશ્વર મંદિર તરીકે ય ઓળખાય છે. વરંગલથી આશરે ૬૬ કિમી દૂર આવેલું આ પ્રખ્યાત શિવ મંદિર છેક ૧૩મી સદીની કાકતિય વંશની ભવ્ય સ્થાપત્યકળાનો ઉત્તમોત્તમ નમૂનો છે. આજે ય એ દુનિયાભરને અચંબિત કરે છે. એનું એક પ્રમાણ છે ૨૦૨૧માં યુનેસ્કો દ્વારા વર્લ્ડ હેરિટેજ પ્લેસ (વિશ્વ ધરોહર સ્થળ) તરીકે નો ટેગ મળવો. આ ભારતનું ૩૮મું વિશ્વ ધરોહર સ્થળ બન્યું હતું.

આવા મહત્વપૂર્ણ સ્થાનની ભૂગોળ થોડી વધુ વિગતે સમજાવે. સરનામું છે પાલમપેટ, વેંકટપુર મંડલ, મુલુગુ જિલ્લો, તેલંગણા. વરંગલથી લગભગ ૬૬-૭૫ કિમી તો હૈદરાબાદથી આશરે ૨૦૯ કિમી દૂર. તે મુલુગુ જિલ્લાના વેંકટપુર મંડલના પાલમપેટ ગામની એક ખીણમાં સ્થિત છે. આજે

ભલે આ નાનું ગામ હોય, પરંતુ ૧૩મી અને ૧૪મી સદી દરમિયાન તેનો ઇતિહાસ અત્યંત ગૌરવપૂર્ણ હતો. આ મંદિર ભગવાન શિવ (રામલિંગેશ્વર સ્વામી)ને સમર્પિત છે. એની વિશેષતા છે એકદમ હવાળી ઈંટોનો ઉપયોગ. એ ય પાછી વજનમાં એટલી હલકી કે પાણીમાં તરે! જો આપણે રોજિંદા વપરાશની સામાન્ય ઈંટને પાણીમાં ફેંકીએ તો તે ડૂબી જ જાય, પરંતુ રામપ્પા મંદિરમાં વપરાયેલી ઈંટો પાણીમાં તરે છે! આવી ઈંટ શા માટે વપરાઈ? અને બનાવાઈ કેવી રીતે? છેક ૧૩મી સદીમાં કાકતિય વંશના શિલ્પકારોએ માટી, લાકડાના ભુક્કા અને અમુક

જડીબુટ્ટીઓના મિશ્રણથી એવી છિદ્રાળુ ઈંટો બનાવી હતી, જે વજનમાં પંખીની પાંખ જેવી હલકી અને મજબૂતીમાં પથ્થર જેવી મજબૂત હતી. આ ઈંટોનું ઘનત્વ પાણી કરતાં પણ ઓછું છે. આવું શા માટે વિચાર્યું? મંદિરના સમગ્ર ઢાંચાને એકદમ હળવું રાખવા કે જેથી ભૂકંપના આંચકા-ઝાટકા વચ્ચે ય મંદિર અખંડ રહે, સુરક્ષિત રહે. આજે નાનો ટેકનોલોજી તરીકે ઓળખાતા વૈજ્ઞાનિક વિચારનો ભારતની પ્રાચીન કળામાં સદીઓ પહેલા ઉપયોગમાં લેવાયો હતો. મેરા ભારત મહાન. આ ઉપરાંત રામપ્પા મંદિર તેની અત્યંત સુક્ષ્મ કોતરણીવાળા સ્તંભો અને પિરામિડ જેવી છત માટે પ્રસિદ્ધ છે. આ મંદિરનું નામ શિલ્પકાર રામપ્પાના નામ પરથી પડ્યું છે, તેથી તેને રામપ્પા મંદિર કહેવામાં આવે છે. રામપ્પા મંદિર ૬ ફૂટ ઊંચા તારાના આકારના ચબૂતરા પર ભવ્ય રીતે ઊભું છે. ગર્ભગૃહના આગળ આવેલા મંડપમાં અનેક સુંદર કોતરણીવાળા સ્તંભો છે, જેમની રચના એવી રીતે કરવામાં આવી છે કે પ્રકાશ અને અવકાશનું અદ્ભુત સંયોજન સર્જાય છે. મંદિરની મુખ્ય રચના લાલ બાલુઆ પથ્થરથી બનાવવામાં આવી છે, જ્યારે બહારના સ્તંભો લોખંડ, મેનેશિયમ અને સિલિકા સમૃદ્ધ કાળા બેસાલ્ટ પથ્થરના મોટા ખંડોથી બનાવવામાં આવ્યા છે. મંદિર પર પૌરાણિક પ્રાણીઓ તેમજ મહિલા નૃત્યાંગનાઓ અને સંગીતકારોની સુંદર મૂર્તિઓ કોતરવામાં આવી છે. આ મૂર્તિઓને 'કાકતિય કળાની શ્રેષ્ઠ કૃતિઓ' ગણવામાં આવે છે, જે પોતાની સુક્ષ્મ કોતરણી, આકર્ષક મુદ્રાઓ અને લાંબા શરીર તથા

માથાની રચના માટે જાણીતી છે. આ બધા કારણોસર જ શિલ્પકાર રામપ્પાના નામ પરથી રામપ્પામાં આવ્યું અને કદાચ ભારતનું આ એકમાત્ર મંદિર છે જે તેનું નિર્માણ કરનારા શિલ્પકારના નામ પરથી ઓળખાય છે. મંદિર પરિસરમાં આવેલા એક શિલાલેખ મુજબ આ મંદિરનું નિર્માણ ઈ.સ. ૧૨૧૩માં કાકતિય વંશના શાસક ગણપતિ દેવના શાસનકાળમાં તેમના સેનાપતિ રેચલા રુદ્ર દેવ દ્વારા કરાવવામાં આવ્યું હતું. આ મંદિર એક શિલાલેખ છે જ્યાં ભગવાન રામલિંગેશ્વરની પૂજા કરવામાં આવે છે. કહેવાય છે કે પ્રખ્યાત પ્રવાસી માર્કો પોલોએ કાકતિય સામ્રાજ્યની મુલાકાત દરમિયાન આ મંદિરને 'મંદિરોની આકાશગંગાનો સૌથી તેજસ્વી તારો' ગણાવ્યું હતું. આવી અદ્ભુત કળા અને ટેકનિકને પુનર્જીવિત ન કરવી જોઈએ?

આજે આટલું જ શોભિત દેસાઈ feedback@bombaysamachar.com

મારી સાથે આ પૂરો સંસાર હસતો જાય છે કોણ છે? જે ભીતરે બેસી વરસતો જાય છે ધુમ્મસોમાં એવું કેં ત્રાટક રચે છે વાદળાં એમ લાગે જાણે આખો પહાડ ખસતો જાય છે મંદિરો-મસ્જિદ ઉપર તો ચાચકોની છે કતાર તું છે સોહમ્ય, ભીડમાં તું ક્યાં અમરતો જાય છે? સત્ય એક જ છે કે નોખાં સત્ય છે સૌનાં અહીં ડંખ છે જીવલેણ તારે, સાપ ડસતો જાય છે બંધ પૂરું એક સાથે થાય છે ચોમેરથી એ કાણે તારા સુધી નવજાત રસ્તો જાય છે

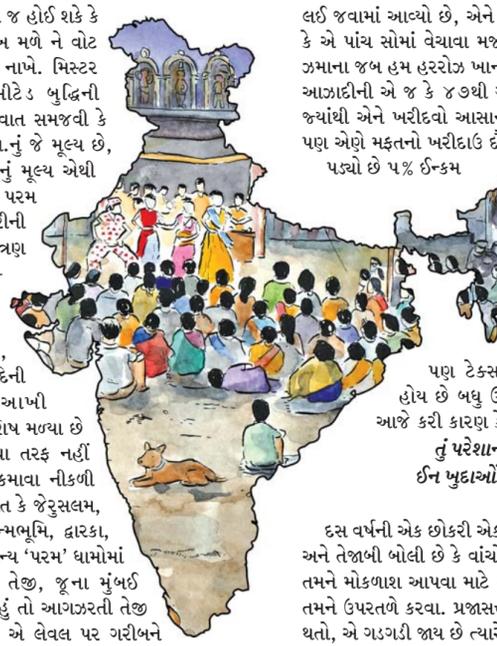
‘મરીઝ’નો એક મક્તબા જે બિલકુલ નોંધાયા વગર પસાર થઈ ગયો એ ગઝલના અતિશય સુંદર-ગોપિત-અદ્ભુત મત્લઆને લીધે...

જાણે છે સૌ ગરીબ કે વસ્તુ ઘણી મરીઝ ઈશ્વરથી પણ વિશેષ નિરકાર હોય છે (અલ્લાહથી વિશેષ નિરકાર હોય છે)

મને ઘણી વખત સિંગલ મોલ્ટની સાંજને રંગિનિયત ઘરતાં વધુધનિકોની વર્તણૂક વિચારમાં મુકી દે છે, જ્યારે એવા શબ્દો ગેલેરીમાં સિગરેટના ધુમાડા સાથે ઊડતા જોઈ છે: ‘અરે એ એરિયાને? ત્યાં તો પાન્સો પાન્સોમાં વોટ ખરીદવામાં મદદ કરે એવા એજન્ટ પડ્યા છે. કેવા ગોબરા છે આ બધા? ચાર વોટ જેવી વસ્તુ વેચે

સત્ય નોખા છે હરએકના...

છે?’ અને કદાચ આ એ જ હોઈ શકે કે એનો જો રૂ. એક લાખ મળે ને વોટ વેચવાના, તો એ વેચી નાખે. મિસ્ટર સિંગલ મોલ્ટની લિમીટેડ બુદ્ધિની બહારની વાત છે આ વાત સમજવી કે એને માટે એક લાખ રૂ.નું જે મૂલ્ય છે, ગરીબને રૂ. ૫૦૦/-નું મૂલ્ય એથી અનેક ગણું વધારે છે. પરમ દિવસે ફાટી ગયેલી દીકરીની સ્કૂલ બેગથી લઈને બે-ત્રણ ડબલ ઘોડાના પેગ ૭-૮ દિવસ સુધી એને પરવડી શકે છે, રૂ. ૫૦૦માં. ઈશ્વર, અલ્લાહ, જિસસ ઈત્યાદિની ઝંખનામાં વ્યસ્ત આખી માનવજાતને પરમ આશિષ મળ્યા છે એક જ: ફાટેલા ગજવા તરફ નહીં જોવાનાં... ક્યું પૂછ્ય કમાવા નીકળી પડી છે આખી માનવજાત કે જેરુસલમ, મક્કા મદિના, રામ જન્મભૂમિ, દારકા, નીસડન, ન્યુ જર્સી કે અન્ય ‘પરમ’ ધામોમાં બારે માસ તેજ-ફક્ત તેજ, જૂના મુંબઈ સમાચારની ભાષામાં કહું તો આગઝરતી તેજ જ હોય છે. ગરીબીના એ લેવલ પર ગરીબને

લઈ જવામાં આવ્યો છે, એને એવો તો તોડી નાંખવામાં આવ્યો છે કે એ પાંચ સોમાં વેચાવા મજબૂર થઈ જાય... (તુમરે યાદ લે વો ઝમાના જબ હમ હરરોઝ ખાના ખાયા કરતે થઈ?) ‘મજા’ પરમ છે આઝાદીની એ જ કે ૪૭થી ગરીબ એ તળ સુધી પહોંચી ગયો છે જ્યાંથી એને ખરીદવો આસાન થઈ પડે. કેજરીવાલ છુટ્યો ભલે, પણ એણે મક્તનો ખરીદાઉં દૌર ચાલું કર્યો એનો સૌથી મોટો માર પડ્યો છે ૫% ઈન્કમ ટેક્સ ભરનારાઓને બાકીના બધા પગારદાર કે નાના વેપારીઓના બરે સોળ ઊંપસી આવ્યા છે અને આપણી બેન નિર્મલાને જાણ જ નથી કે આ ટિમ્પાટિયા ટેલિવિઝન કલ્ચરને લઈને બજેટ વખતે બેસી તો જાય છે બધા પણ ટેક્સ ભરનારામાંથી માંડ ૫-૭%ને રસ હોય છે બધું ઊંડાણથી જાણવામાં. પાછી આ વાત આજે કરી કારણ કે તું પરેશાન બહુત હૈ, તું પરેશાન ન હોઈ ન પુદ્યાઓંકી પુદ્યાઈ નહીં જાનેવાલી જુદ્યન્તકુમાર દસ વર્ષની એક છોકરી એક વક્તવ્ય સ્પર્ધામાં એવું જીલકુ, કારમું અને તેજાબી બોલી છે કે વાંચો તો તમારી આંખે ભાર વરતાય. ‘હું તમને મોકળાશ આપવા માટે અહીં નથી ઊભી, હું અહીં ઊભી છું તમને ઉપરતળે કરવા. પ્રજાસત્તાક દેશ દુશ્મનનાં હુમલે નથી ખતમ થતો, એ ગડગડી જાય છે ત્યારે જ્યારે એના લોકો સવાલો પૂછવાનું

બંધ કરે છે. કહેવા પૂરતું, બંધારણ પ્રમાણે તો છે જ કે કાયદાની આંખે બધા સરખા. સરસ વાક્ય. પણ શું એ જીવતું જાગતું સત્ય છે કે મરી ગયેલા અક્ષર? સામ્ય જો ખરેખર હોય તો હજી છોકરીને જ કેમ એનાં સપનાં પર કાપ મુકવાનું કહેવામાં આવે છે? વ્યક્તિ સન્માનનો માપદંડ હજી આજે પણ પાણાંના રૂપે કેમ તથ્ય કરાય છે? ત્વચાના રંગને જ ગુણવત્તામુલક કેમ ગણવામાં આવે છે? એકતા આપણે જરૂર ઉજવીએ છીએ, પણ ક્યાં? કાગળ પર... રોજિંદો જિંદગી તપાસો આપણા બધાની તો જાણણો કે કેટલા ભેદભાવનો સડો પડ્યો છે દિમાગમાં અને વહેવારમાં... શા માટે આપણે પ્રજાસત્તાક તરીકે ઓળખાઈએ છીએ જ્યારે આપણામાંથી જ થોડા અવાજો ખૂબ મોટા અને કરકશી લાગતાં હોય, જ્યારે કેટલીક જિંદગીની કંઈ કરતાં કોઈ કીમત જ ન હોય. સમાજ! તારે માટે મને એક પ્રશ્ન છે, આપણા જાહેરજીવન તો સમાનતાથી ભરેલાં છે પણ લગભગ દરેક ઘરમાં ખાનગીમાં નફરતના બીજ રોપાય છે. બાજુમાં કંઈક અમંગળ બન્યું નથી અને આપણે ત્યાંથી મોં ફેરવ્યું નથી કે એમાં માડું શું? મારે શું? બંધારણને ક્યારેય દોષ દેતા જ નહીં. બહુ મજબૂત છે. ખામી આપણામાં છે. તમાકુ ખાવાનું મેલું ઘરેથી સવારે પ્લાસ્ટિકની બેગ લઈને તમે નીકળ્યા છો એમાં નાખો તો તમે પ્રજાસત્તાકના પ્રતિનિધિ ખરા. અન્યાયને સામાન્ય ગણનાર આપણે એની સામે સવાલો પૂછીશું ત્યાં માંડ આપણે કશુંક પહોંચીશું. નાગરિકો જે દિવસે સર ઝુકાવાને બદલે ઊંચું રાખીને એસ્ટાબ્લીશમેન્ટને, નેતાને સવાલો પૂછશે ત્યારે ખરી આઝાદી મેળવી ગણાશે.’ નબળામાં નબળા કોશિયાજન સુધી મૂળભૂત જરૂરિયાતો પહોંચશે એ દિવસે ટ્રોલપંપ પર પેટોલની ચોરી, મક્ત રાશન વહેંચતા સરકારી અધિકારીને મળતો CUT, હા હા કરતા મિનિસ્ટરો અને સરકારી ઝાળ લાગવાના આંધારથી એવા બિલને પાસ થવું અટકાવા માટે એક થઈ જતાં શાસક અને વિરોધ પક્ષ, બધું એક સાથે ગાયબ થઈ જશે.’

આજે આટલું જ...

વલો ગિરિરાજ feedback@bombaysamachar.com

આ ગાંડાઓને ફરવા લઈ જઈને શું ફાયદો? કંઈ સમજતાં તો છે નહીં! તીર્થ કરાવીને શું ફાયદો? પાપ-પુણ્ય કે ભગવાનની કોઈ ગતાગમ તો તેમને છે નહીં! સમાજમાં આવા પ્રશ્નો ક્યારેક સાંભળવા મળે છે, પરંતુ આ પ્રશ્ન પાછળ માનવીય સમજણનો અભાવ વધુ હોય છે. કારણ કે માનવીનું જીવન માત્ર સમજણકિત કે બુદ્ધિથી જ માપી શકાય એવું નથી. મનુષ્યનું જીવન લાગણીઓ, અનુભવો અને સ્મૃતિઓથી પણ સમૃદ્ધ બને છે. માનસિક આરોગ્યના અભ્યાસમાં એક મહત્વનો વિચાર છે હેપ્પી મેમરી એટલે કે સુખદ સ્મૃતિઓ. જીવનમાં જેટલી આનંદદાયક યાદો વધુ હોય, માનસિક સ્વાસ્થ્ય પણ તેટલું સંતુલિત રહે છે. માનવ મગજની રચના એવી છે કે ઘણીવાર દુઃખદ અનુભવો સમય સાથે ધીમે ધીમે ધૂંધળા પડી જાય છે, જ્યારે સુખદ કાણો લાંબા સમય સુધી સ્મૃતિમાં જીવંત રહે છે. બાળપણના મિત્રોની યાદો વર્ષો સુધી જીવંત રહે છે, કોઈ સુંદર પ્રવાસ કે મળેલી સ્નેહભરી કાણો જીવનભર મનમાં તરંગો પેદા કરે છે. જોકે સમાજના એક એવા વર્ગ માટે આ હેપ્પી મેમરીનો ખજાનો લગભગ ખાલી જ રહે છે તે છે મંદબુદ્ધિ મનોરોગી દિવ્યાંગો. આવા લોકો ઘણીવાર સમાજની અવગણના, અજ્ઞાનતા અને ગેરસમજનો ભોગ બને છે. તેમની સાથે ઘણીવાર કચ્છાની જગ્યાએ ઉપેક્ષા જોવા મળે છે. પ્રેમાળ વર્તનની અછત, અસ્તિત્વનો અસ્વીકાર અને સતત થતી અવહેલના તેમની દુનિયાને વધુ સંકુચિત બનાવી દે છે. પરિણામે તેમના જીવનમાં આનંદની પળો ખૂબ ઓછી જોવા મળે છે. આવા લોકો માટે જો કોઈ થોડા દિવસ માટે પણ ખુશીઓ અનુભવ સર્જે, તો તે માત્ર એક કાર્યક્રમ કે પ્રવાસ નથી રહેતો તે તેમના જીવનમાં સ્મૃતિનો પ્રકાશ બની જાય છે. કચ્છના રાપરમાં કાર્યરત શ્રી ગ્રામ્ય સેવા સંગઠન વર્ષોથી આવા દિવ્યાંગ મનોરોગી ભાઈ-બહેનોની સેવા માટે કાર્યરત છે. સંસ્થા માત્ર આશ્રય પૂરું પાડતી નથી, પરંતુ તેમની અંદર માનવીય ગૌરવ અને આત્મસન્માન જાળવવાનો પ્રયાસ પણ કરે છે.

મનોરોગી ભાઈ-બહેનની સેવા કરી ‘હેપ્પી મેમરી’ સર્જતી સંસ્થા

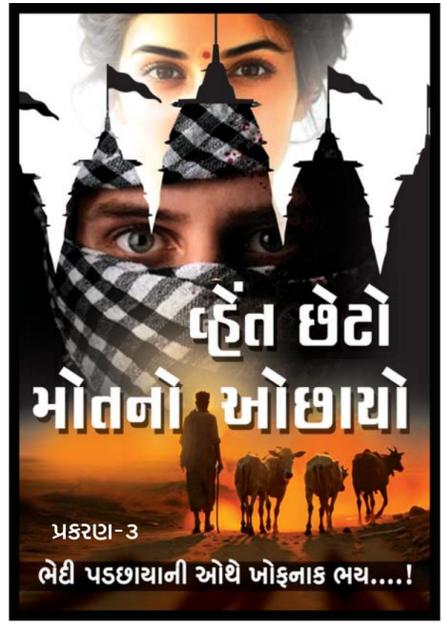

આ સંસ્થામાં રહેતા લોકો માટે દુનિયા ઘણીવાર સંસ્થાની ચાર દીવાલોમાં જ સીમિત થઈ જાય છે. બહારની દુનિયાની હલચલ, પ્રકૃતિની વિવિધતા, તીર્થસ્થળોની આધ્યાત્મિકતા આ બધું તેમના માટે અજાણ્યું રહે છે. એટલા માટે સંસ્થાની સાથે સંકળાયેલા એક સદગૃહસ્થ દ્વારા દર વર્ષે એક અનોખો પ્રયત્ન કરવામાં આવે છે. તેઓ પોતાના જીવનના નિવૃત્તિ સમયને માત્ર પોતાના માટે નહીં, પરંતુ આવા દિવ્યાંગ ભાઈ-બહેનોને ખુશીના પળો આપવા માટે સમર્પિત કરે છે. એ દાતા પોતાના વ્યવસાયમાંથી નિવૃત્તિ લીધા પછી વર્ષમાં એક વાર શ્રી ગ્રામ્ય સેવા સંગઠન રાપરના મંદબુદ્ધિ મનોરોગી ભાઈ-બહેનો માટે પ્રવાસ આયોજન કરે છે. દરેક કાણે મંદબુદ્ધિ મનોરોગી ભાઈ-બહેનોને કોઈ જાતની અગવડ ન પડે તે માટે સદગૃહસ્થ અને તેમનો સ્ટાફ ખરે ખરે પગે ઊભા રહે છે. સ્વાદિષ્ટ અને સમયસર ભોજન, ચાર તારક હોટેલમાં ઉતારો અને તેમનો પરગજુ સ્વભાવે આ પ્રવાસને યાદગાર બનાવી દીધું. આવાં

આયોજનો પાછળ કોઈ પ્રયત્ન કે દેખાવનો ભાવ નથી હોતો પરંતુ માત્ર એટલો વિચાર છે કે આ ભાઈ-બહેનોને પણ જીવનમાં ખુશીના અનુભવો મળવા જોઈએ. આ સંસ્થાના વિકાસ માટે તેઓ અન્ય રીતે પણ સહયોગ આપે છે. સંસ્થાને વીજળી ખર્ચમાં રાહત મળે તે માટે લાખો રૂપિયાના ખર્ચે સોલાર સિસ્ટમની ભેટ આપવી હોય કે અગાઉ દિવ્યાંગ ભાઈ-બહેનો માટે તીર્થપ્રવાસનું આયોજન કરવું આવા પ્રયત્નો તેમની માનવતાની સાક્ષી આપે છે. પ્રવાસ દરમિયાન તેમને મળતા નાના નાના અનુભવો પણ તેમના માટે અદ્ભુત બની જાય છે. બસની બારીઓમાંથી દેખાતાં હરિયાળાં ખેતરો, દૂર સુધી ફેલાયેલા પહાડ, વહેતી નદીઓ, જંગલનાં દૃશ્યો કે માર્ગના વળાંકો આ બધું તેમની આંખોમાં નવી ચમક લાવી દેતા હતા. ક્યારેક માત્ર પવનના ઝોકો સાથે બહારનાં દૃશ્યો જોવાની ખુશી પણ તેમની અંદર બાળસુલભ આનંદ જગાવી રહી હતી. તીર્થસ્થળો પર જવામાં પણ અહીં એક અલગ હેતુ હોતો. કદાચ તેઓ ધાર્મિક તત્ત્વજ્ઞાનને સમજતા ન હોય, પરંતુ પવિત્ર સ્થળોની શાંતિ, ભક્તિનો માહોલો અને લોકોનું સ્નેહભર્યું વર્તન તેમને એક અલગ પ્રકારની ઊર્જા આપી શકે એ માટે આયોજન નિર્ધારિત થયું હતું. ઘણા લોકો માટે તીર્થ માત્ર ધાર્મિક વિધિ હોઈ શકે, પરંતુ આવા દિવ્યાંગો માટે તે એક નવી દુનિયા જોવા જેવો અનુભવ બની જાય છે. સમાજમાં ઘણીવાર પ્રશ્ન થાય છે આ બધું કરીને શું ફાયદો? પરંતુ કદાચ સાચો જવાબ એ છે કે માનવતાનું મૂલ્ય હિસાબથી માપી શકાય એવું નથી. જ્યારે કોઈ માણસ પોતાના સ્વાર્થથી ઉપર ઊંઠીને અન્ય લોકોના જીવનમાં આનંદની થોડી પળો ઉમેરે છે, ત્યારે તે કાર્યનો પ્રભાવ શબ્દોથી ઘણો મોટો હોય છે. મંદબુદ્ધિ મનોરોગી દિવ્યાંગો માટે આ પ્રવાસ કદાચ માત્ર થોડા દિવસનો હતો, પરંતુ તે તેમની સ્મૃતિમાં એક સુંદર હેપ્પી મેમરી બની રહેશે. શૈલેષભાઈ કોઠારીએ સંસ્થા તરફથી આપેલી માહિતીના આધારે આ માનવીય પ્રયત્નને શબ્દોમાં વ્યક્ત કરવાનો નાનો પ્રયાસ છે.

સન્ડે ધારાવાહિક અનિલ રાવલ feedback@bombaysamachar.com

‘રાઘવ... ઓ રાઘવ...અરે યે છોરા કહાં મર ગયા...ગોઆ કો ચારા દિયા કી નહીં...?’ ‘બાબુજી, અહીં છું...’ રાઘવ ઝડપથી બર્નર મોબાઇલ છૂપાવીને બહાર આવ્યો. ગાઓને ચારો નાખતા બોલ્યો: ‘આજે તો મંદિરમાં પહોંચતા જ બધું દુઃખ વેંચાઇ ગયું. લો આ રૂપિયા.’ કમર પરની ખેંસમાંથી રૂપિયા કાઢીને આપ્યા. બાબુજી ભ્રમણાલાલજીએ રૂપિયા ગણ્યા વિના જ સદરાના ગજવામાં સરકાવ્યા. ‘બાબુજી ગણી લો...રૂપિયા ગણીને આપવાના અને ગણીને લેવાના...’ રાઘવ બોલ્યો. ‘અરે...મેરી આંખે કમજોર છે...મગર નજર તેજ છે. મેં આદમી કો પહેચાને મેં ધોખા ના ખાઉં...’ ભ્રમણાલાલ બોલ્યા. માણસને ઓળખી જવાનો માણસનો દાવો ખોટો છે, ભ્રમણાલાલજી. રાઘવ કહેવા ગયો, પણ શબ્દો ગળી ગયો. ‘તમે ગોપાલાએ મોકલ્યો...બાકી ઇસ ઉમર મેં ગાયો કો સંભાલના બડો મુશ્કિલ કામ...મેરે સે ના હોવે...ચાર બજે ઉઠો...ચારા ડાહો...ગોબર સાફ કરો... દોહો...મંદિર મેં દુઃખ બેચને જાઓ. છોરા રણછોડ અકેલે સે ના હો પાવેગા. ગાયોને વેંચી દઉ તો કો પાપમાં પડું.’ મારવાડી ભ્રમણાલાલજી વચ્ચે વચ્ચે ગુજરાતી પણ બોલી લેતા અને રાઘવ દિવસમાં એકાદ વાર બાબુજીના મનની વાતનું આ રિપિટ ટેલિકાસ્ટ સાંભળતો ને મનમાં હસતો. ‘બાબુજી, આપને અભી હમ પહેચાના નહીં...પહેચાનોગે તખ આપકા કયા હાલ હોગા...’ એ મનમાં બોલીને રણછોડ તરફ ફર્યો. ‘તેરી બાઝક લે જા રહા હું.’ રાઘવે બાઝકને કિક મારતા કહ્યું. રણછોડ કાંઈ જવાબ આપે તે પહેલાં એ હવાહવાઇ થઇ ગયો ને કાચા રસ્તા પર બાઝકની પાછળ ધૂળની ડમરી ઊડી. ‘બાઉજી, કહાં સે પકડ કે લાયે હો ઇન કો...’ વીસેક વર્ષના ભ્રમણાલાલના નોકર રણછોડે પૂછ્યું. ‘અરે...પુદ ગોપાલા હૈ ગોમાતા કી દેખભાલ કે લિયે. તૂ અકેલા કિતના કર પાતા...’ ‘એસે અજાણ લોગ પે ભરોસા અચ્છા નહીં હૈ બાઉજી.’ રણછોડે કહ્યું. ‘મુઝે તો મેરે ગોપાલે પે ભરોસા હૈ.’ બાબુજી દૂરથી દેખાતી મંદિરની ઘજા જોતાં બોલ્યા. ***** રાઘવે બજાર ચોકમાં બાઝક ઊભી રાખી. એણે બે દર્શનની વચ્ચેના સમયમાં મંદિરના પાંડાઓથી લઇને સિક્કોરિટી સ્ટાફ સુધી તમામની સાથે ચપટીકા તમાકુના વહેવારે ઘરોબો બાંધી લીધી હતી. ‘જય ગોપાલા’ બોલીને હથેળીમાં તમાકુ મસળવાની. પછી જે સામે મળે એને તમાકુની પ્રસાદી આપવાની. મજાની વાત તો એ હતી કે મંદિર પરિસરમાં લોકો આને કોઈ વ્યસન નહીં, પણ ચપટી વહેવાર કહેતા. દિવસભરના તમામ દર્શન કરતો, વહેલી સવારે લાલાને ચડાવવા માટે ભાવિકોને દૂધ વેંચતો, પુરોહિતની

યા પીતો, હથેળીમાં તમાકુ મસળતો ગોપાલક રાઘવ એક જાણીતો ચહેરો બની ગયો હતો, પરંતુ એના ઇરાદાની કોઈનેય ભણક નહોતી. ***** દર્શન કરવા જતી વખતે રાધાની નજર મંદિર બહારના સાંકડા માર્ગ પરની પ્રસાદની દુકાનો પર પડી. રસ્તાની બંને બાજુની લગભગ બધી દુકાનો પર મંદિરના પ્રસાદની અધિકૃત દુકાન એવું લખ્યું હતું. એને આશ્ચર્ય થયું. તો શું અહીં અનધિકૃત પ્રસાદ પણ વેંચાતો હશે. એ હસી પડી. વિવિધ પ્રકારના પ્રસાદ પર ભણાણાટી માખીઓ, મધમાખીઓ અને મંકોડા મંડરાઇ રહ્યા હતા. દુકાનદારો નેપકીનીથી ઉડાડવાનો મિથ્યા પ્રયાસ કરતા હતા...કદાચ એમ માનીને કે પ્રસાદ પર એમનો પણ શ્રદ્ધાભુઓ જેટલો હક છે...ભલે આરોગતા. ‘પરસાદ લે લો...મંદિર કા હૈ...ભોગ ધરાને કે બાદ સીધા હમારે પાસ આતા હૈ...હમ અધિકૃત વિકેતા હૈ.’ બુઢાકાકાએ રાધાને બોઈ તરફ ઇશારો કરતા કહ્યું. ‘યે પ્રસાદ કહાં પર બનતા હૈ...?’ રાધાએ પૂછ્યું. ‘રસોઇચર મેં...મંદિર કે ઉપર પચાસ-સો આદમી કામ કરતે હૈ...અલગ અલગ મોઢાઇયો કે સાથ પૂરા ભોજન તૈયાર હોતા હૈ...ગોપાલા કો ભોગ ચડતા હૈ...વહી ભોગ કો પ્રસાદ કહેતે હૈ...કબી પૂરે ભોજન કે પ્રસાદ કા આનંદ ઉઠાના.’

‘રસોઇચર મેં કેસે જા સકતે હૈ...?’ ‘મંદિર કે પીછે ગુલાબ કુંજ દ્વાર સે...વહી ઉપર રસોઇચર હૈ...ઉસ દ્વાર સે ભી લોગ દર્શન કે લિયે જાતે હૈ...વહાં ભી લાઇન લગતી હૈ...આગે વો લાઇન મુખ્ય લાઇન કે સાથ મિલ જાતી હૈ... રસોઇચર મેં કિસી કો પ્રવેશ નહીં હૈ. ભોગ ચડાને કા સામાન બહાર સે હી લે લેતે હૈ...’ બુઢાકાકાએ મંદિરના ગાઇડની જેમ માહિતી આપી. રાધા કોઈ ઊંડા વિચારમાં સરી રહી. ‘બહુત ભીડ હૈ...કયા આજ કોઇ બડા દિન હૈ...?’ યુવતીએ પૂછ્યું. ‘ગોપાલા કે મંદિર મેં રોજ બડા દિન હોતા હૈ...ભીડ નહીં હો તો હમ આશ્ચર્ય હોતા હૈ.’ ***** રાધા આસપાસના લોકોની હિલચાલ જોવા ધીમે ધીમે પુરોહિતની યા પીતી. એને ક્યારેક બધા ભાવિકો શંકાસ્પદ લાગતા તો ક્યારેક તમામ નિદ્રોષ લાગતા. કદાચ મંદિરની ઇન્ટરનલ સિક્કોરિટી ભાવિકોના ભરોસે ને સંપૂર્ણ શ્રદ્ધા પર ચાલતી હતી. જોકે, મંદિરમાં મોબાઇલ લઇ જવાની કે ફોટો-વીડીયો ઉતારવાની ચોખ્ખી મનાઇ હતી. છતાં કોઇ ભાવિક ગોપાલાની મૂર્તિની તસવીર ખેંચવા ચોરીછૂપીથી મોબાઇલથી ફોટો પાડતા પકડાય તો સતર્ક સિક્કોરિટીવાળા એને બહાર મૂકી આવતા. આવા એકલદોકલ કિસ્સા સિવાય કોઇ શંકાસ્પદ હિલચાલ રાધાના ધ્યાનમાં આવી નહીં. રાધા પાસે મંદિર પર કયા પ્રકારનો ખતરો છે એની કોઇ ચોક્કસ માહિતી નહતી...ટેરરિસ્ટ વૂસી આવ્યો છે કે આવવાનો છે એની પણ કોઇ ગુપ્ત ખાતરી નહતી...કાવતરામાં સ્થાનિક માણસનો હાથ છે કે નહીં એનો પણ અંદાજ નહોતો. રાધા આઠબી ચીફના મેસેજની રાહ જોતી, પણ એને આઈબી ચીફના આધારે બેસી રહેવું પાલવે એમ નહતું. એણે ખતરો અને ત્રાસવાદી શોધવાના હતા. અને આ કામ માટે એને જરૂર હતી સ્થાનિક ખબરીની...લોકોને પારખી જતી લોકલ કાબેલ નજરની...પુરોહિત યાવાળો. એને ઝખકારો થયો. કુલ્લડમાં યા આપતી વખતે એની અછડતી નજર કરી લેવાની રીત એણે પહેલે દિવસે જ જોયેલી. ક્યારેક અછડતી નજર માણસને પારખી લેતી હોય છે. દિવસમાં બેવાર યા પીવા જતી રાધા...દિવસમાં ચારવાર જવા લાગી. યા બનાવવામાં વ્યસ્ત રહેતો પુરોહિત શરૂઆતમાં રાધાનો અવાજ સાંભળીને માત્ર ઝલક જોઇ લેતો હવે નજર મિલાવવા લાગ્યો હતો. ઘરોબો બાંધવાના પહેલા પડાવમાં રાધા કામિયાબ રહી. ‘ચેન્ક યુ એ દિવસે મને દેવીપ્રસાદજીનું સરનામું આપ્યું.’ રાધાએ વાતનો દોર શરૂ કર્યો. ‘લાગે છે દેવીપ્રસાદજી તમારા માટે ગોપાલાનું કોઇ ખાસ ચિત્રણ બનાવી રહ્યા છે...કદાચ એટલે જ તમે રોકાયા છો.’ ‘હા, તેઓ મારા માટે ખાસ ચિત્ર બનાવે છે અને હું એમની પાસે પેન્ટિંગ શીખું છું.’ ‘દેવીપ્રસાદ બહુ મોટા કલાકાર છે. મોટા ભાગના લોકો

એમની પાસેથી ચિત્રો ખરીદે. એના ચિત્રજી આખી દુનિયામાં જાય છે.’ યાવાળા પુરોહિતે દેવીપ્રસાદજીનું ચિત્ર દોરી આપ્યું. જોકે આઠબી ચીફ અભયસિંહ રાઈડે રાધાને દેવીપ્રસાદનો આખો પ્રોફાઇલ આપી જ દીધો હતો, પણ આઠબી ચીફ દેવીપ્રસાદજીને કઇ રીતે ઓળખે એ વાતથી રાધા અજાણ હતી. પરંતુ દેવીપ્રસાદ એક સાંજે પોતાની સામે બેસીને ગોપાલાનું ચિત્ર દોરી રહેલી રાધાને આઠબી ચીફ સાથેના પરિચયનો કિસ્સો કહ્યો હતો. ***** ‘એક દિવસ દર્શન કરવા આવેલું એક દંપતી મારી પાસે ગોપાલાનું ચિત્રજી ખરીદવા આવ્યું. પતિ-પત્ની બેઠાં...ઘણાં ચિત્રજી જોયાં...ખૂબ ગમ્યાં...અંતે પત્નીએ એક ચિત્રજી પસંદ કર્યું. ચિત્રજીની સાઇઝ ઘણી મોટી હતી. એટલે મેં કહ્યું કે સામાન્ય રીતે હું સલામત રીતે કુરીઅરથી મોકલું છું. મને સરનામું આપો. ત્યારે પત્નીએ પતિ સામે જોયું. કદાચ તેઓ સરનામું આપવા વિશે શંકામાં હતાં. રાઈડે સાથેબે સરનામું આપતાં પોતાનો પરિચય આપ્યો. મેં રૂપિયા લેવાની ઘણી ના પાડી, પણ એમણે પત્નીના હાથે અપાવ્યા. જતાં જતાં મેં કહ્યું: ‘મારું ક્યારેય કામ પડે તો બેધક કહેજો. ત્યારે મને ખબર નહોતી કે હું અદનો કલાકાર દેશાજી કે કામ આવીશ.’ આઠબી ચીફ જે રીતે બેજલમેડના મંદિરમાં હુમન એસેટ ઊભી કરી એ જ તરાહ પર રાધા યાવાળા પુરોહિત નામની હુમન એસેટ ઊભી કરી રહી હતી. ઇન્ટેલિજન્સ ઓફિસરોને અપાતી આ તાલીમ આઠબીની અસલી તકાત હોય છે. ***** ‘કેટલા કમાઇ લો હો...?’ ‘બોપોરના સમયે યાની ઘરાકી ન હોય ત્યારે રાધાએ પુરોહિતને પૂછ્યું. ‘દાલબાટી જેટલું કાઢી લઉં છું. સાચું કહું તો ભક્તોની સેવા અને ગોપાલાની ભક્તિ છે.’ પુરોહિતે કહ્યું. આસપાસ કોઇ નથી એની ખાતરી કરીને રાધા બોલી: ‘તમારો યાનો ધંધો અને ગોપાલાની ભક્તિ બંને ચાલુ રહે એવું કામ કરશો?’. યાના તપેલામાં ઘૂમી રહેલો પુરોહિતનો કડછો થંબો ગયો. પુરોહિતની નજર રાધા પર ચીટકી ગઇ. પહેલીવાર કોઇ અજાણી વ્યક્તિ અને એ પણ કોઇ બાહ્યમાણસ... પચાસેક તપના અજાણ્યા આદમીને કામની ઓફર કરી હતી. સ્વાભાવિક શંકા જવા માટેનું આ સચોટ કારણ હતું. ‘કામ ગેરકાનૂની હોય તો મારી યા પીવા પણ આવતા નહીં...’ પુરોહિતે રોકડું પરખાવ્યું. રાધા હસી. ‘તમે અને હું મંદિરના આંગણે ઊભા છીએ એટલે...’ ‘કામ બોલો...’ પુરોહિત બોલ્યો. ‘આમ રસ્તા વચ્ચે વાત નહીં થાય...’ રાધાએ કહ્યું. ‘મારા ઘરે પધારો...સાંજે છ પછી. વિકૃલ મંદિરની ગલીમાં...કોઇને પણ નામ પૂછી લેજો.’ રાધાએ પીઠ ફેરવી ને પાછળથી અચાનક આવેલા રાઘવે હથેળીમાં તમાકુ ચોળીને જમણા હાથની પહેલી બે આંગળીઓ વડે એને ઘપથપાવી. ‘લો મારાજ પરસાદ...’ રાઘવે પુરોહિતને તમાકુની ચપટી ભરીને આપી...ફાળિયું ઝાટકીને કમરે બાંધ્યું...અને ધીમે ધીમે ઢાળ ઊતરી રહેલી રાધાને જોઇ રહ્યો. (ક્રમશઃ)■

કલોઝ અપ

ભરત ઘેલાણી

feedback@ bombaysamachar.com

આ આર્થિક ભૂતનાં તૂટ કેવાંક ખતરનાક છે?

અત્યારે આભાસી નાણું કિપ્ટો કરન્સીની કોન્ટ્રોવર્સી ચાલી રહી છે. એ વિવાદના સમાંતરે NFT- નોન ઇંગિબલ ટોકનનું નવું તૂટ પણ ઉમેરાયું છે ...આ NFT શું છે અને એ રોકાણકારો માટે કેવુંક ઉપકારક અને કેટલું જોખમી છે એ ગીઘ નજરે જાણવું જરૂરી છે...

આપણી આસપાસ આજે કેટલું બધું બની રહ્યું છે રોજિંદી જિંદગીમાં ય ધારી નહોતી એટલી બધી ઘટના બની રહી છે... ડોનલ્ડ ટ્રમ્પના તરંગી ટેરિફની સાથે અમેરિકા -ઈઝરાયલ -ઈરાક યુદ્ધ ... એમાંય તમે જો અખબાર જગત સાથે સંકળાયેલા છો તો ઘંઘાં થઈ જાવ એ ઝડપે બધું બનતું રહે છે. જેનો પહેલાં સરવાળો થતો હતો એ બધાનો હવે ગુણાકાર થવા લાગ્યો છે.!

આ બધા વચ્ચે આર્થિક આપઘાત કરવાના ખુબાર થવાના ઘણા રસ્તા છે. એમાંય બે બે રસ્તા આજે એવા પણ છે, જેમાં તમે અચૂક સફળ નીવડો. આર્થિક આપઘાતના એ બે રસ્તામાંથી એક છે શેરબજાર અને બીજો છે કિપ્ટોકરન્સી!

શેરબજાર તમને આર્થિક રીતે આબાદ કરી શકે એમ ખુબાર પણ કરી શકે છે. એવું જ આજનું નવું દૂષણ છે આભાસી નાણું કિપ્ટો.

આર્થિક જગત અને શેરબજારમાં જેમની ઓળખ સૌથી ઊંચા માણસ અને સૌથી સ્માર્ટ ઈન્વેસ્ટર તરીકે છે એવા ૯૫ વર્ષીય વૉરેન બફેટને તો આજના નવા આર્થિક દૂષણ એવા કિપ્ટો કરન્સી પર સખત નફરત છે. આજે આશરે ૧૭૦ અબજ ડોલરની માલ-મિલકત સાથે સક્રિય બિઝનેસમાંથી લગભગ નિવૃત્તિ લઈ ચૂકેલા વૉરેન બફેટ કહે છે કે 'બિટકોઈન તો મૂષક મારવાની ઝેરી દવા જેવો છે હું તો મારી મિલકતમાંથી ૨૫ ડોલર જેવી મામૂલી રકમ સુધ્યાંનું કિપ્ટો કરન્સીમાં રોકાણ ન કરું, કારણ કે આ આભાસી નાણું તો ચેપી ગુપ્ત રોગ જેવું છે!'

બીજી તરફ, બીજા દેશોની જેમ આપણી સરકાર પણ અવઢવમાં છે કે કિપ્ટો કરન્સીને સત્તાવાર માન્યતા આપવી કે નહીં. આપણી રિઝર્વ બેન્કના ગવર્નર સંજય મલ્હોત્રા જેવા અનેક આર્થિક નિષ્ણાતો પણ આ કિપ્ટો કરન્સીને લેભાગુ પોન્ઝી સ્કીમ જેવી ગણે છે. ગમે ત્યારે એનો પરપોટો ફૂટી શકે છે..

આજકાલના સંયોગિક પુરાવા પણ તે તરફ દોરી જાય તેવા છે. જે રીતે કિપ્ટોની બજાર અને શેર માર્કેટમાં અવારનવાર અંધાધૂંધી ફેલાઈ જાય છે એ જોઈને ભલભલા ખાંટી રોકાણકારોનાંય લઢચનાં પાટિયાં બેસી જાય કિપ્ટો અને શેરબજારના તો પળે પળે પલટાતાં વલણ કાંબિયાનેય શરમાવે તેવાં છે.

આ બધા વચ્ચે, એવી ઝડપથી ઘણું નવું નવું ઉમેરાઈ રહ્યું છે કે આભાસી નાણાં કિપ્ટોની દુનિયા ભૂલભૂલેયા જેવી બની ગઈ છે. કિપ્ટોના આ ધંધામાં પૂરતા જ્ઞાન-સમજ વગર રસ ધરાવતા લોકો સહેજ ફાયદો-પ્રોફિટ મળતાં ગેલમાં આવી જાય છે. આ વલણ ખતરનાક છે, કારણ કે સરકારી નિયમન વગર ચાલતી આ માર્કેટમાં અંધળું ઈન્વેસ્ટમેન્ટ આત્મઘાતી પુરવાર થઈ શકે. ફરી શાણા અને સફળ રોકાણકાર વૉરેન બફેટના શબ્દો ટાંકીએ તો કહી શકાય : 'અજ્ઞાન અને ઉધારના પેસામાં લાલચ ભળે તો એ ઝેડલી કોકટેલ બની જાય.'

આટલાં ભયરચાનો હોવા છતાં શેરબજારની જેમ આજે કિપ્ટોનો કેઝ-ગાંડપણ પણ વધી રહ્યું છે. બધાને રાતોરાત અઢગક કમાઈ લેવું છે. સદીઓ પહેલાં આવો જ એક વાયરો જોરશોરથી ફૂંકાયો હતો એને આજે આપણે કિપ્ટો કરન્સી સાથે સરખાવી શકીએ.

મધ્યયુગનો એ માથાવી વાયરો હતો ટ્યૂલિપ ફલાવરનો. જે આપણે ત્યાં 'કંઠ પુષ્પ' તરીકે ઓળખાય છે એ મૂળ તો તુર્કીનું ફૂલ. યુરોપના શ્રીમંતો એની પાછળ પાગલ. પોતાના માણસોને ખાસ તુર્કી મોકલી ટ્યૂલિપ મંગાવતા. યુરોપના શ્રીમંતો પોતાનાં વૈભવી મહાલય ટ્યૂલિપ ફલાવરથી શણગારતા. આ એક 'સ્ટેટસ સિમ્બોલ' - વિશેષ સામાજિક મોભો ગણાતો. પાછળથી એની ખેતી યુરોપમાં-ખાસ ફ્લાન્ડર્સમાં થવા લાગી. શરૂઆતમાં આ પુષ્પો ધનવાનોને પોષાતા. પછી મધ્યમ વર્ગમાંય એની વેલણ શરૂ થતાં એનો વેપાર ઝડપથી વધવા લાગ્યો એટલે ઊંચી કિંમતે એની લે-વેચ થવા માંડી. એ વખતે ટ્યૂલિપની લોકપ્રિયતા એવી વધી ગઈ કે લોકો માનવા માંડ્યા કે આ ફલાવરના ચાહક છે એ વિદેશના શ્રીમંતો એની ખરીદી માટે હોલેન્ડ આવશે.

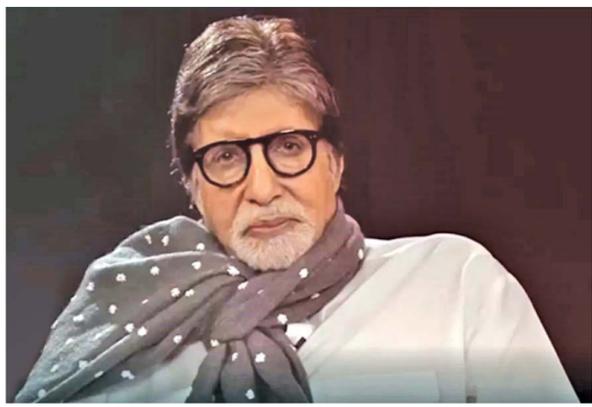
NFT દ્વારા સૌથી મોંઘી કિંમતે વેંચાયેલું પેન્ટિંગ The Merge

પરિણામે લોકો પોતાના મૂળ કામ ધંધાને છોડીને ટ્યૂલિપના વેપારમાં લાગી ગયા. એ વખતે ટ્યૂલિપ ફૂલની માંગ એવી વધી કે જોઈતી ખપતની સામે માલની જબરી અછત સર્જાઈ. ટ્યૂલિપ ફૂલના આગોતરા સોદા થવા લાગ્યા પરિણામે એની માર્કેટમાં ગજબની તેજ આવી અને પછી આવી દરેક તેજમાં થાય છે એમ એની પરાકાષ્ટાએ ટ્યૂલિપના શાણા સટોડિયાઓએ એનો સઘનો માલ બજારમાં વહેલો ફૂંકી માર્યો ને માર્કેટ ઘડાકાબંધ કડઝભૂસ તૂટી પડી, જેમાં હોલેન્ડના અસંખ્ય લોકો પાયામાલ થઈ ગયા.

નાણાંનું આધોજન કરી રીતે કરવું એના મુંબઈના જાણીતા આર્થિક સલાહકાર ગૌરવ મશરૂવાળા ટ્યૂલિપના એ વર્ષો જૂના કિસ્સાકને યાદ કરાવતા ઉમેરે છે કે સમજ્યા-વિચાર્યા વિના કિપ્ટો કરન્સીમાં આજે જે રોકાણ કરવાની વેલણ છે એ પેલા ટ્યૂલિપમેનિયા જેવી જ છે. કિપ્ટોનું જો બાબર નિયમન નહીં થાય તો એની દશા-અવદશા ટ્યૂલિપના વાસી-ગંધાતાં ફૂલ જેવી થઈ જશે..!

કોવિડ વખતનું લોકડાઉન ઘરબંધીને લીધે ડિજિટલ આર્થિક વ્યવહાર વધ્યો એને પગલે સાર્થક કાર્યોમાં પણ વધારો થયો. હવે દશ્યમાં વર્ચ્યુલ કરન્સી કિપ્ટોના પ્રવેશ પછી આ સાર્થક કાર્યોમાંય કિપ્ટો કાર્ય તરફ વળી ગયા છે. એ જ રીતે, કિપ્ટોની લે-વેચ કરતા બોગસ કિપ્ટો એકસચેન્જમાં ઉછાળી આવ્યો છે. આ બે ભયરચાનની અડફેટમાં કેમ ન આવવું એ વિશે વિચારીએ સમજીએ એ પહેલાં આપણે ત્યાં એક ત્રીજી જ ભયની સીસોટી-ઘંટી વાગવાની શરૂ થઈ ગઈ છે.

એ છે NFT એટલે કે 'નોન ઇંગિબલ ટોકન' (કોઈ આનો ઉચ્ચાર 'ફિંગબ્લેસ' પણ કરે છે). એને સરળ શબ્દોમાં સમજાવીએ તો એ એક એવું ટોકન-નિશાની છે, જે બ્લેકચેન તરીકે ઓળખાતી ડિજિટલ માધ્યમથી તૈયાર થાય છે. આ અદ્વિતીય ડિજિટલ ટોકન -સંપત્તિમાં કોઈ ફેરફાર શક્ય નથી. તમે કોઈ પણ કલાકૃતિ-તસવીર-વીડિયો, મ્યુઝિક, ઈન્વાદિને NFT માં પલટાવી ને એને વેંચી શકો. શરત માત્ર એટલી જ કે એનું વેંચાણ માત્ર કિપ્ટો કરન્સીમાં જ થઈ શકે છે.

કવિ પિતાની કવિતાનું વાંચન કરતા અમિતાભ: આમાંથી પણ કમાણી થાય...!

ઉદાહરણ તરીકે, તમારે કોઈ જાણીતું પેન્ટિંગ તમારા સ્વજન કે મિત્રને ભેટ આપવું હોય તો એને NFT માર્કેટપ્લેસમાંથી કિપ્ટો કરન્સી દ્વારા એ ખરીદી શકો. આવા જ કિપ્ટો તથા NFT ના સંયોજન દ્વારા કાળાં નાણાંની હેરાફેરી હવાલાથી આતંકવાદીઓ સુધી પણ પહોંચી શકે.કઈ રીતે પહોંચે છે એ સમસ્ત પ્રક્રિયા અટપટી છે. કાયાદાના સર્કજમાં સહજતાથી એ આવતી નથી, છતાંય આપણી સરકારે અગાઉ એક કિપ્ટો એક્સચેન્જ દ્વારા રૂપિયા સાઘાચાર કરોડના ગેરકાનૂની વ્યવહારને આંતર્યા હતા..

છેલ્લાં એકાદ વર્ષમાં-૨૦૨૨માં ૩૫ અબજ ડોલરનો ધંધો NFT માર્કેટમાં થયો છે, જે એક ઘણાણ મુજબ ૨૦૨૬ના અંત સુધીમાં વધીને ૬૧ અબજ ડોલરનો આંક વટાવી જશે...!

આ માર્કેટમાં ખાસ કરીને મોંઘાં ગણાતાં પેન્ટિંગના જ વધુ વેચાણ થયાં છે. પાંચે વર્ષ પહેલાં ડિજિટલ આર્ટ ક્રેટોરીમાં 'The Merge' નામનું એક પેન્ટિંગ ૯૧.૮ મિલિયન (૧ મિલિયન= ૧૦ લાખ) ડોલરમાં વેંચાયું હતું. આ અત્યાર સુધીની એ સૌથી વધુ કિંમતે વેંચાયેલું પેન્ટિંગ છે. એ પછી 'એવરીડિઝ: ધ ફર્સ્ટ ૫૦૦૦ ડેઝ' નામનું ડિજિટલ પેન્ટિંગ પણ વિક્રમસર્જક ૬૯.૩ મિલિયન ડોલર (આશરે રૂપિયા પાંચ અબજ ૪૦ કરોડ)માં વેંચાયું છે.

હોલિવૂડની જેમ આપણે ત્યાં પણ અમિતાભથી લઈને રજનીકાંત જેવા સુપરસ્ટાર NFT દ્વારા એમની 'ચીજ'ની રોકડી કરી રહ્યા છે. અમિતભાઈએ એમના સ્કવર્ડ રેકોર્ડ કરેલી એમના પિતા હરિવંશરાય બચ્ચનની 'મધુશાલા' કવિતાઓનું વેચાણ કર્યું હતું. પિતાની કવિતા વાત્ર ઓટોગ્રાફ કરેલાં પોતાની જાણીતી ફિલ્મ્સ પોસ્ટર્સનાં ડિજિટલ વેંચાણ દ્વારા અમિતભાઈ રૂપિયા ૭ કરોડ ૧૭ લાખ કમાયા હતા. રજનીકાંત - સલમાન -અક્ષય કુમાર સુધ્યાંએ આવાં NFTના સેલમાં ઝુકાવ્યું છે!

જો કે આ કિપ્ટો કરન્સી અને NFT થી થતી કમાણી પહેલી નજરે ભલભલાને ચલિત કરી દે એવી છે, છતાંય આર્થિક નિષ્ણાતોના મતે આ બધા ખેલ આખરે તો ખતરનાક જ છે! ■

કેનવાસ અભિમન્યુ મોદી feedback@ bombaysamachar.com

માણસની સંવેદનાને બુઢી કરી રહ્યાં છે આવાં વર્તમાન યુદ્ધ!

વર્ષની શરૂઆતમાં એલએસી કારગીલ કરતાં પણ હથોડા છાપ એવી ફિલ્મ 'બોર્ડર-ટુ' આવી. નવાણુની 'બોર્ડર' નું અમર ગીત 'સંદેસે આતે હૈ' ને નવેસરથી સરસ રીતે નખળું બનાવીને આ નવી ફિલ્મમાં પણ મૂકેલું. વોર ફિલ્મની વાત તો અહીં નથી કરવી, પણ પોહન્ટ એ છે કે 'સંદેસે આતે હૈ, હમે તડપાતે હૈ..' એ સમય ગયો. ગીતમાં પ્રગટ થતી આ લાગણી અત્યારે આઉટટેક છે. 'ચિઢી આઈ હૈ ...' ગઝલ સાથે આજે આજની જેન-ઝી કનેક્ટ થઈ શકશે ખરી ? કારણ કે હવે તો નોટિફિકેશન આવે છે અને ઢગલા બંધ નોટિફિકેશન વચ્ચે આવા યુદ્ધના નોટિફિકેશન સખત અવગણના પામે છે. આ છે નવા વિચાર, નવા ઝમાના, ન્યુ નોર્મલ. એવું નોર્મલ જેમાં યુદ્ધ માત્ર એક નોટિફિકેશન- મનોરંજનનું એક માધ્યમ બની ગયું છે.

એ, લાઇક્સ અને વ્યૂઝ વધારવા માટે.

થોડાક વર્ષ પહેલાં જ આ ચિઢીઓના જમાનામાં શું થતું? આડોશી-પાડોશી પૂછતાં રહે કે - તમારો દીકરો મિલિટરીમાં છે તો આ બધું બરાબર છે ને? જવાબના પિતા જવાબ આપે કે - બરાબર જ હશે પણ અમારા સુધી હજુ કોઈ ખબર પહોંચી નથી. ગઈ સદીમાં બે વિશ્વયુદ્ધ ઉપરાંત કેટલાં બધાં યુદ્ધો થયાં. બીજે દિવસે છાપામાં માત્ર મર્યાદિત ફોટો આવે એ જોવા માટે આખી રાત ચિંતામાં પસાર કરવાની થતી. રેડિયો હતા પણ રેડિયો પરના ન્યુઝ એકદમ ટૂંકા અને સીમિત માહિતી આપે એવા. આ પ્રકારનાં માધ્યમોને કારણે એવું થયું કે તે સમયના લગભગ દરેક નાગરિકને યુદ્ધ નામની જણાસ બહુ દૂર લાગતી. બધા માટે યુદ્ધ તો બહુ જ દૂરના અંતરે આવેલો એક 'ઘટના' માત્ર હતી. યુદ્ધનાં દશ્યોની જોયેલી જૂજ ફિલ્મો કે વાંચેલી વાર્તાઓ ને મળેલા ખબર પરથી માત્ર કલ્પના કરવાની રહેતી. હવે સરહદ પારનું યુદ્ધ બિગ બોસનો સેટ બની ગયો છે. લાઈવ સ્ટ્રીમિંગ થઈ રહ્યું છે. ત્રણ હજાર કિલોમીટર દૂર કોઈ મિસાઈલ ફૂટે અને ત્રણ મિનિટ પછી આપણે ખુદ એ વીડિયો જોઈને નીચે કમેન્ટ કરીએ છીએ. ક્રિકેટની મેચનું સ્કોરબોર્ડ અને વોચમાં ફૂટેલા બોમ્બ કે મરેલા માણસોના આંકડાઓ વચ્ચે શું ફરક રહ્યો છે? ભૂતકાળમાં વોરઝોન તો બાઉન્ડરી હતી ને, આપણી ટાઇમલાઈન યુદ્ધક્ષેત્ર બની ગયું છે, જેની આપણે મજા લઇ રહ્યા છીએ. ક્યાંય કોઈ ઘાયલ થાય, કોઈ કાટમાળ નીચે રડતા બાળકનો અવાજ સંભળાય, કોઈ અધયુવતી સ્ત્રી વિધવા થઈ ગઈ હોય - આ બધા વિષયો

સ્થાન હવે પોતપોતાના ફોનની સ્ક્રીને લઈ લીધું છે. ટેકનોલોજી કંઈ વિલન નથી. પણ આજના માણસ માટે ટ્રેજેડી અને મદારીનો શો બંને સરખા થઈ ગયા છે. ગ્રાહિત માણસની પીડા સતત સામે દેખાયા કરે ત્યારે આપણું મનોમસ્તિક ડિફેન્સ મિકેનિઝમ ઊભી કરે. માણસ અચાનક અસંવેદનશીલ થઈ જાય. પહેલો ઘડાકો અંદરથી હલબલાવી મૂકે. દરસમો ઘડાકો સંભળાય પણ નહીં એવું બને. અને એકસોમો ઘડાકો માત્ર મનોરંજન બનીને રહી જાય. આ દુનિયાને અત્યારે મનોરંજન તો જોઈએ છે. વિશ્વયુદ્ધ સમયે સૈનિકોની ખેંચ પડતા 'નેશન વોન્ડર યોર સપોર્ટ' ના પોસ્ટર લાગેલા. આજની પ્રજા ત્યાગ કે બલિદાનમાં નથી માનતી એવું નથી. વર્તમાન સમયમાં કંઈક અઘટિત બને તો તરત લોકો બ્લેક પ્રોફાઈલ પિકચર મૂકી દે છે, પોતાના મંતવ્યનો વીડિયો શેર કરે છે, યુદ્ધ ઉપરનો કોઈ મેસેજ કે સ્વલિખિત કવિતા ફોરવર્ડ કરી આપે છે. કેટલું સરસ!

અનુભવ સિંહાની 'અરસી' ફિલ્મનો એક ડાયલોગ તમાચા જેવો છે. કોર્ટના અનુભવી ન્યાયાધીશ કોર્ટમાં બેઠેલાં નાનાં બાળકોને કહે છે - ડુ બેટર થેન અસ... અમારી પેઢીએ તો કંઈ ખાસ ઉકાળવું નથી પણ તમે લોકો આ દુનિયાને બેતર બનાવજો...!

કેવી ફૂર કઠણાઈ છે આ. બધા ઉમરમાં મોટા અને અનુભવી લોકો લડી રહ્યા છે. માનવ બળ અને કુદરતી સંપત્તિનો કચરઘણ વાળી રહ્યા છે. ધર્મના નામે કે પૈસાના નામે લોકોની કલ્તેઆમ ચાલે છે. શું આવો સમય જોવા માટે આપણે સૌ સવારથી સાંજ આટલી માથાકૂટ કરી રહ્યા છીએ? શું આ સમય લાવવા માટે સદીઓથી અનેક પેઢીઓએ આ દુનિયા બનાવવાની જહેમત ઉપાડી હતી? સ્ત્રીઓની આબરૂ કાઢવા માટે શું આ ઉલ્લવ કરવામાં આવે છે? ઊંડતી ટેક્સીઓ તો શરૂ ન થઈ, પણ આ ઉડતા ડ્રોન તખાઈ મચાવે છે શું એના માટે દુનિયાનો દરેક નાગરિક ટેક્સ ભરે છે? હવેનાં બધાં શબ્દો હાઈ ટેક છે. ઈન્ટરનેટ અને સોફ્ટવેર સાથે જોડાયેલાં છે. કમ્પ્યુટર બન્યું અને એના આટલા વર્ષ સુધી કરોડો યુવાનોએ આઈ-ટી ક્ષેત્રમાં પોતાની જિંદગી પસાર કરી છે. બની શકે કે ગાઈડડ મિસાઈલ ફોટો સોફ્ટવેર ઉલ્લવ કરવામાં કે ડ્રોનના એક્સપ્લોઝનમાં આપણા મિત્રોએ લખેલા કોડ પરોક્ષ રીતે જવાબદાર હોય. યુદ્ધના આપણે પણ નાહુટે હિસ્સેદાર હોઈએ. આપણે કંઈ કરીએ કે ન કરીએ, આપણી આત્માનો એક નાનોશો અંશ આપણે દરરોજ ગુમાવી રહ્યા છીએ. ■

કરિયર નિદી ભટ્ટ feedback@ bombaysamachar.com

ધોરણ ૧૨ પછી આર્ટ્સના વિદ્યાર્થીઓની કારકિર્દીને વેગ આપશે આ કોર્સ...

ધોરણ ૧૨ માં પછી યોગ્ય કોર્સ પસંદ કરવાથી વિદ્યાર્થીની કારકિર્દીની દિશા નક્કી થાય છે. આજે એન્જિનિયરિંગ અને મેડિકલ ઉપરાંત લો, ડિઝાઇન, અર્થશાસ્ત્ર, હોટેલ મેનેજમેન્ટ, ડિજિટલ માર્કેટિંગ અને પત્રકારત્વ જેવા ઘણા નવા વિકલ્પો ઉપલબ્ધ છે. આ વિશે વિગતવાર જાણીએ.

૧૨ માં ધોરણ પછી યોગ્ય કોર્સ પસંદ કરવો એ દરેક વિદ્યાર્થીના ભવિષ્ય માટે એક મહત્વપૂર્ણ નિર્ણય છે. આજે કારકિર્દીના વિકલ્પો હવે ફક્ત એન્જિનિયરિંગ અને મેડિકલ પૂરતા મર્યાદિત નથી રહ્યા, પરંતુ લો, ડિઝાઇન, અર્થશાસ્ત્ર, ડિજિટલ માર્કેટિંગ અને પત્રકારત્વ જેવા ઘણા નવા અને ઝડપથી વિકસતાં ક્ષેત્રો ઊભરી આવ્યા છે. આ કોર્સ વિદ્યાર્થીઓને તેમની રચિત્તો અને ક્ષમતાઓ અનુસાર વિવિધ ક્ષેત્રોમાં નિષ્ણાત બનવાની તક આપે છે.

વિદ્યાર્થીઓ માત્ર સારી નોકરી જ મેળવી શકતા નથી, પરંતુ યોગ્ય માહિતી અને માર્ગદર્શન સાથે તેમના પસંદ કરેલા ક્ષેત્રમાં સફળ કારકિર્દી પણ બનાવી શકે છે.

કાયદાના ક્ષેત્રમાં મજબૂત કારકિર્દી

ઇન્ટિગ્રેટેડ એલએલબી એ પાંચ વર્ષનો કોર્સ છે જે વિદ્યાર્થીઓ ૧૨ માં ધોરણ પછી સીધા જ અનુસરી શકે છે. આ કોર્સ બીએ એલએલબી અથવા બીબીએ એલએલબી જેવા વિકલ્પોમાં ઉપલબ્ધ છે. તેમાં બંધારણ, કાનૂની પ્રક્રિયા, ન્યાયિક પ્રણાલી અને કાનૂની તર્ક જેવા વિષયોનો સમાવેશ થાય છે. આ ડિગ્રી પૂર્ણ કર્યા પછી વિદ્યાર્થીઓ વકીલ બની શકે છે, કોર્પોરેટ કંપનીઓમાં કાનૂની સલાહકાર તરીકે કામ કરી શકે છે અથવા ન્યાયિક સેવા પરીક્ષાની તૈયારી કરી શકે છે. આ કોર્સ એવા વિદ્યાર્થીઓ માટે આદર્શ છે જેઓ ચર્ચા, દલીલ અને સામાજિક મુદ્દાઓમાં રસ ધરાવતા હોય છે.

સર્જનાત્મક વિદ્યાર્થી માટે તકો

ઇ.ઉત્ત એવા વિદ્યાર્થીઓ માટે યોગ્ય છે જેઓ સર્જનાત્મક વિચારસરણી અને ડિઝાઇનમાં રસ ધરાવતા હોય. આ કોર્સ ડેઝાઇન, ઇન્ટિરિયર ડિઝાઇન, પ્રોડક્ટ ડિઝાઇન અને ગ્ડ/અર્ટ ડિઝાઇન જેવી વિશેષતાઓ પ્રદાન કરે છે. ડિઝાઇનર્સ નવી પ્રોડક્ટ્સ, ડિજિટલ એપ્લિકેશન

ઇન્ટરફેસ અથવા કંપનીઓ માટે રહેવાની જગ્યાઓ ડિઝાઇન કરે છે. આ ક્ષેત્રના વિદ્યાર્થીઓ મોટી ડિઝાઇન કંપનીઓ, ડેઝાઇન બ્રાન્ડ્સ અથવા ફ્રીલાન્સર્સ તરીકે કામ કરી શકે છે.

વૈશ્વિક સ્તરે કારકિર્દી

આ કોર્સ એવા વિદ્યાર્થીઓ માટે સારો વિકલ્પ છે જેઓ આંતરરાષ્ટ્રીય રાજકારણ, વિદેશ નીતિ અને વૈશ્વિક ઘટનાઓમાં રસ ધરાવતા હોય. તે રાષ્ટ્રીય સંબંધો, આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર અને વૈશ્વિક સંગઠનોની ભૂમિકા વિશે શીખવે છે. આ ક્ષેત્રના વિદ્યાર્થીઓ દૂતાવાસો, આંતરરાષ્ટ્રીય સંગઠનો અને બિન-સરકારી સંગઠનો સાથે કામ કરી શકે છે. આ કારકિર્દી બંને આદરણીય છે અને વિશ્વભરના વિવિધ દેશો સાથે કામ કરવાની તક આપે છે.

વધતી માગનું ક્ષેત્ર

અર્થશાસ્ત્રનો અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓ પાસે બેંકિંગ, સરકારી નીતિ, સંશોધન અને કોર્પોરેટ ક્ષેત્રમાં અસંખ્ય તકો છે. જો વિદ્યાર્થીઓ ડેટા વિશ્લેષણ પણ શીખે છે, તો તેઓ બજારનાં વલણો અને ગ્રાહક વર્તણૂકને સમજવામાં નિષ્ણાત બની શકે છે. આજે કંપનીઓ અને સરકાર બંને એવા નિષ્ણાતોની માગ કરી રહ્યા છે જે ડેટાના આધારે જાણકાર નિર્ણયો લેવામાં મદદ કરી શકે.

પર્યટન ઉદ્યોગમાં સંભાવના

હોટેલ મેનેજમેન્ટ અભ્યાસક્રમો પ્રવાસન, હોટેલ અને ખાદ્ય ઉદ્યોગો સાથે સંબંધિત છે.

વિદ્યાર્થીઓને હોટેલ કામગીરી, ગ્રાહક સેવા અને ઇવેન્ટ મેનેજમેન્ટમાં તાલીમ આપવામાં આવે છે. આ અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કર્યા પછી વિદ્યાર્થીઓ મોટી હોટેલ, રિસોર્ટ, ફૂલ લાઇન અથવા એરલાઇન્સમાં કામ કરી શકે છે. વધુમાં પોતાનો રેસ્ટોરન્ટ અથવા હોસ્પિટાલિટી વ્યવસાય શરૂ કરવાની તકો છે.

ઓનલાઇન વિશ્વમાં

ઊભરતી કારકિર્દી

ઇન્ટરનેટના વધતા ઉપયોગને કારણે ડિજિટલ માર્કેટિંગની માગ ઝડપથી વધી છે. આ ક્ષેત્રમાં કંપનીઓની વેબસાઇટ્સ, સોશ્યલ મીડિયા અને ઓનલાઇન જાહેરાતનું સંચાલન શામેલ છે. વિદ્યાર્થીઓ કન્ટેન્ટ રાઇટિંગ, સોશ્યલ મીડિયા મેનેજમેન્ટ અને ઓનલાઇન બ્રાન્ડ પ્રમોશન જેવી કુશળતા શીખે છે. આ ક્ષેત્ર ટૂંકા ગાળામાં આશરપદ કારકિર્દીની તકો પ્રદાન કરે છે.

મીડિયામાં કારકિર્દીની તક

પત્રકારત્વ અને માસ કોમ્યુનિકેશન કોર્સ સમાચાર, લેખન અને મીડિયામાં રસ ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ માટે યોગ્ય છે. આ કોર્સ રિપોર્ટિંગ, ડિજિટલ મીડિયા, ટીવી અને રેડિયો પ્રોડક્ટિયન અંગે માહિતી પ્રદાન કરે છે. આ ક્ષેત્રના વિદ્યાર્થીઓ રિપોર્ટર, ન્યૂઝ એન્કર, કન્ટેન્ટ ક્રિએટર્સ અથવા સોશ્યલ મીડિયા મેનેજર તરીકે કામ કરી શકે છે. આ વ્યવસાય સમાજને સચોટ માહિતી પહોંચાડવામાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે. ■

ઉર્દૂ - ગુજરાતીના શાયર યિનુ મોદીનું વિશિષ્ટ પ્રદાન

આંસુ ઉપર આ કોના નખની ઘઈ નિશાની? ઈચ્છાને હાથપગ છે, એ વાત આજે જાણી.

કઠી મૌનનો એક સાગર છલકતો, કિનારે રહીને તરી જાય શબ્દો.

ગુજરાતી ગઝલકારોમાં કોઈ એવા વિશિષ્ટ કવિઓ છે જે બહુઆવામી છે. સાહિત્યના તમામ પ્રકારોમાં જેમની ગતિ રહી છે એવા થોડાક સર્જકોમાં એક નામ છે યિનુ મોદી. દરેક ગુજરાતી ગઝલકારે ઉર્દૂ વાંચતા-લખતા શીખીને ઉર્દૂ ગઝલગોઈ જાણવી જોઈએ. ગઝલ લખવા માટે આ અનિવાર્ય નથી પણ પરંતુ વધુ સારી ગઝલ લખવા માટે જરૂરી છે. માત્ર છંદો જાણવાથી ગઝલ બનતી નથી. છંદો તો બાહ્ય દેહ છે, એના અંતરંગની જાણકારી હોવી જોઈએ.

ગુજરાતી ગઝલનું સદ્ભાગ્ય છે કે ઉર્દૂમાં ગઝલ લખતા શૂન્ય પાલનપુરી જેવા મોટા ગજાના કવિએ ગુજરાતીમાં માતબર પ્રદાન કર્યું છે. ઘાયલ સાહેબનો ગહન અભ્યાસ હતો. મરીઝ, બેક્રામ, સૈફ, ગનીભાઈથી લઈને નવી કેડી કંઠારનાર આદિલ મન્સૂરી સુધીના ગઝલકારોને ઉર્દૂ ગઝલનો અભ્યાસ હતો. આદિલ અને યિનુ મોદી બન્નેએ ગુજરાતી અને ઉર્દૂ ગઝલો લખી છે પણ યિનુનું પ્રદાન વિશેષ છે. ઉર્દૂની બારીકાઈ સાથે યિનુ મોદી ગુજરાતી ગઝલમાં સાદગી લાવ્યા, સરળતા સાધી અને કહેવાની રીત બદલાવી નાખી.

યિનુ મોદી એક અચ્છા ગઝલકાર છે એટલા જ ઉમદા કવિ છે. નવલકથાકાર, નાટ્યકાર, નિબંધ લેખક એમ સાહિત્યનાં તમામ ક્ષેત્રોમાં યિનુ મોદી છવાઈ ગયા છે. એ બોલતા હોય તો લાગે કે કવિ શિખરિણી છંદમાં બોલે છે. આટલો બધો સહજ છે એમનો આ છંદ.

યિનુ મોદી ભાવકની અપેક્ષાને સારી રીતે સંતોષે છે. જ્યારે પરંપરાગત ગઝલમાં ફારસી. ઉર્દૂ શબ્દો સહજતાથી ગોઠવાઈ જતા હતા ત્યારે યિનુ મોદી અને એમના સમકાલીનોએ ગઝલને નમણી ગુજરાતી ભાષાના સર્વાંગસુંદર જરકશી જામ પહેરાવ્યા. એ આધુનિક ગઝલના આંતરઅઃ બાહ્ય સૌંદર્યને નિખાર આપીને ગઝલ સ્વરૂપને એક નવા મક્કમ તરફ લઈ જાય છે. ગઝલ એ શબ્દની રમત નથી. પણ શબ્દની ક્ષમતાને નાણી-પ્રમાણીને ગઝલના રંગમાં રંગવાની હોય છે. આને આકાર કહો કે સ્વરૂપ કહો પણ યિનુ મોદીએ આ નકશીકામ બહુ સરસ રીતે કર્યું છે. શબ્દોની વાત યિનુ આ રીતે કરે છે:

કઠી આંસુઓનું લઈ રૂપ આવે,
કઠી ફૂલ પેટે પરોવાય શબ્દો.

ગઝલકારની કસોટી દરેક શેરમાં થતી હોય છે. ગઝલિયત એટલે ગઝલના રંગની અને શેરિયત એટલે કાવ્ય તત્ત્વની - એવી રીતે ગઝલે સામાન્ય અને વિદગ્ધ ઊભય પ્રકારના ભાવકની રસવૃત્તિને સંતોષવાની બેઠકી જવાબદારી અદા કરવાની હોય છે. ગઝલની વાત કરતી વખતે એક મહત્ત્વનો મુદ્દો ધ્યાનમાં રહેવો જોઈએ કે બહિરંગ અને અંતરંગ પૈકી માત્ર એકની સિફારસ કરવાથી એના સ્વરૂપનું અલગપણ સિદ્ધ થતું નથી. ઘાયલ સાહેબે સાચે જ કહ્યું છે કે દેખાવે સરળ અને સ્વભાવે સુકુમાર લાગતી ગઝલ એ તો ભલભલા કવિનો કસ કાઢતી હોય છે. આ કસોટી આકરી છે. એ કવિ પાસેથી ઉચ્ચ કાવ્ય તત્ત્વની અપેક્ષા રાખે છે. ગઝલિયત અને શેરિયત યિનુ મોદીના સર્જનમાં કેવી રીતે આકાર પામે છે એની વાત કરવી જરૂરી છે.

યિનુ મોદી પાસે કહેવાની રીત નવી રીત મળે છે. આંતરિક રીતે એ ગઝલના તગઝુલને નિભાવે છે.

શેરિયત સાચે છે. સંવેદનાને સંવારે છે અને સૌંદર્યને સંગોપે છે. રદીફ સાર્થક રીતે પ્રયોજે છે. લાગણીના પ્રાકટ્યમાં પરિપક્વતા દાખવે છે. ભાષા સરળ, સચોટ અને વેધક બનીને અનુભવજન્ય સરચાઈની ખાતરી કરાવે છે. વિચારોમાં બળકટા જણાય છે. ઈચ્છે-મિજાજની જેમ ઈચ્છે-હકીકીમાં આ શાયર તેજસ્વી ચિંતન આપે છે:

સાંજ છે સવારો છે,
શ્વાસનો પથારો છે.
જિંદગી બીજું શું છે?
બેલીનો ગવારો છે.
ગંજવા અસલમાં તો
પાણીનો ઠકારો છે.

અહીં પાણીનો ઠકારો અને બેલીના ગવારો જેવા બોલચાલના શબ્દોથી જિંદગીની વ્યાખ્યા કેવી સચોટ બને છે, આપણે સુગંધની પહેચાન છે અને સુગંધ શબ્દ વાંચ્યા પણ છે, ઘણી ગઝલોમાં સુગંધી શબ્દ યિનુ મોદી પ્રયોજે છે. કારણ કે સુગંધીનું શીલ સુગંધ છે, વાયુ હોય તો મહેક વહે. વાયુ એટલે પવન વગર પમરાટનું વહેવું શક્ય નથી માટે વાયુ સાથે કોઈ સ્પર્ધા સુગંધી કરે નહીં. આ અતૂટ મૈત્રીનો મર્મ યિનુ મોદી આ રીતે સમજાવે છે:

વાયુને હંફાવવા બળ ના કરે
એ સુગંધી છે, કઠી છળના કરે.

આવી જ રીતે સવારે ઝાકળ પડે છે. પુષ્પ અને ઝાકળની મૈત્રી કાયમી છે પણ સૂર્યના પહેલાં કિરણ સુધીનું અસ્તિત્વ લઈને આવેલું શબનમ, પુષ્પ પરના પોતાના સૌંદર્યને અંકે કરવા માગતું નથી એટલે ફૂલને પ્રકૃલિત કરીને પોતે વિલય પામે છે. શેર છે:

પુષ્પ પર ડાહ્યો પડ્યાની બીકથી
જીવવાની જીદ ઝાકળ ના કરે.

પ્રતીકોના યોગ્ય ઉપયોગથી અર્થગંભીરતા પ્રકટાવીને યિનુ મોદીએ ભાવ અને વિષયને અનુરૂપ ગઝલો લખી છે. આધુનિક અભિગમ છતાં પરંપરા સાથેનો નાતો

નિભાવવો સહેલી વાત નથી. યિનુ મોદીએ આ કામ સારી રીતે કર્યું છે. ગઝલ લખવાનું કારણ આપે છે:
આ ગઝલ લખવાનું કારણ એ જ છે
આંખને ખૂણે હજીયે ભેજ છે.

યિનુ મોદી 'ઈષાદ' ઉપનામથી લખતા. 'ઈષાદગઢ'નો રાજવી કવિ 'ઈશાદનામા'માં નામ અને ઉપનામને સાર્થક કરે છે. ઉપનામનો ઉપયોગ એ કેવી ખૂબીથી નિભાવે છે તે જોઈએ:

નામ-સરનામાં હવે 'ઈશાદ'ના શા પૂછવા?
સાત સૂકાં પાંદડાં પર આંસુઓની છાપ છે.

સિત્તેરની એટલે કે સાત દાયકાની જીવનચારાને યિનુ મોદી સાત સૂકાં પાંદડાં કહે છે. આમ પણ મનુષ્યે પાંદડા જેમ ખરવાનું હોય છે અને ખરે ત્યારે આંસુઓની નિશાની અચૂક હોય છે.

યિનુમાં આંતર-બાહ્ય ગઝલપદાર્થનું રસમિલન એટલું ઔચિત્યપૂર્ણ હોય છે કે એ ચોટ સિદ્ધ કરે છે. યિનુની વેદના-સંવેદના મુખર નથી થતી. સહજતાથી બધું આલ્યા કરે છે. આ સ્વરૂપમાં જેટલી શક્યતાઓ છે તેને એ નાણ્યાં કરે છે. ચિંતન અને તત્ત્વશીલતા યિનુની ગઝલોમાં અનાયાસે આવે છે:

શ્વાસની ઈચ્છા જરા ટૂંકાવ જે
આમ અજરામર ધરવું ટાળજે.

યિનુ મોદીની વિશેષતા એ છે કે પોતાના અભ્યાસ દ્વારા પ્રાપ્ત થતાં ચિંતનને કે વિચારોને કવિતા કે ગઝલ પર હાવી થવા નથી દેતા.

નવી એટલે કે આધુનિક ગઝલની વાત આવે ત્યારે બહુ સ્વાભાવિક છે. આપણે શરૂઆતમાં આદિલ મન્સૂરીને યાદ કરીએ. આદિલની સાથે સાથે જ કેટલાંક મહત્ત્વનાં નામો છે એમાં યિનુ મોદી, રાજેન્દ્ર શુક્લ અને મનોજ ખરિયાને ભૂલી ન શકાય. મેં ગઝલ ૧૦૧ની પ્રસ્તાવનામાં નોંધ્યું છે કે એક જમાનો એવો હતો જ્યારે ફક્ત ગઝલ કહેવાના શાયરો હતા. તેઓ સાહિત્યનાં બીજાં સ્વરૂપોમાં કે કાવ્યના બીજા પ્રકારોમાં ગઝલ જેટલા કાર્યરત ન હતા. સૈફભાઈ જેવા એક બે

અપવાદ હોઈ શકે. ત્યાર પછી એવો તબક્કો આવ્યો કે જેમાં કવિઓ ઉત્તમ ગઝલો પણ લખે પણ એમની પ્રતિભા ગઝલ પૂરતી સીમિત ન રાખે. ગીત, સોનેટ, અછંદસ, છંદોબદ્ધ કાવ્યો આપે. ખંડકાવ્યો લખે, નવલિકા, નવલકથા અને નાટકમાં પણ એટલી જ સરળતાથી વિહાર કરે. આવાં થોડાંક નામો છે એમાં યિનુ મોદી સહેલાઈથી સમાઈ શકે છે.

યિનુ મોદી સારા વિવેચક હોવા ઉપરાંત નાટક પણ એમની અભિવ્યક્તિનું માધ્યમ રહ્યું છે. નાટક લખવાં અને ભજવવા એ એમની પ્રાસિધ્ય છે. પ્રયોગો કરવાની એમની વૃત્તિ નિરામય છે, અને એટલે જ 'રાઈનો પર્વત'ના આધારે એ 'જાલકા' લખી શકે છે. યિનુ ખંડકાવ્યના અભ્યાસુ છે એટલું જ નહીં પણ એમણે આધુનિક રીતે 'બાહુક' જેવું ખંડકાવ્ય આપ્યું છે. કેટલાયે એકાંકી સંગ્રહો અને ૧૧ નવલકથાઓનું માતબર સર્જન કર્યું છે. કુલ ૧૮ જેટલાં નાટકો એમની કલમે મળ્યાં છે.

યિનુ મોદીએ પરંપરાગત પ્રણાલિને કોરાણે મૂકીને પ્રયોગો કર્યા છે પણ પ્રયોગબાજી નથી કરી. આવા જ એક પ્રયોગમાંથી નીપજેલા પાણીકાર શેરો જોઈએ:

આંસુ ઉપર આ કોના નખની ઘઈ નિશાની?
ઈચ્છાને હાથપગ છે, એ વાત આજે જાણી
આ શ્વાસની રમતમાં હારી ગયો છું તો પણ
મારા ઘરે પથારો ઓ ગંજીપાની રાણી.
ક્યારેક કાચ સામે, ક્યારેક સાચ સામે,
થાકી જવાનું કાયમ તલવાર તાણી તાણી.

આમાં રદીફ નથી ફક્ત કાકિયા છે. પ્રાસ છે, અનુપ્રાસ એટલે દરેક બીજી પંક્તિમાં આવતો રદીફ નથી. આ સંદર્ભમાં આ શાયરનો શેર શકત આવે છે:
કાકિયા પેકે જીવન બદલી શકત
પણ રદીફ નક્કી કરી શકતો નથી.

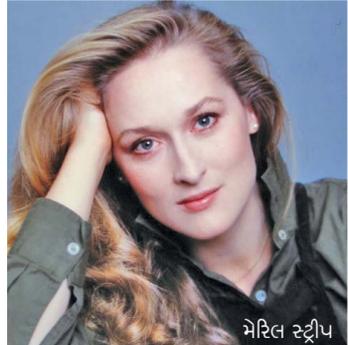
દરેક કળીને પીલીને ફૂલ બનવું છે. ઝાકળના મોતીઓનો શણગાર સજીને કળી સ્મિત કરે અને ફૂલ બની જવાની તૈયારી કરે ત્યાં સુધીમાં ઝાકળ ઊડી જાય છે. ઝાકળ ગંજવાનું સ્વરૂપ ધારણ કરે તો શું થાય? અને આ ગંજવા પાછાં સરોવર લાગે ત્યારે શું કરવું? આ વાત યિનુમોદીના શબ્દોમાં:

તું મને મળતી ખરી પણ મન વગર
ગંજવા સ્પર્શાં સરોવર જળ વગર
સૂર્ય સ્પર્શાં ઓસ તો ઊડી ગયું
હું તને મળતો રહ્યો કારણ વગર

- અપૂર્ણ ■

પોતાની જાત પર શ્રદ્ધા રાખો...

મેરિલ સ્ટ્રીપ

થોડા દિવસ અગાઉ ગુજરાતમાં એક યુવાન વાયક મળી ગયો. તેણે કહ્યું કે મારે અભિનયક્ષેત્રે આગળ વધવું છે એટલે મારે હિન્દી ફિલ્મ ઇન્ડસ્ટ્રીમાં નસીબ અજમાવવા મુંબઈ આવવું છે, પરંતુ સફળતા ન મળે તો શું કરવું એ ચિંતા મને સતાવે છે. હું અત્યારે નોકરી કરું છું. મારે મુંબઈ આવવું હોય તો અત્યારની નોકરી છોડવી પડે અને નવી નોકરી શોધવી પડે. ત્યાં મને અત્યારે મળે છે એટલો પગાર ન મળી શકે તો મારા માટે મુંબઈમાં ટકી રહેવાનું મુશ્કેલ થઈ જાય....

તેની વાત સાંભળીને મેં તેને કહ્યું કે કશું પણ કામ શરૂ કરતી વખતે પોતાની જાતમાં શ્રદ્ધા રાખીને આગળ વધવું જોઈએ. ગુજરાતીમાં એક કહેવત છે કે 'રોતો જાય તે મુશાના જ ખબર લાવે' એટલે તારે મક્કમ મનોબળ સાથે આગળ વધવું જોઈએ અને સંઘર્ષની માનસિક તૈયારી સાથે જ મુંબઈ આવવું જોઈએ. હા, તારે જો સલામતી જોઈતી હોય તો નોકરી ન છોડવી જોઈએ...

એ પછી મેં તેને હોલીવૂડની ગઈ સદીની એક અભિનેત્રીનો કિસ્સો કહ્યો. હોલીવૂડના ફિલ્મ નિર્માતા ટોનો દ લોરેન્ટિસે ૧૯૭૬માં 'કિંગ કોન્ગ' ફિલ્મ પ્રદર્શિત કરી હતી. લોરેન્ટિસે એ ફિલ્મ બનાવવાનું નક્કી કર્યું એ પછી એ ફિલ્મમાં પાત્રો માટે કલાકારોના ઓડિશન લેવાનું શરૂ કર્યું. એ દિવસોમાં લોરેન્ટિસના પુત્રને એક નાટક જોવું હતું. એ નાટકમાં એક અભિનેત્રીનો અભિનય જોઈને તે પ્રભાવિત થઈ ગયો હતો. તેણે પિતાને સૂચન કર્યું કે આ અભિનેત્રીને આપણી નવી ફિલ્મની હીરોઈન બનાવવી જોઈએ.

લોરેન્ટિસે પુત્રના આગ્રહથી પેલી અભિનેત્રીને ઓડિશન માટે બોલાવી, પણ તે અમેરિકન અભિનેત્રી ઓડિશન માટે પહોંચી ત્યારે તેને જોઈને લોરેન્ટિસે અકબાઈ ઊઠ્યા. અભિનેત્રી અમેરિકન હતી એટલે લોરેન્ટિસે અંગ્રેજીને બદલે પોતાની માતૃભાષા ઈટાલિયનમાં પુત્રને પખડાવી નાખ્યો : 'બેવકુફ, આવી કદરૂપી છોકરીને તું હીરોઈન બનાવવા મારી પાસે ઉપાડી આવ્યો?'

પેલી અમેરિકન અભિનેત્રીએ ઈટાલિયન ભાષામાં કહ્યું, 'હું તમારી ફિલ્મ માટે પસંદ થઈ શકું

એટલી સુંદર નથી એ માટે હું દિલગીર છું!' ફિલ્મ નિર્માતા લોરેન્ટિસે સડક થઈ ગયા. તેમને કલ્પના પણ નહોતી કે તે અમેરિકન અભિનેત્રી ઈટાલિયન ભાષા જાણતી હશે, પણ પેલી અભિનેત્રી અકબાયા વિના સ્મિત કરીને જતી રહી. લોરેન્ટિસે 'કિંગ કોન્ગ' ફિલ્મ માટે પોતાને હીરોઈન તરીકે પસંદ ન કરી અને ઉપરથી કદરૂપી યુવતી ગણાવી એથી તે યુવતી થોડા દિવસો અપસેટ રહી, પણ પછી તેણે હોલીવૂડમાં અભિનયની તક શોધવા માંડી. 'કિંગ કોન્ગ' ફિલ્મ રિલીઝ થઈ એ પછી બીજા વર્ષે એટલે કે ૧૯૭૭માં તેને 'જુલિયા' ફિલ્મમાં અભિનયની તક મળી અને હોલીવૂડમાં તેનું નામ જાણીતું થવા માંડ્યું. ૧૯૭૮માં તેને પ્યાતનામ અભિનેતા ડસ્તિન હોફમેન સાથે 'કેમર વર્સસ કેમર' ફિલ્મમાં યમકવાની તક મળી અને એ ફિલ્મ માટે તેને 'બેસ્ટ સપોર્ટિંગ એક્ટ્રેસ'નો એવોર્ડ પણ મળ્યો. એ પછી તો તે અભિનેત્રી પાછળ પ્રેક્ષકો પાગલ બન્યા. તેનાં સૌંદર્યને કારણે લાખો યુવાનો તેના ચાહક બની ગયા. તે યુવતીએ તેના સૌંદર્ય અને અભિનય પ્રતિભાના જોરે ત્રણ ત્રણ ઓસ્કર એવોર્ડ અને આઠ ગોલ્ડન ગ્લોબ એવોર્ડ સહિત કુલ ૧૫ એવોર્ડ જીત્યા. તે ઓસ્કર માટે ૧૯ વાર અને ગોલ્ડન ગ્લોબ એવોર્ડ માટે ૨૯ વાર નોમિનેટ થઈ અને તેને કુલ ૪૦૨ વખત એવોર્ડ માટે નોમિનેશન મળ્યું. જીવનના સાત દાયકા વિતાવ્યા પછી પણ તેને સતત ફિલ્મ્સ મળતી રહી! તે યુવતી એટલે જગવિખ્યાત અભિનેત્રી મેરિલ સ્ટ્રીપ!

હા, મેરિલ સ્ટ્રીપને કદરૂપી ગણીને 'કિંગ કોન્ગ' ફિલ્મમાં અભિનયની તક આપવાની ના પાડવામાં આવી હતી એ જ મેરિલ સ્ટ્રીપે અભિનય પ્રતિભા થકી હોલીવૂડમાં આગવું સ્થાન બનાવ્યું. મેરિલ સ્ટ્રીપને પોતાની અભિનય પ્રતિભામાં શ્રદ્ધા હતી એટલે તે હોલીવૂડની ખ્યાતનામ અભિનેત્રી બની શકી.

આમ પોતાની જાતમાં શ્રદ્ધા હોય અને સંઘર્ષ કરવાની તૈયારી હોય એવી વ્યક્તિને કોઈ અવરોધ અટકાવી શકતા નથી, પણ જો પોતાની જાત પર શ્રદ્ધા ન હોય તો માણસને નિષ્ફળતાથી વિશેષ કંઈ ન મળે એવી પૂરી શક્યતા છે.

કારણે લાખો યુવાનો તેના ચાહક બની ગયા. તે યુવતીએ તેના સૌંદર્ય અને અભિનય પ્રતિભાના જોરે ત્રણ ત્રણ ઓસ્કર એવોર્ડ અને આઠ ગોલ્ડન ગ્લોબ એવોર્ડ સહિત કુલ ૧૫ એવોર્ડ જીત્યા. તે ઓસ્કર માટે ૧૯ વાર અને ગોલ્ડન ગ્લોબ એવોર્ડ માટે ૨૯ વાર નોમિનેટ થઈ અને તેને કુલ ૪૦૨ વખત એવોર્ડ માટે નોમિનેશન મળ્યું. જીવનના સાત દાયકા વિતાવ્યા પછી પણ તેને સતત ફિલ્મ્સ મળતી રહી! તે યુવતી એટલે જગવિખ્યાત અભિનેત્રી મેરિલ સ્ટ્રીપ!

હા, મેરિલ સ્ટ્રીપને કદરૂપી ગણીને 'કિંગ કોન્ગ' ફિલ્મમાં અભિનયની તક આપવાની ના પાડવામાં આવી હતી એ જ મેરિલ સ્ટ્રીપે અભિનય પ્રતિભા થકી હોલીવૂડમાં આગવું સ્થાન બનાવ્યું. મેરિલ સ્ટ્રીપને પોતાની અભિનય પ્રતિભામાં શ્રદ્ધા હતી એટલે તે હોલીવૂડની ખ્યાતનામ અભિનેત્રી બની શકી.

આમ પોતાની જાતમાં શ્રદ્ધા હોય અને સંઘર્ષ કરવાની તૈયારી હોય એવી વ્યક્તિને કોઈ અવરોધ અટકાવી શકતા નથી, પણ જો પોતાની જાત પર શ્રદ્ધા ન હોય તો માણસને નિષ્ફળતાથી વિશેષ કંઈ ન મળે એવી પૂરી શક્યતા છે.

દર સપ્તાહે વાંચો વિશેષ વાંચન સામગ્રી

ધર્મવેજ

તન-મન-ધનથી રહો

તરૈતાજા

ઈન્ડરવર્લિ

લાક્ષી પુસ્તક

મેટિની

વિક એન્ડ

ઉત્સવ

દરરોજ કંઈક નવું-દરરોજ કશું અનોખું!

ગીત ગાયા પથરોને.... 'સ્ટેચ્યૂ' ઈન્ડિયા

ઈન્ડરવલઃ
અથ મુદા, રેત કે સેહરા કો સમંદર કર દે,
યા છલકતી હૃઈ આંખો કો ભી પથર કર દે. (શહીદ મીર)

દરેક શિલ્પ, પથ્થર પર રચાયેલું કાવ્ય છે. (છેલવાણી)

આજે 'મહિલા દિન' છે એટલે બે દેવીની દંતકથા યાદ આવે છે. 'એથીના' નામની ગ્રીક દેવીએ એક બીજા ખૂબ સુંદર દેવી 'મેડુસા'ને શાપ આપેલો કે 'જો કોઈપણ માણસ મેડુસાની આંખમાં જોશે તો પથ્થર બની જશે!' એક કિંવદંતી એ પણ છે કે દેવી મેડુસા એટલી બધી સુંદર હતી કે એને જોનાર વ્યક્તિ જોતાંવેત જ સ્તબ્ધ કે મંત્રમુગ્ધ થઈને પથ્થરની મૂર્તિ બની જતી. દેવી એથીનાની મદદથી પર્સ્યુસ નામના યોદ્ધાએ દેવી મેડુસાને એક ચમકતા આયના જેવી ઢાલ દેખાડીને એને જ પથ્થર બનાવી દીધી અને પછી મેડુસાનું માથું કાપીને પર્સ્યુસને એના દુશ્મનોને દેખાડીને સૌને પથ્થરની મૂર્તિ બનાવી નાખેલા!

આપણો દેશ પણ મૂર્તિઓનો દેશ છે. જેવું ઇલેકશન આવે કે દર વખતે કર્ણાટકમાં શિવાજી અને ટીપુ સુલતાનની મૂર્તિઓ વિશે વિવાદ વારે વારે ઊપડે રાખે છે. થોડા વરસ અગાઉ મુંબઇના દરિયામાં શિવાજીની વિશાળ મૂર્તિ બનાવવાની યોજના જાહેર થયેલી. ઘણાં કહે છે કે આંબેડકરજીની પણ વિશ્વમાં સૌથી ઊંચી મૂર્તિ બનવી જોઈએ. ક્યારેક દક્ષિણમાંથી કોઈ કહેશે પેરિયાર કે એન. ટી. આર.ની સૌથી ઊંચી મૂર્તિ બનાવો. આ દેશમાં મૂર્તિઓ, પથ્થરોમાંથી અંગાડાઈ લઈને આકાશમાં ઊગતી રહેશે. વોટબેંકનો ખેલ રમાતો રહેશે. બીજી બાજુ ગાંધી-નેહરુની પ્રતિમા કે પ્રતિભાને તોડવાનું છાનેપગલે કામ ચાલે જ રાખશે. બસ, મૂર્તિ બનાવો ને મૂર્તિ તોડો!

૧૯૬૪માં ફિલ્મકાર વી. શાંતારામે મૂર્તિઓના જીવન પર 'ગીત ગાયા પથરોને' ફિલ્મ બનાવેલી. એમાં શીખાઉ એક્ટર જીતેન્દ્ર હતો. ફિલ્મ આવી ત્યારે જીતેન્દ્રની ખરાબ એક્ટિંગ જોઈને લોકોએ મજાકમાં કહ્યું કે 'ગીત ગાયા પથરોને.'માં જીતેન્દ્રના એકદમ પથ્થર જેવા જ સ્થિર હાવભાવ હતા. આને કહેવાય 'પરફેક્ટ કારિટિંગ'!

મૂર્તિઓનો આ જ તો પ્રોબ્લેમ છે, એકવાર એમાં કોઇ ભાવ કોતરી લો, પછી એ કઠીયે બદલાય જ નહીં. માણસનો ચહેરો, ઉમર સાથે બદલાતો રહે છે. હાલાતનાં થપેડા, લાગણીઓની લીપાપોતી અને આરટુઓનાં ઓધારથી ચેહરો પળપળ બદલાતો રહે, પણ સમય વીતે, યુગો વીતે તોયે મૂર્તિઓના હાવભાવ બદલાય નહીં. હા, જો કે ભારતમાં મૂર્તિઓમાં જાન આવી શકે છે- ખાસ કરીને ઈલેકશન સમયે.

મંદિરમાં પૂજા-પ્રાર્થના કરવા ઇશ્વરની મૂર્તિઓ શોભે પણ આપણે તો માણસને ઈશ્વર બનાવવા ઠેર ઠેર મૂર્તિઓ બનાવીએ છીએ. આપણાં વર્તમાનને ઢાંકવા ભૂતકાળની ગરિમાને યાદ કરીએ છીએ અને એ પણ પાછું દિલથી નહીં, દિમાગથી કે ગણતરીથી. ગાંધીજી કે સરદાર પટેલ જેવી વિભૂતિઓનાં સ્મારક બને એ તો સારી જ વાત છે પણ યુ.પી.માં માજી મુખ્યમંત્રી માયાવતીએ જીવતાં જીવતાં પોતાનાં જ અનેક પૂજામાં બનાવી નાખેલાં. વળી જે

પૂજામાં સારાં નહોતાં દેખાતાં એને તોડી પાડીને ફરી ફરી બનાવેલાં! આવું માત્ર આપણે ત્યાં જ શક્ય છે. દક્ષિણમાં એક મંદિર છે જ્યાં કોઇ મૂર્તિ જ નથી, ત્યાં માત્ર એક અરીસો છે. ભક્તને અરીસા પર જઈને પુષ્પમાળા પહેરાવવાની અને 'અહમ્-બ્રહ્માસ્મિ' બોલીને પોતાના પ્રતિબિંબને વંદન કરવાના. કદાચ માયાવતીએ કે પછી રોડ ટેર ટેર પોતાના રંગીન ફોટા મુકનારા રાજકારણીઓએ 'અહમ્-બ્રહ્માસ્મિ'વાળા મંદિરમાંથી જ પ્રેરણા લીધી હોવી જોઈએ.

મૂર્તિ એટલે શું? મહાન શિલ્પકાર હેરી મૂર કહે છે કે શિલ્પ તો દરેક પથ્થરમાં હોય છે. મૂર્તિકાર માત્ર આસપાસની માટી-પથ્થર-કંકર હટાડીને એને બહાર કાઢે છે... શિલ્પકાર શિલ્પ ઘડતો નથી, એને માત્ર પ્રગટ કરે છે!

એક મૂર્તિકારે એક સેનાપતિનું વિચિત્ર પૂતળું બનાવ્યું. બે પગ પહોળા કરીને એ સેનાપતિ જાણે કમોડ પર જાજરૂ માટે બેઠો હોય એવો એનો પોઝ હતો. મૂર્તિનું અનાવરણ થયું ત્યારે આવી વિચિત્ર મૂર્તિ જોઈને લોકોએ પૂછ્યું: 'આ શી મજાક છે? મહાન સેનાપતિ આવી કંઈક હાલાતમાં કેમ ઊભો છે?' ત્યારે મૂર્તિકારે કહ્યું, 'એકચ્યુઅલી. સેનાપતિને ઘોડા પર બેસાડવાનો હતો પણ સરકારે કહ્યું એટલું બધું બજેટ નથી એટલે મેં ઘોડા વિનાનો સેનાપતિ બનાવ્યો છે. સેનાપતિની ટાંગો નીચે ઘોડા તમે કલ્પી લેજો.'

બીજી બાજુ, આપણે ત્યાં તો કરોડો-અરબોનું બજેટ મળી રહે છે એટલે ચિંતા નથી. જે બજેટમાં અનેક સ્કૂલો કે હોસ્પિટલો બની શકે એને બદલે ટેર ટેર મૂર્તિઓ બનતી જ રહે છે. એક સમયનો આદર્શવાદી શિક્ષક એક નાચનારીના પ્રેમમાં પડીને એના ચૂપમાં ભળી જાય છે. ત્યાં શરાબ-જુગાર વગેરે લતમાં પૂંપીને અપમાનો સહે છે. પછી એક પૂનનાં આરોપસર ફરાર થઈને સાવ ગુમનામ મુકુલિસીવાળું જીવન જીવવા લાગે છે. વર્ષો પછી ભિખારી જેવા બદલાયેલા વેશમાં

જૂદ પાઠ feedback@bombaysamachar.com

ક્યારેય એકલા પુરુષોનું નગર જોયું છે? ધારો કે દુનિયામાં સ્ત્રીઓનું અસ્તિત્વ જ ના હોય તો શું થાય? સ્ત્રીઓ વિનાનું જીવન ગમે ખરું? સહજવનમાં ભલેને જેની સાથે ગમે એટલું ના ફાવે, માથાકૂટો થાય, લડાઈ-ઝગડા થાય, પણ એ ઘરમાં ના હોય તો બિલકુલ ના ચાલે - એ સ્ત્રી! ભારતીય સંસ્કૃતિમાં દેવી, માતા, પત્ની અને દીકરી તરીકે સ્ત્રીઓનાં વિવિધ રૂપ પૂજાય છે. પણ હવેનાં સમયમાં શું સ્ત્રીઓને પૂજવાની જરૂર છે કે પછી?

જેમ સ્ત્રી અને પુરુષ બે અલગ જાતિ છે તેમ એ બંનેનાં કાર્યક્ષેત્ર પણ અલગ ગણાય છે. સમય બદલાતાં સ્ત્રીઓ પુરુષ સમોવડી કે કોઈ ટેકાણે એમનાં કરતાં પણ આગળ જોવા મળે છે.

અનંત શક્યતાઓનું બીજું નામ એટલે સ્ત્રી!

અહીં વાત સ્ત્રી પુરુષની તુલનાની નથી. વાત છે સ્ત્રીઓનાં સમાન અધિકારની, દરજ્જાની. જ્યાં હક આવે ત્યાં ફરજ પહેલાં આવે. આજકાલ સ્ત્રીઓને અનુલક્ષી અમુક શબ્દો ખૂબ પ્રચલિત થયા છે, જેમકે ફેમિનિસમ, વીમેન્ઝ રાઈટ્સ, જેન્ડર ઈક્વાલિટી વગેરે. આ બધાં જ શબ્દોનો એક જ અવાજ છે જે છે સ્ત્રી સશક્તીકરણ. જો તે પુરુષ સમોવડી હોય તો તેનાં માન-મોભો, ગમો-અણગમો, વિચારોની મૌલિકતા, સમાજમાં સ્થાન, ઘરમાં તેનાં મંતવ્યો, નોકરીની સમાનતા વગેરેને તેનાં હક તરીકે સ્વીકારી તેને મળવા જોઈએ. આવી બધી ચર્ચાઓ સમાજમાં ઠેર ઠેર અને એ પણ અવિરત ચાલતી હોય છે. પહેલાનાં સમયની તુલનામાં સ્ત્રી સશક્તીકરણ થયું પણ છે. તેમ છતાં આજે સ્ત્રીને અબળા તરીકે કેમ જોવામાં આવે એ છે?

સમગ્ર વિશ્વમાં ૮ માં આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા દિવસ તરીકે ઉજવાય છે. આ દિવસે કોઈ જગ્યાએ મહિલાઓનું સન્માન થાય તો ક્યાંક તેમનાં માનમાં મનોરંજનનાં વિવિધ કાર્યક્રમો યોજાય. આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા દિવસનું આટલું બધું મહત્વ કેમ છે? કહેવાય છે કે પહેલાનાં સમયમાં સ્ત્રીઓને પુરુષોની સરખામણીએ ઊંચા ગણવામાં આવતી. પુરુષ કમાય, ઘર ચલાવે માટે તેને વધુ માન અને મહત્વ મળતું. એટલી હદે કે સ્ત્રીઓને પોતાની મૂળભૂત જરૂરીયાતો વિષે વિચારવાની ના તો સૂઝ પડતી કે ના કંઈ માંગવાની હિમ્મત થતી. એમ લાગતું કે જાણે તે પરવશ થઈને જીવતી. કામકાજે હોશિયાર હોવા છતાં સ્ત્રી અને પુરુષનાં હકમાં ઘણું અંતર રહેતું. સહનશીલતાની મૂર્તિ એવી સ્ત્રીને જેમ જેમ સમાજનું આ અસંતુલન અસહ્ય લાગ્યું તેમ તેમ દરેક દિશામાંથી અવાજ ઊઠવા લાગ્યો.

અને આ અવાજ વિશ્વ સુધી પહોંચ્યાં માટે એક દિવસ નક્કી થયો ૮ માંથી કે જે દિવસે સમગ્ર વિશ્વમાં સ્ત્રીઓની ઊજવણી કરવામાં આવે છે.

હાલનાં સમયમાં પહેલા કરતાં પરિસ્થિતિ ખૂબ જ બદલાઈ છે. સમાજમાં, ઘરમાં સ્ત્રીનું સ્થાન બદલાયું છે. સમાન હકની સાથે તેઓને સ્વમાન અધિકાર પણ મળે છે. દીકરાની મનાતી ફરજો હવે દીકરીઓ પણ નિભાવે છે. પહેલાં જેવા કડક નિયમો નથી, રોક ટોક પહેલા કરતાં ઓછી છે, તે પોતાના નિર્ણયો જાતે લઈ શકે એટલી સક્ષમ તો કદાચ પહેલા પણ હશે, પરંતુ હવે તે તેને અમલમાં મૂકી શકે છે. પોતે કમાય, ઘરમાં આર્થિક જવાબદારી લે, શોખ પૂરા કરે, વિચાર અને વાણી સ્વાતંત્ર્ય ભોગવે, ભણે- ગણે, મુક્ત બની વિહરે આ છે અત્યારની નારી. જે પોતાની જાતને ઓળખી પોતાની જાતને વધુ પ્રેમ કરે છે, મનનું ધાર્યું કરે છે. તે કેવી લાગે છેનો જવાબ પતિ કે પરિવાર નહિ પણ આપના પાસેથી લે છે.

જીવન સાર્થક ત્યારે થાય છે જ્યારે આહારની જેમ મન, વચન અને કર્મનું સંતુલન હોય. અતિ સર્વત્ર વજ્રવેત ની જેમ માત્ર સ્વતંત્રતા સ્વચ્છંદિતામાં પરિણમે છે. આમ સ્ત્રી હોય કે પુરુષ, જીવનમાં લાગણી, સ્વાતંત્ર્ય અને જવાબદારીનું સંતુલન લાવી શકે તો ભવ સુધરી જાય છે. બધું જોતા કહી શકાય કે અત્યારની નારી અબળા નહીં પણ સમ્બળા છે. એને દેવી તરીકે પૂજવાની નહીં પણ સંદેહ સ્વતંત્ર વ્યક્તિ તરીકે સ્વીકારવાની જરૂર છે. એ એકલી નહીં પણ એક હજાર છે. નારી તરીકેનો જન્મ અને એના માનમાં ઉજવાતા નારી દિવસ વિશે બોલો, તમે શું કહો છો?

ફોકસ લોકમિત્ર ગૌતમ feedback@bombaysamachar.com

તોરી છોરી મેં તો ગજબ કી ટેલન્ટ હૈ

દેશમાં અનેક ક્ષેત્રે મહિલાઓ પુરુષોની સમોવડી છે તો અમુક ક્ષેત્રોમાં તેમનાથી આગળ નીકળી ગઈ છે

પરોઢિયે ચાર વાગ્યા છે અને આ છે હરિયાણાનું એક નાનું ગામ જેમાં ૧૯ વર્ષની એક છોકરી પોતાના શૂઝ સાફ કરી રહી હતી અને એની દોરી કસીને સરખી કરી રહી છે. તેની આ પ્રવૃત્તિ જોવા માટે સામે ન તો કોઈ દર્શક છે અને કોઈ કેમેરા. બસ, ફક્ત એક લાંબો રનિંગ ટ્રેક છે અને તેના દિલોદિમાગમાં છે એક મસ્તમજાનું સપનું. આ સપનું છે દોડવાની હરીફાઈમાં કંઈક કરી બતાડવાનું. આ સપનું માત્ર કોઈ એક હરિયાણવી છોકરીનું નહીં, પરંતુ ભારતની લાખો યુવા મહિલાઓનું છે એવું જ માની લો.

આપણા મહાન દેશની લાખો યુવાન મહિલાઓની આંખોમાં ખેલકૂદથી લઈને સંરક્ષણ ક્ષેત્ર તથા વિજ્ઞાન જેવા ક્ષેત્રે યોગદાન આપવાનું સપનું છે અને આપણે એ જ વાત અહીં પેલી હરિયાણવી છોકરીનું ઉદાહરણ લઈને કરી રહ્યા છીએ. આ તમામ જટિલ ક્ષેત્રે એક સમયે પુરુષોનું વર્ચસ્વ હતું જેમાં હવે મહિલાઓ પણ પોતાની ક્ષમતા અને કૌશલ્ય બતાવી રહી છે.

આ સંબંધમાં વર્ષ ૨૦૨૬ નું ભારત ઐતિહાસિક તબક્કામાંથી પસાર થઈ રહ્યું છે, કારણકે આજે એવું એકેય ક્ષેત્ર નથી જેમાં યુવા મહિલાઓએ પડકાર ન ફેંક્યો હોય. દેશમાં હવે એવું એક પણ ક્ષેત્ર નથી જેને એક્સક્લુઝીવલી પુરુષોના પ્રભુત્વવાળું ક્ષેત્ર ગણાવી શકાય. આજે તમામ ક્ષેત્રે ભારતીય પુરુષો સાથે દેશની મહિલાઓ ખભેખભા મિલાવીને ઊભી છે. તો ચાલો, કેટલાક ક્ષેત્રે યુવા મહિલાઓએ કે વી રીતે સફળતાની પરિભાષા જ બદલી નાખી છે.

રમતગમત

આ એવું ક્ષેત્ર છે જેમાં દાયકાઓ સુધી પુરુષોનું વર્ચસ્વ રહ્યું હતું. વધુ સારા શબ્દોમાં કહીએ તો એવું જ મનાતું હતું કે આ ક્ષેત્ર તો પુરુષોનું જ કહેવાય, પરંતુ (આજના આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા દિને ખાસ કહેવાનું કે) થોડા દશકાઓમાં યુવા મહિલાઓએ એ ધારણા બદલી નાખી છે.

હરિયાણા, પંજાબ, ઉત્તર પ્રદેશ, ગુજરાત, મહારાષ્ટ્ર, પૂર્વોત્તર ભારત વગેરે રાજ્યોની યુવા મહિલા એટલીટોએ ઓલિમ્પિક્સ, એશિયન, કોમનવેલ્થ સ્પર્ધાઓ તેમ જ વિશ્વ સ્પર્ધાઓમાં સફળતાનો ડંકો વગાડ્યો છે. ૨૦૨૪ની પેરિસ ઓલિમ્પિક્સમાં ભારતની મહિલા ખેલાડીઓએ અમુક ચંદ્રકો જીતવામાં મહત્વનું યોગદાન આપ્યું અને એ અગાઉ કેટલીક વિશ્વ સ્પર્ધાઓ એવી થઈ હતી જેમાં ભારતને મહિલાઓએ જ સફળતા આપી હતી.

આજે બેંડમિન્ટન, શૂટિંગ, ક્રિકેટ, હોકી, મુક્કાબાજી, વેઇટલિફ્ટિંગ વગેરે ક્ષેત્રે ભારતની

કર્નલ સોજિયા કુરેશી

વિગ કમાંડર વ્યોમિકા સિંહ

મહિલા ક્રિકેટ ટીમની વાઈસ કેપ્ટન સ્મૃતિ મંધાના

સુનીતા વિલચમ્સ (અવકાશયાત્રી)

છોકરીઓનું શાસન છે. હવે તો દેશને ગામડાંઓ યુવા મહિલા પહેલવાન અને મુક્કાબાજો આપી રહી છે. રમતગમતમાં વધુને વધુ મહિલાઓ ભાગ લઈ રહી છે અને પોતાની અનોખી ટેલન્ટ બતાવી રહી છે એનું એક મહત્વપૂર્ણ કારણ છે.

રમતોમાં હવે જે એનેક સંગીન સરકારી યોજનાઓ શરૂ કરવામાં આવી છે એનાથી મહિલા સમુદાયને અને ભારતીય રમતગમત ક્ષેત્રને ઘણો ફાયદો થયો છે. એમાં મુખ્ય યોજના છે, ખેલો ઇન્ડિયા. આ યોજનામાં વધુ સારા પ્રશિક્ષણને લીધે ભારતીય છોકરીઓ દુનિયામાં ઠેર-ઠેર પોતાની ટેલન્ટ બતાવી રહી છે અને કારકિર્દીને સફળ બનાવી રહી છે. ૨૦૨૫ના અંતમાં અને ૨૦૨૬ના આરંભ સુધીના ગણતરીના મહિલાઓમાં ભારતની મહિલાઓ બંબે ક્રિકેટ વર્લ્ડ કપ જીતી હતી. પહેલાં તો હરમનમીત કોરની કેપ્ટન્સીમાં અને સ્મૃતિ મંધાનાની વાઇસ-કેપ્ટન્સીમાં ભારતે પહેલી જ વખત વન-ડેનો વિશ્વ કપ જીતી લીધો હતો અને ત્યાર બાદ જોઈ ન શકતી મહિલાઓ માટેના બ્લાઇઝ વર્લ્ડ કપમાં ભારતે પહેલી વખત ટ્રોફી પર કબજો કર્યો હતો.

છોકરીઓ તો પોતાની ક્ષમતા અને કૌશલ્ય બતાવી જ રહી છે, સૌથી મોટું પરિવર્તન એ આવ્યું છે કે આવી છોકરીઓના પરિવારની માનસિકતામાં બદલાવ જોવા મળ્યો છે. હવે તો ગામડાંઓમાં પણ દીકરીઓને તેમના મમ્મી-પપ્પા ખેલાનાં મેદાનોમાં ખુશીથી મોકલી રહ્યા છે. એક સમય હતો જ્યારે તેમને માત્ર લગ્ન માટે જ ઉછેરવામાં આવતી હતી. હવે છોકરીઓ ખેલકૂદ ક્ષેત્રમાં કુશળતા બતાવીને અને એમાં બે પૈસા કમાઈને તેમના પરિવારને મદદરૂપ થઈ રહી છે. ગામડાંઓમાં તેમ જ નાનાં

શહેરોમાં છોકરીઓની સફળતા જોઈને તેમના પરિવારોને લોકો કહી રહ્યા છે, 'તોરી છોરી મેં તો ગજબ કી ટેલન્ટ હૈ'.

લશ્કર સહિતનું સંરક્ષણ ક્ષેત્ર

ઘણા દાયકાઓ સુધી આ ક્ષેત્રે ભારતીય મહિલાઓનું નહીં જેવું યોગદાન હતું, પણ થોડા દાયકાઓથી સ્થિતિમાં ઝડપથી ફેરફાર આવ્યો છે. હવે તો યુવા મહિલાઓ સંરક્ષણ ક્ષેત્રે જોડાયા બાદ બહુ ઝડપથી (ગણતરીનાં વર્ષોમાં) સૈન્યની અધિકારી બની રહી છે. એટલું જ નહીં, ફાઇટર પ્લેન પણ ઉડાવી રહી છે. ભારતના હવાઈ ક્ષેત્રે મહિલા ફાઇટર વિમાનોની સંખ્યા સતત વધી રહી છે. ૨૦૦૩ની સાલમાં મહિલાઓએ નેશનલ ડિફેન્સ એકેડમી (એનડીએ)માં પ્રવેશ કર્યો ત્યાર બાદ એમાં ઝડપથી બદલાવ જોવા મળ્યો છે.

હવે તો ૧૮-૧૯ વર્ષની છોકરીઓ સીધી એનડીએમાં પ્રશિક્ષણ લઈને લશ્કરની અધિકારી બનવા લાગી છે. રમતગમતની જેમ સંરક્ષણ ક્ષેત્રે પણ છોકરીઓના પ્રવેશની બાબતમાં સામાજિક વિચારધારા બદલાઈ છે. એક સમય હતો જ્યારે લશ્કર (આર્મી) સંપૂર્ણપણે પુરુષો માટે જ ગણાતું હતું, પરંતુ હવે તો એમાં પણ પુરુષો સાથે મહિલાઓ ખભેખભા મિલાવીને દેશની રક્ષામાં યોગદાન આપી રહી છે.

નૌકાદળમાં પણ મહિલાઓ યુદ્ધની સંભાવના ધરાવતા સરહદી ક્ષેત્રે ફરજ બજાવી રહી છે. આ ક્ષેત્ર એટલે લાંબી-લાંબી સમુદ્ર યાત્રાઓ અને એમાં મહિલાઓ પણ પોતાની શારીરિક અને માનસિક ક્ષમતા પુરવાર કરી રહી છે. બીજી રીતે કહીએ તો તેઓ પુરુષોથી જરાય ઊંચાઈ કહેવાય

એવી નથી.

વિજ્ઞાન

વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી ક્ષેત્રે પણ દેશની યુવા મહિલાઓ ભાગ લઈને બહુ ઝડપભેર પ્રગતિ કરી રહી છે. ઇન્ડિયન સ્પેસ રિસર્ચ ઓર્ગેનાઇઝેશન (ઇસરો), ડિફેન્સ રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ ઓર્ગેનાઇઝેશન (ડીઆરડીઓ) તથા વિભિન્ન વૈજ્ઞાનિક સંસ્થાઓમાં મહિલાઓનું યોગદાન ખૂબ ઝડપથી આગળ વધી રહ્યું છે એ ઉપરાંત અમુક ક્ષેત્રે તો તેઓ પુરુષોથી પણ આગળ વધી ગઈ છે. થોડા સમયથી ચંદ્રયાન અને મંગલયાન જેવા સ્પેસ મિશનમાં ભારતની મહિલા વિજ્ઞાનીઓની સફળતા જોવા મળી રહી છે. એ જ કારણસર દેશના વિજ્ઞાન ક્ષેત્રે ઝુકાવવા માગતી મહિલાઓની લાંબી લાઇન લાગે છે.

ભારત અવકાશી સંશોધનોમાં ખૂબ સક્રિય છે, અનેક દેશો વતી સેટેલાઇટ બનાવીને સફળતાપૂર્વક એને અવકાશમાં પહોંચાડી રહ્યું છે અને એમાં ભારતીય મહિલાઓનું પણ સારું એવું યોગદાન જોવા મળી રહ્યું છે. આઇઆઇટી, આઇઆઇએસસી તથા અન્ય મુખ્ય વિજ્ઞાન સંસ્થાઓમાં જઈને જોશો તો પુરુષો જેટલી જ હાજરી મહિલાઓની જોવા મળશે. ક્યાંક તેમની હાજરી ઓછી જણાશે, પરંતુ મહિલાઓ વિજ્ઞાન-ટેકનોલોજી ક્ષેત્રે માત્ર સર્વોત્તમ અભ્યાસ જ નથી કરતી, અન્ય ક્ષેત્રોની જેમ આમાં પણ તેમની ટેલન્ટ જોવા મળી રહી છે.

માનસિકતા હવે બદલાઈ ગઈ છે

દેશના અને દુનિયાના વિકાસ માટે જરૂરી ગણાતા વિવિધ ક્ષેત્રોમાં આપણી યુવા મહિલાઓની હાજરી

અને સફળતા વધી છે તો એ પાછળ સમાજની વિચારધારાનું પણ યોગદાન છે. અગાઉ દેશની દીકરીઓ માટે વિકલ્પો સીમિત હતા. હવે દરેક ક્ષેત્રે મહિલાઓ પોતાની ઓળખ બનાવવા લાગી છે. એમાં જ સાબિત થાય છે કે પુરુષોની જેમ મહિલાઓમાં પણ ટેલન્ટ છે જેનો દેશને ફાયદો થઈ રહ્યો છે. ગામડાં અને નાનાં શહેરોમાંથી આવતી છોકરીઓ હવે રાષ્ટ્રીય તથા આંતરરાષ્ટ્રીય મંચ પર પ્રતિભા બતાવી રહી છે.

આ પરિવર્તનમાં ડિજિટલ શિક્ષણ, ઇન્ટરનેટ, સોશ્યલ મીડિયાની પણ સારી એવી ભૂમિકા રહી છે. વાત અહીં જ નથી અટકતી. હવે તો સમાજના વિવિધ મંચ પરથી રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય મંચ પર પોતાની ટેલન્ટ પાથરતી મહિલાઓ પોતાને ભાવિ રોલ મોડેલ માની રહી છે જે એક પ્રકારનો તેમનો આત્મવિશ્વાસ અને જુસ્સો છે. પી. વી. સિંધુ, સાહના નેહવાલ, મનુ ભાકર, મેરી કોમ, નિખત ઝરીન તેમ જ મિતાલી રાજ, જુલન ગોસ્વામી, હરમનમીત કોર, સ્મૃતિ મંધાના, જેમિમા રોડ્રિગ્સ વગેરે એટલીટો અને ખેલાડીઓને આદર્શ ગણીને (તેમના પર્ફોર્મન્સ પરથી મોટિવેટ થઈને) યુવા મહિલાઓ પોતાના ક્ષેત્રે સફળતા મેળવી રહી છે અને આવનારી પેઢી માટે દર્શાવે બની રહી છે.

દેશના ખૂણે ખૂણે હવે ખેલકૂદ માટેની માળખાકીય સગવડો ઊભી કરવામાં આવી રહી છે જેને કારણે છોકરીઓ પણ ટેલન્ટ બતાવી રહી હોવાથી હવે સમાજની નજરમાં છોકરા-છોકરી જેવો કોઈ ભેદભાવ નથી રહ્યો. હવે તો છોકરીઓ પણ છોકરાઓ જેટલું જ સન્માન મેળવી રહી છે. ■

વિશેષ પ્લસ રશ્મિ શુક્લ feedback@bombaysamachar.com

અમેરિકામાં કયો ધર્મ સૌથી વધુ શિક્ષિત છે?

અમેરિકાના ધાર્મિક માળખા વિશે એક નવી વાસ્તવિકતા પ્યુ રિસર્ચ સેન્ટરના એક અહેવાલમાં બહાર આવી છે. આ અભ્યાસમાં જાણવા મળ્યું છે કે શિક્ષણની દ્રષ્ટિએ એક ચોક્કસ ધર્મ અમેરિકાના અન્ય તમામ જૂથોને પાછળ છોડી ગયો છે.

વિશ્વના સૌથી શક્તિશાળી દેશ અમેરિકાને 'તકની ભૂમિ' કહેવામાં આવે છે, જ્યાં વિશ્વભરના લોકો તેમના સપના પૂરા કરવા માટે આવે છે. પરંતુ શું ધર્મ અને શિક્ષણ વચ્ચે કોઈ ઊંડો સંબંધ હોઈ શકે છે?

પ્યુ રિસર્ચ સેન્ટરના તાજેતરના 'ધાર્મિક લેન્ડસ્કેપ સ્ટડી' એ આ વાતનો ખુલાસો કર્યો છે. આ ચોક્કાવનારો અહેવાલ અમેરિકામાં રહેતા વિવિધ ધાર્મિક જૂથો વચ્ચે શૈક્ષણિક સ્તરમાં મોટો તફાવત દર્શાવે છે. જ્યારે કેટલાક લઘુમતી સમુદાયો શિક્ષણની દ્રષ્ટિએ સરેરાશ અમેરિકન નાગરિક કરતાં ઘણા આગળ નીકળી ગયા છે, ત્યારે કેટલાક પરંપરાગત જૂથો માટે આ યાત્રા પડકારજનક રહે છે.

અમેરિકામાં શિક્ષણનું ધાર્મિક ગણિત

પ્યુ રિસર્ચ સેન્ટર દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલા એક સર્વેમાં બહાર આવ્યું છે કે યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સમાં હિન્દુઓ અને યહૂદીઓ ચાર વર્ષની કોલેજ ડિગ્રી પ્રાપ્ત કરવામાં અન્ય તમામ ધાર્મિક જૂથો કરતાં વધુ દરે છે. માહિતી અનુસાર યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સમાં રહેતા ૭૦ ટકા હિન્દુઓ પાસે સ્નાતકની કે તેથી વધુ ડિગ્રી છે.

હિન્દુઓ પછી યહૂદી સમુદાય આવે છે, જેમાં ૬૫ ટકા લોકો ઉચ્ચ શિક્ષણ ધરાવે છે. આ આંકડો નોંધપાત્ર છે કારણ કે એકંદરે યુએસ સરેરાશની તુલનામાં ફક્ત ૩૫ ટકા અમેરિકન પુખ્ત વયના લોકો પાસે કોલેજ ડિગ્રી છે. આનો અર્થ એ છે કે હિન્દુ સમુદાયનો શિક્ષણ દર રાષ્ટ્રીય સરેરાશ કરતા બમણો છે.

ખ્રિસ્તી સમુદાયોમાં શિક્ષણમાં ભિન્નતા

ખ્રિસ્તી ધર્મ યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સમાં સૌથી મોટો ધાર્મિક જૂથ છે, પરંતુ તેના વિવિધ પેટાજૂથોમાં શિક્ષણનું સ્તર નોંધપાત્ર રીતે બદલાય છે.

મુખ્ય પ્રોટેસ્ટન્ટ જૂથોમાં ૪૦ ટકા કોલેજ સ્નાતક છે, જે રાષ્ટ્રીય સરેરાશ કરતા થોડું સારું છે. પાસ કરીને એપિસ્કોપલ ચર્ચના સભ્યોનો સાક્ષરતા દર ૬૭ ટકા જેટલો ઊંચો હોવાનું જણાય છે, જે યહૂદીઓની નજીક છે. તેનાથી વિપરીત ઇવેન્જેલિકલ પ્રોટેસ્ટન્ટમાં આ આંકડો ઘટીને ૨૯ ટકા અને ઐતિહાસિક રીતે કાળા પ્રોટેસ્ટન્ટ ચર્ચમાં માત્ર ૨૪ ટકા થાય છે.

કેથોલિક સમુદાયમાં ૩૫ ટકા કોલેજ સ્નાતક છે, જે ભારત રાષ્ટ્રીય સરેરાશ છે. જો કે કેથોલિકોમાં નોંધપાત્ર વંશીય અસમાનતાઓ જોવા મળે છે. ૫૩ ટકા એશિયન કેથોલિક અને ૪૩ ટકા શ્વેત કેથોલિક ઉચ્ચ શિક્ષિત છે, જ્યારે હિસ્પેનિક કેથોલિકોમાં આ દર માત્ર ૨૦ ટકા છે.

મુસ્લિમો અને અન્ય ધર્મોની સ્થિતિ

અહેવાલ મુજબ યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સમાં મુસ્લિમ સમુદાય અને અન્ય ધાર્મિક જૂથો (જેમ કે બૌદ્ધ અને રૂઢિચુસ્ત ખ્રિસ્તીઓ) નો સાક્ષરતા દર ૩૫ ટકાથી ૪૫ ટકા સુધીનો છે. મુસ્લિમ સમુદાયનો સાક્ષરતા દર રાષ્ટ્રીય સરેરાશની નજીક અથવા તેનાથી થોડો સારો રહે છે.

જો કે હિન્દુઓની તુલનામાં આ તફાવત નોંધપાત્ર રીતે મોટો છે. તે જ સમયે, જે લોકો કોઈ ધર્મનો દાવો કરતા નથી (નાસ્તિક અને અજ્ઞેયવાદી), શિક્ષણનું સ્તર પણ ઘણું ઊંચું છે. ૫૩ ટકા અજ્ઞેયવાદી અને ૪૮ ટકા નાસ્તિક કોલેજ ગ્રેજુએટ છે. તેનાથી વિપરીત, જેઓ 'ખાસ કંઈ નહીં' તરીકે ઓળખાવે છે, તેમાં ફક્ત ૨૯ ટકા ડિગ્રી ધરાવે છે.

આ શિક્ષણ અંતર પાછળનાં મુખ્ય કારણ

નિષ્ણાતો માને છે કે હિન્દુઓના ઉચ્ચ શિક્ષણ દર પાછળ પસંદગીયુક્ત ઇમિગ્રેશન મુખ્ય કારણ છે. ભારતમાંથી અમેરિકા સ્થળાંતર કરનારા મોટાભાગના લોકો ડોક્ટર, એન્જિનિયર, વૈજ્ઞાનિક અથવા આઇટી પ્રોફેશનલ્સ છે જેમની પાસે પહેલેથી જ ઉચ્ચ શિક્ષણની ડિગ્રીઓ છે. યુએસ વિઝા નીતિઓ પણ ઘણીવાર ઉચ્ચ કુશળ વ્યક્તિઓને પ્રાથમિકતા આપે છે.

યહૂદી સમુદાય હંમેશા શિક્ષણને ઐતિહાસિક અને સાંસ્કૃતિક મહત્વ આપે છે, જે તેમના આંકડાઓમાં પ્રતિબિંબિત થાય છે. બીજા બાજુ સામાજિક-આર્થિક પરિબલો, સંસાધનોની મર્યાદિત પહોંચ અને ઐતિહાસિક અસમાનતાઓ કેટલાક જૂથોમાં શિક્ષણના અભાવ માટે જવાબદાર હોઈ શકે છે. ■

હાસ્ય વિનોદ

(એમ કહેવાય છે કે જ્યોતિષીઓએ કરેલ આગાહીઓમાંથી માત્ર ૬ ટકા આગાહીઓ જ સાચી પડી છે, કિન્તુ પ્રખર જ્યોતિષી શ્રી વિનોદ ભટ્ટ વિનોદાચાર્યે અગાઉ કરેલી તમામ આગાહીઓ આશ્ચર્યજનક રીતે સાચી પડી છે. જેમ કે સ્વાતંત્ર્ય દિન ૧૫મી ઓગસ્ટે જ આવશે, ગુડ ફ્રાઈડે શુક્રવારના દિવસે આવશે, ઉત્તરાયણ ૧૪મી જાન્યુઆરીના દિવસે અચૂક આવશે અને ચંદ્રગ્રહણ રાત્રે જ થશે - એમાં કોઈ મીનમીન નહીં ધ્યાન આવી બધી આગાહીઓ અક્ષરશઃ સચોટ પુરવાર થઈ છે. આ કારણે આજે તે વાચકો માટે વાર્ષિક ભવિષ્યકથન કહેવા તૈયાર થયા છે. અને તમામ રાશિવાળાઓનું વાર્ષિક ભવિષ્ય આ લેખમાં સમાવી દેવામાં આવ્યું છે. જોકે વિનોદાચાર્યે છાતી ઠોકીને જણાવે છે કે આમાંની કેટલીક આગાહીઓ કેટલાકને માટે સચોટ પુરવાર થશે, મોટાભાગનું ભવિષ્યકથન ઘણાંબધાંને લાગુ નહીં પડે, અમુક આગાહીઓ અમુક જણને અવશ્ય સ્પર્શશે એ વાત નક્કી... તો લો, આ તમારું વાર્ષિક ભવિષ્ય...)

- ગત વર્ષની જેમ આ વર્ષે પણ આવક કરતાં ખર્ચ વધારે રહેશે. જોકે તમે આવક અને જાવકનાં પાંસા (કાગળ પર) સરખાં રાખી શકશો.
- આગામી ફેબ્રુઆરી માસમાં (માત્ર અહાલ્વીસ દિવસ હોવાથી) અન્ય મહિનાઓના મુકાબલે ભ્રષ્ટાચાર ઓછો થશે.
- આ વર્ષે જીવનજરૂરિયાત ચીજવસ્તુઓના ભાવ ઘટશે એવી ખોટી કલ્પનાઓ કે ભ્રમણાઓમાં રાચશે તો માનસિક સ્વાસ્થ્ય બગડશે.
- જ્યાં વરસાદ નહીં પડે ત્યાં ત્યાં દુષ્કાળની પરિસ્થિતિ ઊભી થશે અને બારે મેઘ પાંગા થશે ત્યાં નદીઓમાં ભારે પૂર આવશે, ગામડાં ડૂબી જશે.
- નવું બજેટ ભારે કરવેરાવાળું આવશે, જેને વિરોધ પક્ષવાળા દર વર્ષની જેમ નિરાશાજનક અને ગરીબો માટે કમરતોડ તરીકે જાહેર કરશે. જોકે આ બજેટ ગરીબો તેમજ ભિક્ષુકોને ખાસ સ્પર્શી નહીં શકે - લંગોટી તથા ભીખનાં શંકોરાં યાને હાંડલાં પર કોઈ કરબોજ નહીં પડે.
- તમને પટકવા શત્રુઓ ભયંકર ચાલ રમી રહ્યા છે એમ માની તેમના પ્રત્યે રોષ દાખવવો નહીં, કેમકે મિત્રો પણ એ કામ વફાદારીપૂર્વક કરી શકે છે. મિત્રોમાં તમારા માટે થયેલી કેટલીક ગેરસમજો દૂર થશે ને થોડીક નવી ગેરસમજો ઊભી થશે. મિત્રોને ઓળખી લેશો, પણ એ સાથે મિત્રો તમને ઓળખી ન જાય એનો ખાસ ખ્યાલ રાખશો.
- તમે વેપારી હશો તો આ વર્ષે તમારા યશ-પ્રતિષ્ઠામાં વધારો થશે. ઈન્કમેટેક્સ પાતાની રેડને કારણે સમાજમાં તમારી આબરૂ વધશે. તમે ભાગીદારી પેઢી ચલાવતા હશો તો તેમાં ડબો થશે - તમારો 'સ્વીપિંગ પાર્ટનર' જાગી જશે.
- તમે નવો ધંધો શરૂ કર્યો હશે તો રેડિયો પર આવતા ધીમી ગતિના સમાચાર જેવી

-તો લો, આ તમારું વાર્ષિક ભવિષ્ય...

વિનોદ ભટ્ટ
feedback@bombaikamachar.com

તે નહીં હોય તો પણ ઓપરેશન કરનાર ડૉક્ટરને તો અવશ્ય ફાયદો થશે.

- આ વર્ષે મોટું સાહસ કરવા જેવું નથી - જે સ્થિતિમાં હોઈએ એ સ્થિતિમાં સંતોષ માનવો. કુંવારા પુરુષોએ 'રામ રાખે તેને કોણ ચાખે' એ કહેવત બંધરી રાજ થવું.
- તમે જીવનમાં ઘણાં કડવાં સત્યોનો સામનો કર્યો હશે તો કડુ-કરિયાતું પીધા વગર પણ ડાયાબિટીસમાં પડ્યા હશો તો તમારું હૃદય પરિવર્તન થશે. અર્થાત્ તમે એક પક્ષ પરથી બીજા - દુઘાળા પક્ષમાં જશો ને આથી તમને વિશેષ લાભ થશે.
- સત્કાર્યો દ્વારા તમે સોનામાં સુગંધ ભેળવવા પ્રયાસ કરશો નહીં, નહીં તો ભેળસેળના ગુનાસર તમારા પર ફોજદારી કાનૂન હેઠળ કામ ચાલવાના યોગ છે.
- તમે રાજકારણમાં પડ્યા હશો તો તમારું હૃદય પરિવર્તન થશે. અર્થાત્ તમે એક પક્ષ પરથી બીજા - દુઘાળા પક્ષમાં જશો ને આથી તમને વિશેષ લાભ થશે.
- સત્કાર્યો દ્વારા તમે સોનામાં સુગંધ ભેળવવા પ્રયાસ કરશો નહીં, નહીં તો ભેળસેળના ગુનાસર તમારા પર ફોજદારી કાનૂન હેઠળ કામ ચાલવાના યોગ છે.
- જીવનમાં ગણતરીપૂર્વક વર્તવાનું રાખશો. જરૂર જણાય તો સાચી ગણતરી માટે એકાદ કેલ્ક્યુલેટર વસાવી લેશો.
- ફાગણ - ચૈત્રમાં અગ્નિ, ઈલેક્ટ્રિક ઈન્જી તેમજ પોતાની સ્ત્રીથી ખાસ સંભાળવું, દાઝી જવાના યોગ છે.
- તમારા માટે આ વર્ષે વિદેશ પ્રવાસનો યોગ છે, પરંતુ ભારતમાં જ ક્યાંક પ્રવાસ કરવો હશે તો તમાર માટે તે અનેક મુશ્કેલીઓને યાતનાઓથી ભરપૂર રહેશે - કાશ્મીર તેમજ બિહારનો પ્રવાસ ટાળવો, બિહારનો બિલકુલ.

- તમે જે ચાહશો તે મેળવી શકશો, પણ જેને ચાહો છો તેને મેળવવાની લેશમાત્ર ઈચ્છા ન રાખશો. નરકસ્થ થવા જેટલી યાતના ભોગવશો.
- એકાદ આકસ્મિક લાભ થવાનો યોગ છે - મોટું વાહન અથવાવાથી થયેલ ઈજાનું ઘણું સાડું આર્થિક વળતર મળવાના યોગ છે.
- તમારા ખિસ્સાથી ખિસ્સાકાતરુની ગરીબી દૂર થવાના યોગ છે.
- ભૂતકાળના નાણાકીય તંગીના દિવસોનો અંત આવશે, ને તમને નાણાં ધીરનારની તંગીના દિવસો શરૂ થશે - જો કે તે કોઈ કો-ઓપરેટીવ બેંક સાથે જોડાયેલ હશે સરવાળે તેનોય વાળ વાંકો નહીં થાય.
- તમે સરકારી નોકરી કરતા હશો તો આ વર્ષે પગારવધારો થશે, એટલે કે તેમ જે કામ કરો છો (અથવા તો નથી કરતા) એની સરખામણીમાં તમને જે મળે છે તે પગાર વધારાનો મળે છે એવું તમારા અંતરાત્માને સતત લાગ્યા કરશે.
- તમારી નોકરીમાં તમને એક મહત્વનો યાસ મળશે, પણ તે ઝડપી લેતાં તમને કોઈ ઝડપી ન લે તેની ખાસ કાળજી રાખશો.
- તમે સરકારી ખાતામાં હો તો અગત્યના નિર્ણય લેશો નહીં, નિર્ણય કરવાનું કામ અન્ય પર છોડી દેશો તો બનાલમાંથી બચી જશો.
- કારતકથી ચૈત્ર અને વૈશાખથી આસો માસ અનુક્રમ નથી - અન્યની પત્નીથી સંભાળવું.
- વિદ્યાર્થીઓ માટે આ વરસ સાડું રહેશે - હડતાળો પડવાનો. પરીક્ષાનાં પેપરો કૂટવાનો ને ક્યાંક ક્યાંક સુપરવાઈઝર્સનાં માથાં કૂટવાનો યોગ છે. નહીં ભણવાની વૃત્તિવાળાઓ માટે આ વર્ષ સાનુકૂળ રહેશે.
- વિદ્યાર્થી-વર્ગના ગ્રહો પરીક્ષા સુધી સારા રહે, પછી બગડે. ફૂટેલાં પેપરો હાથમાં ન આવે.
- વિદ્યાર્થીઓએ રતન જેવી આંખની ખાસ સંભાળ રાખવી - બહુ વાંચવું નહીં, મનને સાડું લાગવું હોય તો ટી.વી.ની મનગમતી સિરીયલો જોવી, પરિણામ તો જે આવવાનું હશે એ જ આવશે - તેમાં ખાસ ફેર પડવાનો નથી.
- સાસુઓ માટે વરસ ખરાબ, અપયશ તેમજ જેલયોગ છે. કેરોસીનનો ડબ્બો પુત્રવધૂની આંખની સાવ નજીક, આંખવગો ન રહે એની ખાસ તકેદારી રાખવી.
- અને છેલ્લે - તમામ રાશિવાળી વ્યક્તિઓએ પોતાની માનસિક સ્વસ્થતા જાળવી રાખવી હોય તો આ પ્રકારનાં અખબારી ભવિષ્ય વાંચવાં નહીં અસ્તુ.

ઝબાન સંભાલ કે

હેન્ડ્રી શાસ્ત્રી
feedback@bombaikamachar.com

પાણી ચોરે ઘડિયાળ ને માર ખાય ઝાલર

લોકબોલીનાં રત્નો

પાણીના સંદર્ભમાં વપરાતા કેટલાક લોકબોલીનાં રત્નો જાણીએ. ગ્રામ્ય જીવનની રહેણી કરણી જાણતા હશો તો પવાલું, ડેચો, પાણિયાચાં, હાંડો, બોધરણું શબ્દોથી થોડા ઘણા પરિચિત હશે અથવા આ શબ્દો સાંભળ્યા હશે. અર્થ અબર નહીં હોય અથવા ભૂલી ગયા હશે. પવાલું: ગામમાં કોઈના ઘરે પરોણો (અતિથિ કે મહેમાન) આવે એટલે યજમાન તરત જ કૂખે કે 'પાવલું પાણીનું આપજો'. પાવલું એટલે પાણી પીવાનું તાંબા કે પિત્તળનું નાનકડું વાસણ. ડેચો: આ શબ્દ ડોઈ તરીકે પણ ઓળખાય છે. ડેચો એટલે લાંબા દાંડાનું પાણી કે અન્ય પ્રવાહી કાઢવા માટેનું એક ખાસ સાધન. અગાઉના સમયમાં માટલાને નળ નહોતા. એટલે પીવાનું પાણી માટલામાંથી કાઢવા માટે ડેચોનો ઉપયોગ કરવામાં આવતો હતો. સિવાય ઢાળ શાક વગેરે હલાવવાનો અને પીરસવાનો લાકડાનો હાથાળો કડછો પણ ડેચા તરીકે ઓળખાતો હતો. પાણિયાચાં: પાણી અથવા પાણી ભરેલાં બેડાં, માટલાં વગેરે રાખવાની ઘરની ખાસ ઓરડી અથવા ચોકડી વગેરે સાથે ઈટ અને ચૂનાથી બાંધેલી જગ્યા. સામાન્ય રીતે ઘરમાં પાણીનાં વાસણ રાખવાની જગ્યા પાણિયાચાં તરીકે ઓળખાય છે. એના પરથી એક વિશિષ્ટ રૂઢિપ્રયોગ છે પાણિયાચાંનો મુનશી. એનો અર્થ છે ઘરકૂકડો માણસ. ઘરમાં બેસીને જ ફડાકા મારનાર પણ બહાર જેનાથી કંઈ બોલાવું ન હોય એવો માણસ. બોધરણું એટલે પડોળા મોઢાવાળું ધાનું વાસણ જે વલોઈ તરીકે પણ જાણીતું છે. ગોવાળો ગાય - બેંસ દોહતી વખતે જે પાત્રનો ઉપયોગ કરતા હોય છે એ પણ બોધરણું તરીકે ઓળખાય છે. એને સમાંતર બીજા બે શબ્દો છે વલોઈ અને દેગડો. વલોઈ એટલે મોટા પેટાળાળો લોટો. મતલબ કે એ ઊંડું હોવાથી એમાં વધુ પ્રવાહી સમાઈ શકે. દેગડો એટલે નીચેથી પહોળું અને ઉપરથી સાંકડા મોઢાવાળું વાસણ.

સચ્ચી બહિણ

તંત્રજ્ઞાન સંબંધિત શબ્દ

મરાઠીઓમાં ભાષાપ્રેમ અનન્ય હોય છે. મરાઠીઓ વ્યવહારમાં ચલાણી બની ગયેલા અનેક અંગ્રેજી શબ્દોનું મરાઠી સંસ્કરણ વાપરવા માટે જાણીતા છે. ક્રિકેટ એવું પ્રચલિત ઉદાહરણ છે. ફલંગાજાને યા ષટકાત જેઠું ચાર વેઠા સીમાપાર પાટવલા અસૂન ધાવસંસ્થેત ચાંગલી ખર પઢલી આહે. ગુજરાતીમાં આપણે કહીએ કે આ ઓવરમાં બેટ્સમેને બોલને ચાર વાર બાઉન્ડરી બહાર મોકલી દેતા સ્કોરમાં સારો વધારો થયો છે. નોંધનીય છે કે બેટ્સમેન, બોલ, ઓવર, બાઉન્ડરી, સ્કોર વગેરે સહજ વપરાશના અંગ્રેજી શબ્દો માટે મરાઠી શબ્દનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે. ટેકનોલોજી સંબંધિત કેટલાક મરાઠી શબ્દો પણ ખાસ્સા ચલાણામાં છે. ટેકનોલોજી માટે મરાઠીમાં તંત્રજ્ઞાન શબ્દ વપરાય છે. ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજીની આજના સમયમાં બોલબાલા છે અને અનેક લોકો એમાં કારકિર્દી બનાવવા ઉત્સુક હોય છે. મરાઠી

અખબારો અને ચેનલો એને માટે માહિતી તંત્રજ્ઞાન શબ્દો વાપરતા અચકાતા નથી. એ પ્રમાણે કમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી સંપ્રેષણ તંત્રજ્ઞાન નામે ઓળખાય છે. આઈફિલ્સ ઈન્ટેલિજન્સ માટે કૃત્રિમ બુદ્ધિમત્તા પ્રયોગ વપરાય છે. ક્રિકેટ પ્લેસ લોકો જ નહીં યુવા વર્ગ પણ કમ્પ્યુટર માટે સંગળક શબ્દ વાપરતો જોવા મળે છે. કમ્પ્યુટરના વપરાશકારો માટે ઈન્ટરનેટ અત્યંત મહત્વની બાબત છે. એને માટે મરાઠીમાં આંતરજાઠ (ઈન્ટર એટલે આંતર અને નેટ એટલે જાઠ) શબ્દનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. કમ્પ્યુટર અને ઈન્ટરનેટનો વપરાશ કરનાર જુદી જુદી વેબસાઇટનો ઉપયોગ કરતા જ હોય છે. વેબસાઇટ માટે વપરાતો મરાઠી શબ્દ છે સંકેતસ્થાહ. ગણતરી કરવા માટે કમ્પ્યુટરમાં જ કેલક્યુલેટર હોય છે. એને માટે ગણના સારણી એવો સાંભળવામાં મીઠો લાગતો શબ્દ વપરાય છે.

રાષ્ટ્ર ભાષા

ગર્મીની કહાવવેં

ગરમી માટે હિન્દીમાં પણ ગરમી અથવા ગર્મી શબ્દ છે. ગર્મી કો તપિશ મી કહલે હૈં જો ફારસી શબ્દ હૈ. ગર્મી યા તપિશ સે સંબંધિત હિંદી મુહાવરે ઓર કહાવવેં ભીષળ તપન, ગુસ્સે યા અત્યધિક પરેશાની કો દર્શાતી હૈ. પ્રમુખ મુહાવરોં મૈં દિમાગ કી ગર્મી ઉતારના (ઘમંડ મિટાના.) ગર્મી સે જવાબ દેના (ગુસ્સે મૈં બોલના) ઓર આગ બહૂલા હોના (બહુત ગુસ્સા હોના) શામિલ હૈ. દિમાગની ગરમી ઊતરી જવી એટલે ઘમંડ ચકનાચૂર થવો. ગરમીથી જવાબ આપવો એટલે કોધિત થઈ કે રોષમાં આવી બોલવું. દિમાગ કી ગર્મી છંટ જાના, મતલબ નશા ઉતર જાના, જોશ યક્ષ્મ હો જાના, માણસને જો બહુ ગુસ્સો ચેડે તો આગ બહૂલા હોના કહેવાય છે. ભીષણ કે અસહ્ય અથવા કાળજાળ ગરમી માટે યલિહાન જલાને વાલી ગર્મી પ્રયોગ વપરાય છે. યલિહાન કા અર્થ વહ સ્થાન યા ભવન હૈ જહાં કઢી હુકું ફાગલ (અનાજ) કો રચા જાતા હૈ. ટૂંકમાં એવી ગરમી કે કાપણી કરી રાખેલો પાક પણ સળગી ઊઠે. રાહત ફંદોરી કી પંક્તિયાં જો અત્યધિક ગર્મી કા વર્ણન કરતી હૈ: શહર વયા દેખેં કિ હર મંજર મૈં જાલે પઢ ગપ, ઈસી ગર્મી હૈ કિ પીલે ફૂલ કાલે પઢ ગપ.

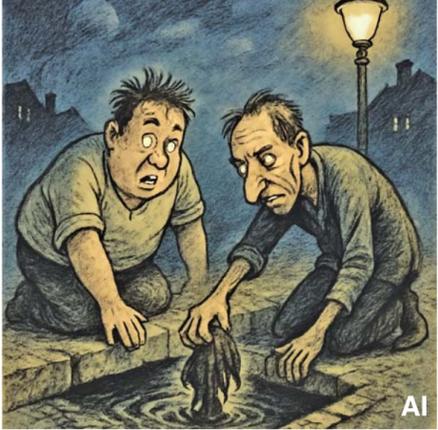

અસહ્ય પરિસ્થિતિના રૂપક છે. ગર્મી કા ફૂકે દેના મતલબ પર્યાવરણ કા તાપમાન વધને સે શરીર કા અધિક બેચેની મહસૂસ કરના, બેહદ તપિશ હોના, સક્ષ્મ ગર્મી પઢના. તાપમાનનો પારો વધી જતા અકળામણ થવી એ અર્થ અહીં અભિપ્રેત છે. સૂરજની ગરમીનો સંદર્ભ વાપરી ભગવાન શ્રી રામનો સુંદર સંદર્ભ જોડી કેવી ફિલસૂફી કહેવામાં આવી છે એ જાણવા જેવું છે: સૂરજ કી ગર્મી સે જલતે હુપ તન કો, મિલ જાપ તસ્વર કી છાયા. ઈસા હી સુખ મેરે મન કો મિલા મૈં જબ સે શરણ તેરી આયા મેરે રામ

ઊડતી વાત

ભરત વૈષ્ણવ
feedback@bombaikamachar.com

હેં એંએં શું કહ્યું? ગટરમાં રૂપિયા?

‘ઠક, ઠકઠક’
રાત્રે એક વાગ્યે મારા ઘરનું બારણું કોઇ ઠોકતું હતું. મારા શરીરમાં ભયનું લાખલાખું આવી ગયું. કોઇ ચડી -બનિયાનધારી ગેંગ દરવાજો ઠોકીને ચોરી કરવા આવે નહીં. મારા ઘરે બે નંબરી તો ઠીક એક નંબરી રૂપિયાના ફાંફા છે. એટલે ઇન્કમેટેક્સ મારા ઘરે સપનામાં પણ રેહડ પાડવાનું વિચારે નહીં. કોઇ લેણિયાત તેનું લેણું વસૂલ કરવા અડધી રાત્રે મારી ખટિયા ખડી કરી શકે.
‘ગિયું, ડિયર દરવાજો ખોલો.’ રાધારાણીએ હુકમ કર્યો.
‘કોણ હશે? અડધી રાત્રે? છાપાવાળો છાપાનું બિલ લેવા આવ્યો હશે? વીમાનો એજન્ટ અહીં રાત્રે મરણસાથી યોજનાની પોલિસી વેચવા આવ્યો હશે?’ હું ડૂંગી સરખી કરતાં સ્વગત બબડ્યો. અડધી રાત્રે કોઇ ઘરનો દરવાજો ખખડાવે તો મગજ બહેર મારી જાય કે નહીં?
‘શું કોયાની જેમ ઊભા છો? દરવાજો ખોલો. પડશે એવા દેવાશે.’ રાધારાણી ઊંધમાં ખલેલ પડવાથી ધિડાઇ ગયા.
‘મને બીક લાગે છે. કોઇ મારા પર હથિયારથી હુમલો કરે અને મને કંઇ થઇ જશે તો તારું શું થશે તેની મને ફિકર થાય છે.’ મેં ગભરાઈને કહ્યું.
‘તમે નહીં હો તો મારું ફોડી લઇશ. હવે ડર્બા કર્યા વગર દરવાજો ખોલો.’
‘અરે, રાજુ તું અત્યારે મારા ઘરે? કાકા કાકીની તબિયત બરાબર છે?’ મેં દરવાજો ખોલ્યો. રાજુ મારા ઘરે આવેલો.
રાજુએ બુકાની પહેરી હતી. માથા પર કોલસાની ખાણના ખાણિયા ટોચ વાળી ટોપી પહેરી તેવી ટોપી પહેરેલી. આંખ પર નાઇટ વિઝન ગોગલ્સ હતા. હાથમાં હોટું હતું. રાજુ ‘શહેનશાહ’ ફિલ્મના અભિનાય જેવો ભાવતો હતો.
‘ભાભી જાગે છે?’ રાજુએ ઘરમાં આમતેમ જોયું. તેણે મોં પર આંગળી મૂકી ધીમેથી બોલવા સૂચવ્યું.

‘રાજુ, શું વાત છે?’ શું ક્યાંય ઘાડ પાડવાનો ઇરાદો છે?’ મેં મજાક કરી.
‘ગિરધરલાલ, તમે અબઘડી મારી સાથે ચાલો. રસ્તામાં બધું કહ્યું છું.’ હોઠ ફફડાવીને રાજુએ ધીમેથી કહ્યું.
‘આ તમારી ટણક ટોળી અડધી રાત્રે ક્યાં ઉપડી?’ રાધારાણીએ જાગી જઇને અમારી ઊલટ તપાસ હાથ ધરી.
‘ભાભી, અમે ખાનગી કામે જઇએ છીએ.’ રાજુએ લાળા ચાલ્યા.
‘રાજુભાઇ, ચાર બોટલ વોડકા કામ, મેરા રોજકા એવું તો ખાનગી કામ નથી ને? તમે મારા ગિયુને બગાડો છો.’ રાધારાણીએ જોરથી બારણું બંધ કરીને નારાજગી જાહેર કરી. જ્યારે હું અને રાજુ રાત્રે બહાર જઇએ ત્યારે રાધારાણી કકગાટ

કરે. હું પાછો આવું ત્યારે પણ દરવાજો ખોલતી સમયે કાબરની જેમ કલભલાટ કરે. હું ક્યારેક છાંટોપાણી કરું પણ બધું માપમાં. મેં પીધા પછી રાજુની જેમ રાજાપાઠમાં કઢી સીન ક્રિએટ કર્યો નથી.
‘આપણે ક્યાં જઇએ છીએ? મેં ટુ વ્હીલરની પાછલી સીટ પરથી રાજુને પૂછ્યું.
‘ગિરધરલાલ, આપણા નસીબ આડેથી પાંદડું હટી ગયું છે.’ રાજુના અવાજમાં આનંદ છલકાતો હતો.
‘હું કાંઇ સમજ્યો નહીં.’ મેં મારી મૂંઝવણ છતી કરી.
‘આજે લક્ષ્મી આપણને ચાલેલો કરવાની છે.’ રાજુ માનો કે સાતમા આસમાનમાં વિહરી રહ્યો હતો.
‘મને તો ક્યાંય અપ્સરા પણ દેખાતી નહીં. રસ્તો તો સૂમસામ છે.’
‘તમે થોડી વાર શાંતિ રાખો.’ આમ કહી રાજુ ટુ વ્હીલર ચલાવતો રહ્યો. એક સોસાયટી આગળ ટુ વ્હીલર અટકાવ્યું. ટુ વ્હીલરને સ્ટેન્ડ કર્યું.
રાત્રે બે વાગ્યે અહીં માણસોની હકડકઠ ભીડ હતી. લોકો નીચે ઝૂકીને કાંઇક કાઢતા હતા. બેક માણસો કાઢેલ વસ્તુને પંખાથી સૂકવતા હતા. કેટલાક લોકો કોલસાથી ચાલતી ઇસ્ક્રીથી ઇસ્ક્રી પણ કરતા હતા. માહોલ મારા પલ્લે ન પડ્યો. ચારેકોર લૂંટાલૂંટ. ચારેકોર છીનાછપટી. લોકો ક્યાંકથી હેલોજનનો જુગાડ કરી આવેલ. કોઇ નોટ સાચી છે કે તે ચકાસવાનું મશીન લઇ આવેલ. બાઇકની સીટ પર ગટરમાંથી કાઢેલ નોટ પર એર ફેશનરનો સ્પ્રે મારીને નોટ સૂકવતા હતા. કોલસાની ખાણના ખાણિયા કામ કરતા હોય તેવું લાગે.
‘ગિરધરલાલ, પેલું ઢાંકણું ખોલી તમે ચાલુ પડી જાવ.’ રાજુએ મને સૂચના આપી.
‘રાજુ, આ તો ગટરનું ઢાંકણું છે. મારી ઊંધ બગાડીને તું ગટરના ઢાંકણા ખોલાવે છે? જો ગટરનું ઢાંકણું જ ખોલવું હતું

તો આપણા ઘરની ગટરોના ઢાંકણા શું ખોટા હતા?’ મેં રાજુ સમક્ષ આકરો વિરોધ નોંધાવ્યો.
‘ગિરધરલાલ, અહીં જે છે તે ત્યાં નથી.’ રાજુ કોચડા જેવું બોલી ગયો. રાજુએ ગટરનું ઢાંકણું ખોલ્યું. તેની અંદર બેટરીથી લાઇટ કરી.
‘હાહલા, આમાં તો ગાંધી, પરંતુ, ગટરમાં ચલાણી આંધી આવી છે. એટલે કે ગાંધીછાપ નોટ વહે છે.’ મેં હાલત કહ્યો. ગટરમાં પાંચસો પાંચસોની નોટો વહેતી હતી. ખુદા દેતા હૈ તો છપ્પર ફાડ કે દેતા હૈ એવું સાંભળ્યું હતું, પરંતુ ખુદા ગટરના ઢાંકણા ખોલાવીને દેતા હૈ એવું તો પહેલીવાર જોઇ રહ્યો હતો. આ ગટરનું મૂળ રિઝર્વ બેંક કે બેંકની કોઇ કરન્સી ચેસ્ટમાં તો ખૂલતું નહીં હોય ને? ગટરમાં ચલાણી નોટો તરતી તરતી હરતાહરતી હોય તેવું તો પહેલીવાર જોયું.
‘આ આંખ ધન્ય છે, આ ગટરજળ ધન્ય છે, ગટરજળમાં વહેતી લક્ષ્મી ધન્ય છે.’ એવી કવિતા મને સૂઝી.
‘ગિરધરલાલ, ગટરમાં હાથ નાંખી મને નોટો આપતા જાવ. હું નોટો સૂકવવાનો બંદોબસ્ત કરું છું.’ રાજુએ મને ગંધારા પાણીમાંથી નોટો કાઢવા કહ્યું. ભારે ધક્કામુક્કી અને ભીડ વચ્ચે અમે સો દોઢસો નોટો ભેગી કરી. ગટરના પાણીની ગંધથી મારું માથું ફાટવા લાગ્યું. બે બાઇક સવાર અમારી નજર સામે ગંદા પાણી ટપકતી બે બોરી ભરીને પાંચસોની ભીની ભીની લીલીછમ નોટો લઇ ગયા.
‘આપણે મોડા પડયા. નહીંતર આપણે કરોડપતિ થઇ ગયા હોત.’ રાજુએ અફસોસ વ્યક્ત કર્યો. ગટરમાં ચલાણી નોટો કેવી રીતે વહેતી થઇ હશે? એવો સવાલ મારા મનોમસ્તિકનો કબ્જો લઇ લીધેલ.
કહે છે કે કોઇક બિલ્ડરને ત્યાં ઇન્કમેટેક્સની રેહડ પડવાની હતી. બિલ્ડરને તેની ગંધ આવી ગઇ. બિલ્ડરે બે-નંબરી નાણાંનો નાશ કરવા પાંચસોની નોટો ભરેલા ચાર-પાંચ કોથળા ગટરનું ઢાંકણું ખોલીને વહેતા કરી દીધેલી.
આમે બધા ગટરમાંથી આવી કરન્સી કાઢી રહ્યા હતા ત્યાં પોલીસ ટુકડી ઘટના સ્થળ પર ત્રાટકી અને અમારા બધા પાસેથી પેલી કરન્સી જતન કરી લીધી!

મિડિયમ ગ્રેડની ખાંડમાં ગુણવત્તાલક્ષી સુધારો

(વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી)

નવી મુંબઈ: મહારાષ્ટ્રની ખાંડ મિલો પર ગઈકાલે સ્થાનિક તેમ જ દેશવારોની માગ ખપપૂરતી મર્યાદિત રહેતાં સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડમાં વેપાર ક્લિવન્ટલે રૂ. ૧૦ના ઘટાડા સાથે રૂ. ૩૭૩૦થી ૩૭૭૦માં થયાના હતા. જોકે, આજે સપ્તાહના અંતે સ્થાનિક જથ્થાબંધ ખાંડ બજારમાં સ્ટોકિસ્ટોની નવી લેવાલીનો અભાવ અને રિટેલ સ્ટરની માગ પણ ખપપૂરતી મર્યાદિત રહી હતી. તેમ છતાં સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડમાં અમુક માલની ગુણવત્તા સારી આવી હોવાથી તેના ભાવમાં ઉપલા મથાળેથી ક્લિવન્ટલે રૂ. આઠનો સાધારણ સુધારો આવ્યો હતો, જ્યારે મિડિયમ ગ્રેડની ખાંડમાં ટેકલું વલણ રહ્યું હતું. તેમ જ આજે નાકા ડિલિવરી ધોરણે પણ મિડિયમ ગ્રેડની ખાંડમાં માગ તથા માલની ગુણવત્તાને ધ્યાનમાં લેતા મિશ્ર વલણ રહેતા નીચલા મથાળેથી ભાવમાં ક્લિવન્ટલે રૂ. ૨૦નો ઘટાડો અને ઉપલા મથાળેથી રૂ. ૧૦નો સુધારો આવ્યો હતો.

બજારનાં સાધનોના જણાવ્યાનુસાર આજે સ્થાનિકમાં અંદાજે ૨ થી ૨૬ ટ્રકની આવક સામે સ્ટોકિસ્ટોની નવી લેવાલીનો અભાવ અને રિટેલ સ્ટરની માગ પણ ખપપૂરતી રહેતાં ઉપાડ લગભગ ૨૬ થી ૨૭ ટ્રકનો રહ્યો હતો. જેમાં સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડના વેપાર ઉપલા મથાળેથી ક્લિવન્ટલે રૂ. આઠના સાધારણ ગુણવત્તાલક્ષી સુધારા સાથે રૂ. ૩૮૮૨થી ૩૮૪૦માં થયા હતા, જ્યારે મિડિયમ ગ્રેડની ખાંડના વેપાર ક્લિવન્ટલે રૂ. ૩૮૫૨થી ૪૦૩૨માં ગુણવત્તાનુસાર ટેકલા ધોરણે થયા હતા.

વધુમાં આજે નાકા ડિલિવરી ધોરણે ખાસ કરીને સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડમાં ઔદ્યોગિક વપરાશકારો તથા સ્થાનિક ડીલરોની માગ જળવાઈ રહેતાં વેપાર ક્લિવન્ટલે રૂ. ૩૭૯૦થી ૩૮૨૦માં ટેકલા ધોરણે થયા હતા, જ્યારે મિડિયમ ગ્રેડની ખાંડમાં માગ તથા માલની ગુણવત્તાને ધ્યાનમાં લેતા તેના વેપાર નીચલા મથાળેથી ક્લિવન્ટલે રૂ. ૨૦ના ઘટાડા અને ઉપલા મથાળેથી રૂ. ૧૦ના સુધારા સાથે રૂ. ૩૮૭૦થી ૩૮૩૦માં થયા હતા.

દેશની વિદેશી હૂંડિયામણની અનામત

૪.૮૮ અબજ ડોલર ઊછળીને નવી ટોચે

મુંબઈ: ગત ૨૭મી ફેબ્રુઆરીના રોજ પૂરા થયેલા સપ્તાહે દેશની વિદેશી હૂંડિયામણની અનામત ૪.૮૮૫ અબજ ડોલર ઊછળીને ૭૨૮.૪૯૪ અબજ ડોલરની નવી ટોચે પહોંચી હોવાનું રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાએ સાપ્તાહિક આંકડાકીય માહિતીમાં જણાવ્યું છે. નોંધનીય બાબત એ છે કે આ પૂર્વના સપ્તાહે અનામત ૨.૧૧૯ અબજ ડોલર ઘટીને ૭૨૩.૬૦૮ અબજ ડોલરના સ્તરે રહી હતી. તેમ જ આ પૂર્વે ગત ૧૩મી ફેબ્રુઆરીના રોજ અનામત ૭૨૫.૭૨૭ અબજ ડોલરની ઊંચી સપાટીએ રહી હતી.

સમીક્ષા હેઠળના સપ્તાહમાં દેશની કુલ વિદેશી હૂંડિયામણની અનામતમાં બહોળો હિસ્સો ધરાવતી વિદેશી ચલણી અસ્ક્યામતો ૫૬.૧ કરોડ ડોલર વધીને

૫૭૩.૧૨૫ અબજ ડોલરની સપાટીએ રહી હતી. નોંધનીય બાબત એ છે કે વિદેશી ચલણી અસ્ક્યામતોમાં ડોલર ઉપરાંત યુરો, પાઉન્ડ અને યેન જેવાં મુખ્ય ચલણો સામે સપ્તાહ દરમિયાન રૂપિયા સામે થયેલી વધઘટને પણ ધ્યાનમાં લેવામાં આવતી હોય છે.

વધુમાં સપ્તાહ દરમિયાન સોનાની અનામત ૪.૧૪૧ અબજ ડોલર વધીને ૩૭૧.૬૩૦ અબજ ડોલરના સ્તરે, ઈન્ટરનેશનલ મોનેટરી ફંડ સાથેના સ્પેશિયલ ડ્રોઈંગ રાઈટ્સ ૨.૬ કરોડ ડોલર વધીને ૧૮.૮૭ અબજ ડોલર અને ઈન્ટરનેશનલ મોનેટરી ફંડ સાથેની અનામત પણ ૧૫.૮ કરોડ ડોલર વધીને ૪૮.૭ અબજ ડોલરની સપાટીએ રહી હોવાનું યાદીમાં ઉમેર્યું હતું.

નસીબના ખેલ: વ્યાપાર ક્ષતિગ્રસ્ત થાય ત્યારે નવા સ્રોત શોધી નવી દિશા સ્વીકારવી

માનવ જિંદગીમાં ગમે તેટલું પ્લાનિંગ કરે પણ જરૂરી નથી કે દરેક વખતે પ્લાનિંગ પ્રમાણે જ બધું થાય અને જિંદગીની વાસ્તવિકતા એ એટલે તે કહેવાય છેને કે મેન પ્રપોઝીસ એન્ડ ડિસ્પોઝીસ.

ઈરાન સાથેના ઈઝરાયલ અને અમેરિકા વચ્ચેના યુદ્ધમાં પાડાની લડાઈમાં ગાડનો ખો તેમ કોઈ કારણ વગર અખાતના અન્ય દેશો જેવા કે યુએઈ, સાઉદી અરેબીયા, કતાર અને બહેરીન આ યુદ્ધમાં જાનમાલની ખુવારી ભોગવે છે તેઓનો વાંક એટલો જ છે કે તેઓના દેશમાં અમેરિકાનો મિલિટરી બેઝ છે અને આ મિલિટરી બેઝનો ઉપયોગ ઈરાન ઉપર મિલિટરી અને હવાઈ યુદ્ધ કરવા માટે થાય છે જે ઈનડાયરેક્ટલી અમેરિકાને લડાઈમાં સહાય કરે છે તેવો માલખ ઈરાન કહે છે અને કંઈક અંશે તે વાત સાચી જ છે. અમેરિકાની દોસ્તી કે દુસ્મની બન-નેથી સંભાળવા જેવું છે.

શુક્રવારે બહેરીનમાં હીલ્ટન હોટલ ઉપર ડ્રોનનો એટેક થયેલો છે અને હજુ જાનમાલની ખુવારીના આંકડા આવવાના બાકી છે પણ હોટલ હીલ્ટનની વાત આવતા યાદ આવે છે હીલ્ટનની દાસ્તાના!

૧૮૮૭માં જન્મેલ કોનાર્ડ હીલ્ટન ૧૯૧૯માં અમેરિકાના રાજ્ય ટેક્સાસમાં ઓઈલબુમનો લાભ લેવા ફાઈનાન્સના કામમાં ઝંપલાવવાના ઈન્દ્રા સાથે ટેક્સાસમાં એક બેંક ખરીદવા નીકળ્યા હતા. (એ જમાનામાં બેંકો કોમોડિટીની જેમ ખરીદાઈ હતી!) પણ ટ્રાન્ઝેક્શન સફળ નહીં થતા ચાલવા લાગ્યા અને રસ્તામાં એક હોટલ જોવા મળી. ટેક્સાસના સીસકોમાં આવેલી આ હોટલનું નામ હતું મોબલી હોટલ. હોટલમાં મોટી ચહેલપહેલ થતી હોવાના કારણે થયું કે આ ધંધામાં પાસા છે એટલે ૪૦ રૂમની આ હોટલ ખરીદી લીધી. ઓઈલબુમના કારણે હોટલ રૂમની એટલી મોટી ડિમાંડ ઊભી થયેલી હતી કે એક રૂમ ૨૪ કલાકમાં ૩ રાઉન્ડમાં ઓક્યુપાઈ થતા

હતા. ઈવન ડાયનિંગ હોલ પણ રાત્રી મુકામ માટે ભાડે આપવા છતાં રૂમની ડિમાંડ ઓછી નહોતી થતી. હોટેલના ધંધામાં તેજ અને હોટેલ રૂમની અછતને પૂરી કરવા અને તેનો લાભ લેવા ટેક્સાસમાં નાની હોટેલ્સ હીલ્ટન ખરીદવા લાગ્યા અને હોટલ બિઝનેસમાં આવવાના માત્ર ૬ વર્ષમાં તો ૧૯૨૫માં હાઈરાઈઝ ડલાસ હીલ્ટન, ૧૯૨૭માં એબીલીન હોટલ, વાકો હીલ્ટન ૧૯૨૮માં અને અલ પાસો હીલ્ટન ૧૯૩૦માં ઊભી કરી દીધી હતી. ૧૯૩૮માં પહેલીવાર ટેક્સાસની બહાર

ઓ પિનિયન સી. એ. પ્રકાશ દેસાઈ

ન્યુ મેક્સિકોમાં હોટલ શરૂ કરી. બધુ બરાબર ચાલી રહ્યું હતું ત્યાં ૧૯૩૦ની મહામંદી આવી. કોનાર્ડ હીલ્ટનની હોટલો એક પછી એક પાણીના ભાવે વેંચાવા લાગી પણ હિંમત નહીં હારતા હોટલમાં જનરલ મેનેજરની નોકરી સ્વીકારીને જેમ પરિસ્થિતિ યાજે પડતી ગઈ તેમ એક પછી એક એમ ૮ હોટલો ખરીદી લીધી.

મહામંદી પૂરી થતા અને ત્યારબાદ દ્વિતીય વિશ્વ યુદ્ધ પછી અમેરિકન ઈકોનોમીમાં જે તેજ આવી એનો પૂરો લાભ હીલ્ટને લીધો અને અમેરિકાનાં અન્ય શહેરોમાં હોટલો સ્થાપવા લાગ્યા. ધંધામાં ફાટ આવી ૫૦ અને ૬૦ દશકામાં દુનિયાના અન્ય દેશોમાં પણ હીલ્ટન હોટલો એસ્ટાબ્લીશ કરી દીધી.

હીલ્ટનની અભૂતપૂર્વ સફળતાનાં ગીતો અમેરિકન યુનિવર્સિટીમાં ગાવા લાગ્યા અને કેટલીય યુનિવર્સિટીઓએ માનદ્વ દિગ્રીઓ આપીને તેનું સન્માન કર્યું.

આજે દુનિયાના ૧૦૦ જેટલો દેશોમાં હીલ્ટન હોટલના લાખો રૂમ છે જેમાં લાખો લોકો નોકરી કરે છે અને અબજો રૂપિયાની

કમાણી કરે છે.

હીલ્ટનની સફળતાનું મુખ્ય કારણ છે કે ગ્રાહકોની સુવિધા માટે કોનાર્ડ હંમેશાં જાગૃત રહેતા અને નવી નવી સવલતો આપવા માટે પ્રયત્નશીલ રહેતા હતા.

૧૯૨૭માં તો હીલ્ટને ઠંડા પાણી અને પબ્લિક એરિયા સહિત બધે એરકન્ડિશનિંગ ઈન્સ્ટોલ્યુસ કરી દીધું હતું.

૧૯૪૬માં દુનિયામાં હીલ્ટન એક પહેલી હોટલ કંપની હતી જે અમેરિકન સ્ટોક માર્કેટમાં લિસ્ટેડ હતી. ૧૯૪૭માં હીલ્ટન દુનિયાની પ્રથમ હોટેલ ચેઈન હતી કે જેણે ગેસ્ટ રૂમમાં ટેલિવિઝન સેટ ઈન્સ્ટોલ કરેલા હતા.

૧૯૪૮માં મલ્ટી હોટલ રિઝર્વેશન સિસ્ટમ ચાલુ કરનાર હીલ્ટન પહેલી હોટલ ચેઈન હતી.

૫૦ના દશકમાં ન્યુયોર્કની કેમ્સ વોલસ્ટ્રોફ એસ્ટોરીયા હોટલ ખરીદી લીધી અને ૧૯૫૪માં ૧૧૧ મિલિયનમાં સ્ટેટલર હોટલ એકવાર કરેલી જે તે સમયે હોટલ ઈન્ડસ્ટ્રીનું સૌથી મોટું ડીલ હતું.

આજ જે માણસ બેંક ખરીદવા નીકળેલો તે ડીલ ફેઈલ જતા નિરાશ થયા વગર ઓપન માર્કેટથી અલટરનેટીવ ઓપોર્ટ્યુનિટી શોધીને કેરિયરને નવો વળાંક આપીને જે લાઈન મળી તેમાં ૨૪ કલાક ઓટપ્રોત રહીને ધંધાનો કેમ વિકાસ કરવો અને દરેક સર્વિસમાં કેમ પાયોનિયર થવું અને સાથે રિસ્ક લઈને ધંધાનો કેમ વિકાસ થાય તેવા દૃઢ સંકલ્પથી દુનિયામાં અદ્ભુત સફળતાના નિશાનો છોડતા ગયા આજે જ્યારે એઆઈએ દુનિયાને ચકરાવે ચડાવ્યું છે ત્યારે શક્ય છે કે કેટલાય ઉદ્યોગો કે વ્યાપાર બહુ ક્ષતિગ્રસ્ત થાય ત્યારે હિંમત હાર્યા વગર કોનાર્ડ હીલ્ટનની જેવા નવાં સ્રોતો શોધીને કેરિયરને નવી દિશા આપવાની જરૂર છે.

કપાળે હાથ ઢઈને બેસવાથી કશું વળવાનું નથી કારણ કે “હોપ ઈઝ ધ લાસ્ટ થીંગ એવર લોસ્ટ.”

સોયા રિફાઈન્ડના માર્ચ-એપ્રિલ કોન્ટ્રાક્ટમાં રિફાઈનરોની બાયબેંકમાં લેવાલી

મુંબઈ: શિકાગો ખાતે ગઈકાલે સોયાતેલના વાયદામાં ૮૯ સેન્ટનો સુધારો આવ્યાના પ્રોત્સાહક અહેવાલ છતાં સ્થાનિક જથ્થાબંધ ખાતેલ બજારમાં આજે સપ્તાહના અંતે હાજર, ડાયરેક્ટ ડિલિવરી અને સેલરિસેલ ધોરણે કામકાજો નિરસ રહેતાં હાજરમાં દેશી-આયાતી તેલના ભાવમાં સાંકડી વધઘટે ટેકલું વલણ રહ્યું હતું.

બજારનાં સાધનોના જણાવ્યાનુસાર આજે ડાયરેક્ટ ડિલિવરી શરતે ૧૦ કિલોદીઠ એબ્લ્યુએલના આરબીડી પામોલિનના માર્ચ અને એપ્રિલ ડિલિવરી શરતે અનુક્રમે રૂ. ૧૩૬૦ અને રૂ. ૧૩૭૫, સોયા રિફાઈન્ડના એપ્રિલ ડિલિવરી શરતે રૂ. ૧૩૮૫ અને સન રિફાઈન્ડના માર્ચ ડિલિવરી શરતે રૂ. ૧૬૮૦, નવભારતના આરબીડી પામોલિનના રૂ. ૧૩૫૦, ગોકુલ એગ્રોના આરબીડી પામોલિનના રૂ. ૧૩૭૫ અને સન રિફાઈન્ડના

રૂ. ૧૬૭૦, ઈમામીના સોયા રિફાઈન્ડના રૂ. ૧૩૭૫, પતંજલિ ફૂડ્સના એપ્રિલ ડિલિવરી શરતે સોયા રિફાઈન્ડ અને સન રિફાઈન્ડના અનુક્રમે રૂ. ૧૪૦૦ અને રૂ. ૧૬૫૦, રિલાયન્સ કન્ઝ્યુમરના સોયા રિફાઈન્ડના એપ્રિલ ડિલિવરી શરતે રૂ. ૧૪૧૦ અને બે ડિલિવરી શરતે રૂ. ૧૩૯૦ તથા જી-વનના આરબીડી પામોલિનના રૂ. ૧૩૩૧ ક્વાટ થઈ રહ્યા હતા, પરંતુ વેપાર નહોતા. જોકે, આજે ગોકુલ એગ્રોની સોયા રિફાઈન્ડના માર્ચ અને એપ્રિલ કોન્ટ્રાક્ટમાં બાયબેંકમાં રૂ. ૧૩૭૦ના મથાળે લેવાલી નીકળી હોવાનું સૂત્રોએ જણાવ્યું હતું.

આજે ગુજરાતમાં ગોંડલ મથકે મગફળીની ૨૦૦૦ ગુણીની આક્ર સામે મંદીમાં વેપાર મણદીઠ રૂ. ૧૩૦૦થી ૧૪૬૦માં અને રાજકોટ મથકે ૨૫૦૦ ગુણી મગફળીની આક્ર સામે વેપાર મણદીઠ રૂ. ૧૩૦૦થી ૧૪૮૦ના મથાળે થયા હતા.

(વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: સ્થાનિક જથ્થાબંધ ધાતુ બજારમાં આજે વૈશ્વિક અહેવાલોની ગેરહાજરી વચ્ચે કામકાજો અત્યંત પાંખાં રહ્યાં હોવાથી વપરાશકારોની માગ તથા સ્ટોકિસ્ટોની લે-વેચને ધ્યાનમાં લેતા વિવિધ ધાતુઓના ભાવમાં મિશ્ર વલણ જોવા મળ્યું હતું. જેમાં ખાસ કરીને ટીન અને કોપર વાયરબારમાં સ્ટોકિસ્ટોની વેચવાલીનું દબાણ રહેતાં ભાવમાં અનુક્રમે કિલોદીઠ રૂ. ૨૫ અને રૂ. પાંચનો તેમ જ નિરસ માગે કોપર કેબલ સ્કેપ, કોપર સ્કેપ હેવી અને નિકલમાં કિલોદીઠ રૂ. બેનો ઘટાડો આવ્યો હતો. જોકે, આજે એલ્યુમિનિયમ ઈન્ગોટ્સમાં સ્ટોકિસ્ટોની પ્રબળ લેવાલી રહેતાં ભાવમાં કિલોદીઠ રૂ. નવનો ઉછાળો આવ્યો હતો અને ઔદ્યોગિક માગને ટેકે ઝિન્કના ભાવ કિલોદીઠ રૂ. એક વધી આવ્યા હતા, જ્યારે અન્ય તમામ ધાતુઓમાં ટેકલું વલણ રહ્યું હતું.

બજારનાં સાધનોના જણાવ્યાનુસાર આજે ટીન અને કોપર વાયરબારમાં સ્ટોકિસ્ટોની વેચવાલીનું

દબાણ જળવાઈ રહેતાં ભાવ અનુક્રમે કિલોદીઠ રૂ. ૨૫ ઘટીને રૂ. ૪૭૪૪ અને રૂ. પાંચ ઘટીને રૂ. ૧૨૬૫ના મથાળે રહ્યા હતા. અત્રે ઉલ્લેખનીય બાબત એ છે કે છેલ્લા ચાર સપ્તામાં ટીનના ભાવમાં કિલોદીઠ રૂ. ૫૬૯નો કડાકો બોલાઈ ગયો છે. વધુમાં આજે સાર્વત્રિક સ્તરેથી માગ નિરસ રહેતાં કોપર કેબલ સ્કેપ, કોપર સ્કેપ હેવી અને નિકલના ભાવ કિલોદીઠ રૂ. બેના ઘટાડા સાથે અનુક્રમે રૂ. ૧૧૯૫, રૂ. ૧૧૯૦ અને રૂ. ૧૬૩૫ના મથાળે રહ્યા હતા.

જોકે, આજે એલ્યુમિનિયમ ઈન્ગોટ્સમાં સ્ટોકિસ્ટોની આક્રમક લેવાલી નીકળતાં ભાવ કિલોદીઠ રૂ. નવના ચમકારા સાથે રૂ. ૩૪૫ના મથાળે રહ્યા હતા અને ઝિન્ક સ્કેબમાં એલોય ઉદ્યોગની માગને ટેકે ભાવ કિલોદીઠ રૂ. એકના સાધારણ સુધારા સાથે રૂ. ૨૭૭ના મથાળે રહ્યા હતા, જ્યારે અન્ય તમામ ધાતુઓમાં છૂટીછવાઈ માગ રહેતાં ભાવમાં એકંદરે ટેકલું વલણ રહ્યું હતું.

અમેરિકાના રોજગારીના ડેટા નબળા આવતા આર્થિક મંદીની ભીતિ હેઠળ સપ્તાહના અંતે વૈશ્વિક સોના-ચાંદીમાં ચમકારો

સ્થાનિકમાં નબળી માંગે સોનાના ભાવ વૈશ્વિક ભાવની તુલનામાં ૨૮ ટકા ડિસ્કાઉન્ટમાં ઓફર કરતાં ડીલરો

ગત ફેબ્રુઆરી મહિનામાં અમેરિકાના નોન ફાર્મ પે રોલ ડેટાની થયેલી જાહેરાતમાં બજાર વર્તુળો રોજગારોની સંખ્યામાં ૫૯,૦૦૦નો વધારો થવાની ધારણા મૂકી રહ્યા હતા, પરંતુ તેની સામે ૯૨,૦૦૦નો ઘટાડો જોવા મળ્યો હતો. આમ રોજગારીમાં જોવા મળેલા ઘટાડાને ધ્યાનમાં લેતા અમેરિકન અર્થતંત્ર મંદ પડવાની ભીતિ સપાટી પર આવી હતી. આમ રોજગારીના નિરૂત્સાહી અહેવાલે ન્યૂ યોર્ક મર્કન્ટાઈલ એક્સચેન્જના કોમેક્સ વિભાગ પર સપ્તાહના અંતે સલામતી માટેની માગને ટેકે સોનાના હાજર ભાવમાં ૧.૮૩ ટકા જેટલો અને ચાંદીના ભાવમાં ૨.૬ ટકા જેટલો ઉછાળો આવી ગયો હતો. જોકે, તે પૂર્વે સપ્તાહ દરમિયાન અમેરિકા-ઈઝરાયલ ઈરાન પર સંયુક્તપણે હુમલાઓ કર્યા હોવાથી યુદ્ધના માહોલામાં સ્ટેઈટ ઓફ હોમ્સુ ક્લેરિયાઈ માર્ગે બંધ થવાથી અખાત તરફથી સ્ટીમરો અટવાઈ જતાં બેન્ક ટૂટલેલના ભાવ ઉછળીને બેરલદીઠ ૯૦ ડોલર સુધી પહોંચ્યા હતા. તેમ જ યુદ્ધની સ્થિતિમાં ડોલર ઈન્વેસ્ટમાં મજબૂત વલણ રહેતાં સપ્તાહ દરમિયાન બનેને કિંમતી ધાતુઓના ભાવ બેતરફી વધઘટે અચડાતા રહ્યા હતા. એકંદરે જોઈએ તો ડોલર ઈન્વેસ્ટ મજબૂત થવાથી પડતરો વધી આવતા સોનાના ભાવ પર અમુક અંશે દબાણ આવ્યું હતું, પરંતુ કૂટલેલના ભાવ વધી આવતા વૈશ્વિક સ્તરે કુગાવો વધવાની ભીતિને કારણે કુગાવા સામેની હેઝરૂપી છૂટીછવાઈ માગનો

ટેકો પણ મળી રહ્યો હતો. એકંદરે સપ્તાહના અંતે સોનાના ભાવ વધી આવ્યા હોવા છતાં ગત સપ્તાહે વૈશ્વિક સોનાના ભાવમાં પાંચ સપ્તાહમાં પહેલી વખત ૨.૪ ટકાનો ઘટાડો નોંધાયો હતો.

મધ્યપૂર્વના દેશોમાં તણાવમાં વધારો થવાથી વૈશ્વિક બજારમાં ગત સપ્તાહે સોના-ચાંદીના ભાવમાં જોવા મળેલી બેતરફી વધઘટને ધ્યાનમાં લેતા સ્થાનિક અવેરી બજારમાં પણ બનેને કિંમતી ધાતુઓના ભાવ સાંકડી વધઘટે અચડાઈ ગયા હતા. ઈન્ડિયા બુલિયન એન્ડ જ્વેલર્સ એસોસિયેશનની આંકડાકીય માહિતી અનુસાર ગત સપ્તાહના અંતે ૯૯૯ ટય સ્ટાન્ડર્ડ સોનાના વેરાસહિત ધોરણે ભાવ આગલા સપ્તાહના અંત અથવા તો ગત ૨૭મી માર્ચના ૧૦ ગ્રામદીઠ રૂ. ૧,૫૯,૦૯૭ના બંધ સામે ઉછાળા સાથે રૂ. ૧,૬૬,૪૬૯ના મથાળે પૂલ્યા બાદ સપ્તાહ દરમિયાન ઉપરમાં રૂ. ૧,૬૭,૪૭૧ અને નીચામાં રૂ. ૧,૫૮,૭૫૧ની રેન્જમાં રહીને અંતે આગલા બંધ સામે સાપ્તાહિક ધોરણે રૂ. ૩૪૬ના સાધારણ ઘટાડા સાથે સપ્તાહની નીચી રૂ. ૧,૫૮,૭૫૧ની સપાટીએ બંધ રહ્યા હતા. તે જ પ્રમાણે ૯૯૯ ટય ચાંદીના વેરાસહિત ધોરણે કિલોદીઠ ભાવ આગલા સપ્તાહના અંત અથવા તો ગત શુક્રવારના રૂ. ૨,૬૦,૬૬૭ સામે ઝડપી ઉછાળા સાથે રૂ. ૨,૮૬,૯૩૬ની સપાટીએ પૂલ્યા બાદ સપ્તાહ દરમિયાન ઉપરમાં રૂ. ૨,૮૯,૮૪૮ અને

નીચામાં સપ્તાહના અંતે રૂ. ૨,૬૦,૭૨૩ના મથાળે બંધ રહ્યા હતા. આમ ચાંદીના ભાવમાં સાપ્તાહિક ધોરણે કિલોદીઠ રૂ. ૫૬નો સાધારણ સુધારો નોંધાયો હતો.

એકંદરે ગત સપ્તાહે સોનાના ભાવમાં ભારે ચંચળતાને કારણે સ્થાનિકમાં સાર્વત્રિક સ્તરેથી નબળી માગ ઉપરાંત મધ્યપૂર્વના દેશોમાં યુદ્ધને કારણે હવાઈ માર્ગો પણ બંધ થવાથી પુરવઠામાં પણ ઘટાડો થયો હતો. વાસ્તવમાં જોઈએ તો સોનાના ભાવમાં

કોમોડિટી રમેશ ગોહિલ

રિટેલ સ્તરે જોવા મળેલી તેજ રિટેલ ગ્રાહકો પચાવી નથી શક્યા અર્થાત્ સોનાના ભાવ પોસાણક્ષમતાની બહાર હોવાનું કેરળ સ્થિત એક જ્વેલરે જણાવતા ઉમેર્યું હતું કે નબળી માગને કારણે હાલ સ્થાનિકમાં ડીલરો સોનાના ભાવ વૈશ્વિક ભાવની સરખામણીમાં ઓસદીઠ ૨૮ ડોલર ડિસ્કાઉન્ટમાં આઈશ આખ્યા પછી બેરુત પર હુમલો કર્યો હતો, જે યુદ્ધના વિસ્તરણનો સંકેત આપે છે. વધુમાં મધ્યપૂર્વના તણાવને પગલે ગત સપ્તાહે ડોલર ઈન્વેસ્ટમાં સાપ્તાહિક ધોરણે એક વર્ષનો સૌથી મોટો ઉછાળો આવ્યો હોવાથી સોનાની પડતર વધી આવતાં ભાવમાં સુધારો મર્યાદિત માત્રામાં રહ્યો હતો. હવે તમારી પાસે અગોરિથિમિક વેચાણકર્તાઓ છે, જે ડોલર મજબૂત થતાં વેચાણ કરતા હોવાથી તેમ સપ્તાહે એકંદરે સોનામાં નબળી કામગીરી જોવા મળી હોવાનું એક ટ્રેડરે જણાવ્યું હતું.

હવે રોકાણકારોની નજર આગામી ૧૭-૧૮ માર્ચના રોજ મળનારી ફેડરલ ઓપન માર્કેટ કમિટીની નીતિવિષયક બેઠક પર સ્થિર થઈ છે. જોકે, સીએમઈ ફેડ વોચ ટૂલ પર બેઠકમાં વ્યાજદર યથાવત્ રાખવામાં આવે અને આ વર્ષમાં પહેલી વખત વ્યાજદરમાં કાપ જુલાઈ મહિનામાં મૂકવામાં આવે તેવી શક્યતા મુકાઈ રહી છે. તેમ છતાં બેઠકના અંતે ફેડરલના અધ્યક્ષ ભવિષ્યમાં વ્યાજદરમાં કપાત અંગે કોઈ સંકેતો આપે છે કે કેમ તેના પર રોકાણકારોનું ધ્યાન કેન્દ્રિત રહેશે.

એકંદરે હાલના તબક્કે વૈશ્વિક સ્તરે મધ્યપૂર્વના દેશોમાં યુદ્ધ અને કૂટલેલના ભાવમાં ઉછાળાને કારણે સોનામાં સલામતી માટેની માગ જળવાઈ રહેશે તેમ છતાં ડોલર ઈન્વેસ્ટમાં મજબૂત વલણ સોનામાં સુધારો મર્યાદિત રાખી શકે છે, એમ એસએમસી ઈન્વેસ્ટમેન્ટ્સ એન્ડ એડ્વર્ટાઈઝર્સના વિશ્લેષકે જણાવતાં ઉમેર્યું હતું કે અમારા મતે આગામી સપ્તાહ દરમિયાન વૈશ્વિક સોનામાં ઓસદીઠ ૪૯૮૦ ડોલરની સપાટી ટેકાની અને ૫૪૨૦ ડોલરની સપાટી પ્રતિસરક સપાટી પુરવાર થઈ શકે છે અને ચાંદીના ભાવ ઓસદીઠ ૭૮ થી ૯૮ ડોલરની રેન્જમાં રહી શકે છે, જ્યારે સ્થાનિકમાં સોનાના ઓનલાઈન વાયદામાં ભાવ ૧૦ ગ્રામદીઠ રૂ. ૧,૫૫,૯૦૦થી રૂ. ૧,૬૪,૦૦૦ની રેન્જમાં અને ચાંદીના વાયદામાં ભાવ કિલોદીઠ રૂ. ૨,૪૯,૦૦૦થી ૨,૮૫,૦૦૦ની રેન્જમાં રહે તેવી શક્યતા નક્કરી ન શકાય.

નિકાસકારોને આરઓડીટીઈપીનાં સંપૂર્ણ લાભ આપવા વાણિજ્ય મંત્રાલયની બાંધધરી: ફિઓ

નવી દિલ્હી: હાલમાં પશ્ચિમ એશિયાના દેશોમાં પ્રવર્તી રહેલી કટોકટીને કારણે નિકાસકારો પડકારોનો સામનો કરી રહ્યા છે આથી નિકાસકારોને ટેકો આપવા માટે વાણિજ્ય મંત્રાલયે નિકાસને ટેકો આપતી સ્કીમ આરઓડીટીઈપી (રેમિસન ઓફ ડ્યુટીઝ એન્ડ ટેક્સી

માંડવીમાં નમાજ પઢવા ગયેલા પરિવારના બંધ મકાનમાંથી રૂ.૬.૩૦ લાખની ચોરીથી ચકચાર

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) ભુજ: કચ્છમાં હાઇપર એક્ટિવ થયેલા તસ્કરોનો ત્રાસ યથાવત્ રહ્યો હોય તેમ બંદરીય માંડવીના વોહરા હજીરા પાછળ આવેલા એક રહેણાક મકાનમાં રહેનારો પરિવાર નમાજ પઢવા ગયો હતો તે સમયગાળા દરમિયાન જ ત્રાટકેલા તસ્કરો આશરે રૂ.૬,૩૦,૦૦૦ની કિંમતના સોના-ચાંદીના ઘરેણાં ચોરી ગયા હોવાની ફરિયાદ માંડવી પોલીસ મથકે નોંધાઈ હતી. ટૂંક સમયમાં ડાયેલેક્શન વ્યવસાય સાથે સંકળાયેલા હુશન શેકુદીન લોખંડવાલાના 'શિરીન વિલા' નામના મકાનમાં ગત તા.

૫-૩ના રોજ સાંજના ૭:૦૦ થી રાત્રિના ૮:૩૦ વાગ્યાના સમયગાળા દરમિયાન આ ચોરી થઈ હતી. હુશનભાઈ ઓફિસેથી પરત આવ્યા બાદ પરિવારના સભ્યો નમાજ પઢવા ગયા હતા. બે કલાક બાદ આ પરિવાર પરત ફર્યો ત્યારે હુશનભાઈના માતાએ કબાટ ખોલવાનો પ્રયાસ કરતા તેમાં કાળી પિન ભરાવેલી જોવા મળી હતી. તપાસ કરતા કબાટનું મેઈન લોક અંદરથી તૂટેલું જણાયું હતું. અંદર જોતા સોનાની બંગડીઓ (ચાર નંગ) અને સોનાની વીંટીઓ, ૩૨ નાની-મોટી સોનાની વીંટીઓ, ચાર જોડી સોનાની બુટ્ટી. સોનાની

ચેઈન, પેન્ડલ અને સોનાનો ઢાળ યાદવેલો અડીક પથ્થર તથા ચાંદીની વીંટીઓ, સિક્કા અને ચાંદીનો ઘૂઘરો ગાયબ જણાવ્યું હતા. ચોરીની જે પદ્ધતિ અને જે ઝડપે કબાટના પાના ખાલી કરવામાં આવ્યા છે, તે જોતા આ ગુનામાં કોઈ જાણભેદુ શખ્સ સંડોવાયેલો હોવાની શક્યતા ફરિયાદી દ્વારા સેવાઈ રહી છે. માંડવી પોલીસે હુશનભાઈ લોખંડવાલાની ફરિયાદના આધારે અજાણ્યા તસ્કર વિરુદ્ધ ગુનો નોંધી, આસપાસના સીસીટીવી ફૂટેજ ટકા જેટલું નોંધપાત્ર મતદાન થયું હોવાનું જાણવા મળેનું હતું. ■

ભુજના ચુનડી ગામમાં પત્નીની કરપીણ હત્યા કરનાર પતિને આજીવન કેદ: રૂ.૧ લાખનો દંડ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) ભુજ: તાલુકાના ચુનડી ગામે પત્નીની ઘાતકી હત્યા કરવાના ચકચારી કેસમાં ભુજ જિલ્લા અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો. કામ-બંધો કરવા બાબતે ઠપકો આપતી રહેતી પત્નીની હત્યા કરનાર આરોપી પતિ મહિપતસિંહ ભીમજી સોઢાને અદાલતે તકસીરવાન ટેરવી આજીવન સખત કેદની સજા અને રૂ. ૧ લાખનો દંડ ફટકાર્યો હતો. આ કેસની વિગતો મુજબ, આરોપી મહિપતસિંહ સોઢા કોઈ કામ-બંધો કરતો ન હોવાથી તેની પત્ની ચેતનાબા તેને અવારનવાર મહેનત કરી કમાવવા માટે ટોકતા હતા. આ

બાબતનું મનદુ:ખ રાખી આરોપીએ કૂરતાની હદ વટાવી દીધી હતી. તેણે પત્ની ચેતનાબાને સૌપ્રથમ પાણી ગરમ કરવાના ઇલેક્ટ્રિક હીટરથી શરીરે ડામ આપ્યા હતા અને ત્યારબાદ માથાના ભાગે લાકડાનો ઘોઠો ફટકારી મોતને ઘાટ ઉતારી હતી. એટલું જ નહીં, પત્નીની હત્યા કર્યા બાદ પુરાવાનો નાશ કરવાના ઈરાદે આરોપીએ ઘટનાસ્થળે ફેલાયેલું લોહી પણ વિવિધ કેમિકલથી સાફ કર્યું હતું. આ કેસ જિલ્લા અદાલતમાં ચાલતા સરકારી પક્ષ દ્વારા ધારદાર દલીલો કરવામાં આવી હતી. અદાલતે ન્યાયિક પ્રક્રિયા દરમિયાન કુલ ૨૦ સાક્ષીઓની જુબાની તપાસી હતી. ૪૨ જેટલા

દસ્તાવેજ પુરાવાઓ ધ્યાને લેવામાં આવ્યા હતા. સરકાર તરફે અધિક જિલ્લા સરકારી વકીલ પ્રવીણચંદ્ર વાણિયાએ સાક્ષીઓની જુબાની લીધી હતી, જ્યારે મુખ્ય દલીલો અધિક જિલ્લા સરકારી વકીલ સુરેશ એ. મહેસ્વરી દ્વારા કરવામાં આવી હતી. બંને પક્ષોની દલીલો અને રજૂ થયેલા પુરાવાઓને ગ્રાહ્ય રાખી નામદાર અદાલતે આરોપી મહિપતસિંહને હત્યાના ગુનામાં દોષિત જાહેર કર્યો હતો. અદાલતે આરોપીને આજીવન સખત કેદની સજા ફટકારી છે. આ ઉપરાંત રૂ. એક લાખનો દંડ કર્યો છે. જો દંડની રકમ ન ભરે તો વધુ એક વર્ષની સાદી કેદ ભોગવવાનો હુકમ કર્યો હતો. ■

જીતુ પાઠાણીના હસ્તે રાજકોટ જિલ્લામાં રૂ. ૨૫૧ લાખના વિકાસ કાર્યોનું લોકાર્પણ-ખાતમુહૂર્ત

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) ભાવનગર: રાજ્યના કૃષિ, પશુપાલન, સહકાર પ્રધાન અને રાજકોટના પ્રભારી મંત્રી જીતુભાઈ વાઘાણીએ આજે ત્રણ ખાતેથી રૂ. ૨૫.૧૬ લાખના ૩૭ વિકાસ કામોનું લોકાર્પણ, ખાતમુહૂર્ત કર્યું હતું. આ તકે તેમણે કહ્યું હતું કે, આજે વિકાસ કાર્યોના ફળ સમાજ જીવનમાં દેખાઈ રહ્યા છે અને રાજ્યમાં મુખ્યપ્રધાન ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલના નેતૃત્વમાં વિકાસ સતત નવી ઊંચાઈને આંબી રહ્યો છે. તેમણે કસ્તુરબા ધામ ખાતે રૂ. ૧૦૩ લાખના ખર્ચે નિર્મિત સુવિધાયુક્ત પ્રાથમિક આરોગ્ય કેન્દ્ર જનતાને સમર્પિત કર્યું હતું. આ સાથે હડમતીયા (ગોલીડા) ખાતે રૂ. ૨૫.૧૬ લાખના ખર્ચે નિર્મિત પેટા આરોગ્ય કેન્દ્ર સહિત કુલ મળીને રૂ. ૮૮૫.૧૫ લાખના ૧૮ વિકાસ કાર્યોનું ઈ-લોકાર્પણ તેમજ રૂ. ૬૬.૪૮ લાખના ૧૮ વિકાસ કાર્યોનું ઈ-ખાતમુહૂર્ત આર.કે. યુનિવર્સિટી ખાતેથી કર્યું હતા, જેમાં આરોગ્ય, રસ્તા, સિંચાઈ, કોચવે સહિતના વિવિધ કામોનો સમાવેશ થાય છે.

પરંપરા શરૂ કરી છે, તેના કારણે આજે એક સમયે જેની કલ્પના પણ નહોતી થઈ શકતી, એવા વિકાસ કાર્યો ધરાવતા પર સાકાર થઈ રહ્યા છે. મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલના નેતૃત્વમાં ગુજરાત રાજ્યમાં વિકાસ સતત નવી ક્ષિતિજને સ્પર્શ કરી રહ્યો છે અને વિકાસ કાર્યોની આ યાત્રા અવિરત આગળ વધતી રહેશે. મળતી વિગત મુજબ લોધીકા તાલુકામાં ૧૨ કામોમાં રૂ. ૨૫.૭૫ લાખના ખર્ચે ૭ કામોનું લોકાર્પણ અને રૂ. ૧૭.૫૦ લાખના ખર્ચે ૫ નવા કામોના ખાતમુહૂર્ત અને પડધરી તાલુકા માટેના કુલ ૧૧ કામોમાં રૂ. ૨૨.૫૦ લાખના ખર્ચે ૭ લોકાર્પણ અને રૂ. ૧૬.૮૪ લાખના ખર્ચે ૪ ખાતમુહૂર્ત

બાર કાઉન્સિલ ઓફ ગુજરાતની ચૂંટણી: કચ્છમાં ઉત્સાહભરે ૭૧.૮૯ ટકા મતદાન

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) ભુજ: વકીલોની પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થા 'બાર કાઉન્સિલ ઓફ ગુજરાત'ની ચૂંટણી માટે કચ્છ જિલ્લામાં ભારે ઉત્સાહ જોવા મળ્યો હતો. જિલ્લાના નવ મતદાન મથકો પર શાંતિપૂર્ણ માહોલમાં સરેરાશ ૭૧.૮૯ ટકા જેટલું નોંધપાત્ર મતદાન થયું હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું. કચ્છ જિલ્લામાં કુલ ૨,૬૬૫ નોંધાયેલા વકીલ મતદારોમાંથી ૧,૮૧૬ એ પોતાના મતાધિકારનો ઉપયોગ કર્યો હતો. અબાડાસ તાલુકામાં સૌથી વધુ ૮૫% મતદાન નોંધાયું હતું જ્યારે અંજારમાં સૌથી ઓછું ૬૭.૪૦% મતદાન નોંધાયું હતું. ભુજ

સહિતના તમામ કોર્ટ પરિસરમાં સવારથી જ વકીલોની લાંબી કતારો જોવા મળી હતી. આ સમગ્ર પ્રક્રિયાને સુચારુ રીતે પાર પાડવા માટે કચ્છ જિલ્લાના મુખ્ય પોલિંગ ઓફિસર તરીકે એડવોકેટ જિતેન્દ્ર મૂલચંદ જવેરીની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. દરમિયાન, આ વર્ષે ચૂંટણી જેમાં કચ્છના પ્રતિનિધિ તરીકે પુનિત દૂધરેજિયા અને મગન રાજિયાભ ગઢવીએ ઝંપલાવ્યું છે. આ ઉપરાંત, મૂળ ભચાઉના જાણીતા ધારાસભી અનિલ કેલા પણ આ ચૂંટણી મેદાનમાં નસીબ અજમાવી રહ્યા છે. આ મહત્વની ચૂંટણીની મતગણતરી આગામી સોમવાર, તા. ૮ માર્ચના રોજ સવારથી અમદાવાદ ખાતે હાથ ધરવામાં આવશે. ■

કચ્છમાં પશુધનની સુરક્ષા માટે મહા-અભિયાન: ૬.૮૫ લાખ પશુને 'ખરવા-મોવાસા'ની રસી અપાશે

ભુજ: કચ્છ જિલ્લા પશુપાલન વિભાગ દ્વારા પશુધનને જીવલેણ રોગોથી સુરક્ષિત રાખવા માટે 'ખરવા મોવાસા' રસીકરણની મેગા ઝુંબેશનો સોમવારથી સત્તાવાર પ્રારંભ કરવામાં આવ્યો હતો. આ અભિયાન અંતર્ગત જિલ્લાના લાખો પશુઓને રક્ષિત કરવાનું લક્ષ્ય રાખવામાં આવ્યું છે. નાયબ પશુપાલન નિયામક ડૉ. આર. ડી. પટેલે આ વિશે માહિતી આપતાં જણાવ્યું હતું કે, સમગ્ર જિલ્લાના અંદાજે ૮,૮૫,૯૦૦ જેટલાં છ મહિનાથી ઉપરની વયના ગાય અને ભેંસ વર્ગના પશુઓના રસીકરણ માટે ૧ લી માર્ચથી આગામી ૧૫ મી એપ્રિલ સુધી આ ખાસ કાર્યક્રમ યોજાશે. આ રસીકરણ સંપૂર્ણપણે વિનામૂલ્યે કરવામાં આવશે. આ વિશાળ રસીકરણ અભિયાનને સફળ બનાવવા માટે પશુપાલન વિભાગ દ્વારા ગામે-ગામ ખાસ રસીકરણ કેમ્પનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. આ કામગીરી માટે ૨૩ પશુ ચિકિત્સા અધિકારીઓ, ૪૫ પશુધન નિરીક્ષકો, ૧૫૦ જેટલા પેરાવેટસની ટુકડી તૈનાત કરી દેવામાં આવી છે. આ અભિયાનમાં સરહદ ડેરીનો વિશેષ સહયોગ પ્રાપ્ત થઈ રહ્યો છે. રસીની અસરકારકતા જાળવી રાખવા માટે તાલુકા કક્ષાએ કોલ્ડ ચેઈન મેનેજમેન્ટ કરવામાં આવી છે. કોઈ પણ આકસ્મિક જરૂરિયાતને પહોંચી વળવા માટે રસીનો વધારાનો જથ્થો પણ અનામત (રિઝર્વ) રાખવામાં આવ્યો હોવાનું તેમણે ઉમેર્યું હતું. પશુઓને આ જીવલેણ રોગથી બચાવવા માટે રસીકરણ અનિવાર્ય છે. જો કોઈ પશુ બીમારીને કારણે રહી જાય, તો તેનો રેકોર્ડ રાખી પાછળથી પણ રસીકરણ કરવામાં આવશે તેમ મદદનીશ પશુપાલન નિયામક ડૉ. વિજયભાઈ દેસાઈએ જણાવ્યું હતું. ■

ભાવનગરમાં આજે મહિલા દિવસ નિમિત્તે સિટી બસમાં મહિલાઓ પિનામૂલ્યે મુસાફરી કરી શકશે

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) ભાવનગર: વિવેક મહિલા દિવસની ઉજવણીના ભાગરૂપે ભાવનગર મહાનગરપાલિકા દ્વારા શહેરની મહિલાઓ માટે એક વિશેષ ભેટ અંગેની જાહેરાત કરી હતી. જેમાં આજે ૮ માર્ચ મહિલા દિવસ નિમિત્તે ભાવનગરના રસ્તાઓ પર દોડતી તમામ પીએમ ઈ-બસમાં બહેનો અને માતાઓ માટે સેવાઓ સંપૂર્ણપણે એક દિવસ માટે વિનામૂલ્યે રાખવામાં આવી છે.

આ અંગે સ્ટેન્ટિંગ ચેરમેન રાજુભાઈ રાખિયાએ જણાવ્યું હતું કે, કેન્દ્ર સરકાર અને રાજ્ય સરકારના મહિલા સશક્તિકરણના અભિયાનને આગળ વધારતા ભાવનગરના મેયર ભરત બારડ, કમિશનર ડૉ.એન.કે.મીના અને સ્ટેન્ટિંગ કમિટી દ્વારા આ મહત્વપૂર્ણ નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે, આ પહેલાં હેતુ નારી શક્તિનું સન્માન કરવાનો અને પર્યાવરણ મૈત્રીપૂર્ણ પરિવહન સેવાઓ લાભ બહેનો સુધી પહોંચાડવાનો છે.

ભાવનગર મનપાની પાંચ વર્ષની ટર્મ ૯ માર્ચે પૂર્ણ, વહીવટદાર તરીકે પૂર્વ કલેક્ટર હર્ષદ પટેલની નિમણૂક

ભાવનગર: મહાનગરપાલિકાની પાંચ વર્ષની ટર્મ તા. ૯ સોમવારે પૂર્ણ થઈ રહી છે પરંતુ હજુ સુધી ચૂંટણી જાહેર કરવામાં આવી નથી તેથી ચૂંટણી પાછી ઠેલાશે અને મહાનગરપાલિકામાં વહીવટદાર મૂકવામાં આવ્યા છે. ભાવનગર મહાનગરપાલિકાના વહીવટદાર તરીકે ભાવનગરના પૂર્વ કલેક્ટર હર્ષદભાઈ પટેલની નિમણૂક કરવામાં આવી છે જે ચૂંટણી સુધી વહીવટદાર કામગીરી કરશે. મહાનગરપાલિકાની ચૂંટણી પાંચ વર્ષ પૂર્વે યોજાય હતી અને આગામી તા. ૯ માર્ચ-૨૦૨૬ના રોજ ભાવનગર મહાનગરપાલિકાની પાંચ વર્ષની મુદત પૂર્ણ થઈ રહી છે પરંતુ હજુ સુધી ચૂંટણી પંચ દ્વારા ચૂંટણી જાહેર

કરવામાં આવી નથી તેથી આગામી તા. ૧૦ માર્ચ-૨૦૨૬થી રાજ્ય સરકાર દ્વારા વહીવટદાર મૂકવામાં આવ્યા છે. સરની કામગીરી, પરીક્ષા વગેરે કારણોસર સ્થાનિક સ્વરાજ્યની ચૂંટણીમાં વિલંબ થશે તેમ જણાય રહ્યું છે. ભાવનગર મહાનગરપાલિકામાં ૧૩ વોર્ડ છે અને ૫૨ નગરસેવક છે, જેમાં ભાજપના ૪૪ નગરસેવક અને કોંગ્રેસના ૮ નગરસેવક છે. ભાજપના એક મહિલા નગરસેવકનું નિધન થયું છે, તેથી હાલ ૫૧ નગરસેવક છે. મેયર સહિતના ૫૧ નગરસેવકો હવે સાત દિવસ સત્તામાં રહેશે અને ત્યારબાદ મહાનગરપાલિકાનો વહીવટ વહીવટદાર સંભાળશે.

ભાવનગરના જગદીશ મંદિર ખાતે માલધારી સમાજ દ્વારા ધ્વજારોહણ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) ભાવનગર: શહેરના ખારગેટ વિસ્તારમાં આવેલું જગદીશ મંદિર શહેરના સૌથી પૌરાણિક અને શ્રદ્ધાના કેન્દ્રોમાંનું એક છે. આ મંદિર ખાસ કરીને તેના ઉત્સવો અને પૌરાણિક પરંપરાઓને કારણે જાણીતું છે. આ મંદિરમાં આજે સવારે ધ્વજારોહણનો કાર્યક્રમ યોજાયો હતો. આ લાભ આ વખતે માલધારી સમાજને પ્રાપ્ત થયો હોવાનું અગ્રણી રવિભાઈ પુનાભાઈ બાંભાએ જણાવ્યું હતું. રવિભાઈના જણાવ્યા મુજબ છેલ્લાં ઘણા સમયથી આ ધ્વજારોહણ ના કાર્યક્રમને લઈ સમાજમાં ભારે ઉત્સાહ હતો. ભારે ઉમંગ અને ઉલ્લાસ સાથે સવારે કાર્યક્રમ યોજાયો હતો.

સુરેન્દ્રનગરના ક્યોલિયા ગામના સ્નાનઘાટની દીવાલ ધરાશાયી, એક મહિલાનું કડરણ મોત

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: સુરેન્દ્રનગર જિલ્લાના પાટડી તાલુકાના ક્યોલીયા ગામના સ્નાનઘાટની દીવાલ અચાનક ધરાશાયી થતાં ૩૫ વર્ષીય મહિલાનું કાટમાળ નીચે દબાઈ જવાથી ઘટનાસ્થળે જ કડરણ મોત નીપજ્યું હતું. આ ઘટનાને પગલે સમગ્ર પંથકમાં અરેરાટી વ્યાપી ગઈ છે. મળતી વિગતો મુજબ, ક્યોલીયા ગામે આવેલા જાહેર સ્નાનઘાટ પર ૩ માર્ચ શનિવારના રોજ સવારના સમયે ગામની ત્રણ મહિલા કપડાં ધોઈ રહી હતી. રોજિંદા કામ મુજબ મહિલાઓ પોતાના

કામમાં વ્યસ્ત હતી, ત્યારે અચાનક જ સ્નાનઘાટની બે મસમોટી દીવાલ પત્તાના મહેલની જેમ ધરાશાયી થઈ હતી. સ્થાનિક લોકોના જણાવ્યા અનુસાર ઘાટના જૂના બાંધકામ પર નવી દીવાલ ખડકી દેવામાં આવી હતી. આ ભયાનક ઘટનામાં વર્ષાબિન રમેશભાઈ રાહોડ (ઉંમર વર્ષ અંદાજે ૩૫, અનુસૂચિત જાતિ) નામની મહિલા દીવાલના કાટમાળ નીચે પૂરેપૂરી દબાઈ ગઈ હતી. વર્ષાબિનને ગંભીર ઈજાઓ પહોંચતાં તેમનું ઘટનાસ્થળે જ પ્રાણપંખેરૂ ઊડી ગયું હતું. તેમની સાથે રહેલી અન્ય બે મહિલાનો આબાદ બચાવ થયો હતો. ■

રાજકોટ જિલ્લાની શાળાઓ આસપાસ તમાકુનું વેચાણ બંધ કરાવવા ડીડીઓના પરિપત્રથી શિક્ષકોમાં રોષ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: રાજકોટ જિલ્લા વિકાસ અધિકારી (ડીડીઓ) અનંદુ સુરેશ ગોવિંદે જિલ્લાની તમામ શાળાઓ આસપાસ તમાકુનું વેચાણ બંધ કરાવવા અંગે એક પરિપત્ર જાહેર કર્યો હતો. જે મુજબ જો શાળા આસપાસ તમાકુ વેચાણ ઝડપાશે તો આચાર્યની જવાબદારી રહેશે. હવે આ પરિપત્રથી જિલ્લાની વિવિધ શાળાના શિક્ષકોમાં રોષ જોવા મળી રહ્યો છે. આ શિક્ષકોએ વિમર્શી ઉચ્ચારી છે કે, જો પરિપત્ર

રદ ન કરાય તો ૪૦૦૦ શિક્ષકો આંદોલન કરશે. સીઓટીપીએ-૨૦૦૩ (સિગારેટ એન્ડ અધર ટોબેકો પ્રોડક્ટ એક્ટ) ની કલમ ૬ (એ) અંતર્ગત ૧૮ વર્ષથી નીચેની વયની વ્યક્તિઓને તમાકુના વેચાણ તેમજ ખરીદ ઉપર પ્રતિબંધ મૂકવામાં આવેલ છે. તેમજ આ અધિનિયમની કલમ-૬ (બી) મુજબની કોઈ પણ શૈક્ષણિક સંસ્થામાં ૧૦૦ મીટરની ત્રિજ્યામાં કોઈ પણ પ્રકારના તમાકુની બનાવટનું વેચાણ કરવું કાનૂની

ગુનો બને છે. આ અધિનિયમની કલમ-૪ અન્વયે અધિનિયમના ઉલ્લંઘન સામે દંડ લાદવા અને દંડને એકત્રીત કરવા માટે શાળાના આચાર્યો તથા શિક્ષકોને અધિકૃત કરવામાં આવેલા છે. આ અધિનિયમ અન્વયે રાજકોટ જિલ્લા શિક્ષણ સમિતિ અંતર્ગત આવતી તમામ શાળાઓના આચાર્યોને શાળાની ૧૦૦ મીટરની ત્રિજ્યામાં તમાકુ વેચાણ પ્રતિબંધિત કરવા સીઓટીપીએ-૨૦૦૩ અંતર્ગત કાર્યવાહી કરવાની રહેશે તથા

વેચાણકર્તા સામે આ અધિનિયમની જોવાઈ અન્વયે દંડાત્મક કાર્યવાહી કરવાની રહેશે. વધુમાં તમામ ગ્રામ પંચાયતો અંતર્ગત આવતી તમામ શાળાઓની આસપાસ તમાકુના ઉત્પાદનો વેચતી ટુકાનો કાર્યરત ન રહે તે આચાર્યો અને સરપંચો દ્વારા સુનિયંત્રિત કરવાનું રહેશે. આ બાબતે શાળાઓની આકસ્મિક મુલાકાત દરમિયાન આવી કોઈ બાબત ધ્યાને આવશે તો જે તે શાળાના મુખ્ય શિક્ષક/આચાર્ય તેમજ સરપંચ સામે કાર્યવાહી કરવામાં આવશે. ■

પોરબંદરમાં જુગારીઓ પર પોલીસ ત્રાટકી, ૪૨ શખ્સ ઝડપાયા, ₹૧.૫૩ લાખથી વધુનો મુદ્દામાલ જપ્ત

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: છેલ્લાં ૨ કલાકમાં પોરબંદર જિલ્લા પોલીસે આઠ જુદાં જુદાં સ્થળોએ દરોડા પાડી કુલ ૪૨ શખ્સોને ઝડપી પાડ્યા હતા. આ દરોડા દરમિયાન પોલીસે ₹૧,૫૩,૦૦/- થી વધુનો રોકડ રકમ સહિતનો મુદ્દામાલ જપ્ત કર્યો હતો. ઝડપાયેલા શખ્સોમાં પુરુષો અને મહિલાઓ બંનેનો સમાવેશ થાય છે. પોલીસે આ તમામ લોકો સામે જુગારધારાની કલમ હેઠળ ગુના નોંધી કાયદેસરની કાર્યવાહી હાથ ધરી છે. એલ.સી.બી. દ્વારા બગવદર પોલીસ સ્ટેશન

વિસ્તારના પાલાખડા ગામમાં દરોડો પાડવામાં આવ્યો હતો. અહીંથી નાથા શીંગરખીયા, જયેશનાથ ગોસ્વામી, કરશન શીંગરખીયા, માલદે પાંડવદરા, ગોવિંદ સાધીયા અને રાજશી કરગઢીયા સહિત છ લોકોને ₹૪૧,૯૫૦/- ની રોકડ સાથે ઝડપી પાડવામાં આવ્યા હતા. પોરબંદરના ખાપટ નજીક મારુતિ મિલ પાસે જાહેરમાં જુગાર રમતા ૪ પુરુષો અને ગીતાબેન, રીટાબેન, મયુરીબેન સહિત ૫ મહિલાઓ મળી કુલ ૯ વ્યક્તિઓ ₹૨૩,૭૫૦/- ના મુદ્દામાલ સાથે પકડાયા હતા. અન્ય કાર્યવાહીમાં, સાતવાવ વાડી

વિસ્તારમાં ઝાડ નીચે લાઈટના અજાણ્ય જુગાર રમતા રમેશ ગોઢાણીયા, રામા ઓડેરા અને ભરત ઓડેરા વિરુદ્ધ ગુનો નોંધવામાં આવ્યો હતો. કુણવદર ગામમાં ભોજેશ્વર તળાવ પાસે બાવળની કાંટમાં જુગાર રમતા રણમલ કારાવદરા સહિત ૫ શખ્સો પણ ઝડપાયા હતા. અમરદળ ગામમાં ચામુંડા માતાજીના મંદિર પાસે હિતેશ ગોહેલ અને ખોડા મકવાણા સહિત ૫ શખ્સોને ₹૧૬,૩૫૦/- ની રોકડ સાથે પકડી પાડવામાં આવ્યા હતા. રાણા ખીરસરા, આદિતપરા અને આદિત્યાણ જેવા અન્ય સ્થળોએ પણ પોલીસે દરોડા પાડ્યા હતા. ■

ભાવનગરના રાજપરા ખાતે આજે 'શ્રી ખોડીયાર ઉત્સવ' કાર્યક્રમ

ભાવનગર: રમત ગમત યુવા અને સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓ વિભાગ, ગાંધીનગર અને કમિશનર, યુવક સેવા અને સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓ ગાંધીનગર દ્વારા ગુજરાતના સુપ્રસિદ્ધ પવિત્ર યાત્રાધામો ખાતે સાંસ્કૃતિક ઉત્સવના આયોજન અંતર્ગત 'શ્રી ખોડીયાર ઉત્સવ' કાર્યક્રમ જિલ્લા વહીવટીતંત્ર ભાવનગર તથા શ્રી ખોડીયાર મંદિર ટ્રસ્ટના સંયુક્ત ઉપક્રમે તા.૦૮ અને ૦૯ માર્ચ ૨૦૨૬ ના રોજ રવિવાર અને સોમવારે એમ ૨ દિવસ શ્રી ખોડીયાર મંદિર પરિસર

રાજપરા તા. શિહોર, જી. ભાવનગર ખાતે સંજે ૦૬-૩૦ કલાકે યોજવામાં આવનાર છે. આ કાર્યક્રમમાં તા. ૦૮-૦૩-૨૬ ના રોજ કિર્તીદાન ગઢવી અને તા. ૦૯-૦૩-૨૬ ના રોજ અધીરો મ્યુઝિક ગ્રૂ તેમજ અલગ-અલગ કલાવૃંદો દ્વારા સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમોની રજૂઆતો કરવામાં આવશે. આ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ તેમજ ભવ્ય લોકાયરને માણવા ભાવનગરની કલાપ્રિય જનતાને પધારવા ભાવભર્યું જાહેર મિત્રાણ જિલ્લા યુવા વિકાસ અધિકારીની કચેરી ભાવનગર દ્વારા પાકવવામાં આવ્યું છે. ■

ગાંધીધામ શહેર ભાજપના મંત્રીએ ગળેફાંસો ખાઈ જીવન ટૂંકાવી લેતાં ચકચાર

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) ભુજ: ગાંધીધામમાં ભાજપના એક યુવા મંત્રીએ અગમ્ય કારણોસર આત્મહત્યા કરી લેતા રાજકીય આલમમાં ચકચાર મચી ગઈ હતી. પ્રાપ્ત વિગતો મુજબ, આદિપુરના વોર્ડ નંબર ૨/બીમાં રહેતા અને ગાંધીધામ શહેર ભાજપના મંત્રી તરીકે કાર્યરત ૩૯ વર્ષીય દીપેશ મિનાક્ષીબેન કહેવું ગત તા. ૫-૩ના રોજ બપોરના સુમારે પોતાના ઘરે પંખા સાથે ચૂંદડી બાંધી ગળેફાંસો ખાઈ લીધો હતો. ■